

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

Aprovat al Consell Escolar de Centre 18/07/2022

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Nota prèvia

El Projecte Educatiu de Centre (PEC) recull les característiques, els trets d'identitat, els objectius generals i l'organització del centre educatiu. El seu contingut ha estat elaborat pel claustre a iniciativa de direcció i s'aprova al Consell Escolar de Centre per $\frac{3}{4}$ parts . El PEC és públic i està a disposició a la pàgina web de l'Ajuntament d'Argentona.

La proposta que es presenta expressa la visió que l'Escola Bressol Municipal té, la qual cal sotmetre, a la consideració, discussió i modificació d'aquells aspectes que sigui necessari ajustar i actualitzar, fins arribar a disposar d'un document final viu, que permeti posar la base d'un treball educatiu coherent i de qualitat fonamentat en una visió educativa global, plural, integradora i que parteixi de l'entorn social i cultural en el qual es troba ubicada l'escola bressol .

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

ÍNDEX

i. justificació.....	6
1. justificació de L'EBM EL BOSQUET	6
2. objectius del servei.....	6
3. justificació dels documents de l'escola bressol.....	8
4. la funció educativa del pec.....	12
II. context social de l'escola.....	15
1. marc normatiu	15
2. marc territorial.....	16
2.1.El municipi d'ARGENTONA	17
2.2.demografia.....	19
2.3.serveis, institucions i equipaments	22
2.5.festes	30
III.característiques del centre	31
1.ubicació, titularitat, finançament i tipus de gestió	31
2. estructura de l'EBM EL BOSQUET.....	33
3. l'edifici	33
3.2. criteris a tenir en compte	35
4. equipaments i mobiliari	36
4.1. material i equipament de l'estança	36
4.2. espais exteriors	38
4.3. espais de serveis.....	40
IV.organigrama i funcions	42
1. organigrama	42
2.funcions dels diferents sectors de la comunitat educativa	43
v.trets d'identitat de l'escola	51
1.model educatiu de les ebm d'argentona	51
2.eixos fonamentals del model educatiu	51
3.l'atenció educativa a la petita infància	52

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

4.imatge de l'infant que orienta la pràctica educativa	53
5.una ESCOLA BRESSOL municipal de qualitat	54
6.definició de l'escola bressol	55
7.els projectes d'innovació pedagògica.....	61
VI.PRINCIPIS PEDAGÒGICS.....	62
1.METODOLOGIA	62
1.1.LA PEDAGOGIA DE LA VIDA QUOTIDIANA	63
1.2.LA PEDAGOGIA NO DIRECTIVA	69
1.3.LA FIGURA REFERENT.....	69
1.4.LA VISIÓ DE L'INFANT DE LORIS MALAGUZZI.....	70
2.RECURSOS	70
3.TREBALL PER RACONS.....	71
3.1.RACONS GENERALS O FIXOS.....	72
vii. eines per a la gestió pedagògica o concreció curricular (PCC).....	75
1. MARC TEÒRIC QUE ORIENTA LA PRÀCTICA EDUCATIVA	75
1.1. DESENVOLUPAMENT DELS INFANTS DE 0-3 ANYS.....	75
1.2. CAPACITATS A AFAVORIR A L'ESCOLA BRESSOL	78
1.3. OBJECTIUS DE CICLE	81
1.4. ELS CONTINGUTS DE LES DIFERENTS ÀREES CURRICULARS	86
1.5. ELS OBJECTIUS I ELS CONTINGUTS PER GRUPS D'EDAT	90
2. LA FUNCIÓ EDUCADORA.....	102
2.1. SER REFERENT PER ALS INFANTS	102
2.2. EL PERFIL DE LES PERSONES EDUCADORES.....	103
2.3. EL TREBALL EN EQUIP	105
3.la pràctica a l'ESTANÇA	108
4.la intervenció educativa.....	112
6.l'ensenyament i l'aprenentatge.....	123
7.planificació de la tasca d'acompanyament (docent)	125
7.1.la programació anual	126
7.2.LA PROGRAMACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES	127

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

8.LA SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA.....	133
9.ORGANITZACIÓ DELS TEMPS	134
9.1.L'ORGANITZACIÓ DEL TEMPS	134
9.2.ORGANITZACIÓ DEL TEMPS DURANT EL CURS.....	136
10.l'adaptació de les propostes	137
11.l'avaluació dels aprenentatges dels infants.....	137
11.1.observar	140
11.2.documentar	141
11.4.indicadors sobre la practica docent a la classe	143
viii.pla d'acollida.....	145
1.el procés d'acolliment	145
1.1.jornada de portes obertes	145
1.2.reunió de benvinguda	145
1.3.entrevista individual	146
2.incorporació de l'infant en la dinàmica del centre.....	147
3.criteris de l'avaluació de l'acolliment	147
ix.pla de comunicació amb les famílies	149
1.la relació entre la família i l'escola	149
2.marc teòric que orienta la intervenció amb les famílies.....	152
3.programa de treball de comunicació i participació amb les famílies	156
3.1.canals de comunicació diària	156
3.2.trobades, entrevistes i reunions	157
3.3.maneres de compartir vivències.....	160
4.òrgans de participació	163
5.la xarxa de relacions entre les famílies i l'entorn.....	165
x.pla d'atenció als infants	167
1.l'atenció a la diversitat	167
2.necessitats educatives específiques de suport educatiu (nese)	170
2.1.la figura de l'especialista	171
2.2.eines per a la detecció	172

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

2.3.seqüenciació de les actuacions	173
2.4.circuits i pla de treball	174
2.5.funcions de l'especialista	176
Xi.projecte lingüístic	177
1.plantejament del pPROJECTE LINGÜÍSTIC (PL)	177
2.normativa bàsica	178
3.cal concretar el projecte lingüístic.....	179
4.estratègies per la confecció del pl	179
5.la llengua catalana, vehicular i d'aprenentatge	180
6.l'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana.....	181
7.Organització i gestió	183
8.la realitat de L'EBM EL BOSQUET	183
XII.pla de prevenció de riscos.....	185
1.salut	185
2.pla d'emergència i evacuació	185
Xiii.pla de revisió i avaluació del pec.....	192
1.equip avaluador	192
2.anàlisi del context	193
3.els input o entrada	193
4.fases generals del procès de revisió i avaluació	193
5.el producte o output	194
6.finalitat,objecte i metodologia	195
7.fonts d'informació, instrumentalització i aplicació i recollida d'informació.....	195
8.temporalització de les accions a fer.....	198
9.tractament de la informació i outcome	198
xiv.fonts bibliogràfiques.....	199
xv.annexos.....	202

I. JUSTIFICACIÓ

1. JUSTIFICACIÓ DE L'EBM EL BOSQUET

L'EBM EL BOSQUET forma part de la xarxa d'Escoles Bressol de titularitat pública de Catalunya, tal com estableix la Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat. És un servei adreçat als infants de 0-3 anys i a les seves famílies, reconegut per la LOE (Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig d'educació), així com per la Llei 12/2009, de 10 de juliol d'Educació de Catalunya, que promou el caràcter plenament educatiu del primer cicle de l'educació infantil en el que s'ha d'oferir un conjunt d'experiències educatives que promoguin el desenvolupament i l'aprenentatge dels infants de 0 a 3 anys. Dins del reconeixement normatiu hem de considerar també el Decret 282/2006 de 4 de juliol, que regula les condicions organitzatives i professionals del primer cicle de l'educació infantil.

L'escola bressol comparteix amb la família la responsabilitat de garantir el benestar de l'Infant i d'assolir el seu desenvolupament harmònic en totes les seves capacitats (afectives, cognitivo-lingüístiques, de relació, motrius...).

La funció educativa de l'escola bressol és inseparable d'una funció que tendeixi a equilibrar les desigualtats entre els infants, i especialment a compensar aquelles que són conseqüència de les condicions socials en què creixen i es desenvolupen.

L'EBM El Bosquet mantindrà en tot moment el caràcter de servei públic municipal, prestat en règim de gestió indirecta mitjançant concessió administrativa per a la gestió del servei.

2. OBJECTIUS DEL SERVEI

L'escola vetlla per complir els objectius generals següents, en el marc del model educatiu de les llars d'infants municipals:

Respecte als infants:

a) Proporcionar als infants un marc de propostes que permetin el progressiu descobriment i creixement personal i que possibilitin la seva relació amb els altres infants i l'adquisició de valors, hàbits i pautes de conducta que afavoreixin la seva autonomia personal i la integració a la societat.

- b) Donar resposta a les necessitats educatives especials dels infants.
- c) Complementar el context educatiu i familiar, potenciant el desenvolupament general dels infants i ajudant els pares i les mares en l'adquisició d'habilitats i recursos per afrontar les noves situacions.
- d) Col·laborar en el desenvolupament ple i harmoniós de les capacitats físiques, afectives, intel·lectuals i socials dels infants.
- e) Col·laborar en el desenvolupament, l'aprenentatge i el benestar de l'infant mitjançant l'aplicació de les orientacions educatives pròpies d'aquest cicle.
- f) Contribuir a desenvolupar en els infants d'altres capacitats que els permetin, també, observar i explorar el seu entorn familiar natural i social, i desenvolupar habilitats comunicatives en diferents llenguatges i formes d'expressió.

Respecte a les famílies:

- a) Crear uns espais de comunicació i d'orientació educativa que facilitin l'observació i resolució de situacions derivades de l'evolució i educació dels fills, i potenciïn el treball preventiu.
- b) Complementar el context educatiu familiar, potenciant el desenvolupament general dels infants, tot ajudant als pares i mares en l'adquisició d'habilitats i recursos per afrontar les noves situacions.
- c) Afavorir la creació de xarxes relacionals entre les famílies per fomentar-ne la participació dins la comunitat educativa, a fi d'aconseguir efectes preventius i multiplicadors.
- d) Potenciar la relació amb les famílies i l'entorn per tal de promoure la cohesió social i l'educació intercultural, amb l'ús de la llengua catalana com a element vehicular.
- e) Crear ambients i dotar de recursos que facilitin la comunicació espontània dels pares i les mares amb els seus fills i les seves filles, per tal d'ajudar a prendre consciència del seu paper educador i es puguin detectar les necessitats particulars i col·lectives.
- f) Promoure una educació compartida i co-responsable com a eix vertebrador que contempli el desenvolupament harmònic de les potencialitats de cadascun dels infants, afavorint la comunicació amb les

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

famílies i que cap servei suplanti la tasca de criança dels pares i mares, si no que seran complementaris i s'ajudaran mútuament. Els professionals que treballin en tots els serveis facilitaran en tot moment la tasca educadora de la família.

g) Ajudar a la conciliació familiar en el marc que s'estableix a les NOF

Respecte el territori:

a) Integrar el màxim possible tots els serveis de la població que intervenen en la petita infància per promoure la col·laboració interprofessional en les intervencions en aquesta etapa.

b) Formar part de xarxes municipals i entre municipis de serveis d'atenció a la petita infància per tal de compartir experiències i treballar conjuntament.

c) Fomentar la integració del servei en les festes populars i tradicionals pròpies de l'entorn sociocultural com a element integrador, ja que la història i arrels són un puntal bàsic de la identitat.

3. JUSTIFICACIÓ DELS DOCUMENTS DE L'ESCOLA BRESSOL

L'organització de l'escola bressol és una feina complexa, doncs hi ha molts elements que interaccionen en la mateixa.

L'administració educativa que té competències en aquesta etapa, ens defineix l'obligatorietat de disposar d'un Projecte Educatiu de Centre per tal de donar un marc pedagògic coherent, que sota el paraigua de la legislació educativa vigent, empari les seves accions socioeducatives que cal dur a terme en el centre integral per a la petita infància.

Les eines amb les que comptem per a la gestió pedagògica són les següents:

El projecte educatiu de centre (PEC)

El projecte educatiu de l' EBM El Bosquet, com a expressió de la seva autonomia organitzativa, s'ha de situar dins el marc i els continguts mínims que estableixen la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius i el que estableix la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (concretament en el seu capítol I, títol I, dedicat a l'educació infantil i d'altres que siguin aplicables pel seu caràcter bàsic). L'Ajuntament garantirà que l'escola bressol sigui un referent de qualitat educativa i

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

d'assoliment dels objectius d'excel·lència i d'equitat segons determina aquesta normativa. Amb aquesta finalitat, com a titular del servei educatiu, l'Ajuntament marcarà les línies estratègiques i les directrius municipals per a l'elaboració i/o revisió periòdica del PEC.

La proposta inicial del PEC es basa en les indicacions que fa al respecte tant la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, com el Decret 101/2010, de 3 d'agost, que determinen el contingut mínim següent:

- La concreció per al desenvolupament del currículum.
- Les característiques de l'entorn social, cultural i sociolingüístic, i els criteris d'ús de la llengua catalana en el centre.
- Els criteris de no-discriminació i d'inclusió educativa.
- Els criteris per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat.
- La concreció dels criteris metodològics, organitzatius i de seguiment i observació de l'infant.
- L'organització de l'horari escolar, que inclou les mesures per a l'acolliment i l'adaptació dels infants.
- La concreció dels mitjans de relació amb les famílies.

Pel que fa al procediment d'elaboració del PEC, com a document de planificació institucional, aquest ha de ser elaborat per l'equip docent, tenint com a referència les directrius del titular.

La direcció presentarà la proposta del PEC a la Regidoria d'educació per comprovar la seva adequació a la normativa vigent i als objectius municipals del servei. Amb posterioritat, el presentarà al Consell Escolar del Centre que l'haurà d'aprovar per una majoria de 3/5 parts. Finalment, el projecte haurà de comptar amb el vist-i-plau de l'Ajuntament.

Anualment, si s'escau, l'Ajuntament aprovarà la proposta per a la seva revisió, una vegada sigui presentada pel consell escolar del centre.

Atenent al caràcter dinàmic, participatiu i innovador d'aquest document, el centre realitzarà una revisió del PEC cada curs.

En allò que fa referència als seus principis i finalitats, el projecte educatiu de l'EBM El Bosquet, es basa en la pluralitat, la laïcitat, la coeducació i la democràcia, sent el català la llengua vehicular i d'aprenentatge. Els seus objectius pedagògics generals contempnen el que s'explicita en el Decret 101/2010, de 3 d'agost d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil: En l'exercici de la seva autonomia, el centre pot incorporar al projecte educatiu tots aquells aspectes que consideri

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

convenients per tal d'explicitar les característiques pròpies, els objectius, l'orientació de les activitats i la millora dels processos educatius. Segons la normativa actual, el Projecte Curricular de Centre (PCC) és un apartat dins del PEC.

Projecte Curricular de Centre (PCC)

L'equip docent elabora el Projecte curricular de centre basat en les orientacions del Decret 101/2010 de 3 d'agost de l'ordenació dels ensenyaments del 1er cicle d'educació infantil i en el Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle d'educació infantil i els requisits dels centres i, qualsevol altra normativa que ho reguli.

Aquest projecte especifica el seu plantejament respecte al tractament de l'alumnat i també indica, amb la màxima concreció, el model d'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques.

PGC (Programació General del Curs) i Unitats de Didàctiques

L'equip docent ha d'elaborar Programacions d'aula, tenint en compte les capacitats educatives, els objectius generals i la metodologia definida en el PEC, les orientacions vigents per a l'etapa de primer cicle d'educació infantil que s'estableix en el Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels Ensenyaments del primer cicle de l'Educació Infantil.

Per cada grup d'edat es defineixen també les activitats, l'espai, materials, temps, i agrupaments, rol de l'educadora i criteris de seguiment i avaluació.

La programació de curs i les unitats de programació guien al mestre en l'execució de totes aquelles activitats que ha de treballar amb els infants, en els diferents moments del curs, i l'orienten en quan a materials que necessita, els objectius que està treballant, els continguts distribuïts per àrees, les capacitats que treballa a cada unitat de programació, els criteris i indicadors d'avaluació, l'organització del grup, el temps que necessita, les adaptacions curriculars que ha de dur a terme,... L'Azucena Linares Gómez, directora pedagògica de l'empresa, ha contribuït a l'elaboració del document marc que orienta a les escoles bressol sobre l'elaboració del nou currículum, per tant, podrà ajudar als equips a adaptar les Unitats Didàctiques a les necessitats del grup. Podeu consultar diferents exemples d'unitats de didàctiques a l'annex del document projecte curricular de centre.

Normes Organitzatives i de Funcionament del Centre (NOFC)

Es tracta d'un document que recull tota la normativa interna i de funcionament del centre i és el marc de referència que tothom ha de respectar per tal d'aconseguir els objectius Generals i Formatius que

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

pretenem assolir amb la nostra tasca educativa. L'escola presentarà, amb el projecte de NOFC tenint en compte el Plec de Clàusules que regeix la concessió de la gestió de les EBM . Cada curs s'adapta l'organització del personal i la seva distribució horària d'acord amb les necessitats del servei, tenint en compte la possibilitat d'establir jornades laborals partides. El NOFC té cura dels drets i deures dels usuaris i garanteix, així mateix, la participació dels pares i mares de l'escola. L'ES NOF S'APROVEN AL Consell Escola de Centre

Pla anual de centre (PAC)

L'equip docent de l'escola bressol ha d'elaborar i presentar per a cada curs escolar un Pla Anual de Centre (PAC) que ha de ser aprovat per consell escolar, per tal que pugui exercir la corresponent coordinació educativa del servei. El pla anual explicita la prioritat en el curs dels objectius globals, així com la descripció del calendari i horari de les activitats escolars i de les reunions. Inclou, també, la programació de les activitats que s'hagin de realitzar fora del centre.

El PAC és un document que ajuda les educadores a situar-se en el temps i poder saber en cada moment quines activitats generals s'han de dur a terme. Dins la proposta organitzativa es podrà consultar una mostra i l'empresa ajudarà a la Directora i a l'equip en l'elaboració d'aquest.

Memòria anual

Es tracta d'un document que recull l'avaluació de totes les activitats que s'han realitzat a la llar. L'equip docent elaborarà al final de cada curs escolar i a l'acabament del servei una memòria, que reculli de quina manera s'han complert els objectius fixats en el Pla anual del Centre i d'acord amb els indicadors d'avaluació establerts per l'Ajuntament.

Com a mínim, la memòria anual contemplarà els següents aspectes relacionats amb la prestació educativa:

- Avaluació del Projecte Educatiu i de la Programació general anual.
- Avaluació de la programació didàctica.
- Avaluació de la gestió organitzativa del centre.

Pla d'atenció als infants

L'escola bressol assegurarà l'atenció als infants amb necessitats especials. L'empresa, compta en el seu equip bàsic amb la figura d'un especialista que guiarà tot el procés.

L'empresa ha elaborat un document on s'explica el tractament i seguiment que fa l'escola a tots els infants de NEE i a les seves famílies, així com els

protocols i documents que s'utilitzen.

Pla de comunicació amb les famílies

El centre garanteix un Pla de comunicació amb les famílies que inclou: objectius, consideracions generals respecte la finalitat de la comunicació amb la família i vies de comunicació. L'escola bressol basa la relació amb les famílies dins d'un marc de confiança i complicitat. Les famílies tindran accés a l'aula en el moment de deixar i recollir els infants, per tal de possibilitar una relació diària. A més, el centre garanteix un sistema de comunicació diària amb la família mitjançant l'aplicació "kinder tic" per als infants de tots els grups d'edat, per informar-los de qualsevol fet remarcable o incidència i rebre comentaris o indicacions dels pares i mares. També s'especifiquen tots els altres elements de comunicació: entrevistes, reunions, etc.

Pla d'acollida de les mestres

Es tracta d'un document intern que dona resposta a les necessitats d'una mestra que arriba novell a l'escola. Es relaten tots els consensos que s'han produït al llarg dels cursos per a què tota l'escola segueixi la mateixa línia educativa. L'empresa disposa d'un pla d'acollida de cada escola que l'equip de la llar haurà d'adaptar a la realitat del centre.

Pla d'evacuació

És un altre document, tot i que no seria estrictament de gestió pedagògica, sí que seria de gestió de l'escola i d'important coneixement per a tots els membres de l'equip. L'equip de l'escola (tan l'educatiu com el de serveis) farà la formació necessària durant el primer trimestre del curs per poder elaborar el seu Pla d'evacuació.

APPCC

Seria un altre document que fa referència als protocols a seguir en la gestió del menjador. A l'igual que l'anterior, no seria de gestió pedagògica però sí de gestió organitzativa i de cura de la salut.

4. LA FUNCIO EDUCATIVA DEL PEC

Dins de l'escola bressol la planificació té diferents protagonistes, diferents objectius i diferents moments. Hi ha tot un conjunt de decisions relatives a l'educació que es vol oferir als infants que corresponen a la comunitat educativa, que inclouen, per tant, els pares i mares que troben la seva

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

concreció en el Projecte Educatiu del Centre.

El Projecte inclou els trets d'identitat del centre, la formulació d'objectius, l'estructura organitzativa, aspectes de funcionament intern i altres qüestions, i això perquè el Projecte Educatiu no és estrictament una declaració d'intencions, és també una guia que ajuda a ordenar l'acció educativa i a donar-hi sentit. No hi pot haver veritable educació sense intenció, sense valors, sense sistematització i sense previsions.

Per això, la conseqüència lògica d'un Projecte Educatiu és el Projecte Curricular que concreta els aspectes d'identitat, les finalitats que volem assolir en decisions sobre què, quan i com educar.

L'existència del Projecte Educatiu de Centre són signes distintius de les escoles bressol municipals, que posen en relleu el seu caràcter educatiu i donen cobertura a les accions educatives que s'emprenen. L'elaboració del Projecte Curricular correspon a l'equip d'educadores i inclou els acords sobre els aspectes nuclears de l'ensenyament: què es vol ensenyar, i per què; com cal fer-ho; en quins moments, i com s'assegura que tot l'engranatge funciona i es va ajustant.

La lògica subjacent a la necessitat de progressar en l'elaboració del projecte és que l'acció educativa de cada mestre i cada educadora, presa individualment, i fins i tot en el cas que es pogués considerar òptima, no assegura la coherència i la continuïtat, el respecte a determinats criteris compartits, que caracteritzen un ensenyament de qualitat. Per exemple, l'acollida als pares i mares als nens i nenes no pot ser decidida per cada docent individualment; les fites proposades en relació amb el menjar en els diferents grups d'edat, o els racons que es proposen, afecten el conjunt de professionals; el tipus de materials, l'ús dels espais o les característiques de les entrevistes són exemples que posen en relleu la necessitat que els equips de educadores arribin a determinats acords que fonamentin i dotin de coherència el seu treball quotidià.

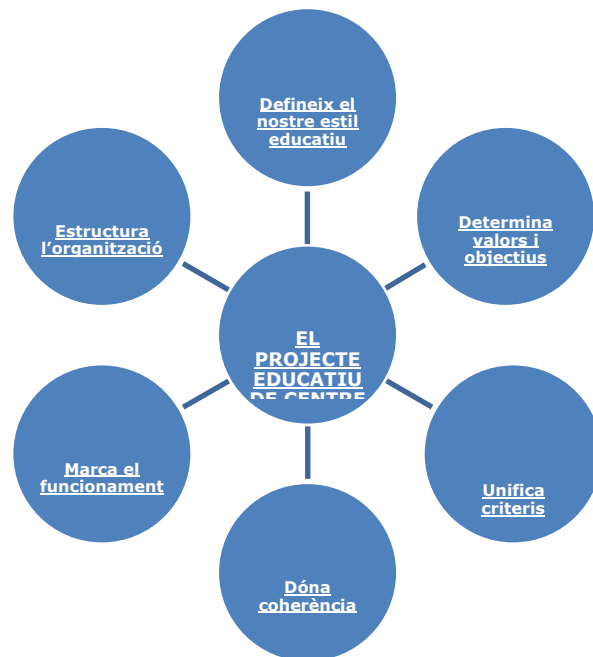
El PEC, és una eina clau per poder desenvolupar la participació de tota la Comunitat Educativa i afavorir l'autonomia del centre.

Defineix el conjunt de trets que donen identitat a l'escola. D'aquests es deriven els principis pedagògics i organitzatius, els objectius i las prioritats d'actuació i ha d'incloure, entre altres, la concreció dels criteris metodològics que es fonamenten en una visió global, pluralista, laica i integradora, i que parteixen de l'entorn social i cultural en el qual s'ha d'ubicar, de convivència en la diversitat i que garanteixen una educació que permet als infants créixer i desenvolupar-se com a persones. Així doncs, recull valors i principis educatius, plantejaments ideològics, objectius educatius, estructura organitzativa i de funcionament, recursos i

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

---

estratègies per a orientar l'acció educativa.

Com a tot projecte, no és un document estàtic ni tancat, sinó que requereix fer una anàlisi de la situació, el punt de partida, i un constant compromís de millora, basat en la revisió i avaluació del seu compliment. Pretenem que sigui pràctic, al mateix temps que confirmi el perfil de l'escola i el model d'educació, i que serveixi com a marc de referència en el nostre fer educatiu diari, facilitant l'acció coordinada i eficaç de tots els agents implicats, però sempre sota el paraigua legal que ens marquen les institucions de referència: l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

II. CONTEXT SOCIAL DE L'ESCOLA

1. MARC NORMATIU

El disseny del PEC i el funcionament quotidià de l'escola bressol es veu afectat per múltiples normatives. Tot seguit es relacionen les **lleis i disposicions legals** que afecten, de forma directa, el projecte educatiu.

Els membres de l'equip educatiu han de conèixer i respectar la normativa existent.

Seguint un ordre de rang legislatiu, les normes que regulen l'ensenyament i el funcionament escolar del primer cicle d'educació infantil a Catalunya són:

- La Constitució espanyola. Especialment l'article 27 que estableix el dret a l'educació.
- L'Estatut de Catalunya. Especialment els articles 17, que estableix els drets dels menors, i 21, que estableix els drets i deures en l'àmbit de l'educació.
- LLEI orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació. Especialment el capítol I del títol I que regula l'educació infantil.
- LLEI 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística. Especialment els articles 20 i 21, que estableixen que els centres d'ensenyament de qualsevol grau han de fer del català el vehicle d'expressió normal en llurs activitats docents i administratives, tant les internes com les externes.
- LLEI 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat
- DECRET 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.
- DECRET 282/2006, de 4 de juliol, pel que es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres.
- DECRET 94/1992, de 28 d'abril, pel que s'estableix l'ordenació curricular de l'educació infantil.
- DECRET 75/1992, de 9 de març, pel que s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments d'educació infantil, educació primària i l'educació secundària obligatòria.
- DECRET 179/2002, de 25 de juny, pel qual es modifiquen el Decret 75/1992, de 9 de març, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a Catalunya, el Decret 96/1992, de 28 d'abril, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments d'educació secundària obligatòria i el Decret 75/1996, de 5 de març, pel qual s'estableix l'ordenació dels crèdits variables de l'educació secundària obligatòria.
- ORDRE de 25 d'agost de 1994, per la qual s'estableix el procediment per a l'autorització de modificacions d'elements prescriptius del Currículum de l'etapa d'educació infantil i de l'etapa d'educació primària.
- ORDRE d'1 d'agost de 1994, per la qual es modifica i es concreta l'Ordre d'1 de juny de 1983, que regula els mòduls de personal i les titulacions que hauran de regir les llars d'infants i estableix la idoneïtat del personal educador i auxiliar educador
- Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

-
-
- Condicions particulars del contracte de concessió administrativa del servei de llar d'infants elaborades per l'Ajuntament d'Argentona.
- Reglament de les EBM d' Argentona.

D'altra banda, cal fer especial esment a:

- Acords internacionals subscrits per l'estat espanyol, en especial a:
  - Declaració universal dels drets humans
  - Declaració universal dels drets dels infants
  - Pacte internacional de drets econòmics, socials i culturals
  - Declaració mundial sobre Educació per a tothom
  - Declaració universal sobre la diversitat cultural
- Pacte nacional per a l'educació, pels aspectes conceptuals que suposen un marc de referència i millora qualitativa en els cinc àmbits de específics del document i, concretament, en la relació entre els diferents membres de la comunitat educativa.

2. MARC TERRITORIAL

L'EBM EL BOSQUET ,es troba situada a Argentona , C/Domingo Bellalta 1. La seva missió és l'atenció i l'educació d'infants de 0 a 3 anys i l'acompanyament de les famílies en la seva tasca educadora.

Imparteix el primer cicle d'Educació Infantil i presta altres serveis d'atenció a la petita infància i a les seves famílies des de la funció educativa.

L'equip educatiu de l'escola bressol està format per professionals de l'educació interessats/des, per sobre de qualsevol altre aspecte, pel bon desenvolupament dels infants i el seu benestar.

La forma de gestió del servei és indirecta. L'Ajuntament manté la titularitat i la potestat de direcció i control del servei, que es deriven de la mateixa ordenació legal del servei, per preservar-ne el bon funcionament, i contracta la gestió del centre, mitjançant una concessió administrativa, en la qual l'empresa concessionària Créixer Junts assumeix la gestió i explotació del servei sota el seu propi risc i aporta els mitjans personals, materials i tècnics necessaris.

Una de les bases per a la intervenció educativa és la seva contextualització territorial.

2.1.EL MUNICIPI D'ARGENTONA

Argentona, a la comarca del Maresme, és un municipi tranquil, envoltat d'un magnífic entorn natural i amb una gran riquesa cultural i teixit associatiu.

La riquesa i la diversitat del seu patrimoni natural i cultural potencien l'atractiu residencial de la vila.

Els seus 12.000 habitants es reparteixen entre el nucli urbà de la Vila, el barri del Cros i les diverses urbanitzacions, com Les Ginesteres, Can Cabot, Can Raimí, Can Ribosa, Madà, Can Vilardell i la Plana Sita.

2.1.1.Situació

La vila d'Argentona està situada a la part mitjana de la comarca del Maresme, a 33 km. al NE de Barcelona i a 4 km de la ciutat de Mataró. El seu terme municipal és gran, ja que té una superfície de 25,22 km², i va des del vessant de la Serralada Litoral fins pràcticament al mar, ocupant tot el tram mitjà de la riera d'Argentona. Al nord limita amb Dosrius i la Roca del Vallès, a llevant amb Mataró, a ponent amb Òrrius i al migdia amb Cabrera de Mar. Destaquen dins el terme els nombrosos torrents i rieres que aflueixen a la riera d'Argentona, com la riera de Riudemeia, la riera de Clarà, el torrent de Cirers i el torrent de Tossa, entre d'altres..

Els nombrosos boscos que cobreixen les muntanyes del terme són bàsicament de pins i alzines, els quals han ocupat progressivament moltes de les terres que fins ben entrat el segle XX havien ocupat vinyes i altres terres de conreu. L'agricultura ha disminuït força en els darrers anys i la que resta és molt intensiva: hortalisses i floricultura són els principals conreus actuals. El casc urbà es troba al marge dret de la riera d'Argentona, a 88 m d'altitud, estructurat a partir de l'església parroquial de Sant Julià i el carrer Gran, l'eix comercial de la vila.

2.1.2.Estructura geogràfica

A partir de la segona meitat del segle XIX i al llarg del segle XX el casc urbà ha crescut sobretot cap a ponent amb diferents plans d'eixample. Cal esmentar, a més, diversos nuclis urbans i urbanitzacions dispersos pel terme, com són el barri del Cros (al costat de la zona industrial del mateix nom, al Sud del municipi), Madà i les urbanitzacions de Can Raimí, les Ginesteres i Can Cabot, al vessant NO del terme. La vila es troba molt ben comunicada per autopistes i carreteres. Passa pel sud del terme l'autopista A-19, de Barcelona a Palafolls, que travessa el Maresme de forma longitudinal, i l'autovia C-60, que va de Mataró a Granollers. Altres vies de comunicació són les carreteres que enllacen Argentona amb Mataró, Vilassar de Mar, Dosrius i Òrrius. Argentona està comunicada per una línia regular d'autobusos entre Mataró i Granollers, que connecten amb el tren de la costa en direcció Calella i Barcelona.

2.1.3.Història del municipi

El poble d' Argentona intervingué activament en la resistència contra el feudalisme, fins que el 1660 aconseguí la renúncia definitiva de Frederic Desbosc sobre els seus drets.

La presència humana en terres d 'Argentona es remunta a l'edat del ferro. La troballa de tres urnes cineràries hi donen testimoni. De l'època ibera s'han localitzat múltiples vestigis, cosa que fa creure que el terme estava força poblat. El més destacat que es coneix de la prehistòria argentonina és el jaciment arqueològic anomenat Ca L'Estrada.

Durant l'època romana, la vall d' Argentona va ser intensament ocupada a causa de les seves possibilitats agrícoles. Es coneixen fins a 32 jaciments amb restes d'aquesta època. Tot i això, el document més antic en què s'esmenta el nom d 'Argentona és un diploma del rei Lluís el Balb, de l'any 873, que fa referència a l'església de Sant Martí.

Segons un testament sacramental del 1061 es demostra la presència d'una altra església, la de Sant Julià. En aquesta època la població es troba sota els dominis del castell de Sant Vicenç (conegut actualment com a Burriac).

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Controlaven el castell els Sant Vicenç, per passar a control dels Des Bosc a partir del 1352.

Durant el segle XVI se substitueix l'església parroquial de Sant Julià per l'edifici actual d'estil gòtic tardà (restaurat el 1897 per Puig i Cadafalch, afegint nou gàrgoles gòtiques).

Durant el segle XIX, els fets històrics més importants per a Argentona són la guerra del Francès, el seu suport als absolutistes i al carlisme. Un aspecte cabdal en la configuració de la vila es produí l'any 1840, quan després de diverses vicissituds perdé una part del terme municipal, la seva franja costanera, en benefici de Mataró i a canvi d'uns terrenys de muntanya de menor vàlua. En aquesta època la vila disposava de cinc molins de blat, tres fàbriques de filats i trenta telers de teixir cotó, hi havia artesans de la fusta, el ferro, paletes, barbers, espartenyers, fabricants de rajoles i algunes destil·leries de licors. Durant la segona meitat del segle XIX, gràcies al descobriment de les nombroses aigües de fonts minerals i medicinals, explotades per balnearis, com el Prats (actualment conegut com a Font Picant) que de seguida donaren renom a la població, les perspectives econòmiques van canviar i va esdevenir centre d'estiueig de la burgesia barcelonina.

Argentona té una identitat molt marcada pels càntirs i l'aigua. Des de mitjans del segle XVII, es beneeixen les aigües de la font pública de Sant Domingo en honor de Sant Domènec de Guzmán, per un antic vot de poble en època d'epidèmia. Des de l'any 1951 aquesta diada se celebra com a Festa del Càntir, la Festa Major d'Argentona. L'any 1975 s'obre a Argentona el primer museu monogràfic sobre càntirs.

En l'actualitat, Argentona s'ha anat industrialitzant, amb importants empreses nacionals i multinacionals que s'han implantat a la vila.

2.2.DEMOGRAFIA

Dades Generals

Població al 2021 segons Idescat: 12.629 habitants.

Població	ARGENTONA	Maresme	Catalunya
Superfície (Km2)	25,40	398,53	32.108,0
Densitat (Hab/km2)	497,2	1.153,3	239,0

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Població per sexes

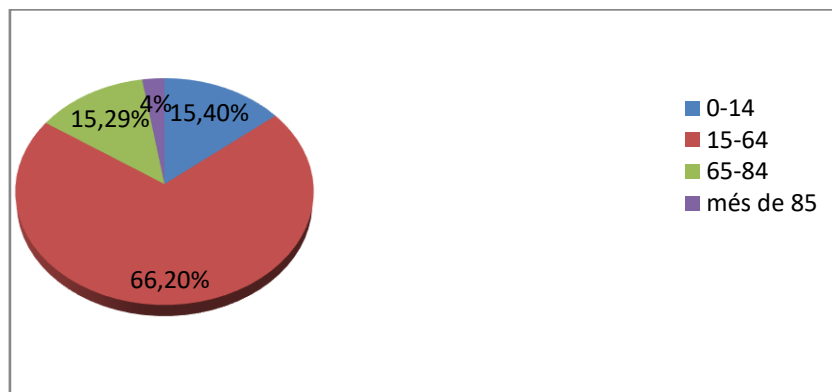
Població	ARGENTONA	Maresme	Catalunya
Homes	6.280	224.412	3.770.123
Dones	6.349	235.113	3.905.094
Total	12.629	459.525	7.675.217

Població per grups d'edat

Edat	ARGENTONA	Maresme	Catalunya
0-14 anys	1.944	74.834	1.172.116
15-64 anys	8.361	293.735	5.060.347
65-84 anys	1.931	80.053	1.199.987
+ 85 anys	516	6.900	242.767
TOTAL	12.629	459.625	7.675.217

Argentona es un municipi jove, on la majoria de les persones es troben a la franja entre els 15 i els 64 anys. Un 16% de la població es troba en edat d'escolarització. A continuació exposem en forma de gràfica en quin percentatge es presenta la població en edat escolar. Representat en el color blau cel.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Gràfica pròpia partint de les dades extretes de l'Idescat 2019

Població.Per nacionalitat.2020	ARGENTONA	Maresme	Catalunya
Espanyola	11.948	402.888	6.515.790
Estranger	681	56.737	1.159.427
Total	12.629	459.625	7.675.217

Nivell d'instrucció

Població	ARGENTONA	Maresme	Catalunya
Educació primària o inferior	14,2%	13.360	623.324
Primera etapa educació secundària	28,1%	18.863	837.313
Segona etapa d'educació secundària	23,9%	72.691	3.498.064
Educació superior	33,8%	125.035	6.223.448

Població de 10 anys i més per nivell d'instrucció. Dades de l'Idescat

2.3.SERVEIS, INSTITUCIONS I EQUIPAMENTS

En aquest apartat es relacionen els equipaments i serveis del municipi d'especial interès per a la llar d'infants o per a les famílies amb infants de menys de tres anys.

2.3.1.Escoles i centres de formació reglada

Escola Bressol Municipal Cargol Treu Banya

Codi de centre: 08060502

Centre públic d'educació infantil de titularitat municipal. Acull infants des dels 4 mesos fins als 3 anys.

Capacitat per 41 alumnes: 3 aules per infants de 0-1, 1-2 i 2-3 anys. Dormitori, menjador, cuina i pati.

Servei de menjador, cuina pròpia.

Gestió: Serveis per la Infància Créixer Junts

AMPA Escola cargoltrebanyaampa@gmail.com

Escola Bressol Municipal El Bosquet

Codi de centre: 08068227

Centre públic d'educació infantil de titularitat municipal. Acull infants des dels 4 mesos fins als 3 anys.

Capacitat per 107 alumnes: 7 aules per infants de 0-1, 1-2 i 2-3 anys. Dormitori, menjador, sala usos múltiples, cuina i pati.

Servei de menjador, cuina pròpia.

Gestionada per Serveis per la Infància Créixer Junts

AMPA Escola ampabosquet@gmail.com

Escola Argentona

Codi centre: 08073958

Centre públic d'educació infantil i primària.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Horari: de 9h a 12.30h i de 15h a 16.30h.

Serveis: menjador, servei d'acollida fora de l'horari escolar i activitats extraescolars.

Titular del centre: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament

AMPA Escola ampaescolaargentona@gmail.com

Escola Bernat de Riudemeia

Codi centre: 08000189

Centre públic d'educació infantil i primària.

Horari: de 9h a 12.30h i de 15h a 16.30h

Serveis: menjador, servei d'acollida fora de l'horari escolar i activitats extraescolars.

Titular del centre: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament

AMPA Escola afa.riudemeia@gmail.com Telèfon AMPA : 93 797 25 22

Escola Les Fonts

Codi centre: 08060319

Centre públic d'educació infantil i primària.

Horari:

Educació infantil i primària: de 9h a 12.30h i de 15h a 16.30h (de dilluns a divendres)

Serveis: menjador, servei d'acollida fora de l'horari escolar i activitats extraescolars.

Titular del centre: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament

AMPA Escola ampa@ampalesfonts.org

Escola Sant Miquel del Cros

Codi centre: 08039598

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Centre públic d'educació infantil i primària.

Horari: de 9h a 13h i de 15h a 17h.

Serveis: acollida matinal i menjador.

Titular del centre:

Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament

AMPA Escolar ampasantmiqueldelcros@gmail.com

Institut d'Argentona

Codi centre: 0852876

Centre públic d'educació secundària obligatòria i batxillerat en les modalitats de:

- Científic i tecnològic
- Humanitats i ciències socials

Horari: de 8h a 14.30h.

AMPA Escola ampa@ampa-iesargentona.org

2.3.2.Equipaments socio-culturals

BIBLIOTECA

De dilluns a divendres

Matins 10:00 - 13:00

Tardes: 16:00 - 20:00

La Biblioteca Municipal Joan Fontcuberta i Gel és un servei públic i gratuït obert a tota la població des de l'1 de gener de 2014. Tots els documents són de lliure accés i consulta, i la majoria es poden emportar en préstec amb el carnet d'usuari que és gratuït.

El Fons bibliogràfic està format per més de 19.500 títols. Cal destacar la col·lecció de publicacions locals, així com l'hemeroteca, amb 40 títols de revistes i 8 de diaris.

La biblioteca està present a les xarxes socials:

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

Casa Gòtica

Antiga seu del Museu del Càntir entre el 1975 i 1997. Des del 27 de setembre del 2003 acull l'Arxiu Històric Municipal i sala d'exposicions. Aglutina documents del segle XIII, inclou el fons de l'antiga entitat cultural l'Aixernador i un fons fotogràfic d'un miler d'imatges antigues. La planta baixa és una sala polivalent destinada a cursos, conferències i exposicions. El primer pis és l'espai de treball de l'arxiver (capacitat per 4 persones), hi ha la biblioteca de l'arxiu i el dipòsit de documents en uns armaris ignífugs; el segon pis és la seu administrativa del Museu del Càntir. Ajuda a l'estudi de la història del poble i a poder guardar documents històrics dels vilatans amb les condicions ideals. És juntament amb el Museu del Càntir un espai d'expressió artística dels artistes del poble i de la comarca.

La Sala d'Argentona

La Sala d'Argentona és el principal equipament cultural del municipi. Aquest edifici històric es va reobrir coincidint amb la Festa Major d'hivern del 2011, tot i que les obres de rehabilitació finalitzarien aquell mateix 2011, a partir del moment que ja iniciaria una programació regular d'espectacles i activitats.

Es tracta d'un espai polivalent i modern amb capacitat per a 430 localitats, graderia de butaques retràctil i totes les comoditats, que compta amb una programació professional d'espectacles de teatre, música, dansa, ... així com representacions de La Xarxa d'espectacles juvenils i infantils. També acull diversos esdeveniments i activitats impulsades per les associacions i entitats d'Argentona.

Museu del Càntir

El **Museu del Càntir d' Argentona** és un equipament museístic de nova generació, amb un discurs museogràfic actual, que conserva i difon una important col·lecció de més de 4.000 atuells per a l'aigua, la gran majoria càntirs de terrissa tradicional, que mostren un recorregut de quasi tres mil anys de creació de la humanitat, des de l'edat del bronze fins a l'art contemporani, amb diversos exemplars de Pablo Picasso.

A més de la col·lecció permanent, el museu dedica una planta a exposicions temàtiques sobre el món del càntir i una sala d'exposicions temporals d'artistes actuals.

La botiga ofereix publicacions, reproduccions de peces del museu i un ampli ventall de productes ceràmics.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

Casal de Joves d'Argentona

El Casal de Joves se situa a l'antiga Velcro (c/ Enric Granados, 5) al centre de la població. És un espai utilitzat per joves i no tan joves, ja que són moltes les entitats i els departaments de l'Ajuntament qui han trobat en aquest espai les característiques idònies per organitzar activitats o formacions, en grup i/o col·lectius.

Un espai tan gran com és aquesta antiga fabrica, possibilita que els usos del seu interior siguin tan diversos com els espais existents i puguin conviure tot un ventall d'activitats de formació com d'estudi o oci... Realitzar un curs de monitors/es, informar-se sobre els plans d'estudis existents, jugar a tennis taula, fer un treball en grup, assessorar-se entorn d'una iniciativa juvenil o participar d'un taller de cuina per joves són només alguns dels molts motius que empenyen al jovent a participar dia a dia de la vida del Casal de Joves.

Espai Jove de Sant Miquel del Cros

L'Espai Jove del Cros està situat al mig del barri, a la Plaça Sant Miquel del Cros Bloc IV. És un servei per a joves de 12 a 16 anys de la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament d'Argentona.

SERVEIS DE L'EQUIPAMENT

Servei de Mentoria: De dilluns a dijous, de 16:00 a 17:15. Aquesta activitat consisteix en oferir un espai d'estudi , amb recolzament d'alumnes voluntaris de 2n de batxillerat de l'Institut d'Argentona i el seguiment d'una professional de l'Aula d'Estudi, a l'alumnat de primer a quart d'ESO del municipi.

Servei d'Aula d'Estudi: De dilluns a dijous de 17:30 a 19:00. Espai d'estudi gestionat per dues persones amb perfils professionals adients al servei que es realitza, adreçat a nens i nenes de tercer a sisè de primària del municipi. S'oferirà reforç escolar del nivell i de les diferents assignatures; reforç de les competències bàsiques de 6è, racó de competències artístiques i espai de seguiment amb les famílies..

Camp

Esportiu

Municipal

Aquest equipament es troba ubicat a la Zona esportiva municipal Raül Paloma. És de gespa artificial i s'hi practica futbol, futbol americà i preparació física en general.

Pavelló Esportiu Municipal

Aquest equipament es troba ubicat a la Zona esportiva municipal Raül Paloma.

Consta de 2 pistes poliesportives, una de formigó i l'altra sintètica. S'hi pot practicar bàsquet, futbol sala, handbol, bàdminton, patinatge, voleibol i preparació física en general.

Piscina municipal

Aquest equipament es troba ubicat a la Zona esportiva municipal Raül Paloma.

La nova piscina municipal compta amb un vas gran polivalent de 24,5x16 metres i una piscina infantil de 10x6 metres.

2.3.3. Serveis socials

Els Serveis Socials Bàsics són un conjunt de serveis i actuacions de caràcter educatiu, preventiu i assistencial que s'ofereixen a tota la població i estan orientats a millorar la integració i benestar social de les persones i famílies, afavorint la igualtat d'oportunitats, especialment si es troben en situació de vulnerabilitat, risc o exclusió social. Són el punt d'accés immediat al primer nivell del sistema públic de serveis socials.

Els objectius són:

- Donar resposta a les demandes i necessitats bàsiques i socials de les persones, famílies o grups.
- Contribuir a la prevenció de les problemàtiques socials i les situacions de risc.
- Promoure l'autonomia i capacitats de les persones.

Oferim informació, orientació i atenció social individual, familiar i comunitària a tots els vilatans i vilatanes d' Argentona que requereixen serveis o prestacions de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública.

L'equip de professionals dels serveis socials està format per treballadores socials, educadores i educadors socials, psicòloga/psicòleg, administrativa/informadora, treballadores familiars i integradores socials. Les persones ateses en el servei disposaran d'un professional de referència que les acompanyarà al llarg de tot el procés d'intervenció.

Casal de la Gent Gran. S'organitzen activitats lúdiques i de lleure per a la gent gran: festes socials, excursions culturals, ioga, gimnàs, pintura, jocs de taula i biblioteca.

Casal de la Gent Gran del Cros. Casal de gent gran i pensionistes. És un espai de reunió per a la gent gran i jubilats on poder dur a terme activitats d'oci. Disposa d'ordinadors amb connexió a internet. Té accés adaptat per a persones amb mobilitat reduïda.

3.4. Serveis de suport educatiu i equipaments per a la infància

Centre de desenvolupament infantil i d'atenció precoç (CDIAP)

Adreça: Prat de la Riba 73 , 08301 Mataró

Telèfon: 93 7902447

Està adreçat a tots els nens i les nenes que presenten, en las primeres etapes de la vida, trastorns en el seu desenvolupament, i que presenten alguna deficiència o retard.

El servei que ofereix és el següent:

- Un espai d'acollida per a tota la població infantil que preocupa als pares, mestres, pediatres, etc... per una primera orientació
- Elaborar o confirmar un diagnòstic.
- Establir un programa d'atenció integral.
- Avaluar i seguir l'evolució de l'infant.
- Orientar a les famílies i els educadors.
- Afavorir la integració social i escolar dels infants.

Equips d'assessorament i orientació psicopedagògic (EAP)

Adreça: Onofre Arnau 32 , 08301 Mataró

Telèfon: 93 5516989

L'EAP dona suport al professorat i als centres educatius en la resposta a la diversitat de l'alumnat i en relació als alumnes que presenten necessitats educatives especials, així com a les seves famílies.

Entre d'altres els objectius d'aquest servei són:

- Identificar i avaluar les necessitats educatives especials de l'alumnat i fer la resposta d'escolarització
- Assessorar als equips docents, l'alumnat i les famílies
- Donar suport als centres educatius en la millora de l'atenció a la diversitat i la inclusió. Poden acudir al centre: centres educatius, els equips directius, el professorat i altres professionals implicats en l'atenció a l'alumnat amb dificultats o amb necessitats educatives especials, l'alumnat i les seves famílies.

Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA)

Adreça: Plaça Miquel Biada 1 , 08301 Mataró

Telèfon: 93 7411172

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

És un servei dedicat a l'atenció dels infants i adolescents en situació d'alt risc social i atenen casos de: maltractaments físics o psíquics, desatenció per part dels progenitors, problemàtiques emocionals, bloquejos importants d'aprenentatge, problemes de desnutrició o falta d'higiene importants, consum habitual de substàncies que generen drogodependències, adolescents que han realitzat actes delictius de certa importància, infants que han perdut la seva mare abans de complir els 5 anys.

També treballa per a detectar situacions de risc en infants de: famílies que ja tenen algun fill institucionalitzat en algun equipament residencial dels serveis socials, famílies que presenten algun progenitor amb malaltia mental greu o drogodependència, importants dificultats econòmiques, conflictes interns violents i dificultats per a mantenir una relació educativa adequada, famílies amb vivendes insalubres,...

Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA)

Adreça: Avinguda Paral·lel, 50 al 52 – 08001 Barcelona

Telèfon: 93 483 10 00

La DGAIA és l'organisme que promou el benestar de la infància i l'adolescència en alt risc de marginació social amb l'objectiu de contribuir al seu desenvolupament personal. També exerceix la protecció i tutela dels infants i adolescent desemparats. Els recursos que ofereix la DGAIA s'organitzen geogràficament en sis Serveis Territorials, els quals coincideixen amb els Serveis Territorials del Departament de Benestar Social i Família, corresponent a Sant Martí de Centelles la delegació de Barcelonès Comarques.

Centre de Recursos Pedagògics (CRP)

Adreça: C/ Vinya 47, 08325 Alella

Telèfon: 93 5545640

Els CRP són centres de referència per a la formació, la dinamització pedagògica i el suport a la tasca docent del professorat de tots els nivells educatius dels centres d'ensenyament no universitari de la ciutat.

2.3.7. Equipaments i serveis sanitaris

Centre d'Atenció Primària (CAP)

Adreça: Joan Fuster i Ortells, 1

Telèfon: 93 7561092

Centre d'Atenció Primària (CAP) consultori Sant Miquel del Cros

Adreça: Avgda Mediterrani s/n

Telèfon: 93 7574999

Hospital General de Mataró

Adreça: Carretera de Cirera 230

Telèfon: 93 7417700

2.5.FESTES

Festes Locals

Argentona compta amb un ampli calendari festiu, amb nombroses activitats i propostes lúdiques i culturals. El segon cap de setmana de gener es celebra la **Festa Major de Sant Julià** i a principis d'agost, coincidint amb la festivitat de Sant Domingo, la **Festa Major d'estiu** en honor a Sant Domingo. Sense cap mena de dubtes la fira més important del municipi és la **Fira Internacional de Ceràmica i Terrissa**, que organitza el Museu del Càntir el primer cap de setmana de juliol.

El Carnestoltes, la Diada de la Flor, el Dia Internacional de la Música o del Teatre són cites també molt destacades en el calendari festiu d'Argentona.

III. CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE

1. UBICACIÓ, TITULARITAT, FINANÇAMENT I TIPUS DE GESTIÓ

L' EBM El Bosquet es troba situada al carrer Domingo Bellalta número 1 del Municipi d' Argentona.

La seva missió és l'atenció i l'educació d'infants de 0 a 3 anys.

Imparteix el primer cicle d'Educació Infantil i presta altres serveis d'atenció a la petita infància i a les seves famílies des de la funció educativa.

El titular del centre és l'Ajuntament d'Argentona.

És un centre reconegut i autoritzat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, codi de centre 08068227.

L'equip educatiu del centre està format per un grup de professionals de l'educació interessats/des, per sobre de qualsevol altre aspecte, pel bon desenvolupament dels infants i el seu benestar.

CALENDARI: El calendari escolar té com objectiu facilitar la conciliació laboral i familiar, per tant, el període d'obertura del centre serà d'onze mesos a l'any, des de l'1 de setembre fins el 31 de juliol, entre les dates que l'Ajuntament estableixi per a cada curs escolar.

El calendari escolar serà aprovat per l'Ajuntament d'Argentona a proposta del Consell Escolar en el qual s'especificaran les dates de vacances, així com la resta de festivitats de diversa índole que es facin.

HORARIS: L'EBM El Bosquet funciona de dilluns a divendres i romandrà oberta de 7:45 a 17:30h. La franja horària fixa per tots el usuaris és de 8.45h a 12 h del matí i de 14:45h a 17h de la tarda. Les famílies podran, si així ho desitgen, optar al servei de menjador.

- L'horari base: Matí: de 8.45 a 12 h. Tarda: de 14:45 a 17 h.
- L'horari de menjador i descans és de 12 a 14:45 h.
- L'horari d'acollida del matí és de 7:45 a 8.45 h.
- L'horari de permanència de la tarda és de 17 a 17:30 h.

Segons consta a les NOF, el servei d'acollida al matí i de permanències a la tarda es donarà si hi ha un mínim de 10 famílies que sol·liciten el servei.

Com a norma l' infant no pot estar més de 8 hores al centre.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Els infants que no siguin usuaris del servei de menjador, marxaran entre les 11:45 h i les 12 h i tornaran entre les 14:45h i les 15:30h de la tarda.

El personal educador haurà d'atendre l'horari i les jornades laborals que figuren en el projecte d'establiment del servei.

L'horari que faran els infants a l'escola es pactarà amb cada família, tenint en compte la normativa i les seves necessitats per poder ajudar a les famílies a conciliar la vida familiar amb la laboral.

Hem de considerar el temps com un marc referencial a curt i llarg termini. Cada dia esdevé una successió de propostes que es repeteixen al llarg dels dies, les setmanes i els mesos. La vivència del temps, perquè ajudi a l'infant, ha d'estar organitzada. L'organització i la combinació adequades d'aquestes propostes li afavorirà l'estructura temporal.

L'infant vivència la successió (abans, ara, després) de les situacions que es donen al llarg del dia, i que, tenen significacions efectives diferents segons l'interès que li despertin (arribada a l'escola, joc a la classe, anar a dormir, anar a dinar,...). Serà important portar una seqüenciació de cada acció al llarg del dia. Això farà donar seguretat a l'infant i l'ajudarà a preveure el que passarà.

RÈGIM D'ADMISSIÓ DELS INFANTS

L'admissió d'infants al centre es regularà pels criteris de preinscripció i matriculació que, mitjançant la resolució corresponent, estableixi anualment el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya mitjançant la corresponent resolució, i/o allò que, si s'escau, determini l'ajuntament d'Argentona, que en té delegades les competències.

La gestió de la preinscripció i la matriculació així com les baixes es durà a terme a l'Ajuntament d'Argentona.

UTILITZACIÓ DE LES INSTAL·LACIONS DELS CENTRES

L'ús de les instal·lacions del centre estarà subordinat al desenvolupament habitual de les activitats previstes per al servei de llar d'infants en la programació general anual del centre. L'Ajuntament, com a titular de l'edifici, es reserva el dret d'utilització dels espais del centre fora dels horaris de funcionament habitual, prèvia comunicació a la direcció del centre.

Per interès de l'Ajuntament poden concórrer en els mateixos espais d'altres serveis relacionats amb la petita infància, sempre i quan no interfereixin amb els serveis que ha de prestar l'adjudicatari i sempre amb la prèvia comunicació.

2. ESTRUCTURA DE L'EBM EL BOSQUET

L'EBM El Bosquet disposa de set aules per alumnes de 4 mesos a 3 anys. L'organització anual de les aules es farà segons les preinscripcions legals al respecte. La seva capacitat màxima total és de 107 alumnes.

No obstant, si el nombre d'alumnes no fos suficient es podrà procedir a l'agrupació d'infants d'edats diferents d'acord amb la normativa vigent.

Així doncs els grups quedarien de la següent manera:

EDAT	0-1	1-2	2-3	TOTAL
UNITATS	1	3	3	3
PLACES	8	39	60	107

En el supòsit d'alguna modificació en els grups d'edat, la relació de personal caldria adaptar-la segons la normativa vigent.

3. L'EDIFICI

L'EBM El Bosquet va ser construïda l'any 2004 i es va posar en funcionament a meitat del curs 2005/2006. L'edifici disposa de 7 aules integrant els seus respectius lavabos o zones higièniques, dos dormitoris . Un espai destinat a la cuina pròpia i correctament preparada per cuinar. Un despatx, una sala de caldera, un espai per bugaderia i magatzem de productes de neteja, una sala d'usos múltiples, un jardí, una zona de vestuari i un lavabo.

Es disposa també d'un vestíbul que fa les funcions de l'entrada i acolliments de les famílies amb els seus infants.

3.1. EIXOS FONAMENTALS DEL MODEL ARQUITECTÒNIC

L'activitat quotidiana, el foment de les relacions socials i la intervenció singularitzada són els eixos educatius de l' escola bressol; per tant, són també els tres arguments que ordenen l'espai.

- **Espais diàfans, amplis i interrelacionats.** L'organització dels espais interiors i exteriors parteix d'exigències bàsiques que resulten de les directrius pedagògiques, com també de la necessitat de garantir la seguretat física de l'infant i la higiene laboral dels educadors i educadores, i de promoure el contacte entre les famílies.
El model arquitectònic de les llars d'infants tendeix a les distribucions regulars i seriades, amb la creació d'espais polivalents que puguin ser dividits en estances o zones per a diferents usos.
- **Espais transparents i assolellats.** La curiositat dels infants requereix també que els espais estiguin interconnectats visualment al llarg de totes les aules. Sempre que és possible, l'espai s'organitza amb orientació sud o sud-est per poder gaudir del màxim d'hores d'insolació.
- **Espais accessibles i segurs.** L'edifici ha de facilitar l'accessibilitat dels usuaris més petits per tal de potenciar la seva autonomia. La seguretat és, igualment, una de les claus del model arquitectònic. En aquest sentit, tots els elements compleixen unes mesures de seguretat molt rigoroses; a més, els elements de manipulació dels quals poden implicar alguna mena de risc físic (endolls, claus de pas d'aigua, etc.) estan col·locats a l'alçada dels adults.
- **Espais educatius.** La disposició de l'espai ha de fer possible l'aplicació dels plantejaments pedagògics del projecte de centre:
  - Un espai a la mida de l'infant. L'espai ha d'oferir propostes a l'abast dels infants, ha de possibilitar el treball en petits grups i, per tant, ha de tenir en compte que la distribució els permeti estar còmodes per a experimentar i jugar amb les companyes i companys o al seu costat.
  - Un espai que tingui en compte la diversitat de necessitats. L'espai i els materials han de donar resposta a les diferents necessitats de descoberta i experimentació, i han d'afavorir la convivència entre els grans i els petits del grup.
  - Un espai que afavoreixi l'autonomia. Els nens i les nenes han de poder utilitzar l'espai amb independència dels adults. L'espai els ha de facilitar poder escollir i decidir en els diferents moments del dia: en la realització de rutines i hàbits, en la solució de problemes, en els jocs i les activitats de descoberta, etc.

- Un espai que permeti la descoberta de les pròpies capacitats. L'espai ha de fer propers diferents elements de l'entorn perquè l'infant conegui les característiques i rebi diverses informacions sensorials. A més, ha de facilitar l'experimentació dels diferents llenguatges.
- Un espai que tingui cura de la presentació i de l'estètica. Un espai ordenat i estable ajuda l'infant a orientar-se i a saber on dirigir-se per a dur a terme un joc, així com a col·laborar en la recollida de joguines. Un espai estèticament atractiu convida al joc, a descobrir què hi ha i a participar en les diferents activitats. Equipar la llar d'infants vol dir iniciar un bon camí per a l'escola: el del desenvolupament d'un bon projecte pedagògic, el del futur Projecte Educatiu de Centre, ja que del que es tracta, és de crear l'entorn on els infants desenvoluparan les seves potencialitats.

Durant els tres primers anys de vida, es construeixen les bases dels futurs aprenentatges i formació, i això els infants ho fan a partir de la seva relació amb el medi que els envolta, entenent com a medi tant les persones petites i grans amb qui compartirà l'estada a l'escola, com tot l'entorn físic que pugui abastar.

Per aquests infants petits, l'espai interior i exterior, els equipaments, les joguines, els materials de recuperació, o sigui tot allò que els hi oferim, seria l'equivalent als llibres, laboratoris, aules específiques, biblioteca,... de les altres etapes educatives, i és per això que requereix un tractament adequat.

A l'hora d'equipar la llar d'infants, cal tenir en compte dos aspectes.

Per una banda la creació del projecte de quins seran els equipaments, joguines i materials que voldrem oferir als infants, tant els de referència com els de transformació en el temps.

I per altra banda la participació de tot l'equip, tant en la confecció d'aquest projecte com en la seva realització: compres, emmagatzematge, previsió d'ús,...

3.2. CRITERIS A TENIR EN COMPTE

Els criteris que determinin aquest projecte, ens hauran de portar a la consecució d'una escola bressol adequada, tant a les edats dels infants que acollirà, com a facilitar les tasques del/les mestres i també a la bona acollida de les famílies i resta de la comunitat.

Caldrà tenir en compte:

- Criteris de seguretat, no toxicitat en els materials ni perillositat en les formes.

- Criteris psicopedagògics, adequats a les edats dels infants.
- Criteris de servei, facilitadors de les tasques dels adults.
- Criteris de durabilitat en el temps, que requereixin poca conservació.
- Criteris d'estètics, que mantinguin bon aspecte en el temps.

Amb l'escola en funcionament, també tindran un paper important les famílies, que, a més d'anar coneixent el projecte de l'escola, podran contribuir-hi aportant tota mena de materials de recuperació dels que es generen habitualment en la vida quotidiana, i que són molt interessants com a joguines per a la descoberta dels infants.

4. EQUIPAMENTS I MOBILIARI

Distingim dos tipus d'equipament: un a mida d'infant i l'altre a mida d'adult.

L'equipament a mida d'infant està concebut de forma que pugui ser usat amb independència de l'adult. És aconsellable que sigui de fusta massissa, totalment envernissada al natural i amb els cantells roms.

L'equipament per als adults, situat per sobre de 1,10m. del terra, de forma que no prengui espai d'ús dels infants i, a més, permeti fer-ne un ús còmode als adults.

Per tant podem concebre dos tipus d'elements: els referencials i els d'innovació.

Elements referencials: són els elements estables, generalment situats en el mateix lloc, que confereixen trets referencials dins l'espai, facilitant a l'infant la identificació i el retrobament i per tant, li permeten apropiarse'n. Normalment, configuren una proposta de joc o racó.

Elements d'innovació: són totes les aportacions que aniran fent els mestres a fi de transformar periòdicament l'entorn dels infants, de forma que s'aconsegueixin gradualment propostes innovadores que motivin el seu fer quotidià de joc, aprenentatge, investigació,...

4.1. MATERIAL I EQUIPAMENT DE L'ESTANÇA

Els espais de les estances, com explicarem més endavant, s'organitzen per racons o espais d'experiència i paneres amb material variat. Alguns d'ells són fixes i d'altres són construïts per la mestra depenent de diferents factors (edat dels infants, moment evolutiu, unitats de

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

---

programació que s'està portant a terme, interessos dels propis infants...).

Els materials, els objectes, amaguen moltes possibilitats lúdiques en mans d'un infant. Cal convidar als infants a la descoberta de materials quotidians. Aquests materials, jugats en un entorn segur, poden proporcionar-los un univers de sensacions que sens dubte repercutiran en el seu desenvolupament.

Des que l'infant neix, i possiblement abans, des del ventre de la mare, té una necessitat imperiosa d'aprendre, nodrirse de l'exterior, explorar, manipular, conèixer, créixer i madurar. Nosaltres, els adults, hauríem d'estar atents a les necessitats dels infants, hauríem d'acompanyar-los en el seus aprenentatges, hauríem d'estar atents a tant a allò que fan, com a la manera com ho fan i al motiu per què ho fan, proporcionant elements, materials i espais que ajudin l'infant a créixer en un entorn potencialment ric en estímuls.

Les joguines que ens trobem al mercat solen ser de plàstic i la majoria d'elles tenen una finalitat molt concreta: prems un botó i apareix un pallaso, estires una corda i sona una dolça melodia... Els infants, però, molt aviat aprenen a utilitzar la joguina, i a vegades se'n cansen de seguida. Per tant, nosaltres hem de proporcionar altres materials que els facin pensar més enllà, materials que els obliguin a experimentar, descobrir, plantejar-se hipòtesis, buscar solucions, manipular, observar, construir i destruir...

4.2. ESPAIS EXTERIORS

L'equip educatiu de l' EBM el bosquet, dóna la mateixa importància a la cura dels espais exteriors com als interiors. L'escola també dedica tota una unitat didàctica al jardí de l'escola.

Tot i les possibilitats de joc que ofereix el jardí per si mateix, convé tenir-hi uns jocs fixos i algunes joguines complementàries. Igual que als espais interiors, és aconsellable de tenir mesura, sobretot d'estris i joguines petites. Massa joguines, destorben la utilització de l'espai i a més, fan perdre l'interès dels infants, Aconsellem recollir aquests materials dins de contenidors (caixes, xarxes, cistells).

Per als **GRANS MOVIMENTS**, els elements de joc més adequats per al jardí, són els que permeten tota mena d'exploració amb el cos: amagar-se, enfilar-se, pujar i baixar de diferents formes, deixar-se anar, passar per llocs difícils, grimpar,... Poden ser mòduls de joc creats per a aquesta fi i també elements de recuperació com ho són els pneumàtics de diferents mides, bidons, caixes grans, etc.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

Pel **BALANCEIG**, es proposen diverses propostes que permetin el aquest tipus de joc a l'infant i s'intenta que aquests puguin tenir plena accessibilitat sense necessitar massa ajuda de l'adult.

La **SORRA**, considerem que és un material imprescindible, inclús pels més petits. Ofereix als infants tota mena de possibilitats manipulatives, tàctils i d'experimentació tant amb les mans com amb objectes (omplir, buidar, gratar, apilar,...)

Cal tenir una cura especial de la sorra per a què no esdevingui un lloc de contagis i d'infeccions diferents. Això suposa que sigui un material controlat pels adults, situat en un lloc concret, protegit i renovat periòdicament.

Amb la fi de mantenir la necessària asèpsia, s'ha de rastellar la sorra diàriament per a airejar-la i que no acumuli humitats. A més, per a què es mantingui més salubre, cal exposar-la als raigs ultraviolats que ens envolten, produïts pel sol.

L'AIGUA, hauria d'oferir les següents propostes:

- com a necessitat: beure, rentar-se...
- com a experiència tocar, manipular, experimentar amb estris i d'altres elements ("pastetes", construcció amb motlles,...), i quan el temps ho permet, sentir l'aigua amb tot el cos (aspersor, brollador, mànega, etc.)
- com a rec de plantes i neteja del jardí.

HORT, FLORS, PLANTES, ARBRES, per a crear un entorn que contribueixi a què els infants creixin en salut i gaudeixin de la natura, cal que no hi manquin les plantes. La vegetació aporta una defensa contra la pol·lució, un ambient ric en formes, colors, olors, i a més, convida a que s'hi acostin i hi visquin papallones, marietes, ocells, etc. L'hort ens proporciona una font inesgotable de coneixements per als infants i ens proporciona un treball i una tasca bonica i educativa per a tot l'equip educatiu.

4.3. ESPAIS DE SERVEIS

Entrada i recepció

L'entrada de l'escola bressol ha d'estar protegida amb una porta, per tal d'evitar que els infants puguin entrar o sortir sense la vigilància d'un adult. Els poms per obrir les portes s'han de situar a l'alçada de l'adult, també per evitar que l'infant pugui obrir sol

Garatges pels cotxets

Zona al vestíbul , on les famílies poden deixar els cotxets per després

recollir-los a la sortida.

Despatx

Que disposa d'un espai, el despatx, per mantenir entrevistes, reunions de pocs membres i on arxivar tota la documentació dels infants i el treball administratiu. Amb una taula per a la directora.

Lavabos i vestidor per als adults

Lavabos d'adults amb dutxa i vestidor amb armaris per penjar la roba i objectes personals.

Cuina

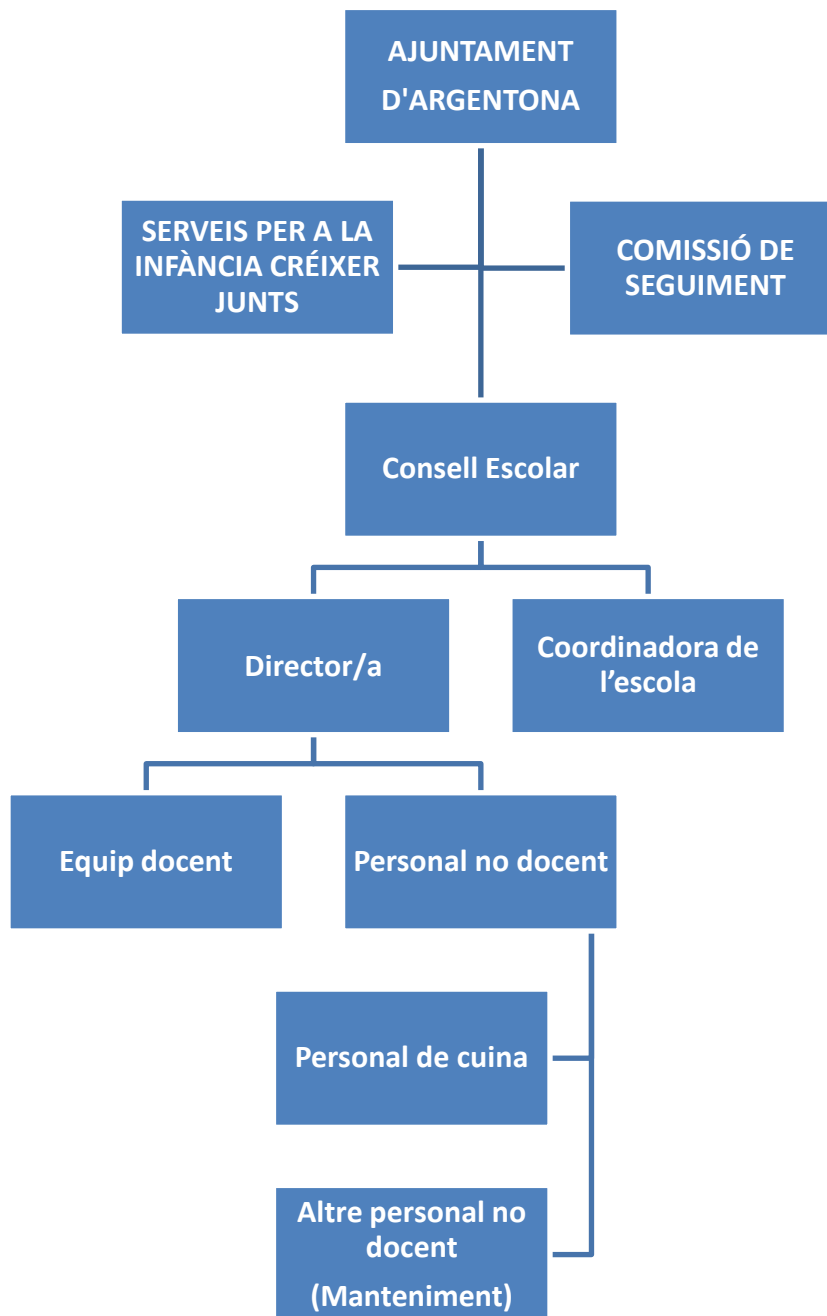
L'escola bressol compta amb servei de cuina pròpia per als dinars i els berenars. Compta amb un espai amb una superfície adient a les seves funcions i caldrà que disposi de nevera, microones, rentavaixelles, rentadora i assecadora, i del parament de taula i estris de cuina necessari. També caldrà disposar d'un espai per a posar els contenidors necessaris per a reciclar les deixalles.

Bugaderia, magatzem de neteja

En un espai de l'escola bressol tindrem una rentadora i una assecadora. Rentarem tot allò que sigui pròpiament de l'escola bressol: coixins, fundes de matalassos, draps de cuina, tovalles, disfresses...

IV. ORGANIGRAMA I FUNCIONS

1. ORGANIGRAMA

2.FUNCIONS DELS DIFERENTS SECTORS DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

A continuació passem a detallar totes les funcions dels diferents membres de la comunitat educativa.

L'AJUNTAMENT D'ARGENTONA

Els drets i obligacions concrets de l'Administració quant a la gestió d'aquest servei públic vénen referits a les prescripcions específiques del plec de condicions.

Són obligacions de l'Ajuntament:

A) Atorgar al concessionari la protecció adequada per tal que pugui prestar degudament el servei.

B) Pagar al concessionari l'aportació anual, fraccionada en els 12 mesos

EMPRESA SERVEIS PER A LA INFÀNCIA CRÉIXER JUNTS

A més de les obligacions generals derivades del règim jurídic d'aquest contracte, són obligacions específiques de l'empresa les següents:

DRETS:

Són drets de l'adjudicatari:

a) Utilitzar les instal·lacions cedides d'acord amb el projecte educatiu presentat.

b) Rebre la retribució econòmica que correspongui per part dels usuaris per la prestació del servei.

c) Utilitzar els bens de domini públic necessaris per al servei.

Els drets que atorga el contracte no podran cedir-se a terceres persones. L'empresa podrà, no obstant, contractar amb terceres persones la gestió de prestacions accessòries, quedant aquells obligats davant el concessionari, únic responsable de la gestió del servei davant l'administració.

En tot cas l'empresa Serveis per a la Infància Créixer Junts posarà en coneixement de l'Ajuntament amb caràcter previ a la seva formalització i entrada en vigor, els sot-contractants que celebri, amb indicació de les clàusules i condicions concretes. En cap cas serà acceptable cap sots-contractació la durada de la qual ultrapassi la de la concessió.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

OBLIGACIONS:

Són obligacions del concessionari les concernents a l'exacta prestació i dotació dels serveis objecte del contracte en general, les que s'especifiquen en els Plecs; les establertes a la Llei 30/2007 i a l'article 235 del ROAS, i les obligacions especials següents:

1.- Aportar els mitjans materials, personals i tècnics necessaris, assumint la gestió i explotació del servei de l'Escola Bressol sota el seu risc.

2.- Prestar el servei, d'acord amb l'establert en el present plec de clàusules i l'oferta presentada i acceptada, directament i amb continuïtat i regularitat. En cas d'extinció normal del contracte l'adjudicatari haurà de prestar el servei fins que un altre es faci càrrec de la seva gestió.

3.- Mantenir les instal·lacions en bon estat.

4.- Sotmetre's en tot moment a les indicacions i les observacions de l'Ajuntament d'Argentona sobre el funcionament del servei.

5.- Formalitzar una pòlissa d'assegurança suficient de responsabilitat civil pels danys a tercers que es puguin derivar de l'estat i ocupació de l'immoble, del funcionament de les instal·lacions i serveis, i del desenvolupament de l'activitat. Formalitzar també una pòlissa d'assegurança d'accidents que compregui tots els alumnes i personal durant la totalitat del temps de funcionament.

La còpia dels originals de les pòlisses mateixes hauran de presentar-se a l'Ajuntament d'Argentona en el termini màxim dels deu dies següents a la signatura del contracte.

6.- Sufragar les següents despeses:

6.1. Les de manteniment ordinari del conjunt de les instal·lacions, les de manteniment preventiu, les de manteniment correctiu (petites reparacions) i les de manteniment derivat de les disposicions jurídiques i administratives vigents.

6.2. Les de caràcter tributari que es desprenguin de l'activitat desenvolupada.

6.3. Les que originin la contractació del personal necessari per a la correcta gestió de la instal·lació i del serveis educatius descrits. Obligant-se a la substitució del personal que es trobi en situació de baixa laboral, al tercer dia que es produeix aquesta.

6.4. El telèfon.

6.5. Qualsevol altra despesa que es derivi de l'explotació del servei.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

7.- Informar l'Ajuntament sobre la prestació del servei. A tal objecte atindrà satisfactòriament les demandes d'informació que aquell li formuli, i haurà de presentar anualment, en els terminis que s'estableixin, la següent documentació:

7.1. Abans del 15 de Setembre, i referit al curs següent:

7.1.1. Proposta de programació general

7.1.2. Propostes d'actuacions de manteniment i conservació

7.2. Abans del 15 de setembre, i referit al curs tancat:

7.2.1. Compte d'explotació definitiu i balanç de situació de l'any vençut

7.2.2. Memòria de l'activitat realitzada durant el curs. L'Ajuntament es reserva la facultat de demanar altra documentació que estimi necessària sobre la gestió del servei.

7.4. Abans del dia 10 de cada mes la còpia del justificant de cotització a la Seguretat Social de tot el personal que presti els seus serveis a l'escola bressol

8.- Elaborar una carta de serveis on s'expliciti el compromís contractual amb els usuaris, en el marc d'un Programa de Qualitat, i presentar-la a l'Ajuntament per a la seva aprovació, en els terminis que s'acordin.

9.- Establir un Pla de formació per al personal que treballi a l'escola bressol.

10.- Establir amb els criteris de l'Ajuntament un Pla de Seguretat i Emergència.

11.- Complir els reglaments, ordenances i demés normatives i ordres de l'Ajuntament en quant a la seguretat i higiene en els edificis d'utilització pública i en qualsevol matèria que els sigui d'aplicació, segons els models de qualitat establerts.

12.- L'adjudicatari es subrogarà amb l'anterior respecte a tot el personal que estava en plantilla en aquesta escola (Art.44 de l'Estatut dels Treballadors) i que tingui la titulació suficient per a desenvolupar aquesta activitat. L'adjudicatari haurà de disposar del personal necessari per a la realització de l'objecte del present contracte, d'acord amb les condicions recollides en aquest plec. Tot el personal de l'adjudicatari haurà de tenir la capacitat tècnica, titulacions legalment exigides i la formació necessària per a dur a terme l'objecte del contracte. El personal aportat dependrà de l'adjudicatari a tots els efectes, sense que entre aquell i l'Ajuntament existeixi cap vincle funcional ni laboral. Aquest personal treballarà a les ordres de l'adjudicatari i segons la seva normativa, el qual vetllarà pel satisfactori compliment de les condicions de la prestació de serveis.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

L'Ajuntament podrà fer la supervisió del personal que consideri convenient.

13.- Complir totes les disposicions vigents en matèria fiscal, laboral, de Seguretat Social, de seguretat i higiene en el treball, i de prevenció de riscos laborals.

L' incompliment d'aquestes obligacions per part del concessionari o la infracció de les disposicions vigents sobre seguretat per part del personal tècnic designat per ell, no implicarà cap responsabilitat per a l'Ajuntament. Sense perjudici de l' anteriorment exposat, l'Ajuntament podrà requerir al concessionari perquè acrediti documentalment el compliment de les respectives obligacions.

14.- Prestar els serveis amb precisió i seguretat i ininterrompudament, en la forma prevista en aquest Plec i sotmetre's a les instruccions que li dictin els serveis tècnics de l'Ajuntament d' Argentona, d'acord amb les seves facultats.

15.- Indemnitzar tercers pels danys que ocasionin a causa del funcionament dels serveis.

16.- No alienar ni gravar els béns afectes a la concessió.

17.- Exercir ell mateix la concessió, amb prohibició de cedir-la, arrendar-la o traspasar-la o subcontractar prestacions accessòries, llevat d'autorització explícita de l'Ajuntament d' Argentona.

18.- Presentar a l'Ajuntament d' Argentona tota la documentació que li sigui requerida relativa a la prestació dels serveis concedits.

19.- L'Ajuntament d' Argentona podrà demanar a l'empresa concessionària, en qualsevol moment, la documentació que cregui convenient per comprovar la plena legalitat de l'empresa en l'ordre fiscal, laboral, administratiu i en els terminis que l'Ajuntament estimi convenients.

20.- Tenir a disposició de l'Ajuntament els resultats del seu autocontrol relatiu a la prestació dels serveis.

21.- Lliurar mensualment a l'Ajuntament d' Argentona el llibre-registre de reclamacions i denúncies que obligatòriament haurà de tenir a on es registraran totes les presentades.

22.- Fer els treballs extraordinaris que se li encarreguin. El cost d'aquests serveis li seran abonats d'acord amb les preus unitaris vigents en cada

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

---

moment. En cas d'inconcreció es pactaran preus contradictoris.

23.- Acceptar, en cas de força major o en qualsevol situació d'emergència pública, la direcció de l'Ajuntament d' Argentona per feines de diferents a les contractades o altres feines en què el personal o el material fos necessari per restablir la normalitat, mentre durés l'estat d'emergència, força major o calamitat pública.

COMISSIÓ DE SEGUIMENT

Es crearà una comissió per vetllar el correcte funcionament del servei contractat, la qual estarà formada, com a mínim, per part de l'Ajuntament, pel seu regidor/a d'educació i per un tècnic municipal, i per part de l'adjudicatari pel representant del concessionari i la direcció del servei contractat, així com altres membres que l'Ajuntament consideri necessaris.

Aquesta comissió es reunirà com a mínim tres vegades l'any de forma ordinària, i de manera extraordinària, sempre que es consideri convenient. Els tres primers mesos de gestió de l'escola bressol proposarem reunir-nos mensualment per tal d'establir unes bones bases de comunicació i traspàs de la gestió de l'escola bressol.

La comissió de seguiment persegueix com a finalitat la revisió del funcionament ordinari del centre i l'anàlisi de les incidències que s'hagin produït, així com la millora dels protocols d'actuació i eines a nivell pedagògic, organitzatiu i de gestió del centre que garanteixin la prestació d'un servei de qualitat. Així mateix, la comissió aportarà suggeriments i propostes de millora.

FUNCIONS DE LA DIRECCIÓ

Les funcions de la persona encarregada de la direcció són:

- Representar l'escola en les seves relacions amb altres entitats públiques i privades.
- Elaborar amb l'equip docent la programació, seguiment i avaluació pedagògica. Presentar a la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament i al Consell Escolar, per a la seva aprovació el Projecte educatiu de centre, el Projecte curricular i, abans de l'inici de cada curs, el Pla anual de centre. Elaborar informes i memòries anuals, conjuntament amb l'equip docent. Programar i coordinar reunions pedagògiques.
- Coordinar-se amb la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament per a tots

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

aquells aspectes relacionats amb la gestió del servei, i amb les altres àrees quan això sigui necessari, com les de Benestar Social, Sanitat, Manteniment, etc. per a atendre els casos i els aspectes tècnics vinculats amb l'escola bressol.

- Presentar anualment a la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament el Pla de formació permanent global de l'escola bressol.
- Dirigir i organitzar els recursos humans. Coordinar la relació amb les famílies i els grups d'infants; coordinar el personal de cuina ; convocar i presidir les reunions i actes que es realitzin al centre; vetllar per l'adequació dels recursos humans a les necessitats del centre; executar els acords presos amb l'Ajuntament; resoldre les possibles incidències que sorgeixin al centre
- Gestionar els recursos materials. Proposar a l'Ajuntament les actuacions necessàries per al correcte manteniment estructural de l'edifici
- Coordinar les activitats educatives del centre.
- Vetllar pel compliment de les disposicions normatives que afectin l'escola, dels objectius del projecte educatiu de centre i dels acords amb el claustre, la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament i el Consell escolar
- coordinar l'equip i presidir les sessions de treball
- vetllar per la qualitat de l'activitat educativa que s'hi realitza, per la relació amb les famílies i per l'adquisició i el manteniment del material didàctic
- exercir qualsevol altre funció que li sigui atribuïda per la normativa vigent quant a la direcció i coordinació pedagògica del centre i/o per la Regidoria d'Educació.

FUNCIONS DE L'EQUIP DOCENT

Les funcions de l'equip docent són les següents:

- Atendre i educar els infants del centre.
- Elaborar el Projecte Educatiu de Centre, el Reglament de Règim Intern, el Projecte Curricular, el Pla anual i la memòria del centre, sota les directrius de la direcció del centre.
- Col·laborar amb la direcció del centre en la fixació dels criteris d'organització interna de l'escola (distribució de mestres, grups, ús del material didàctic, etc.).
- Constituir comissions de treball.
- Responsabilitzar-se del seu grup i assegurar una atenció individualitzada a les famílies.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- Adequar el Projecte Curricular a la programació de cada grup d'edat.
- Avaluar periòdicament els resultats educatius del treball realitzat.
- Participar activament en activitats de formació continuada.
- Qualsevol altre funció similar en l'àmbit educatiu que li sigui assignada per la direcció del centre.

FUNCIONS DEL PERSONAL DE CUINA

Les seves funcions seran:

- Rebre els aliments i verificar les comandes.
- Fer les comandes dels aliments juntament amb la directora del centre.
- Elaborar el menjar diari segons estableix el menú del dia, tenint en compte les dietes específiques de cada infant.
- Preparar els carros del dinar.
- Recollir la cuina un cop han dinat els infants.
- Preparar els berenars.

CONSELL ESCOLAR

Es promourà la participació dels pares i les mares a través del Consell Escolar de centre segons el decret 101/2010, de 3 d'agost.

Competències

A l'escola bressol pública s'ha constituït un òrgan de participació dels diferents sectors de la comunitat educativa, tal i com estableix el reglament del servei de les escoles bressol públiques d'Argentona, tot seguint les prescripcions del Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle d'educació infantil i els requisits dels centres i l'apartat cinquè de la disposició addicional desena del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

La Direcció del centre educatiu serà responsable de convocar-lo periòdicament. Com a mínim, serà necessari convocar-lo de forma ordinària una vegada al trimestre, així com una vegada a l'inici del curs escolar i al final de curs escolar. Així mateix, es podrà convocar de forma extraordinària quan l'Ajuntament o la direcció de l'escola ho consideri necessari.

El consell escolar serà competent per tractar, entre d'altres, el temes següents: desenvolupament del projecte educatiu del centre, projecte curricular, proposta de reglament de règim intern, pla anual del centre, memòria anual d'activitats del curs escolar, procés de preinscripció i matriculació i, en general, qualsevol tema d'importància que afecti a algun

sector de la comunitat educativa.

Composició

El consell escolar estarà format per:

- El director/a
- 2 representant de l'equip d'educadors/es
- 2 representant de les famílies
- 1 representant de l'Ajuntament
- 1 representant de Serveis Socials
- El regidor/a

Actuarà com a secretari/a una de les educadores.

FUNCIONS DE L'AMPA

L'Escola ha de vetllar per establir els mecanismes necessaris perquè les famílies estiguin representades en els espais de participació.

Les funcions dels representants de les famílies són les següents:

- Promoure i articular la participació de les famílies.
- Cooperar en les activitats educatives del Centre.
- Presentar i proposar programes d'activitats complementàries, fora horari escolar, visites, viatges,... així com participar en la seva realització.
- Informar les famílies de les activitats i afers del centre, impulsant el ple exercici dels drets i el compliment dels deures.
- Fer nexes entre el centre d'ensenyament i el seu entorn, facilitant la col·laboració del centre en l'àmbit social, cultural, econòmic i laboral de la ciutat.
- Realitzar activitats culturals i de formació de pares i mares, organitzant-ne també d'altres de tipus esportiu i recreatiu.
- Donar suport i assistència a pares i mares, professors i òrgans de govern dels centres en tot el que fa referència a l'educació dels fills/es.
- Assistir als pares i mares dels alumnes en l'exercici del seu dret a intervenir en el control i la gestió dels centres sostinguts amb fons públics.

V.TRETS D'IDENTITAT DE L'ESCOLA

1.MODEL EDUCATIU DE LES EBM D'ARGENTONA

L'EBM El Bosquet imparteix el primer cicle d'educació infantil, de caràcter no obligatori, adreçat a nens i nenes d'edats compreses entre els quatre mesos i els tres anys. L'escolarització dels infants d'aquestes edats compleix una funció educativa clau durant els primers anys de vida, ja que aporta elements d'aprenentatge per al desenvolupament personal i social. La tasca educativa en les escoles bressol està en mans d'equips de professionals qualificats que, amb la participació de les famílies dels infants, treballen perquè cada nen i cada nena desenvolupi plenament les seves capacitats, oferint-los els ajuts i els reptes que necessiten per aprendre i desenvolupar-se d'una manera harmònica. Alhora, les escoles compleixen una important funció social que ajuda a conciliar la vida familiar i la vida laboral. Finalment, dir que, aquesta tasca educativa contribueix, també, a la igualtat d'oportunitats i a la formació al llarg de tota la vida, principis fonamentals que recull la nostra legislació educativa. L'equip especialitzat en l'atenció a infants amb necessitats educatives específiques intervé per potenciar les capacitats dels infants que ho requereixen, dóna suport i orientació a les educadores i a les famílies, i aporta estratègies i recursos materials i humans. Les escoles es relacionen amb els centres d'atenció primerenca, els serveis socials de zona, els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (CDIAP), i altres serveis que atenen els infants amb necessitats educatives significatives.

2.EIXOS FONAMENTALS DEL MODEL EDUCATIU

- L'EBM assumeix el caràcter plenament educatiu de l'etapa d'educació infantil, oferint als infants un conjunt d'experiències educatives que promouen el seu desenvolupament i aprenentatge.
- L'EBM comparteix amb les famílies la cura i l'educació dels infants en els seus primers anys de vida. Establir un àmbit de confiança mútua és, per tant, imprescindible. La relació amb les famílies forma part de la quotidianitat en el marc d'un intercanvi de criteris, opinions i experiències.
- L'EBM es defineix com a escola oberta a la participació de les famílies.
- Educar implica potenciar en cada nen i en cada nena totes les seves capacitats, oferint a cadascun els reptes i els ajuts que necessita.
- L'EBM té en el seu eix l'infant competent, una persona amb drets i

capacitats, curiositat i desitjos d'aprendre. N'és el protagonista actiu i hi aporta els seus interessos, les seves emocions, els seus coneixements i les experiències que viu en altres contextos.

- Cal que els infants trobin un context on puguin manifestar els desitjos, les inquietuds, els interessos, les alegries i les pors. Un context on imperin l'afecte i el respecte, on les nenes i els nens se sentin estimats i valorats.
- A L'ESCOLA BRESSOL és molt important el caràcter educatiu que tenen les tasques vinculades a la cura i les necessitats dels infants: afecte, alimentació, higiene, descans, joc i seguretat.
- Una acció educativa de qualitat és tasca de l'equip de professionals de l'escola. A l'ESCOLA BRESSOL, el treball en equip es dirigeix a establir i acordar aspectes de contingut pedagògic i organitzatiu, vinculats a la gestió d'una pràctica educativa adient.

3.L'ATENCIÓ EDUCATIVA A LA PETITA INFÀNCIA

L'escola bressol, com hem dit, assumeix el caràcter plenament educatiu de l'etapa d'educació infantil i, per tant, ofereix a les nenes i els nens un conjunt d'experiències educatives que promoguin el seu desenvolupament i aprenentatge. Aquestes experiències no suplantem la funció educadora de la família, fonamental en aquestes edats, sinó que comparteixen la responsabilitat d'assolir el desenvolupament harmònic dels infants en totes les seves capacitats (afectives, cognitivo-lingüístiques, de relació, motrius).

Aquesta funció educativa és inseparable d'una funció que condueixi tant com sigui possible a equilibrar les desigualtats entre els infants, i especialment a compensar aquelles que són conseqüència de les condicions socials en què creixen i es desenvolupen. El principi d'atenció a la diversitat dels infants és una conseqüència de la voluntat d'oferir a cadascun dels infants els reptes i els ajuts que necessiten per tal d'aprendre i desenvolupar-se de forma harmònica.

Considerem que una acció educativa de qualitat és tasca de l'equip de professionals de l'escola; tot i que la que desplega cada docent és crucial, oferir una intervenció coherent, ajustada, que es basi en l'observació i la reflexió i on s'asseguri la continuïtat d'un nivell a l'altre és una qüestió del Projecte Educatiu.

L'escola bressol és un centre educatiu que es caracteritza per la diversitat i magnitud dels canvis que experimenten els infants durant la seva estada al centre. Així, un Projecte de centre compartit i consensuat, necessari en qualsevol institució educativa, ho és encara més en aquesta, que es dirigeix a unes etapes crucials del desenvolupament dels infants.

En el mateix sentit de la premissa anterior, però des d'un prisma diferent, cal adoptar una visió institucional, reivindicar l'escola bressol com a

context d'experiències de creixement per als infants i les seves famílies, i establir els llaços necessaris amb el context en què es troba inserida. Tot plegat es tradueix a reforçar l'organització interna de l'escola bressol, com també les relacions entre aquesta i els centres i serveis d'àmbit educatiu, social i sanitari amb els quals ha de mantenir contactes fluids per assegurar una atenció adequada als infants i les famílies.

4. IMATGE DE L'INFANT QUE ORIENTA LA PRÀCTICA EDUCATIVA

L'Escola Bressol té en el seu eix l'infant competent, una persona amb drets i capacitats, curiositat i desitjos d'aprendre. N'és el protagonista i participant actiu en la tasca conjunta que és l'educació. Aquesta no es pot concretar sense l'infant, que hi aporta els seus interessos, les seves emocions, els seus coneixements i les experiències que viu en altres contextos. Per poder fer tot això, els infants necessiten la participació també activa dels i de les mestres, amb el seu afecte, la seva acceptació, els reptes que plantegen i els ànims i suggeriments que proporcionen, els acompanyen, des de l'escola, en el llarg camí de fer-se gran.

Només amb la intervenció activa, afectuosa, entusiasta i reflexiva dels docents és possible suscitar l'activitat constructiva de l'alumne, que serà responsable del seu progrés. Aquesta activitat constructiva individual es troba estretament lligada a la interacció educativa que s'estableix amb el mestre o la mestra i amb altres nens i nenes.

Educar implica potenciar en cada nen i en cada nena totes les seves capacitats perquè progressin en el desenvolupament equilibrat i global. Estimar els infants, acollir-los, tenir-ne cura, cercar el seu benestar, protegir-los, ajudar-los a canalitzar les seves pors, saber actuar davant les seves rebequeries i manifestacions agressives, és una conseqüència directa de la funció formativa de l'escola infantil. Només des d'aquestes premisses l'infant pot progressar en el camí de l'autonomia i anar fent seus uns nivells incipients de regulació i control de la pròpia conducta, alhora que podrà anar incorporant actituds, instruments i conceptes propis del medi en què viu. A l'Escola Bressol es treballa amb l'infant i pel present de l'infant; no hi ha contradicció entre el seu benestar present i la cerca del seu desenvolupament.

Compartim una imatge d'infant capaç amb un projecte de vida individual que ha de ser respectat. Per això, la nostra intervenció educativa parteix del respecte per la seva activitat espontània, intentant alhora provocar el mínim d'interferències, però facilitant els recursos necessaris per al seu desenvolupament de forma induïda. D'aquesta manera, l'infant pot cercar respostes a les seves necessitats autèntiques vinculades al seu desenvolupament just en el moment precís en què es troba preparat, sense accelerar processos, respectant el seu ritme maduratiu.

Aquesta metodologia potencia l'autoregulació i possibilita la presa de

decisiones en els infants. Aquests dos elements afavoriran l'adquisició dels prerequisits relacionats amb l'evolució del raonament vital necessari per comprendre aprenentatges i interactuar amb l'entorn.

És a dir, una metodologia no centrada en dirigir o jutjar els infants, sinó en acompanyar a través d'una presència i una mirada respectuosa, que procura espais i materials per possibilitar el procés de cadascun dels infants de l'escola.

5. UNA ESCOLA BRESSOL MUNICIPAL DE QUALITAT

Una Escola bressol educativa ha de ser una escola de qualitat. Diversos autors i organismes han caracteritzat les escoles de qualitat com a institucions que afavoreixen el benestar i el desenvolupament dels seus usuaris en les dimensions d'equilibri personal, cognitiu i social.

L'informe de l'OCDE (1991) sobre escoles i qualitat de l'ensenyament, elaborat a partir d'informes i recerques realitzats a diferents països, estableix les característiques que distingeixen les "escoles de qualitat":

- Tenen uns valors propis, compartits pels seus components.
- Hi ha un clima favorable i positiu.
- Hi ha un compromís amb normes i finalitats clares i compartides.
- Els mestres treballen en equip, col·laboren en la planificació i en la presa de decisions, es comprometen amb la innovació i es responsabilitzen de l'avaluació de la pròpia pràctica.
- La direcció lidera de manera eficaç, és reconeguda pels membres de la institució i de la comunitat educativa; és una direcció que no es contraposa al professorat, sinó que fomenta la seva participació.
- Hi ha estabilitat en l'equip de mestres.
- Hi ha possibilitats de formació relacionades amb les necessitats de l'escola.
- El currículum de l'escola es planifica i reflecteix els valors que aquesta assumeix.
- El temps s'utilitza de manera raonable, s'eviten repeticions innecessàries.
- Els pares i mares donen suport a la tasca educativa del centre, i aquest és obert a les famílies i promou la seva participació.
- Compten amb el suport de les autoritats educatives responsables, les quals miren de facilitar els canvis necessaris en el sentit que apunten els trets anteriors.

Aquestes característiques de les "escoles de qualitat" fan referència a tots els components que diversos autors consideren que constitueixen una institució educativa: estructura, funcionament, recursos, cultura, finalitats i entorn. Les escoles bressol constitueixen un context de desenvolupament

per als infants i les seves famílies, i això significa, entre d'altres aspectes, consolidar la tendència cap a aquests indicadors de qualitat.

L' escola bressol, per assolir els objectius que es formulen i per actuar d'acord amb els principis educatius, fan les següents accions:

- Atribuir a la Direcció la seva funció de lideratge d'un projecte educatiu compartit, consensuat i que la comunitat educativa valori com a propi.
- Progressar en la direcció d'una organització i un funcionament interns que permetin la participació, l'eficàcia i la gestió acurades.
- Mantenir un adequat equilibri entre el nombre d'educadors/es i infants que permeti una atenció adequada de tots i cadascun dels nens i nenes.
- Articular l'acció educativa al voltant d'un projecte fonamentat i acordat, que posa l'èmfasi en la promoció del desenvolupament harmònic de totes les nenes i els nens, sigui quin sigui el seu punt de partida.
- Mantenir relacions d'obertura i d'intercanvi amb altres serveis educatius, socials i sanitaris del seu entorn.

6.DEFINICIÓ DE L'ESCOLA BRESSOL

Els principis bàsics que la defineixen:

**PÚBLICA,
DEMOCRÀTICA
ACONFESSIONAL,
CATALANA,
ARRELADA AL SEU ENTORN,
RESPECTUOSA AMB LA DIVERSITAT,
INCLUSIVA,
COEDUCADORA
PACIFISTA,
ECOLOGISTA
SALUDABLE,
CÍVICA**

ESCOLA BRESSOL PÚBLICA: l'escola bressol municipal és un centre educatiu públic. Com a tal expressa la voluntat de l'Ajuntament d'implicar-se en l'educació dels seus ciutadans més petits i de recolzar la tasca educativa de les famílies. Com a servei públic, és propietat de la comunitat en el seu conjunt i, per tant, ha d'orientar les seves actuacions

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

en base a les necessitats, interessos i preferències d'aquesta. És per aquest motiu que, l'escola, ha de dotar-se i disposar de mecanismes per copsar els interessos dels ciutadans i ciutadanes, en especial dels que en fan us del servei. Aquests mecanismes són:

- L'expressió de la voluntat popular mitjançant l'elecció democràtica dels seus representants polítics. En aquest sentit, l'actuació de la llar d'infants ha de ser coherent amb les polítiques educatives definides per les diferents administracions.
- L'organització d'espais i òrgans de participació específics:
El consell escolar del centre com a espai de diàleg i decisió que compti amb la participació dels diferents agents implicats en la seva gestió: Ajuntament, famílies, mestres i personal no docent.

L'estímul per a l'organització de les famílies, mitjançant l'AMPA, per tal que puguin participar de forma representativa en la gestió i en la vida quotidiana del centre.

Escola sostinguda amb fons públics, que atén la pluralitat social i ofereix igualtat d'oportunitats.

DEMOCRÀTICA: L'estil de gestió del centre es caracteritzarà per la participació i la comunicació entre els membres de la comunitat escolar: educadors/es, pares i mares, Ajuntament, empresa adjudicatària de la gestió i, en general, dels diferents agents socioeducatius del territori d'influència. El diàleg, l'acord i el consens han de ser la forma habitual de prendre les decisions en el centre. Per a què es produeixi, la informació i la transparència en la gestió i el funcionament del centre han de quedar garantits. El consell escolar del centre com a espai de diàleg i decisió amb la participació dels diferents agents implicats en la seva gestió: Ajuntament, famílies, mestres i personal no docent. Així mateix, estimularà l'organització de les famílies per a la participació en l'AMPA.

ACONFESSIONAL: L'escola bressol com a escola pública, és aconfessional. Això vol dir que respectarà l'opció i creença religiosa de totes les famílies i del personal, sigui quina sigui aquesta, amb els únics límits del respecte pels drets humans i de la llibertat de creença de les persones. L'escola renuncia a tot tipus d'adoctrinament, proselitisme i sectarisme i articula la convivència social sobre l'eix d'un conjunt de valors cívics àmpliament compartits. No es pot obviar, però, la influència religiosa en la construcció cultural. Per tant, des d'una perspectiva antropològica, l'escola bressol no exclourà continguts de les festes populars d'origen religiós; així mateix, mostrarà i es farà ressò de tradicions i manifestacions de diversos orígens culturals. Sempre, però, des d'una perspectiva cultural i no religiosa.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

CATALANA: Segons el que diu la llei 1/1998 de 7 de gener, de política lingüística, i l'estatut de Catalunya, el català és la llengua pròpia de Catalunya. Ho és també de l'ensenyament en tots els seus nivells i modalitats educatives. Per aquest motiu el català serà la llengua vehicular de la llar d'infants, en les seves activitats docents i administratives, tant internes com externes. Per tant, la llengua vehicular, de comunicació i d'aprenentatge del centre serà el català que serà la llengua de comunicació entre tothom. S'emprarà una llengua diferent en aquells casos puntuals en què, donades les circumstàncies d'una família o d'un nen o nena, no disposi de la competència lingüística suficient com per garantir la correcta comunicació. En aquesta situació es tendirà a normalitzar l'ús del català com a llengua de comunicació. La documentació que lliurarà l'escola bressol estarà íntegrament redactada en català. La direcció de l'escola vetllarà perquè el català sigui el vehicle de comunicació habitual en les reunions de l'equip educatiu. La definició de l'escola com a catalana implica, també, la transmissió de les tradicions i expressions culturals pròpies de Catalunya a través de la música, les danses, els contes, etc., sense que això representi, però, l'exclusió d'altres manifestacions culturals amb un origen sociocultural diferent.

ARRELADA AL SEU ENTORN: Oberta al poble i coneixedora de la realitat social i cultural que l'envolta. L'escola bressol forma part d'un entorn social i cultural concret i és un agent més del desenvolupament comunitari. Per tant ha d'establir els mecanismes de diàleg i coordinació amb altres agents de l'entorn amb l'objectiu de generar sinèrgies que possibilitin un enriquiment mutu i el desenvolupament social, cultural i econòmic del municipi. Aquesta relació cal establir-la a tots els nivells en què sigui possible, tant en els espais de participació i coordinació ja existents com a l'hora d'organitzar algunes activitats (convidar professionals propers per fer xerrades per a les famílies – pediatra o infermer/a del cap, psicòleg/a de l'equip de serveis socials...; fer una sortida amb els nens per veure una botiga o el mercat...). En general, s'aplicarà un criteri: desenvolupar, sempre que sigui possible, les activitats en el nostre entorn més proper i amb la participació de professionals d'aquest. Des d'aquesta perspectiva, l'escola és un pont entre el medi i les famílies. Pot jugar un paper de difusió i de medidora entre aquestes i els recursos socials existents. D'altra banda, una de les funcions principals de l'escola és la formació d'infants adaptats al seu medi social i això implica que ha de cercar fórmules i estratègies perquè aquest medi sigui present en el projecte curricular i en les activitats d'aprenentatge.

RESPECTUOSA AMB LA DIVERSITAT: L'escola reconeix el valor de les diverses cultures i potencia el coneixement i el respecte vers els altres i

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

tracta de manera individual els infants segons les seves necessitats i capacitats. La diversitat és el resultat de l'existència de diferències entre les persones, els grups i les societats i s'expressa en multitud de dimensions (física, psicològica, cultural, familiar...). La diversitat és la font de la riquesa cultural i social del nostre món i mai pot ser causa de discriminació. El tracte que es donarà a la diversitat des de l'escola bressol serà el d'acceptar, defensar, valorar i reivindicar el dret a la diferència individual, grupal i social. Acceptar la diversitat vol dir viure amb naturalitat els trets que ens distingeixen els uns dels altres. Per això, els materials, les joguines i les activitats aniran adreçats cap a aquest objectiu, disposant d'instruments musicals de diferents països; procurant que hi hagi imatges de nens i nenes de diferents grups ètnics, amb característiques particulars i llocs d'arreu del món; mostrant la diversitat de models familiars, etc... Sense oblidar que la millor i més efectiva forma de transmetre el respecte i la valoració de la diversitat és l'exemple de les persones que integren l'escola.

COEDUCADORA: Respecte a les diferències socials entre gèneres, la llar d'infants vol construir un model educatiu basat en valors, rols socials, drets i deures comuns per als nens i les nenes, practicant una educació per a la igualtat, al marge dels estereotips de gènere, tot vetllant per un desenvolupament individual i una convivència equilibrada entre ambdós sexes, potenciant l'escolarització mixta per a la igualtat entre nens i nenes, per tal que aquest fet no sigui un motiu de discriminació ni d'inhibició en front de cap tipus d'aprenentatge. L'educador/a prestarà especial atenció en el moment de plantejar activitats, d'explicar contes o de parlar amb els infants, per no utilitzar frases que projectin rols i estereotips excloents entre homes i dones (com ara: la mama d'en patufet cuinava i el papa treballava al camp, o el cotxe és del papa i la màquina de cosir és de la mama).

INCLUSIVA: Atén les necessitats específiques dels infants que ho necessiten i ajuda a compensar les desigualtats. Pel que fa a la inclusió d'infants amb necessitats educatives especials, l'equip de l'escola, amb l'assessorament del psicopedagog del centre, farà un disseny d'activitats i espais adequat a la realitat de cada infant. En aquest sentit, es considerarà que els infants amb necessitats educatives especials són:

Aquells que mostren problemes en el seu desenvolupament i/o dificultats d'aprenentatge significativament més grans que la majoria dels infants de la seva edat.

Aquells que presenten desavantatges o incapacitats que els dificulten l'ús dels recursos generals i ordinaris, dels quals disposa l'escola.

Aquells que, per determinades condicions de risc de tipus personal,

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

familiar o social poden ser considerats subjectes que mostrin les dificultats dels anteriors.

En qualsevol cas, aquestes definicions han de servir per descriure la situació d'un infant en el marc de l'escola i no per establir "etiquetes" diferenciadores i excludents. La identificació de necessitats educatives especials per part d'algun infant cal fer-la a partir de la informació facilitada per la família en el moment de la matriculació i de l'observació continuada i sistemàtica de les seves conductes. L'equip educatiu de l'escola ha de disposar de l'assessorament psicopedagògic necessari per determinar les necessitats de cada infant i per fer un disseny d'activitats i espais adequat a la seva realitat. En aquest sentit, comptarà amb el suport de serveis especialitzats com el CDIAP i l'EAP.

PACIFISTA: Qualsevol situació de conflicte entre els infants és útil per afavorir un model de convivència positiu, ja que partint del propi conflicte, podem reflexionar amb els infants sobre les seves causes i possibles solucions. El diàleg ha de ser la principal eina per solucionar els conflictes entre les persones de l'escola: infants, famílies, educadores, etc.

El nostre fer quotidià esdevindrà un patró permanent en la manera de fer dels infants que ens contemplin ja sigui, en adreçar-nos a ells, ja sigui en el tracte envers els altres adults. En aquest aspecte, un cop més, és el model de conducta dels adults el que més i millor transmet pautes i formes de conducta als infants. No podem pretendre evitar l'ús de la força entre els infants amb actituds i conductes violentes o agressives, tant físiques com verbals, per part de l'adult.

ECOLÒGICA: Entenent l'ecologisme com la voluntat de mantenir una relació positiva amb el nostre entorn tot minimitzant l'impacte que la nostra activitat té sobre ell. L'escola ha d'orientar l'ús que en fa dels recursos i de l'energia cap a la reducció dels consums i a la reutilització i el reciclatge dels materials. En aquest sentit, s'ha de vetllar per diferenciar els residus i per disposar dels elements necessaris per fer possible el seu reciclatge. Com a material de classe, s'utilitzaran materials de recuperació per explorar, modificar o transformar, tot ensenyant els infants que hi ha productes que es poden reutilitzar, al temps que això fa créixer la seva imaginació i creativitat. Així mateix, s'implicarà les famílies perquè recullin materials de desfet i els aportin a l'escola, mostrant així que els infants gaudeixen amb ells i els hi donen nous usos que amplien la seva vida útil. Sempre que treballem aspectes relacionats amb la natura a partir de materials vegetals, transmetrem la idea que apropar-nos a la natura no ha de voler dir malmetre-la i, per tant, ho farem recollint elements ja caiguts (branques...), aprofitant pètals de flors... i, millor encara, treballant el cicle vital de les plantes: plantant llavors, veient com creixen

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

les plantes, com fan flors i com donen fruits. Transmetrem el respecte pels animals com a éssers vius, no els utilitzarem com a joguina i procurarem mostrar-los en el seu hàbitat natural (la granja, la natura...) O en espais condicionats adequadament (aquaris, terraris...). Finalment, l'escola i els seus professionals han d'actuar coherentment amb aquest principi de respecte per l'entorn i ús racional dels recursos i, per tant, han d'adoptar i observar hàbits de comportament ecològics. En aquesta línia, cal tenir en compte dues qüestions:

En primer lloc l'estalvi energètic i de recursos, que s'ha de tenir en compte tant en l'equipament i el manteniment de l'escola (bombetes de baix consum, reductors del cabal d'aigua a les aixetes, ús de paper reciclat...), com en l'ús que se'n faci (determinar les temperatures de confort d'una forma ecològicament racional, ús de la llum natural i comportaments d'estalvi energètic, en general.)

En segon lloc, l'escola ha de disposar d'un protocol de gestió dels seus residus per separar la brossa per fraccions (orgànica, envasos, paper,...) i abocar-los en els contenidors corresponents.

Totes aquestes actuacions tenen una doble finalitat. En primer lloc actuar coherentment i responsable des d'una perspectiva ecologista i, en segon lloc, donar exemple i ser un agent d'educació ambiental per als infants i per a les seves famílies.

SALUDABLE: l'ecologisme no té únicament motivacions "conservacionistes", tenir cura dels nostre entorn és tenir cura de nosaltres mateixos perquè en formem part. En aquest sentit, és important que l'escola vetlli per transmetre hàbits de cura personal i assumeixi una funció important en l'educació per a la salut dels infants. Garantir una dieta equilibrada, confeccionada per una nutricionista especialitzada en infants, disposar d'uns horaris adequats de descans, romandre atents sobre l'estat emocional dels infants, mantenir una bona higiene dels espais i materials, proporcionar peücs a les persones externes que hagin d'entrar a les estances, per tal de potenciar la higiene i procurar un ambient agradable seran alguns dels elements imprescindibles per afavorir una vida sana per als infants a tots els efectes. En la formació d'hàbits saludables i d'higiene personal per part dels infants és molt important el paper de la família, per això l'escola facilitarà la reflexió i l'aprenentatge de les famílies mitjançant el contacte quotidià amb les educadores, difusió d'articles de revistes especialitzades i activitats com xerrades o espais d'intercanvi, sempre des de la perspectiva que els nens i les nenes han d'aprendre a tenir cura del seu cos i de la seva salut i aquesta cura és una expressió d'autoestima personal. D'acord amb la normativa establerta, no es pot fumar ni consumir cap tipus de begudes alcohòliques a l'escola bressol.

CÍVICA: Llençar els papers a les papereres, deixar sortir les persones d'un lloc abans d'entrar-hi, saber esperar el seu torn, utilitzar un to de veu adequat a cada situació, saludar i acomiadar-se o donar les gràcies són algunes de les moltes accions socials que els infants han de percebre i, per tant, interioritzar des de ben petits. El civisme és l'expressió del respecte pels altres i pels bens comunitaris. Una expressió important del civisme és l'educació viària, saber anar pel carrer, on convivim vianants, ciclistes, automobilistes,... L'escola ha d'assumir objectius al respecte. El millor espai per treballar l'educació viària és el carrer, per això, sempre que farem alguna sortida de l'escola, proporcionarem uns models vials correctes com: caminar per la vorera, no travessar el carrer si el semàfor està vermell, anar tots junts, caminar tranquil·lament i sense córrer... Així mateix, l'ús de joguines com tricicles, cotxes, camions que puguin ser "conduïts" pels infants ens ajudarà a mostrar les diferències entre els rols dels conductors dels diferents tipus de vehicle i dels vianants i a transmetre normes de convivència entre ells.

7.ELS PROJECTES D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA

Per a què una escola se senti activa i amb ganes de millorar, s'ha de posar objectius, reptes i fites que facin que tot l'equip s'involucri en el creixement d'aquesta. Aquests objectius, reptes i fites serviran per definir el projecte pedagògic de cada centre, que el fa diferent de tota la resta; és per això que des de El Bosquet hem creat una part específica per a poder organitzar i encaminar la nostra feina, per tal de millorar-la any rere any.

A continuació presentem els projectes d'Innovació Pedagògica que es treballen amb tot l'equip educatiu, i al document "PROPOSTES DE MILLORA" en podreu trobar la informació ampliada i en detall, de cadascun d'ells (els objectius a assolir, els continguts que treballarem, la planificació, l'avaluació i la bibliografia relacionada.)

Els Projectes d'Innovació Pedagògica al Bosquet són:

1. Les Pràctiques Piklerianes a l'Escola Bressol
2. Ser Escola Verda i Sostenible
3. Famílies i Escola: un projecte compartit
4. La Documentació a l'Escola Bressol

VI. PRINCIPIS PEDAGÒGICS

L'Escola Bressol fomenta la seva pràctica educativa en una visió global, plural i integradora, inspirada en quatre grans marcs conceptuals:

- Els principis de **respecte i de sensibilitat pels infants**, tot vetllant per la seva autonomia segons els fonaments educatius de **l'Institut Lóczy** a Budapest, que inspiren el llegat de la Dra. Emmi Pikler.
- La pedagogia Activa que té com a objectius que l'infant es converteixi en responsable del seu aprenentatge, que comparteixi l'aprenentatge amb els seus companys/es, que prengui contacte amb el seu entorn més proper i que desenvolupi l'autonomia i el pensament crític.
- La **pedagogia no directiva**, que comparteix una visió d'infant capaç amb un projecte de vida individual on es respecta l'activitat espontània, intentant alhora provocar el mínim d'interferències tot propiciant els materials i entorns necessaris per al creixement harmònic de l'infant sense accelerar processos.
- La filosofia pedagògica **d'Elionor Goldsmied** en quan a fer propostes d'activitats per a dur a terme amb els infants dissenyades a partir de l'observació dels processos del desenvolupament d'aquests (Panera dels tresors, joc heurístic...) i pel que fa referència a la figura de l'educadora referent o de referència.
- La visió d'infant de **Loris Malaguzzi**, ideòleg del model d'escoles infantils de Reggio Emilia, que el concep com un subjecte amb multitud de potencials, amb possibilitat d'autonomia i d'utilitzar una gran diversitat de llenguatges i de formes de comunicar-se (verbals, plàstics, musicals, corporals...). La petita infància és el moment amb més potencial educatiu de la vida de les persones.

Per tant, partim d'una **línia metodològica** que serà compartida per tots els membres de l'equip orientada al **desenvolupament integral de les capacitats dels infants** d'aquestes edats. Els eixos vertebradors són fomentar el desenvolupament de:

- l'autonomia,
- l'aprenentatge a través de l'activitat i la descoberta,
- la col·laboració i
- la creativitat.

1. METODOLOGIA

La metodologia a l'escola bressol és fonamental tenint presents les idees

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

següents:

- **Globalització**, ja que els aprenentatges en aquestes edats parteixen de l'entorn més proper a l'infant i aquest entorn és, als seus ulls, concebut com un tot.
- **Motivació**, partint dels interessos reals dels infants podrem potenciar el major nombre de relacions entre el que ja coneixem i la nova informació.
- **Activitat**, les propostes educatives a l'escola bressol, començaran des del moment en què l'infant entri a l'estança i acabaran en el precís moment en que se'n vagi, per tant, totes les propostes seran considerades d'aprenentatge i seran integrades en el desenvolupament curricular.

Des d'aquesta perspectiva, es considera l'infant com el protagonista del seu aprenentatge, es té en compte l'atenció i el respecte per la individualitat pròpia de cada infant i s'organitza l'espai com a element educatiu, on l'educadora té el rol d'organitzadora de l'ambient d'aprenentatges i de medidora entre l'infant i l'entorn. Un espai organitzat i dissenyat amb intencionalitat educativa que esdevé, en si mateix, font d'aprenentatge i determina les relacions socials que s'hi estableixen.

La metodologia va estretament vinculada als quatre eixos vertebradors dels principis pedagògics que desenvoluparem a continuació.

1.1.LA PEDAGOGIA DE LA VIDA QUOTIDIANA

1.1.1.ELS PRINCIPIS DE LOZCY

Un dels eixos fonamentals de la metodologia són els principis educatius de la Institució Emmi Pikler a Budapest, fundada per la pediatra Emmi Pikler. La filosofia d'aquest centre educatiu i de recerca està basada en quatre principis vertebradors que determinen les bases per a l'organització de la vida quotidiana al centre.

- **La llibertat de moviment**: El valor de l'activitat autònoma, basada en la iniciativa de l'infant, que li assegura un desenvolupament motor sa i autònom. També vetllar perquè el vestuari i calçat li permetin la disponibilitat i la mobilitat del cos en tots els segments corporals de manera que permetin desplaçaments i les anomenades posicions intermèdies (Pikler, 1986). Per assegurar la competència motriu de l'infant des de les primeres edats, cal assegurar un entorn òptim, ric i complex de manera que s'adapti a cada moment evolutiu, a totes les seves necessitats i interessos. L'estabilitat i la regularitat, de les

atencions de l'adult vers l'infant. Cada infant de l'escola tindrà el privilegi de disposar d'una relació íntima, única i estable entre una educadora i un infant. Això es donarà de manera especial durant els moments de cura i d'atenció com el canvi de bolquers, el control d'esfínters i els àpats.

- **La presa de consciència en l'Infant sobre ell mateix i sobre el seu entorn immediat.** L'adult en la relació individual descrita en l'espai anterior, a través dels gestos i de les paraules afavorirà l'aprenentatge dels límits físics i psíquics de l'Infant considerant-lo com a ésser únic capaç d'establir relacions i que influeixen els esdeveniments del seu entorn.
- **El benestar** com a un estat de salut física que és resultat i alhora el facilitador dels tres principis anteriors. El contacte amb l'aire lliure, el joc, el tipus de materials i teixits, la higiene, l'alimentació sana i equilibrada, etc.

Aquests quatre principis s'integren en una metodologia que no pretén cap situació experimental sinó que es basa en el que podríem anomenar una pedagogia de la vida quotidiana, el valor de les petites coses, grans coses per als infants. La comunicació verbal de totes les actuacions que la persona adulta fa a l'infant, la suavitat dels gestos, la petició de la seva participació i l'espera atenta de la seva col·laboració en aquestes activitats quotidianes d'alimentació, higiene, vestit, etc. El respecte per l'infant, valor que caracteritza les relacions personals a l'experiència LÓCZY, es durà a terme entre adult i infant, entre professionals de l'equip i entre aquests i les famílies. Un adult no pot ser poc respectuós amb altres adults i ser-ho totalment amb tots els infants.

1.1.2. EL DIÀLEG AMB ELS INFANTS

L'ésser humà és social per naturalesa, i això implica la necessitat de comunicació amb els altres des del seu naixement. D'una banda, en el primer any de vida, procurem tenir una mirada atenta i un coneixement de cada infant que ens permeti respondre a les seves necessitats. A mesura que van creixent, les seves capacitats comunicatives es veuen ampliadades per l'aparició del llenguatge verbal, la millora del llenguatge corporal, gestual...fet, que obre una nova porta de comunicació i diàleg amb els infants i ens ajuda a atendre'ls amb més qualitat. D'altra banda, l'equip ha de compartir una mateixa consideració envers el llenguatge que condueixi a tenir presents els següents criteris a l'hora de d'acompanyar els infants:

- Anticipar verbalment a l'infant allò que tenim previst fer.
- Descriure l'acció de l'infant sense caure en judicis.
- Utilitzar un to de veu baix i un vocabulari ric, no infantilitzat ni sexista.

- Buscar la mirada dels infants quan ens dirigim a ells i a elles.
- Donar temps a la resposta de l'infant quan li demanem alguna acció o els hi fem preguntes concretes.
- Verbalitzar quines parts del cos li toquem, què volem que faci, què volem fer amb ell o ella,...
- Substituir les oracions imperatives per oracions condicionals.

Amb aquestes mesures, generem les estructures necessàries per un bona comprensió i un bon assoliment del llenguatge respectant l'evolució comunicativa de cadascun dels infants de l'escola.

1.1.3.ELS MOMENTS DE CURA I RELACIÓ

Tot els moments són importants en el dia a dia de l'escola; tanmateix, per nosaltres hi ha 3 moments vitals en l'atenció dels infants dels quals en volem fer esment en aquest document. Són moments destinats a l'atenció individual, i per tant, moments únics per establir vincles afectius positius amb els infants. Sovint es té la creença que els infants necessiten de la nostra ajuda per jugar, i de fet és el moment que els adults més temps dediquen als més petits. En canvi, per descobrir el món, els infants es necessiten a ells mateixos, i també un acompanyament de l'adult que no li tregui protagonisme al seu interès, ni als seus descobriments. En canvi, sí que hi ha moments en què els infants ens necessiten actius: els moments de cura, relació i atenció. En aquests moments necessiten un acompanyament actiu, per tal de satisfer els instints primaris que en edats tan primerenques no poden fer de manera autònoma, encara.

L'alimentació

L'objectiu principal és que aquest moment es doni en un ambient relaxat i de confiança, on l'infant gaudeixi plenament i mantingui una alimentació sana i equilibrada, on l'infant entengui que menjar és un plaer i que l'educador que li dona de menjar o l'acompanya en aquest moment ho fa perquè l'estima. Per aconseguir-ho, hem establert un seguit d'acords que ens permeten oferir a cada infant els elements necessaris segons el seu desenvolupament.

Dinar a falda: al grup de petits (0 a 1 anys), donem el menjar un per un, i a la falda per tal de garantir el contacte corporal i visual tan amb nosaltres com amb els aliments. D'aquesta forma, els podem atendre individualment, coneixent les seves necessitats, els seus ritmes, els seus neguits, les seves preferències... el cos de l'educadora permet a l'infant el lliure moviment i l'assoliment de la postura d'assegut a mesura que les seves capacitats ho permeten. Poc a poc, l'educadora possibilita la interacció de l'infant amb els estris relacionats amb el menjar com ara els

gots, les culleres...

Dinar en taula petita: a mesura que van desenvolupant estratègies motores que els permeten seure sols i mantenir per si mateixos aquesta postura (poden seure per si mateixos en una cadira); convidem als infants a seure en una taula petita. L'adult se situa enfront de l'infant i l'acompanya en l'assoliment de les destreses necessàries per utilitzar els coberts, així com en aprendre hàbits d'higiene. Quan l'infant va assolint més autonomia, i ja no ha d'estar tan concentrat en agafar els coberts, seu amb l'educadora i un altre company/a alhora per fer del moment de menjar també un esdeveniment social.

Dinar en taula gran: quan l'infant es troba preparat per menjar autònomament, (ja pot fixar-se més en els companys i el que passa al seu voltant, perquè té més destresa amb els estris de dinar) és convidat a compartir taula amb altres companys i companyes a més a més de l'educadora. En aquests moments, un grup reduït d'infants comparteixen espai per tal de garantir la comoditat i l'atenció necessària de l'adult. Durant aquesta estona, l'adult fa de referent i seu amb ells per tal d'afavorir un clima tranquil i distès durant els àpats. A mesura que les seves capacitats ho permeten, els infants participen en el parament i la recollida de la taula, es serveixen sols l'aigua...

El canvi de bolquers i el control d'esfínters

Durant el dia, els infants requereixen de la nostra atenció individual per molts motius; tanmateix, el canvi de bolquers és una activitat on la nostra intervenció és imprescindible. Per aquest motiu, li donem un lloc privilegiat i ens plantegem diferents actuacions que a més a més de garantir la higiene i la salut dels infants, ens aportin elements per enfortir els lligams afectius i al mateix temps possibilitin a l'infant prendre consciència del seu propi cos i les seves necessitats. Establim una sèrie d'acords depenent de les capacitats i les necessitats dels infants, sempre respectant la darrera postura assolida per ell mateix.

- Mantenir la comunicació visual amb l'infant i amb allò que l'infant observa, per tal d'oferir una atenció individualitzada i atendre la seva curiositat.
- Vetllar per un contacte físic respectuós que permeti a l'infant participar en tot moment segons les seves possibilitats.
- Garantir el lliure moviment de l'infant en tot moment.
- Tenir cura de la comunicació verbal i la verbalització relacionada amb les nostres accions i el cos de l'infant.
- Destinar un temps per a cada infant que ens permeti respectar les seves necessitats i els seus ritmes, tot establint un ordre que possibiliti als

infants anticipar-se a la nostra acció.

- Preparar l'espai i el material necessari per evitar interferències.

Des que els infants arriben a l'escola, fins que marxen, hi ha diferents moments i etapes en el canvi de bolquers, totes elles emmarcades per la relació que tindrà amb l'adult:

- **Petits:** gràcies al canviador de baranes els infants des de ben petits tenen llibertat de moviment mentre els canviem el bolquer. Quan arriben a l'escola, alguns encara ni tan sols es voltegen, per tant els canviem en la posició panxa enlaire, que és com se senten més còmodes, i on tenen més contacte visual amb l'educadora. Mica en mica aniran agafant estabilitat, i progressivament canviaran sols de postura. L'educadora s'adaptarà en tot moment als moviments de l'infant, sense sotmetre'l a estar estirat i procurant que se senti segur i estable mentre succeeix el canvi.
- **Mitjans:** a mida que els infants van creixent i comencen a caminar, ja poden canviar-se de peu en el mateix canviador, i quan ja tinguin estabilitat suficient com per aguantar-se amb un recolzament de mans i amb un sol peu, podem fer el canvi al terra. Serà important que a partir d'aquell moment en què tindran les mans més lliures i més seguretat, puguin començar voluntàriament a col·laborar netejant-se, traient-se el bolquer, etc.
- **Grans:** tot i seguir amb el canvi de bolquer a terra, hi haurà un moment on molt probablement els infants sentin interès per anar al lavabo. L'educadora respectarà sempre el camí individual de cada infant, i l'acompanyarà en aquest procés vital tan important. A més, ajudarà l'infant a sentir-se segur i a agafar hàbits d'higiene típics de la nostra societat, com per exemple eixugar-se, tirar de la cadena, rentar-se les mans.

L'hora de dormir

Els éssers humans requerim un temps destinat al descans per tal de recuperar la nostra vitalitat física i mental. Els infants poden descansar físicament sempre que ho desitgen en els espais tous, als sofàs, o a les cadires situades a la mateixa estança. A més a més, l'escola, tenint presents les necessitats dels infants, contempla estones destinades a dormir per tal que els infants tinguin accés a un descans necessari que contribueixi a un desenvolupament saludable.

- **Petits:** durant els primers anys de vida, alguns infants tenen la necessitat de dormir durant el dia en diverses ocasions. Aquest moment

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

dins l'escola està garantit gràcies a que els bressols estan integrats dins l'espai classe, amb bressols a mida d'infant perquè mica en mica tinguin autonomia per a poder-s'hi posar sols i descansar quan ho necessitin. L'educadora observa l'infant amb atenció per tal de detectar els indicis que poden relacionar-se amb el cansament com ara gratar-se els ulls, aturar l'activitat física, petites queixes...l'acompanyarà, al principi, perquè aquest se senti segur i feliç. Per altre costat, hi ha dues hores destinades a la migdiada, i poc a poc, a mesura que els infants regulen els seu propi ritme de son, descansen conjuntament durant aquesta estona. Mentrestant els més petits de l'escola dormiran quan ho necessitin, sent l'escola qui s'adapti als seus ritmes biològics de son.

- **Mitjans i grans:** hi ha dues hores destinades a la migdiada comuna de tots els infants. Per oferir un clima més adequat, l'estança s'enfosqueix i es disposen matalassos per tota l'estança, garantint que els infants tinguin l'espai necessari. Sempre es col·loquen els matalassos mantenint un ordre, per tal que els infants reconeixin el seu matalàs. A més a més, a mesura que les seves capacitats augmenten, els infants són capaços d'identificar el seus llençols, poden ajudar a col·locar o recollir els matalassos...

Val a dir que en alguns casos hi ha infants d'aquestes edats que també requereixen més hores de son. Per aquests infants, els espais tous de l'estança s'acondicionen per possibilitar un clima relaxat i tranquil que els permeti descansar.

Alguns infants necessiten d'un suport més individualitzat durant aquestes estones de descans. Si es considera necessari, acompanyem amb carícies o paraules amb un to de veu fluix els primers moments, garantint la tranquil·litat dels infants oferint suport i companyia, ja que el moment de dormir és una de les estones en què els infants troben a faltar més a la seva família.

Música: per indicar el moment del descans, a més a més d'enfosquir l'estança, posem música relaxant per situar els infants i generar un clima el més tranquil possible.

1.2.LA PEDAGOGIA NO DIRECTIVA

Tal i com indicàvem en la visió de l'infant, el paper de l'adult, és el de crear ambients relaxats on els infants puguin trobar tot allò que necessiten per al seu desenvolupament harmònic. L'educador haurà d'estar atent i observant en quin moment es troba el grup, i en quin moment es troba cada infant, per tal de poder oferir nous reptes a tots aquells infants que ho necessitin, intentant que l'espai s'adeqüi a ells i no a l'inrevés, procurant que cada infant pugui evolucionar de manera individual, aprenent a no dependre de l'adult i a buscar recursos. Per tal de garantir aquests espais, cal tenir presents uns límits naturals i de sentit comú que donin seguretat i estabilitat als infants. D'altra banda, aquesta metodologia garanteix tenir espais i temps per l'observació individual i grupal dels infants; que ens aporta informació vital per fer-ne un bon seguiment i poder-los oferir en cada moment allò que l'infant necessita per créixer sa.

"No hi haurà res de més significatiu per un infant que el que ell mateix ha triat de conèixer".E.Goldsmied

1.3.LA FIGURA REFERENT

Al llarg d'aquest document hem parlat de la necessitat d'una atenció personalitzada que garanteixi la creació de vincles afectius positius i que alhora permeti a les educadores atendre cada infant segons les seves pròpies necessitats. La nostra reflexió ens ha conduït a la necessitat d'incorporar la figura referent per garantir aquestes premisses.

Tots els infants mantenen relació diària amb diferents adults, però per aquells moments de cura i atenció, abans exposats en aquest escrit (canvi de bolquer, l'hora de dinar i l'hora de dormir), considerem adient destinar un sol adult. En edats primerenques els infants necessiten tenir una persona de referència i confiança amb qui compartir moments importants. D'aquesta manera, l'educadora pot establir un vincle més estable amb cadascun dels infants, és capaç de reconèixer més acuradament les necessitats, els desitjos, les dificultats o les preferències de cada nen o nena.

Cada adult té un grup d'infants amb els qual manté aquesta relació privilegiada que genera tranquil·litat i benestar en els infants.

El nombre d'infants atesos per l'educadora referent varia en funció de l'edat d'aquests. D'altra banda, és aquesta mateixa persona qui manté una comunicació més acurada amb la família de cada infant, garantint l'atenció individual.

1.4.LA VISIÓ DE L'INFANT DE LORIS MALAGUZZI

Com a pedagog de gran influència a les primeres escoles bressol municipals de Reggio Emilia, després de la II Guerra Mundial, Loris Malaguzzi va canviar la visió d'infant dins de gran part del territori italià, **un infant capaç** de descobrir el món de manera autònoma i en relació a la societat que l'envolta. Un aprenentatge significatiu on les preguntes i les respostes sobre el món les fan els propis infants, amb els seus coneixements i els coneixements dels seus companys, amb l'acompanyament discret d'uns educadores que respecten el procés i el camí de cadascun dels petit/es. Un coneixement basat en el constructivisme, basat en els desitjos innats de l'ésser humà per conèixer i descobrir les meravelles del món que els envolta. Per tal de poder adquirir coneixements i anar avançant en aquests és imprescindible tenir materials i espais que facilitin les connexions neuronals més complexes, i per això és necessària la saviesa de l'educador, i la seva habilitat de transformar espais i materials per a convertir-los en la matèria prima que farà que cada infant segueixi el seu propi camí individual.

2.RECURSOS

Per a la planificació de les propostes, que vindria a ser la punta de d'iceberg de la metodologia, ens calen uns recursos, que els podem entreveure a les següents premisses:

- Els models didàctics respecten les característiques de globalitat i contemplen el tipus de pensament predominant en aquestes edats.
- Les propostes educatives es succeeixen amb un ritme prou variat i fluid i

procurem que siguin interessants i estimuladores per als infants.

- Els jocs plantegen situacions en què els infants han de cercar les millors estratègies per resoldre'ls i sempre han de permetre i facilitar l'autonomia i han d'afavorir o potenciar l'autoestima.
- Els aprenentatges es guien, es segueixen i s'avaluen en la mesura en què els infants els construeixen i s'atén, en tot moment, les seves demandes afectives, imprescindibles per a la consecució d'aquests aprenentatges.
- Les activitats metodològiques de l'escola tendeixen cap al joc, de manera que els aprenentatges parteixen d'un clima essencialment lúdic i actiu. El joc, per tant, és l'instrument i el canal fonamental que facilita certs aprenentatges entre els infants.

Com aprenen els infants

L'infant com a protagonista i subjecte actiu en la construcció de coneixements i en el seu desenvolupament, en interacció amb iguals, adults, situacions i objectes.

Aquesta línia, està doncs recolzada en una clara base en l'aprenentatge significatiu, que permet conèixer, interpretar, utilitzar i valorar la realitat. És una visió clarament constructivista, on l'infant és el subjecte del seu aprenentatge. L'escola, per tant fomentarà el **joc autònom lliure** (allà on a la vista de l'adult sembla que hi ha desordre, el que hi ha és una veritable activitat cognitiva i d'experimentació per part de l'infant). Aquest és un procés actiu, de construcció i investigació, manipulació, exploració, en el que haurem de propiciar la curiositat, la investigació, la iniciativa i la reflexió.

Situacions quotidianes: relacionades amb la satisfacció de les necessitats bàsiques com preparar suc de taronja per esmorzar, posar els llençols als llits per a poder anar a dormir, etc.

3.TREBALL PER RACONS

Mobiliari i equipament específic on l'infant actua i interactua lliurement, a l'hora d'organitzar els racons es mirarà quin és el moment evolutiu del grup i serà conseqüent amb el muntatge dels racons de l'aula:

Aquests espais o racons poden ser els següents:

Racons generals o fixos:

- El canviador i la zona d'aigües
- Dormitori
- Racó tou
- Racó de grans moviments
- Racó de l'educadora

- Espai per a menjar

Raons específics, variables:

- Espai per a la manipulació
- Raons específics de joc
  - Raons de joc simbòlic
  - Racó de la música
  - Racó dels contes

3.1.RACONS GENERALS O FIXOS

El Canviador i la zona d'aigües

A la zona del canviador hi tenim el canviador Lóczy de baranes que afavoreix el lliure moviment de l'infant, l'adquisició d'autonomia i la directa relació amb l'adult, també consta d'una pica i a un costat una aixeta graduable d'aigua calenta i freda. Sota la taula de canvi armaris, amb el material que cada educadora creu convenient, i el cubell de les escombraries. A més hi han 'nius individuals', molt a prop del canviador. Dins de cada 'niu', hi haurà les pertinences de cada infant (la tovallola per posar a sobre del matalàs de canvi, els bolquers, la pomada...).

A la zona d'aigües hi tenim una pica a l'alçada de l'infant, i una de més alta per us de les educadores. Al costat les tovalloles petites dels infants per eixugar-se les mans i la cara. També hi ha vàters a mida dels infants, a les dues zones d'aigües de l'escola.

Dormitori

El dormitori dels nadons té vuit bressols, un per a cada infant i al dormitori de 1/2 quinze, els infants de 2/3 dormen en hamaques. El disseny dels bressols ha de permetre que els infants puguin entrar i sortir d'ells autònomament a partir del moment en què el seu desenvolupament ho permeti. Cada dia els infants dormiran dins les seves estances, sempre que sigui possible, ja que en aquestes edats primerenques els infants necessiten que els seu entorn de confiança (l'estança) sigui on s'hi desenvolupin totes les activitats, això genera confiança i tranquil·litat en els petits.

El racó tou

Un matalàs gran amb coixins.

- Un mirall encolat (la part posterior del vidre amb la fullola que fa de suport) per tal que si es trenca, no caiguin els trossos a terra.

Els racons de grans moviments

Són uns Mòduls dinàmics, que estaran per el pati per tal de facilitar el moviment lliure dels infants. Tenim estructures que consten de diverses parts; un grimpador (és una rampa amb diferents forats on els infants poden col·locar les mans i els peus per pujar). Tot aquest mobiliari, no es posarà des de l'inici de curs, ja que quan els infants nous arriben a l'escola encara no en sabem el desenvolupament motriu, i per tant podríem posar en perill la seva estabilitat. Només quan ja ens haguem

assegurats que els infants del grup han assolit la confiança i estabilitat suficient, procedirem a posar les estructures de manera més o menys fixa al pati.

L'espai per menjar

L'espai per menjar igual que el dormitori, es posarà i es traurà segons sigui necessari durant la jornada escolar, d'aquesta manera les taules formaran part del mobiliari educatiu.

Hi haurà tantes taules com sigui necessari i cadires també, que podran ser de dos tipus: cadires tres postures (seients en forma de cub que permeten modificar l'alçada, segons com es col·loquin) i cadires convencionals amb respall.

Les taules i les cadires a mida d'infant, tenint en compte que, per seure a la taula, els peus li toquin a terra i els braços formin un angle de 90° amb la superfície de la taula.

El racó de l'educadora

Cada educadora tindrà un espai dins o fora l'estança per a poder omplir les agendes o escriure al diari, tot informant les famílies del que cada infant ha viscut a l'escola. Serà un mobiliari acollidor que també podran utilitzar les famílies si ho desitgen i que constarà de:

- Taula a l'alçada de l'educadora i de forma rodona.
- Cadira de modista, també a la mida de l'educadora i d'una alçada adequada, que permeti poder estar més a prop de l'infant.
- Tamborets, per a l'educadora, per seure quan ajudi l'infant a dinar.

VII. EINES PER A LA GESTIÓ PEDAGÒGICA O CONCRECIÓ CURRICULAR (PCC)

Introducció

El currículum està adaptat a la normativa que es va publicar a l'agost del 2010 i que n'ha adaptat el nom a CONCRECIÓ CURRICULARS. (DECRET 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil). També té en compte, per a la seva elaboració, el document "Currículum i orientacions educació infantil primer cicle" elaborat pel Servei d'Ordenació Curricular d'Educació Infantil i Primària del Departament d'Ensenyament, el juliol del 2012. Val a dir que la responsable de Créixer Junts, serveis per a la infància, Azucena Linares, ha estat membre del grup redactor de l'esmentat document. En aquest apartat es presenta el Projecte Curricular de Centre (PCC) proposat per a l'escola bressol com a concreció del Projecte Educatiu. A partir d'aquest disseny curricular es defineixen la metodologia, les unitats de programació, els materials, l'organització dels espais i de l'equipament i alguns aspectes de l'organització de l'equip. El PCC és un instrument pràctic que defineix què es pretén que aprenguin els infants (continguts, procediments, fets i conceptes), en quin ordre (seqüència), per a què (capacitats), com (metodologia) i amb quins mitjans (materials, activitats...). Tots aquests elements i l'explicitació dels criteris d'avaluació, configuren el PCC que permet a cada educadora enquadrar les seves programacions en un marc conjunt d'actuació, i a tots els agents educatius (direcció, educadores, famílies...) els permet conèixer la proposta pedagògica del centre. Per tant, aquesta proposta s'ha d'entendre com un punt de partida que podrà i haurà de ser modificada per l'equip educatiu a l'hora de desenvolupar-la, en els seus grups classe, en funció de les necessitats i els condicionants concrets amb què es trobin.

1. MARC TEÒRIC QUE ORIENTA LA PRÀCTICA EDUCATIVA

1.1. DESENVOLUPAMENT DELS INFANTS DE 0-3 ANYS

Els estudis en el marc de la psicologia i la pedagogia han destacat la importància de l'atenció educativa precoç com una manera d'afavorir significativament el desenvolupament integral dels infants.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

El procés evolutiu dels infants durant els primers anys de vida va de la dependència cap a l'autonomia, de la impulsivitat a la reflexió, de les respostes incondicionades cap a les respostes associades, reflexives i conscienciades. En definitiva, de la globalitat en la percepció del món cap a uns processos més diferenciats.

L'infant, durant l'etapa de 0 a 3 anys, construeix el seu aprenentatge a partir de la interacció amb el medi que l'envolta, a partir de la interacció amb els altres (la mare, el pare, els germans, si en té, altres adults significatius per a ell i els iguals...), i la interacció amb els objectes en les situacions viscudes. És una persona capaç, rica en valors, drets, capacitats, afectes i cultura. Perquè puguin desenvolupar tot aquest potencial els infants necessiten un entorn ric en propostes, necessiten un temps per a dur a terme els seus processos, necessiten uns adults que els estimin i creguin en ells, necessiten uns companys i companyes que els recolzin, els estimin i que els motivin, i necessiten un entorn cultural capaç de dotar-los d'una identitat i d'acollir i respectar les cultures de tots els seus membres.

Són molts els grans canvis evolutius que desenvolupa el nen/a durant els seus primers anys de vida. Canvis múltiples, ràpids i generalment successius, en referència a cadascuna de les dimensions innates amb les quals l'ésser humà neix: motriu, lingüística, cognitiva, personal-social, afectiva.

Al llarg d'aquests anys, el nen/a passa per diversos moments que el caracteritzen i diferencien per la seva especificitat de necessitats, habilitats, aptituds, relacions i formació de sentiments i emocions.

L'infant d'aquesta edat, es troba en un període evolutiu caracteritzat pel desenvolupament de les funcions bàsiques. Experimenta una transformació ràpida gràcies a la plasticitat del seu sistema nerviós central. Per tant les atencions que ha de rebre tenen una gran importància. L'infant avança en la motricitat, passa d'una activitat reflexa a una activitat voluntària, passa també d'una dependència absoluta de l'adult a una certa independència pel que fa a la possibilitat de manipular objectes, observar-los i traslladar-los.

Inicia la consciència d'ell mateix gràcies a una diferenciació progressiva de les seves emocions i a un intercanvi més ric amb el món que l'envolta, principalment el dels adults.

El primer any de vida de l'infant

El nadó creix prodigiosament i passa d'una dependència total a una relativa autonomia per desplaçar-se sol; també adquireix unes primeres bases de comunicació, el llenguatge i el pensament i, a la vegada, es dona una socialització inicial de l'infant a través de l'estreta relació amb la mare i els familiars més propers. L'infant comença el seu coneixement del món

a partir d'ell mateix, de les seves sensacions i les primeres experiències motrius. Les primeres conductes són de tipus inconscient i amb reflexes, com per exemple el fet de succionar. Aquests elements el portaran cap a l'activitat amb ell mateix i les coses i és així com començarà la seva experimentació del món.

És per això que a l'estança de lactants, hi haurà tranquil·litat i respecte pel moment evolutiu de cadascun dels infants. No hi haurà mobiliari que impedeixi el lliure moviment (com hamaques, trones), ni se'ls obligarà a estar asseguts o quiets (en aquestes primeres edats, els infants necessiten estar en moviment tot el dia i per tant respectarem aquest moment biològic) els infants seran al terra des de l'inici per a poder poc a poc, posar-se de peu i caminar. D'aquesta manera el propi infant té un coneixement més segur del seu cos, serà conscient de les seves possibilitats, i cada evolució motriu assolida farà que augmenti la seva autoestima. A la vegada tindrà a la seva disposició paneres amb materials que li permetin conèixer el món que l'envolta. La relació amb l'educadora serà essencial, ja que serà la primera relació estreta fora de l'àmbit familiar i li farà conèixer les relacions amb altres adults i infants.

L'infant de 1 a 3 anys

A l'etapa dels infants dels 0 als 3 anys es construeixen les estructures neuro- psíquiques elementals, claus per al desenvolupament físic, afectiu, intel·lectual i social dels infants. Aquestes estructures faran que els infants descobreixin què és el món, què són ells, quin lloc ocupen, què és l'amor, el respecte, i en definitiva, la vida. És essencial que el que visquin en aquestes edats sigui plaent, positiu i respectuós.

La mobilitat de l'infant cada vegada va augmentant més, comença a desplaçar-se caminant, domina més el seu cos i explora al màxim les seves possibilitats. Va controlant el seu cos i les seves necessitats (també les seves necessitats fisiològiques).

Mica en mica l'infant vol ser més autònom i no dependre tant de l'adult. Imita tot el que fa i té una capacitat de superació innata.

L'infant va coneixent el seu entorn per la seva manipulació, ja no només amb la boca, si no que ara ja utilitza les mans o tot el cos.

Expressa les emocions i sentiments, va autoafirmant el seu caràcter i va desenvolupant la seva parla, que passa a ser de sons a paraules i petites frases.

En aquesta edat, són infants molt actius i van adquirint un munt de coneixements i aprenentatges.

Hem de tenir en compte, però, que aquestes dades són orientatives i que cada infant segueix el seu ritme maduratiu particular.

A l'estança del grup d'1 a 2 anys, tindrem tot tipus de material inespecífic, ja que en aquestes edats els infants a part de la imitació tenen

un gran interès pels objectes i les seves combinacions, treure, posar, llençar, posar-ne uns dins dels altres...per això l'educadora proporcionarà molt material diferent i sobre tot que es pugui classificar, basant-se en el joc heurístic (exploració i combinació de materials diversos), i organitzat en bosses, bossetes petites, moneders o paneres i capses.

A l'estança dels grups de 2 a 3 anys, a més de tot aquest material també hi haurà racons relacionats amb la vida quotidiana i la imitació, el racó de les nines, la cuineta...racons que afavoreixin el joc simbòlic. Les portes de les dues estances de l'escola estaran obertes molts moments del dia, per tal d'afavorir el moviment lliure dels infants pels racons, i aquests seran diferents a les dues estances per tal de poder gaudir de més varietat de racons i més complets. L'acompanyament de les educadores seguirà sent no directiu, sinó inductiu, d'acompanyament i explicació de la realitat. En aquesta edat els infants comencen a poder expressar els seus dubtes, i sovint volen saber-ho tot, l'educadora farà un acompanyament de tots els moments dels infants, que cada cop seran més autònoms i necessitaran menys l'educadora en els moments de cura. No obstant això l'educadora haurà de poder trobar moments de relació amb cadascun d'ells com ha fet fins ara. A més l'educadora posarà al seu abast diferents propostes (fulls i ceres per pintar, plastilina, material d'experimentació...).

1.2. CAPACITATS A AFAVORIR A L'ESCOLA BRESSOL

L'escola ha de proporcionar els mitjans, experiències i condicions que garanteixin un bon procés de desenvolupament integral dels nenes i nenes. Això és el desenvolupament de tots els seus potencials, habilitats i destreses físiques, intel·lectuals, socials, afectives, estètiques, de comunicació, expressió, llenguatge. Progressivament, anirà construint la seva identitat, valors i configurant la seva imatge del món que l'envolta, a través d'una interiorització afectiva de les seves relacions amb els objectes i amb les persones que el conformen, mostrant-se cada cop més autònom.

El desenvolupament de les seves capacitats és el resultat d'allò que l'infant aprèn. I per aprendre i construir coneixements l'infant ha d'actuar i participar en situacions i activitats que per ell tinguin sentit.

Aquestes capacitats són un referent constant que guien la pràctica educativa, és a dir, que en totes les activitats, plantejaments, organització de materials, temps o espais que duem a terme a l'EB, ens plantejem si amb les nostres actuacions estem contribuint a què l'infant assoleixi aquestes capacitats, que són les següents:

1. Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats. Mitjançant el Moviment Lliure, podran desenvolupar totes les seves capacitats motrius i conèixer el seu cos sense interferències ni pressió, tot respectant el seu ritme maduratiu.

2. Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva de si mateixos i de les altres persones. Durant els moments de cura i atenció personal i també durant el temps que siguin a l'escola, la funció de l'educadora haurà de ser animar, estimar i respectar tant els infants com les seves famílies, fent que se sentin bé amb ells mateixos, per afavorir la seva autoestima.

3. Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia. Gràcies a la visió d'infant competent de la nostra metodologia, les educadores poc a poc, tant durant el canvi de bolquer, com a l'hora de dinar, el control d'esfínters, els moments d'higiene o els moments de joc, aniran donant-los responsabilitats acordades a les seves possibilitats individuals per a que progressivament vagin adquirint hàbits bàsics d'autonomia personal en els moments descrits..

4. Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques. El llenguatge matemàtic es troba dins la vida quotidiana, les educadores buscaran el material adient per a que els infants facin els seus primers raonaments lògic-matemàtics (paneres de construccions, encaixos, fils i tubs, manegues de diferents mides, capsos grans i petites, comptar elements amb l'ajuda dels infants, parlar dels colors que es veuen dia a dia a l'escola, etc.)

5. Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà de diversos llenguatges. Gràcies al llenguatge específic de la nostra manera de treballar (no donar ordres sinó explicar les conseqüències dels actes dels infants, parlar de manera acurada i amb un llenguatge ric (peu dret, ma esquerra, pantaló llarg i gris), donar les gràcies, demanar si us plau, no cridar i parlar amb respecte sense humiliacions ni decepció... aconseguirem que els infants adquireixin un llenguatge ric, harmònic i adult que els permetrà entendre el món que els envolta i expressar-se amb propietat i seguretat. A més hi haurà propostes per a desenvolupar tots els llenguatges (corporal, plàstic, matemàtic i musical.)

6. Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una

actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals. Gràcies al Joc Autònom Lliure, als racons i a les propostes d'experimentació, els infants podran descobrir el món amb el material que els sembli més significatiu per a cada moment i de manera lliure i autònoma, fent-los sentir així importants per els seus coneixements i descobertes.

7. Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar-ne els perills i aprendre a actuar-hi en conseqüència. Les educadores amb la seva manera no directiva d'intervenir, seran les responsables de tenir cura de mediar, explicar i guiar els infants per a un comportament sa i d'autogestió i autocontrol.

8. Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb les altres persones i iniciant-se en la resolució pacífica de conflictes. La visió Al Bosquet de la diversitat no arriba perquè hi hagi un infant amb NESE, sinó pel convenciment de què cada infant és divers i mereix una atenció especial; per tant la diversitat es tractarà en general amb cada infant i cada família, intentat entendre les petites coses que fan cada infant tingui la seva personalitat (la seva manera de menjar, el seu tempo, el seu objecte de confiança, la seva manera d'expressar-se, la seva necessitat d'afecte, la relació amb la seva família, etc.) La manera per a una resolució pacífica de conflictes és l'exemple de les persones de referència dels infants. No podem pretendre que l'infant demani una joguina al seu company, si nosaltres els les traiem de les mans per recollir, per exemple. Hom respecta qui té al davant quan se sent respectat i ho interioritza d'una manera natural.

9. Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència. Que els portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social. Les educadores, i com hem dit, hauran de donar exemple i ensenyar pautes de convivència, o hàbits de la societat que ens envolta, de manera pacient i respectuosa (a l'hora de dinar, a l'hora d'anar al lavabo i rentar-se les mans o tirar de la cadena, a l'hora de compartir el que tenen...). Està comprovat que actuar d'aquesta manera no comporta més temps que si l'adult intervé directament i condueix aquests actes per a "complir" un horari. Respectant el seu ritme i iniciativa, el nen/a pren consciència del que fa i ho interioritza de forma natural.

1.3. OBJECTIUS DE CICLE

L'objectiu principal de l'escola bressol és facilitar el desenvolupament integral dels nens i les nenes, tot respectant les característiques individuals marcades filogenèticament per la pròpia espècie i per l'herència sociocultural.

En l'evolució dels infants estan implicats els processos de creixement físic i de progrés de les funcions fisiològiques i psicològiques. L'intercanvi dinàmic entre les característiques de l'infant i les del medi social i cultural en què viu fa que el procés de desenvolupament sigui únic i personal i a la vegada és la major font de diversitat, ja que ens fa membres de l'espècie humana, però a la vegada únics i irrepetibles.

Els infants des del seu naixement són portadors de capacitats. Estableixen interaccions amb el medi que els hi faciliten la satisfacció de les seves necessitats biològiques i de relació amb l'entorn. En la mesura en què l'ambient i l'entorn social que els acullen els aporten la seguretat i les

oportunitats de joc i de relació suficients, desenvolupen les seves capacitats i construeixen els coneixements necessaris per a ser cada cop més autònoms i actius en una realitat complexa i canviant.

Acceptar fins a les últimes conseqüències que els infants són competents i assumir en la pràctica quotidiana les implicacions que se'n deriven, requereix una reflexió profunda per part de les persones educadores.

Els objectius de cicle ens vénen donats pel currículum del cicle, en el seu annex, i expressen les capacitats que el primer cicle d'educació infantil ha de contribuir a desenvolupar. Així l'infant haurà de ser capaç de:

1. Identificar-se com a persona, assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu, i esforçar-se per manifestar i expressar les pròpies emocions i sentiments. Les relacions afectives que es donen a la llar d'infants són essencials per a l'autoestima dels infants en aquestes edats, per això les educadores que els acompanyen mai els culparan, castigaran ni humiliaran, sinó que els estalonoran a ser el que vulguin ser, respectant el que són i volen ser, sense deixar de posar límits que els ajudaran a ubicar-se dins l'escola i la societat actual.

2. Establir relacions afectives positives, comprenent i apreciant progressivament el seu entorn immediat, iniciant-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup. El model relacional de l'educadora i de tot l'equip orienta i modela el dels infants, en la mesura en que aquests imiten i reproduïxen els comportaments que veuen en els adults amb qui es relacionen i practiquen estratègies relacionals d'acord a les seves possibilitats. Si les necessitats de cada infant es respecten, aquests aprendran a respectar les dels altres, establint relacions positives dins del grup i descobrint les característiques dels comportaments més eficients i adaptats a la realitat sociocultural en la que viuen. És per això que la figura de referència en el dia a dia, i l'especial atenció en els moments de cura fa que aquest objectiu sigui primordial en la nostra manera de fer.

3. Participar amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs, higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals. Les activitats quotidianes lligades a la satisfacció d'algunes de les necessitats bàsiques dels éssers humans, són fonamentals per l'accés dels infants a la descoberta de valors culturals bàsics i afavoreixen el coneixement sobre l'entorn pròxim i l'orientació espai-temporal. Així mateix, són una excel·lent ocasió per a promoure l'autonomia dels infants i l'adquisició d'habilitats comunicatives i psicomotrius. Alhora, les interaccions que infant i adult mantenen en aquestes ocasions, incideixen en bona mesura

en la construcció de la pròpia identitat. L'organització de la vida quotidiana estarà orientada a extreure'n tot el valor educatiu d'aquestes activitats i no només des de la perspectiva de satisfer unes necessitats físiques, sinó des d'una dimensió personal i cultural ampla. No haurem d'oblidar que per a que un infant vulgui participar li hem de deixar l'espai i el temps suficient per a poder fer-ho de manera segura; és per aquest motiu que les activitats quotidianes formen part de la base de la nostra metodologia.

4. Comprendre el llenguatge adult i dels altres infants, comunicar-se i expressar-se a través del moviment, el gest, el joc i la paraula, amb una progressiva millora del llenguatge oral. Som éssers socials per naturalesa, per tant la comunicació i el llenguatge són imprescindibles per al desenvolupament humà. Des del moment del naixement es posen en marxa les habilitats comunicatives: la mirada, l'escolta, el contacte, el gest, el respecte als torns d'acció entre l'infant i l'adult constitueixen un diàleg bàsic que facilita la comprensió mútua. Un ambient relaxat i una actitud receptiva per part de l'educadora estimula el progrés dels infants en la comunicació en general i en l'expressió corporal i oral. La melodia i la claredat en la parla de l'educadora proporciona el model adient per al desenvolupament del llenguatge verbal. Des de l'equip educatiu s'estableixen unes bases i una manera de fer en aquest aspecte concret, per tal de tenir una coherència i treballar aquesta part de l'aprenentatge tant important.

5. Dominar progressivament el cos i l'adquisició de noves habilitats motrius, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i l'orientació en l'espai quotidià. En l'evolució motriu dels primers anys de vida es desenvolupen

dues de les característiques que ens defineixen com a espècie: caminar dret i l'ús d'objectes amb finalitat instrumental. Aquestes habilitats estimulen la representació mental del propi cos, de l'espai i de les relacions, a la vegada que permeten una progressiva organització perceptiva de l'entorn. Confiar en les possibilitats dels infants, juntament amb la llibertat d'acció tant en la manipulació d'objectes com en l'exploració d'espais i materials diversos, possibilitarà el domini progressiu del propi cos. És per això que al Bosquet no programarem espais per a la psicomotricitat, o estones o franges horàries per a poder desenvolupar el moviment d'una manera poc natural. En canvi, tindrem a les estances i al jardí elements que afavoreixin la descoberta del propi cos, i en qualsevol moment els infants en podran fer ús de manera autònoma.

6. Actuar sobre la realitat immediata, descobrir-ne l'organització a partir de les pròpies vivències i establir relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives. L'acció dels infants sobre el seu entorn facilita la descoberta de les característiques sensorials rellevants dels materials i dels objectes. La repetició de les accions que duen a terme els aproximen a la descoberta de les primeres categories perceptives. La manipulació i l'experimentació amb diferents materials de la vida quotidiana afavoreix la construcció de les primeres relacions causals, que els orienten en els seus comportaments d'exploració de l'entorn i a prendre decisions més adequades. Les vivències del dia a dia obren els interrogants necessaris per desenvolupar els seus coneixements. L'organització dels espais i materials han de facilitar l'acció autònoma dels infants, la possibilitat d'explorar, fer-se preguntes i aventurar possibles respostes. Compartir-ho amb els adults i els altres infants assegura el progrés en l'organització dels coneixements en les primeres edats. Per això tindrem, tal i com ja hem explicat, els diferents materials organitzats per a l'afavoriment del joc autònom lliure.

7. Projectar les pròpies vivències a través de l'activitat lúdica, i anar-les representant a través d'un incipient joc simbòlic. El joc permet reproduir de forma personal i única les vivències quotidianes dels infants: imitar accions dels altres, exercitar les pròpies habilitats, expressar sensacions i sentiments, imaginar i organitzar escenaris, comparar i compartir els punts de vista de l'altre, etc. Cal l'organització d'un entorn que respongui a les seves necessitats de joc, de representació de les experiències, d'imaginar i crear situacions noves,...etc., fet que contribuirà favorablement al desenvolupament harmònic dels infants. Els racons en els diferents grups d'edat estaran adaptats al seus interessos, i el joc simbòlic ocuparà gran part de la distribució de les estances dels grups de 2-3 anys.

8. Iniciar-se en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, matemàtic, musical i plàstic. Descobrir diferents formes d'expressió i comunicació mitjançant la interacció amb formes culturals pròpies dels diferents llenguatges, afavoreix la descoberta de les característiques específiques de cadascun. Parlar, ballar, cantar, dibuixar... són algunes de les capacitats expressives de l'infant, que permeten l'organització i la representació mental de les seves experiències. Les possibilitats d'exploració que ofereix l'entorn permet comparar propietats i atributs entre objectes i materials, establir relacions espacials, temporals i lògiques i construir les primeres nocions quantitatives. L'accés d'infants i adults a l'oferta cultural de l'entorn social en el que viuen: dansa, música, teatre, arquitectura, pintura, literatura... augmenta les seves capacitats creatives i expressives específiques. En aquest sentit, es té especial cura de l'estètica del centre, per ressaltar el valor comunicatiu i cultural dels elements decoratius i dels materials que s'hi exposen.

1.4. ELS CONTINGUTS DE LES DIFERENTS ÀREES CURRICULARS

Estructurar la intervenció educativa i els aprenentatges dels infants en diferents àrees d'experiència i desenvolupament és una tasca complexa i sempre discutible.

A l'educació infantil es presenten tres àrees d'experiència i desenvolupament:

- Descoberta d'un mateix i dels altres
- Descoberta de l'entorn
- Comunicació i llenguatges

ÀREA DE DESCOBERTA D'UN MATEIX I DELS ALTRES

La descoberta d'un mateix va estretament relacionada amb la descoberta de l'altre. Tot i que "l'altre" forma part de l'entorn, cal destacar la importància que té en la construcció d'un mateix, en la seva doble dimensió personal i comunitària, la necessària interiorització de l'altre per a construir-se un mateix, i la qualitat del desenvolupament emocional i relacional quan aquest altre se sent com a part d'un mateix. Se subratlla així el valor de l'alteritat, que fonamenta la veritable construcció de valors democràtics necessaris per a la convivència. En un principi, l'altre es refereix a la persona adulta de referència, però a poc a poc, aquest altre es va eixamplant amb altres infants i altres adults.

Els elements d'aquesta àrea són la descoberta del propi cos i de les seves possibilitats (motrius, perceptives, expressives i relacionals); la descoberta de les pròpies necessitats i l'adquisició d'eines per a la seva resolució; l'expressió i la progressiva regulació de les emocions; l'establiment de relacions afectives i segures amb les altres persones, així com la progressiva construcció d'una identitat positiva que integra l'autoconeixement i l'autoestima.

CONTINGUTS DE L'ÀREA

- Identificació com a persona, coneixement d'algunes característiques personals pròpies per assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu.
- Domini progressiu de les possibilitats expressives, perceptives i motores del propi cos i utilització dels recursos personals de què disposa en la vida quotidiana.
- Descobriment i identificació de les pròpies necessitats fisiològiques (gana, set, son, etc.), mostrant un control progressiu d'aquestes.
- Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments, utilitzant el llenguatge com a mitjà d'expressió i comunicació.

- Progrés en l'adquisició d'hàbits relacionats amb el benestar corporal i la seguretat personal, la higiene i la salut, així com en l'inici d'hàbits d'ordre, constància i organització en les activitats en què participa.
- Progrés en el domini de la coordinació i el control dinàmic del cos, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació en l'espai quotidià.
- Participació amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.
- Domini progressiu del control i de la coordinació óculomaneu, així com de les habilitats manipulatives necessàries per explorar objectes i per ser cada vegada més actiu i autònom en les diferents situacions quotidianes (vestir-se, posar-se les sabates, etc.).
- Iniciativa per dur a terme activitats i jocs, resolent les dificultats que es puguin presentar mitjançant la pròpia actuació o demanant als altres l'ajuda necessària i acceptant petites frustracions.
- Disposició per establir relacions afectives positives amb les persones adultes i els infants amb qui comparteix situacions i activitats quotidianament.

ÀREA DE DESCOBERTA DE L'ENTORN

Aquesta àrea posa el pes en la descoberta de l'entorn a través de l'exploració dels seus elements naturals i socials, de la curiositat i la iniciativa. Implica sensibilització, observació, manipulació, transformació, raonament i anàlisi progressiu, representació i evocació, gaudi i satisfacció, amb una concreció cada vegada més gran dels elements a descobrir i dels processos a realitzar d'acord amb les seves possibilitats exploratòries cognitives, motrius i comunicatives.

El currículum considera les matemàtiques com a una eina per conèixer l'entorn. Per conèixer cal comparar, classificar, ordenar, definir, mesurar, comptar, fer transformacions, descriure, fer estimacions i comprovacions, representar, cercar estratègies, compartir-les amb els altres, trobar explicacions, justificar els raonaments,... I les matemàtiques aporten recursos per fer-ho.

CONTINGUTS DE L'ÀREA

- Comprensió i apreciació progressiva de l'entorn immediat, iniciant-se en el coneixement i l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en els diferents grups socials en què participa.
- Orientació amb autonomia en els espais habituals i quotidians i

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora, amunt, avall).

- Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària i iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps (matí, tarda, ara, després, avui, demà).
- Observació i actuació sobre la realitat immediata, a partir de les pròpies vivències, establint relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.
- Observació i exploració de l'entorn físic i social, planificant i ordenant la pròpia acció, constatant-ne els efectes i establint relacions entre la pròpia actuació i les conseqüències que se'n deriven.
- Observació i constatació d'alguns dels canvis i modificacions a què estan sotmesos tots els elements de l'entorn (persones, animals, plantes i objectes).
- Interès i curiositat pel medi físic i social, explorant les característiques d'objectes, materials i elements de l'entorn natural, formulant preguntes sobre alguns esdeveniments i representant vivències i situacions mitjançant el joc simbòlic.
- Participació en festes, tradicions i costums de la comunitat a la qual pertany, mostrant interès i curiositat.
- Iniciació en la diferenciació d'algunes qualitats sensorials fruit de l'exploració dels objectes materials, d'elements de l'entorn natural i de la comparació de les seves propietats. Inici de les primeres classificacions, ordenacions i correspondències en funció de les característiques i els atributs.
- Reconeixement de seqüències espacials, temporals i lògiques i iniciació en l'ús de les primeres nocions quantitatives en situacions quotidianes.

ÀREA DE COMUNICACIÓ I LLENGUATGES

L'infant explora, utilitzant i interioritzant els diferents llenguatges amb els que es pot comunicar. Aquest avenç és possible quan el seu entorn més proper i significatiu l'atén, el reconeix, l'escolta, li respon i li ofereix eines per explorar i avançar en aquests llenguatges.

L'àrea de comunicació i llenguatges precisa aquestes eines per mitjà dels continguts que integren procediments i habilitats, coneixements i actituds, i que aconsegueixen una triple funció comunicativa, lúdico-creativa i representativa.

La intervenció dels educadors/es ha de tenir present tots aquests continguts per ajudar l'infant, sempre partint de les seves possibilitats, a integrar els llenguatges corporal, verbal, plàstic, musical, matemàtic i audiovisual en el seu desenvolupament.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

La interiorització i l'ús dels diferents llenguatges ha de permetre a l'infant anar esdevenint una persona capaç de comunicar-se i expressar-se de forma ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals, augmentant la seva creativitat, autonomia, seguretat i habilitats relacionals intrapersonals i interpersonal.

El llenguatge oral serà la base i el mitjà dels seus aprenentatges, de la representació, de la comunicació, en els llenguatges plàstics, musical i corporal, en l'escolta activa, en l'exploració i en la interpretació i la creació.

Els diferents usos i funcions dels diferents llenguatges es treballen en un ambient amb condicions favorables i on es desenvolupa la comunicació tant verbal com no verbal. Per això és imprescindible establir una relació afectiva positiva entre l'infant i la persona adulta, i entre els mateixos infants.

En aquesta àrea els diferents llenguatges es presenten interrelacionats, en uns mateixos blocs de coneixements adreçats a desenvolupar capacitats i on els recursos lingüístics i comunicatius també són claus per al seu desenvolupament personal i per a l'adquisició de nous coneixements.

CONTINGUTS DE L'ÀREA

- Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, musical i plàstic.
- Interès per algunes de les tècniques més bàsiques (pintura, modelatge, dibuix, etc.) dels diferents llenguatges expressius i formes de representació.
- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les persones adultes i altres infants, identificant i emprant els diferents senyals comunicatius (gest, entonació) i valorant el llenguatge oral com un mitjà de relació amb les altres persones.
- Coneixement i utilització de manera progressiva de les normes que regeixen els intercanvis, relats i converses (atenció, espera, to de veu, interès, iniciativa).
- Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant el llenguatge oral, mostrant un progressiu increment del vocabulari relatiu al propi entorn i experiència, ús de frases simples i comprensió de variacions morfològiques de gènere i nombre.
- Iniciació en l'ús de diferents formes de comunicació, esforçant-se per fer-se entendre i escoltant els altres.
- Record i relat d'experiències passades i relacionar-les amb situacions semblants o diferents.
- Reconeixement, retenció i memorització de cançons, dites senzilles, cantarelles i jocs de falda i participar-hi de manera activa, seguint la tonada, reproduint el gest, etc.
- Reconeixement i participació activa en danses senzilles amb una

progressiva coordinació general del cos i sentit del ritme.

1.5. ELS OBJECTIUS I ELS CONTINGUTS PER GRUPS D'EDAT

Tot seguit farem una seqüenciació per grups d'edat dels objectius i els continguts, els quals estan directament relacionats amb l'Annex 1¹ d'aquest document on podreu trobar les Unitats de Programacions organitzades del curs escolar.

1.5.1. Objectius seqüenciats

OBJECTIUS de la franja d'edat de 4 mesos a un any

- Adquirir progressivament una bona relació amb les persones educadores a través de mirades somriures, sons o contacte físic, per tal d'estar feliç i content a la llar.
- Tenir els primers contactes amb la resta del grup i anar establint vincles afectius amb els infants.
- Descobrir les diferents postures intermèdies a través del moviment lliure i espontani (des d'estar panxa enlaire fins a caminar de manera autònoma).
- Descobrir i provar les possibilitats i els límits del propi cos.
- Manipular, experimentar i descobrir objectes i elements de l'entorn mitjançant els sentits.
- Escoltar la música.
- Mostrar una actitud positiva i cada vegada més participativa a l'hora del dinar
- Mantenir una actitud relaxada en els moments destinats al descans (migdiada, descans al matí).
- Descobrir que els objectes i les persones poden desaparèixer i tornar a aparèixer després.
- Manipular, experimentar, gaudir i descobrir elements de la natura propis de la tardor
- Gaudir de les pròpies conquestes
- Identificar-se com a persona independent a la resta.
- Descobrir elements típics de l'hivern: fruites i materials.
- Iniciar-se en l'ús del llenguatge corporal i verbal.
- Interaccionar amb els diferents materials per descobrir les seves qualitats.
- Desenvolupar i perfeccionar els moviments de tot el cos cada cop més.
- Explorar els sentits a través de diferents textures, olors, pes, ...
- Explorar l'entorn proper i les propietats dels diferents materials a través del picar, colpejar, tocar, rodolar, ...

---

¹ ANNEX 1: UNITATS DIDÀCTIQUES

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- Manipular instruments propis del Nadal: panderetes, picarols, campanes,...
- Descobrir diferents elements propis de la primavera: les plantes i colors.
- Descobrir espais nous (el jardí, etc.)
- Descobrir les flors i les plantes.
- Començar a combinar objectes petits dins de grans.
- Descobrir allò que s'oculta mitjançant l'acció tapar/destapar, aparèixer/desaparèixer...
- Desenvolupar la motricitat fina de les mans i la relació óculo-manual.
- Afavorir el desenvolupament del llenguatge.
- Gaudir de l'aigua com a element permanent de joc en les activitats diàries d'estiu.
- Mantenir l'equilibri estàtic estant dret.
- Experimentar amb safates d'aigua, contenidors, objectes i recipients.
- Fer combinacions amb els diferents recipients durant l'experimentació.
- Descobrir i experimentar el contacte suau de les mans en el cos.
- Escoltar cançons i moure's.
- Experimentar sensacions diverses a través del sorral.
- Jugar lliure i espontàniament amb el material.
- Gaudir a través de les bombolles de sabó i la música.
- Iniciar-se en la descoberta i l'ús dels llenguatges:
  - Llenguatge corporal: per mitjà del lliure moviment
  - Llenguatge verbal: per mitjà de sons i expressions
  - Llenguatge matemàtic: a l'omplir i buidar calaixos
  - Llenguatge musical: al sentir l'estimulació pel ritme de les cançons i al descobrir els sons produïts pels diferents objectes.

OBJECTIUS de la franja d'edat d'1 a 2 anys

- Establir una bona relació amb les persones educadores, per tal d'estar feliç i content a la llar, tot relacionant-se amb elles a través de mirades, somriures, paraules o contacte físic.
- Establir relacions i vincles afectius amb la resta del grup.
- Descobrir a través de l'activitat espontània les diferents postures intermèdies (des d'estar assegut fins a caminar)
- Manipular, experimentar i descobrir objectes i elements de l'entorn mitjançant els sentits.
- Escoltar la música i gaudir .
- Mostrar una actitud positiva i progressivament participativa a l'hora del dinar.
- Descobrir i reconèixer les rutines relacionades amb les estones de

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

descans.

- Descobrir i provar les possibilitats i els límits del propi cos.
- Descobrir que els objectes i les persones poden desaparèixer i tornar a aparèixer després.
- Reforçar o establir nous vincles positius amb la resta de companys/es.
- Manipular i experimentar amb fulles, pinyes i carbasses mitjançant els sentits per conèixer les seves característiques.
- Mostrar una actitud positiva davant les festes organitzades per l'escola.
- Mantenir una actitud relaxada a l'hora de dormir, pel seu repòs i per tal de respectar el descans dels altres.
- Establir una bona relació amb l'adult, mostrant els seus sentiments i necessitats.
- Descobrir els elements propis de l'hivern.
- Comunicar-se i expressar-se a través del moviment, el gest, el joc i començar a expressar-se en la comunicació oral.
- Ampliar vocabulari i formes d'expressió a través dels contes.
- Iniciar-se en la descoberta i l'ús dels llenguatges: llenguatge corporal; llenguatge verbal; llenguatge musical; llenguatge matemàtic.
- Agafar confiança i anar consolidant les habilitats motrius fines.
- Gaudir celebrant les festes de l'hivern: el Nadal i el Carnestoltes. Ajudar a ambientar la llar i l'estança amb plantes aromàtiques i flors pròpies de la primavera.
- Rebre la primavera a través de la música i les imatges.
- Descobrir els elements propis de la primavera.
- Estimular els sentits a través de les plantes, diferenciar els aromes, els colors, la diversitat de les formes de les flors.
- Observar l'acció del trasplantament de les plantes al terra.
- Classificar el material explorat i manipulat en el moment de la recollida.
- Anar adquirint l'hàbit de no fer malbé les plantes i flors, i tenir-ne cura.
- Exercitar i potenciar les habilitats motrius fines a través dels jocs d'encaixar i enfilat.
- Interpretar cançons pròpies d'aquesta estació.
- Festejar i gaudir de la festa de la primavera. Aprofundir en el coneixement d'un mateix i l'esquema corporal bàsic.
- Reconèixer i identificar la pròpia imatge i la dels altres, companys, familiars, mitjançant els miralls i les fotografies.
- Adquirir seguretat en l'espai habitual a l'estança, a la sala i al pati.
- Experimentar amb diferents materials, aigua, farina, sèmola, pintura, fang i descobrir-ne algunes propietats dels materials.
- Gaudir de l'aigua com a element de joc.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- Fer combinacions amb diferents recipients durant l'experimentació.
- Participar en regar les plantes i tenir-ne cura.
- Participar amb iniciativa del joc lliure.
- Experimentar i reconèixer diferents instruments.
- Atrevir-se a provar nous reptes motrius al tobogan, al mòdul....., segons les capacitats de cada infant.

OBJECTIUS de la franja de 2 a 3 anys

- Establir una bona relació amb les persones educadores i els companys /es a través de mirades, somriure, contacte físic i verbal, per tal d'estar feliç i content/a a l'escola.
- Manifestar interès per la comunicació emprant els diferents llenguatges amb la mestra/e i els companys/es.
- Relacionar objectes, joguines o imatges amb una cançó determinada.
- Reconèixer les possibilitats i els límits del propi cos a través de les provatures i l'activitat espontània.
- Manipular, experimentar i descobrir objectes i elements de l'entorn.
- Descobrir els primer conceptes lògics relacionats amb l'espai (dins-fora, a sobre - a sota).
- Escoltar i gaudir durant les activitats relacionades amb la música i els contes.
- Mostrar una actitud positiva a l'hora del dinar, tot assolint cada vegada més autonomia.
- Participar en la preparació i recollida dels matalassos necessaris per l'hora dels descans.
- Mantenir una actitud relaxada i reposada durant l'estona de descans, tot respectant el descans dels companys i companyes.
- Manipular, experimentar i descobrir elements de la natura propis de la tardor, tot buscant relacions de semblança i diferència entre ells.
- Descobrir colors propis de la tardor (grocs, taronges, marrons i ocres).
- Utilitzar els sentits (tacte, olfacte, gust, oïda, vista) per descobrir les qualitats dels elements de la tardor presentats
- Agrupar i classificar el material segons els seus atributs assolint les primeres nocions relacionades amb la lògica matemàtica.
- Observar les transformacions que ha sofert un mateix element.
- Interpretar algunes cançons acompanyades dels seus moviments.
- Conèixer la figura de la Castanyera.
- Experimentar i explorar lliurement del joc i participar en les activitats.
- Relacionar-se amb la resta de companys/es així com amb la mestra durant el joc lliure i les activitats proposades.
- Identificar-se com a persona autònoma i capaç de fer les coses.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- Descobrir els elements típics de l'hivern.
- Participar amb iniciativa, constància i gaudint de les activitats proposades de les educadores.
- Reconèixer instruments propis del Nadal. Panderetes, picarols, timbals...
- Ser capaç d'establir relacions entre uns elements i els altres (aigua calenta, freda o glaçons) a partir de l'experimentació, i ser conscient d'aquests canvis.
- Iniciar-se en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, matemàtic, musical i plàstic.
- Identificar els protagonistes dels diferents contes.
- Consolidar i perfeccionar els moviments de tot el cos i la motricitat fina.
- Experimentar lliurement amb els materials i elements propis de l'hivern.
- Participar en l'ambientació de l'escola i l'estança amb plantes aromàtiques i flors pròpies de la primavera.
- Rebre la primavera a través de la música i les imatges.
- Moure's lliurement per l'espai segons la música.
- Explorar els sentits a través de les plantes, diferenciar els aromes, els colors, la diversitat de les formes de les flors.
- Observar l'acció del trasplantament de les plantes al terra.
- Exercitar les habilitats motrius fines a través dels jocs d'encaixar, d'enfilat i de rotació.
- Iniciar-se en l'associació i la identificació de les formes i les mides dels objectes.
- Ampliar el vocabulari i el desenvolupament del llenguatge a través del conte.
- Identificar els diferents personatges dels contes.
- Desenvolupar el llenguatge a través del llibre viatger.
- Interpretar cançons pròpies d'aquesta estació.
- Festejar i gaudir de la festa de la primavera
- Gaudir de l'aigua com a element permanent de joc en les activitats diàries d'estiu i experimentar amb safates d'aigua, contenidors, objectes i recipients.
- Ajudar a ambientar l'estança amb elements propis de l'estiu: plantes fresques, petxines, caragols de mar, pedres grans...
- Aprendre valors relacionats amb el fet de compartir, respectar, col·laborar amb algú altre mitjançant el joc.
- Fer combinacions amb els diferents recipients durant l'experimentació.
- Aprofundir en el coneixement d'un mateix i les parts del cos com mà, peu, nas, boca i ulls.
- Conèixer el nom d'algunes parts del cos a partir de les cançons i la dansa.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- Explorar noves maneres de fer amb la sorra, respectant les iniciatives i les possibles creacions dels infants.
- Aprendre la importància de mantenir netes les joguines i altres materials de joc, i participar en la neteja de joguines.
- Gaudir d'un ambient màgic a través de les bombolles de sabó i la música.
- Refermar els termes de mesura gran i petit, a partir de l'esquema corporal dels infants.
- Participar en la festa d'acomiadament del curs.

1.5.2. Continguts seqüenciats per edats i per àrees

CONTINGUTS de la franja de 4 mesos a un any

ÀREA DE DESCOBERTA D'UN MATEIX I DELS ALTRES

- Inici de la identificació com a persona per assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu.
- Inici del descobriment de les pròpies necessitats fisiològiques: gana, set i son.
- Inici progressiu del control i de la coordinació oculomanejadora i del moviment corporal a l'interactuar amb els objectes de les paneres: dels tresors, dels sonalls de peluix, d'anelles de fusta, de tapes metàl·liques, d'ampolles màgiques, de les pilotes; així com de les habilitats manipulatives necessàries per explorar els objectes anteriors per ser cada vegada més actiu i autònom.
- Disposició per establir relacions afectives positives amb les educadores i els companys/es del grup amb qui comparteix situacions i activitats del dia a dia; com l'acollida, el joc lliure al matalàs, la manipulació d'objectes de les paneres, els jocs de falda, les cançons, mirar els àlbums de fotos amb l'educadora, el joc del tat i les activitats d'alimentació, repòs, salut i higiene personal.
- Desenvolupament de la coordinació i el control dinàmic del cos amb el seu moviment lliure a l'estar estirat al matalàs, a l'estar a terra, al fer el canvi de bolquers al canviador de baranes i a l'interactuar amb el dau de fusta i amb els calaixos de rodes.
- Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments: disgust, necessitat, alegria, plaer i satisfacció, utilitzant el llenguatge corporal com a mitjà d'expressió i comunicació.
- Domini progressiu de les possibilitats expressives, perceptives i motores del propi cos i utilització dels recursos personals de què disposa en la vida quotidiana.
- Progrés en el domini de la coordinació i el control dinàmic del cos,

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació en l'espai quotidià. Tot començant a caminar i desplaçar-se amb seguretat tant a la l'estança, com a la SUM i al jardí.

- Participació en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.

ÀREA DE DESCOBERTA DE L'ENTORN

- Observació, interès i actuació sobre el que fan el dia a dia a l'escola establint relacions entre els objectes de les paneres: dels tresors, dels sonalls de peluix, de les anelles de fusta, de les tapes metàl·liques, de les ampolles màgiques i de les pilotes.
- Interès i curiositat pel medi físic i social, explorant les característiques d'objectes, materials i elements de l'entorn natural
- Comprensió i apreciació progressiva de l'entorn immediat.
- Orientació amb autonomia en els espais habituals i quotidiana.
- Inici de la descoberta d'objectes mitjançant l'experimentació i la manipulació tot establint relacions entre ells: (dur/tou, aspre/suau, fred/calent, comestible/ no comestible, més gran/més petit).
- Orientació en el temps i la organització de la vida diària a l'escola, tot creant unes rutines que li donin seguretat, i comprensió de termes relacionats amb el temps: ara/després, avui/demà).
- Orientació amb autonomia en els espais quotidians com l'estança ,tot assolint confiança i seguretat en espais més grans com el jardí, i la resta de d'estances de l'escola. Iniciació en la comprensió de l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora).
- Participació (com a observador) en festes, tradicions i costums del nostre país: festa de la castanyada, festa del Nadal, festa de Carnestoltes, festa de Sant Jordi i festa de final de curs.

ÀREA DE DESCOBERTA DE COMUNICACIÓ I LLENGUATGES

- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les educadores, identificant l'entonació i emprant el senyal comunicatiu del gest.
- Escolta de cançons: Sol, solet; L'esquirol, El gegant del pi, Cargol treu banya, El gall i la gallina, Cada dia a dematí, Xip-Xap, Nyamnyam, Frega't les mans, Peix peixet i jocs de falda: Ralet, Aquest és el pare, Escarabat bum bum, Arri arri Tatanet, Pedra pedreta, Plou i fa sol. Iniciació en l'ús del llenguatge corporal, gestual i verbal: els sons com a diferents formes de comunicació, per començar a fer-se entendre i escoltar a les mestres i als companys/es de l'estança.
- Expressió de necessitats i sentiments: disgust, necessitat, alegria,

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- plaer i satisfacció, mitjançant el llenguatge corporal i verbal.
- Iniciació en l'ús del llenguatge corporal, gestual i verbal: els sons com a diferents formes de comunicació, per començar a fer-se entendre i escoltar a les mestres i als companys/es de l'estança.
  - Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, musical, matemàtic i plàstic, mitjançant l'experimentació amb diferents textures i materials.

CONTINGUTS de la franja d'edat de 1 a 2 anys

ÀREA DE DESCOBERTA D'UN MATEIX I DELS ALTRES

- Inici de la identificació com a persona per assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu iniciant així relacions afectives positives amb les mestres i els companys/es del grup, amb qui conviu cada dia.
- Inici del descobriment de les pròpies necessitats fisiològiques: gana, set i son.
- Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments: angoixa, disgust, necessitat, patiment i satisfacció, utilitzant el llenguatge corporal i si escau el verbal com a mitjà d'expressió i comunicació. Tot coneixent-se cada cop més interiorment.
- Inici en la participació activa de les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal.
- Inici progressiu del control i de la coordinació oculomanejadora i del moviment corporal a l'interactuar amb els objectes de: la panera dels tresors, dels diferents pots (d'anelles de fusta, de taps de suro, de tapes metàl·liques, de culleretes, d'ampolles màgiques), així com de les habilitats manipulatives necessàries per explorar els objectes anteriors per ser cada vegada més actiu i autònom.
- Desenvolupament de la coordinació i el control dinàmic del cos amb el seu moviment lliure en els desplaçaments, al moure's per l'estança, al fer el canvi de bolquers al canviador de baranes i de peu al racó i a l'interactuar amb els calaixos de rodes, els mòduls i les cadires.
- Progrés del control i de la coordinació oculomanejadora i del moviment corporal a l'interactuar amb els objectes de les paneres: dels tresors, dels cotxes, d'ampolles màgiques, dels contes, del joc pre-heurístic, de pinyes, de castanyes, de carbasses, dels diferents pots: d'anelles de fusta, de taps de suro, de tapes metàl·liques, de culleretes, així com de les habilitats manipulatives necessàries per explorar els objectes anteriors per ser cada vegada més actiu i autònom.
- Control global i segmentari del cos.
- Iniciativa i constància en l'acció.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- Iniciativa per dur a terme activitats i jocs, iniciant-se en la resolució de les dificultats que es puguin presentar mitjançant la pròpia actuació o demanant als altres l'ajuda necessària i acceptant petites frustracions. Orientació en l'espai i el temps en què s'organitza la vida a l'escola, tot anticipant-se i començant a expressar-se amb llenguatge oral i/o corporal: aquí/allà, ara/després, avui/demà i dins/fora.

ÀREA DE DESCOBERTA DE L'ENTORN

- Iniciar-se en el coneixement i l'adquisició de comportaments socials com el compartir, participar i col·laborar per integrar-se en els diferents grups socials en què participa: les mestres i els seus companys/es, els altres companys de l'escola...
- Interès, curiositat, comprensió i apreciació de l'entorn immediat, és a dir, dels espais de l'escola com ara l'entrada, la pròpia estança, la sala d'usos múltiples o el jardí.
- Observació, interès, curiositat i actuació sobre el que fan el dia a dia a l'escola establint relacions entre els objectes de les paneres (dels tresors, dels cotxes, dels àlbums de fotos, d'ampolles màgiques, de les peces de construcció), dels diferents pots (d'anelles de fusta, de taps de suro, de tapes metàl·liques, de culleretes) i el calaix de les pilotes.
- Iniciació en la descoberta de característiques perceptives complexes (textura, temperatura, pes, forma, color, olor...) fruit de l'exploració dels objectes de les paneres i dels pots que hi ha a l'estança. Tot combinant-los i fent-ne comparacions entre ells: més gran/més petit, objectes que es puguin ficar dintre dels altres i transformacions que pateix l'entorn. .
- Inici de les primeres classificacions i ordenacions en funció de les característiques dels objectes, al recollir i endreçar els materials de les paneres i en el joc heurístic.
- Participació amb la seva família en les festes de l'escola amb el que implica les tradicions i costums de la nostra cultura, mostrant interès i curiositat.
- Comprensió i apreciació progressiva dels elements de l'entorn, relacionats amb les diferents estacions de l'any.
- Interès pel que passa al seu voltant, tant a nivell físic com social: adonar-se que un infant no ha vingut, preguntar per què i/o adonar-se de la transformació del clima i sobretot la natura, a la primavera.
- Iniciació en el sentiment de pertinença al grup, interaccionant cada cop més amb els companys/es, buscant relacionar-se en el moment del joc, de l'hora de dinar i de dormir.
- Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària i iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- (ara, després, avui, demà).
- Orientació amb autonomia en els espais habituals i quotidians i iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora,).

ÀREA DE DESCOBERTA DE COMUNICACIÓ I LLENGUATGES

- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les educadores, identificant l'entonació i emprant el senyal comunicatiu del gest i dels sons.
- Expressió de necessitats i sentiments: angoixa, disgust, necessitat, patiment, alegria, tristesa i satisfacció, mitjançant el llenguatge corporal i poc a poc verbal fent provatures amb els sons com a diferents formes de comunicació, per començar a fer-se entendre.
- Escolta i gaudiment al sentir les següents cançons: el gall i la gallina, un tren petitó, tip/tap, la lluna la pruna, el sol solet, ...
- Interès per les tècniques (pintura, modelatge, dibuix, etc.) dels diferents llenguatges expressius i formes de representació.
- Comprensió i expressió de les intencions i dels missatges que li adrecen les persones adultes i altres infants en diverses situacions, tot identificant i emprant els diferents senyals comunicatius, tant verbals com corporals.
- Interpretació progressiva del gest de saludar i acomiadar-se a partir del context.
- Reconeixement de seqüències espacials, temporals i lògiques i iniciació en l'ús de les primeres nocions quantitatives en situacions quotidianes.
- Millora progressiva de la comunicació oral, adonant-se de qui és i expressant com se sent tot utilitzant frases simples.
- Iniciació mitjançant propostes d'experimentació, en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, musical i plàstic i matemàtic, a partir d'aprenentatges significatius.
- Iniciació i participació de manera progressiva en propostes musicals, balls, danses i cançons senzilles, reconeixent-les i començant a coordinar el cos en relació al sentit del ritme.
- Interès pel món que l'envolta, i iniciació en el joc simbòlic, tot representant vivències viscudes, imitant l'adult: interès pel racó de les nines, interès per anar al vàter a fer pipi i imitació dels adults en general.

CONTINGUTS de la franja de 2 a 3 anys

ÀREA DE DESCOBERTA D'UN MATEIX I DELS ALTRES

- Inici de la identificació com a persona per assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- Disposició per iniciar relacions afectives positives amb les mestres i els companys/es de l'estança si són nous. Si han vingut a l'escola el curs anterior reemprendre aquesta relació establerta el curs passat amb la mestra i els companys/es i iniciar una nova amb els nous, amb qui comparteix situacions i activitats del dia a dia; com ara l'acollida, el joc autònom lliure i les activitats d'alimentació, repòs i higiene personal.
- Identificació i manifestació de les pròpies necessitats fisiològiques: gana, set, son, pipi i caca.
- Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments: angoixa, disgust, necessitat, gaudiment, alegria, patiment i satisfacció, utilitzant el llenguatge corporal i el verbal com a mitjà d'expressió i comunicació i cada cop més elaborat: explicar perquè està content o enfadat, recordant com es va sentir en algun altre moment i empatitzant amb el que pugui sentir l'adult o un altre company/a.
- Mostrar autonomia en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal.
- Control cada cop major de la coordinació oculo-manual i del moviment corporal a l'interactuar amb els objectes del dia a dia: els estris per dinar, utilitzar la sabonera per rentar-se les mans, obrir l'aixeta, eixugar-se amb la tovallola, posar-se el pitet, treure's la roba, encaixar les anelles a la seva estructura... així com de les habilitats manipulatives necessàries per explorar els objectes anteriors per ser cada vegada més actiu i autònom.
- Desenvolupament de la coordinació i el control dinàmic del cos amb el seu moviment lliure en els desplaçaments, al moure's per l'estança, al fer el canvi de bolquers de peu al racó, i a l'interactuar amb el mobiliari i els elements de l'estança, de la sala d'usos múltiples i del jardí.
- Sentir-se còmode dins els espais de l'escola. Progrés en l'adquisició d'hàbits relacionats amb el benestar corporal i la seguretat personal, la higiene i la salut, així com en l'inici d'hàbits d'ordre, constància i organització en les activitats en què participa.
- Iniciativa per dur a terme activitats i jocs, resolent les dificultats que es puguin presentar mitjançant la pròpia actuació o demanant als altres l'ajuda necessària i acceptant petites frustracions, tot aprenent a compartir i resoldre conflictes de manera pacífica.
- Progrés en l'adquisició de l'hàbit de recollir i organitzar el seu entorn: desar les joguines al seu lloc, ajudar a preparar els espais per dormir i per dinar o berenar.

ÀREA DE DESCOBERTA DE L'ENTORN

- Iniciar-se en el coneixement i l'adquisició de comportaments socials com el compartir, participar i col·laborar per integrar-se en els

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- diferents grups socials en què participa: conjuntament amb les educadores i els seus companys/es,
- Interès, curiositat, comprensió i apreciació de l'entorn immediat, és a dir, dels espais de la llar.
  - Observació, interès, curiositat i actuació sobre el que fan el dia a dia a l'escola establint relacions entre els objectes de les paneres: dels àlbums de fotos, d'ampolles màgiques, i dels racons: de construccions, de cotxes, de trens, de la cuineta, de nines, de les pissarres, calaixos de teles i animals, panell d'instruments i piràmides d'anelles.
  - Iniciació en la descoberta de característiques perceptives cada cop més complexes, segons el color, la forma i la mida, fruit de l'exploració dels objectes de les paneres i dels racons que hi ha a l'estança.
  - Inici de les primeres classificacions i ordenacions en funció de les característiques dels objectes, al recollir i endreçar els materials de les paneres i dels racons de joc...
  - Participació amb la seva família en totes les festes de l'escola amb el que implica les tradicions i costums de la nostra cultura, mostrant interès i curiositat.
  - Observació i actuació sobre la realitat immediata, a partir de les pròpies vivències, establint relacions entre objectes.
  - Observació i constatació d'alguns dels canvis i modificacions a què estan sotmesos tots els elements de l'entorn (persones i objectes) quan es realitzen les experimentacions.
  - Interès i curiositat pel medi físic i social, explorant les característiques d'objectes, materials i elements de l'entorn natural, i les diferències que ens ells hi ha a les diferents estacions de l'any.
  - Orientació i coneixement de la organització de la vida a l'escola, tot avançant-se al que passarà i organitzant el temps, així com l'ús de termes relatius al temps: ara/després i avui/demà.
  - Consciència cada cop més sòlida de la conseqüència dels seus actes, tant per l'adult com per ell o pels companys/es
  - Reconeixement de seqüències espacials, temporals i lògiques i iniciació en l'ús de les primeres nocions quantitatives en situacions quotidianes.

ÀREA DE DESCOBERTA DE COMUNICACIÓ I LLENGUATGES

- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les educadores, identificant l'entonació i emprant el senyal comunicatiu del gest, entonació i paraula.
- Expressió de necessitats i sentiments: alegria, angoixa, disgust, necessitat, gaudiment, patiment, satisfacció, etc., mitjançant el llenguatge corporal, gestual i verbal. Tot mostrant un progressiu increment del vocabulari relatiu al propi entorn i experiència.

Iniciació en l'ús de diferents formes de comunicació, esforçant-se per fer-se entendre i escoltant els altres entenent que per comunicar-nos hem d'establir uns torns de paraula.

- Escolta de cançons: sol solet, la lluna la pruna, un tren petitó...i identificació de gestos, entonacions i ritmes relacionats amb aquestes.
- Interès per algunes de les tècniques més bàsiques (pintura, modelatge, dibuix, etc.) dels diferents llenguatges expressius i formes de representació.
- Coneixement i utilització de manera progressiva de les normes que regeixen els intercanvis, relats i converses (atenció, espera, to de veu, interès, iniciativa).
- Reconeixement, retenció i memorització de cançons i d'aspectes relacionats amb la les festes de la llar i participar-hi de manera activa, seguint la tonada, reproduint el gest, etc.
- Reconeixement i participació activa en danses senzilles amb una progressiva coordinació general del cos i sentit del ritme.
- Valoració del llenguatge oral com un medi de comunicació, fent frases més elaborades i començant a distingir entre gènere i nombre.
- Record i relat d'experiències viscudes, tot relacionant-les amb el present: llibre viatger.
- Utilització, combinació i distinció d'alguns colors.

2. LA FUNCIO EDUCADORA

Les persones educadores, en la seva tasca docent, promouen el desenvolupament integral de l'infant, de les seves capacitats motrius, emocionals o d'equilibri personal, de relació interpersonal, cognitives o intel·lectuals i d'inserció i actuació social en els infants, respectant la diversitat de característiques personals. Aquest desenvolupament de capacitats ha d'anar portant a l'infant a aprendre a ser i actuar de manera cada vegada més autònoma, a aprendre a pensar i comunicar, a aprendre a descobrir i tenir iniciativa i a aprendre a conviure i habitar el món. L'acompanyament que fan els i les educadores és respectuós, sense prejudicis. L'infant ha de sentir que qui l'acompanya en aquest camí dels primers anys de vida, l'entén i l'accepta. És per això que els i les educadores de el Bosquet tractaran els infants de manera individual, amb comprensió i estima en tots els moments que siguin a l'escola.

2.1. SER REFERENT PER ALS INFANTS

Els infants, per desenvolupar-se i entrar en relació amb un nou entorn,

necessiten crear relacions estables i segures amb un adult de referència. L'establiment d'una vinculació afectiva de l'infant amb la persona adulta li donarà la seguretat necessària per adaptar-se a les noves situacions, per explorar activament les seves possibilitats, per comunicar-se, per poder avançar en el seu desenvolupament. A més a més, la funció de l'adult referent és un bon facilitador d'integració durant el període d'adaptació al centre. Els infants viuen experiències en les que les persones adultes s'ocupen de les seves necessitats físiques o emocionals, adaptant la resposta a la seva particular forma de ser. Per això, els i les educadores han d'estar alerta a les necessitats individuals dels infants. Cal entendre el plor com a formes naturals d'expressió del seu malestar i intentar donar la resposta més adequada en cada situació, per tal de crear un clima en el que els infants trobin una base segura de confiança, aprovació i recolzament; mai es culparà els infants de estar tristos, de plorar o d'estar de mal humor. Darrera de cada malestar hi ha una explicació emocional, i les educadores han de saber transformar el malestar i canalitzar-lo. És aquesta base de seguretat i confiança la que els permetrà desplegar la seva activitat i a la vegada, quan el tracte i les actituds de les persones adultes demostrin una total confiança en ells i les seves possibilitats, incidirà en la construcció d'un auto concepte positiu i ajustat de si mateixos.

És funció de les persones educadores doncs, garantir que cadascun dels infants construeixi aquest vincle amb la persona de referència, reconeixent a cadascun d'ells i assegurant-se que se senten atesos, valorats/des i estimats/des. Aquesta funció és indispensable perquè les altres funcions tinguin uns bons efectes educatius i que els infants gaudeixin en els seus aprenentatges i estada a l'escola bressol.

2.2. EL PERFIL DE LES PERSONES EDUCADORES

Per portar a terme les funcions educadores es reclama un **perfil professional i personal, i unes formes específiques de treballar** en equip sostingudes en el diàleg i la cooperació.

Les educadores han de comptar amb unes competències professionals i unes característiques humanes que garanteixi el desenvolupament dels grup d'infants i de cadascun d'ells, en coherència amb uns valors i principis educatius plenament democràtics i constructius i en disposició d'anar desenvolupant i millorant aquestes qualitats.

La **maduresa personal i l'estabilitat** emocional de les persones educadores ha de garantir la màxima coherència possible en les relacions amb els infants, amb els seus familiars o tutors/es i amb l'equip educatiu.

Les persones educadores han d'aturar-se a **realitzar processos d'auto**

reflexió i d'auto coneixement que els permetin avançar en l'autogestió emocional i desenvolupar actituds d'empatia en les relacions interpersonals. La seva actitud respectuosa, afectuosa, amorosa i atenta amb un mateix i amb els altres propiciarà la construcció d'un ambient educatiu positiu imprescindible en l'educació dels infants.

Compartir la responsabilitat educativa dels infants amb altres persones demana **ser assertivament competent** per tal d'expressar les pròpies emocions i idees, escoltar activament les dels altres i a la vegada acceptar les opinions diverses que es puguin derivar de les accions quotidianes, mantenint una actitud receptiva a les noves idees i al treball en equip en general.

La **capacitat d'autoregulació** li permetrà mantenir una actitud serena davant les situacions imprevistes i els conflictes que puguin sorgir. La perseverança per aconseguir les millors condicions possibles en l'ambient educatiu en general, conjuntament amb l'estima i unes dosis de bon humor que sempre cal mantenir, possibilitaran el clima de benestar.

La **confiança en un mateix** li permetrà adaptar les seves accions en cada moment, confiant amb les possibilitats dels infants i mantenint el sentit comú en l'acció educativa; també li permetrà ser més tolerant amb les pròpies frustracions i poder mantenir la motivació pel desenvolupament de la tasca docent.

El desenvolupament d'aquestes capacitats i actituds que proporcionen qualitat a la relació educativa requereixen dedicació, esforç i formació. Evidentment, les persones professionals de l'educació també han de disposar d'una formació general i específica que els porti els coneixements necessaris per a l'educació de la infància.

Disposar d'una **formació cultural àmplia i sòlida** l'ajudarà a exercir de mediador entre la seva cultura, la de les famílies i la de la societat que es forma part, desenvolupant els valors socials i culturals bàsics per a la formació dels infants. Un coneixement científic sobre el propi entorn li permetrà orientar les experiències dels infants, facilitant situacions per investigar, comparar i practicar les seves descobertes per tal de que avancin en la construcció dels seus coneixements.

Una formació en el coneixement de les característiques dels infants i dels processos d'aprenentatge li proporcionarà els criteris per establir les bases de l'educació, contrastar perspectives diferents i donar significació a les situacions quotidianes. Els fonaments sobre l'organització pedagògica i els recursos didàctics en general completaran el seu nivell de professionalitat, que es concretarà en les respostes educatives adaptades als interessos i necessitats dels infants, assegurant

l'adquisició de les capacitats i el seu desenvolupament en general.

La formació és un procés obert que parteix de l'adquisició d'unes bases en la formació inicial, però el procés continua durant la pràctica professional, mantenint l'intercanvi amb altres professionals, ampliant i actualitzant la informació per mitjà de lectures i **participant en activitats de formació continuada**. Procurar-se elements d'anàlisi que ajudin a objectivar les pròpies experiències, documentar les situacions educatives i mantenir actituds favorables a la revisió i a l'adaptació de criteris a les noves situacions poden facilitar l'evolució en el treball educatiu i la formació continuada de l'equip docent.

La formació en tecnologies de la informació i la comunicació també és imprescindible per als educadors i educadores. Cal actualitzar-se en les competències dels educadors/es per tal de poder desenvolupar la tasca de docència de forma òptima. Cal una actitud positiva i una correcta utilització de les TIC, com a instrument de la nostra cultura per aplicar en les activitats personals més habituals i també en les laborals. S'ha de conèixer els usos de les TIC en l'àmbit educatiu per a poder-les utilitzar.

Per tant, el podem concretar tenint en compte els següents aspectes:

PERFIL DE LA PERSONA EDUCADORA	LI CALDRÀ DEDICAR TEMPS PER A
Competències professionals.	Coordinació i cooperació.
Competències personals i socials.	Reunions, debats...
Treball en equip.	Reflexionar i prendre decisions.
	Relacions internes i externes.
	Relació família-escola.
	Formació
	Concreció d'objectius.

2.3. EL TREBALL EN EQUIP

Com ja s'ha assenyalat, una intervenció educativa de qualitat és una intervenció diferenciada, consensuada, presidida per criteris fonamentats,

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

coherent i coordinada. L'EBM ha d'anar trobant en el treball col·laboratiu un dels seus signes d'identitat, perquè només la col·laboració dels diferents professionals, cadascun des de la seva responsabilitat, permet posar les condicions per a una acció educativa que tingui les característiques descrites abans.

A més a més, el treball en equip proporciona tranquil·litat i seguretat a les educadores, en la mesura que poden sentir que les decisions que prenen són compartides i, per tant, fonamentades.

És, així mateix, una condició per a la millora professional, atès que l'anàlisi i discussió sobre el que es fa és susceptible d'aportar nous criteris i visions per enfocar la pràctica, més compartits i fonamentats. Ara bé, treballar en grup resulta difícil; tenir objectius comuns i prendre la responsabilitat que pertoca a cadascú per assolir-los no és una tasca senzilla, i no es limita a distribuir feines, o a ocupar-se conjuntament d'aspectes puntuals.

A l'escola bressol, el treball d'equip es dirigeix a establir i acordar aspectes de contingut pedagògic, organitzatius, vinculats a la gestió d'una pràctica educativa adient. Com ha estat assenyalat per diversos autors, els ambients que afavoreixen la motivació i implicació de les educadores en una tasca compartida i el seu benestar professional són:

- Ambients integrats, amb objectius clars i compartits, una línia d'organització i un sentit col·lectiu de responsabilitat.
- Ambients comunicatius, amb múltiples canals formals i informals per a l'intercanvi d'opinions sobre la feina.
- Ambients que es caracteritzen per afrontar els problemes que es presenten i no tenen la tendència a negar-los.
- Ambients que fomenten i afavoreixen les iniciatives dels docents per a experimentar noves opcions i innovacions.
- Ambients on es disposa dels recursos bàsics per a tirar endavant la feina.

En la mesura que l'equip tendeix cap a aquestes característiques, es troben les condicions perquè la feina conjunta tingui les conseqüències desitjades a nivell formatiu i de suport emocional. Alguns aspectes que a vegades no es valoren prou, com una organització i adjudicació de responsabilitats en el centre adequades, una direcció adequada, una distribució racional del temps de reunions, l'existència d'una sala de reunions agradable, etc., poden ser decisius a l'hora d'estructurar una feina conjunta. A més a més, l'impuls del treball en equip requereix una direcció que guiï i fomenti la participació de tots els membres. Sens dubte, també, el treball compartit implica decisions organitzatives en relació amb el temps i amb l'espai que el facin possible, com també la presència d'un tema, problema o contingut que doni sentit i justifiqui un

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

abordatge col·lectiu.

Tots els adults de la comunitat educativa, cadascú des de la seva tasca, són responsables de l'educació dels infants i de la bona marxa del centre, per tant caldrà consensuar-ne l'organització i el funcionament amb la participació de tothom.

El treball en equip és el que garanteix la coherència educativa, tant pel que fa al tracte amb els infants com a la relació amb les famílies, les propostes educatives, i en definitiva l'organització i el funcionament global del centre.

No obstant, que un conjunt de persones esdevingui un equip demana temps i dedicació conjunta:

- temps per reflexionar, analitzar, compartir, avaluar, prendre decisions i avançar conjuntament,
- temps per a compartir i consensuar significats i maneres de fer,
- temps per a prendre acords i decisions,
- temps per a anar perfilant dia a dia, la línia educativa del centre,
- temps per a formar-se, individual i col·lectivament,
- espai per treballar, pensar, reunir-se, decidir,

Les reunions periòdiques, permeten reflexionar sobre el dia a dia, però també serveixen per establir criteris, consensuar objectius i actuacions, arribar a acords i compartir significats.

Així mateix la formació en el propi centre, permet avançar tot l'equip en una mateixa direcció. La possibilitat de debatre periòdicament, i avançar conjuntament. Facilita formar un equip cohesionat que comparteix una manera coherent d'entendre l'infant i de fer escola.

És competència de l'equip reflexionar i prendre decisions conjuntament i de forma cooperativa, tant de l'àmbit organitzatiu com en el pedagògic, atenent a aspectes com:

- l'ambient educatiu que proporcioni benestar, atenent a la seva estètica;
- mesures per a la incorporació dels infants i les seves famílies a la l'escola;
- criteris sobre la selecció, utilització i manteniment d'equipaments i materials;
- la selecció, distribució i organització de continguts;
- la selecció de formes metodològiques i tipus d'activitat; criteris organitzatius de grup referents a l'agrupació dels infants, els recursos humans, els espais i els temps;
- els instruments i/o estratègies a emprar per tal de conèixer i documentar el procés seguit per cada infant i el que ha après.

Ara bé, el sentit, la qualitat i els efectes d'aquest treball en equip recau

en les relacions que hi ha entre els seus membres. Si entre ells i elles no hi ha una relació cordial, basada en el respecte i la confiança, difícilment serà possible aplicar criteris acordats amb coherència i mantenir unes relacions òptimes amb els infants i les famílies.

Tant les relacions que mantenen entre si les educadores, com les que manté cada educador/a amb cadascuna de les famílies i cada infant, o les que manté el centre amb el conjunt de famílies, esdevenen un model per als infants. No es pot pretendre que els infants incorporin conductes de cooperació i col·laboració si aquests valors no estan presents en el tracte diari entre les persones educadores. Quan es descriu l'educació infantil com una xarxa de relacions en la que el benestar d'uns condiciona el benestar dels altres, precisament es fa referència a la interdependència que regula les relacions entre els seus protagonistes, infants, famílies i educadors/es.

Així mateix, l'equip ha de mantenir bones relacions amb la resta d'institucions i plans educatius del poble en què està situada i amb aquells professionals que des de diferents àmbits atenen i es preocupen per la primera infància. Cal ser capaç de coordinar-se, col·laborar i cooperar amb els diferents professionals d'atenció a la infància del territori. L'actual fragmentació de sabers i l'especialització resultant comporta una gran diversitat de serveis i professionals dedicats a l'atenció a la infància i la família.

Resulta imprescindible articular mecanismes de cooperació i coordinació entre els professionals de l'educació, la salut, serveis socials... que possibilitin la confluència dels diferents esforços i contribueixin a la millora de l'atenció dels infants.

3.LA PRÀCTICA A L'ESTANÇA

Per tal d'avançar en el desenvolupament de les capacitats en l'infant, s'apunten els aspectes metodològics que guien l'actuació educativa en els infants per a què l'aprenentatge esdevingui constructiu i serè, tenint en compte les característiques evolutives dels infants. La intervenció educativa ha de conèixer la naturalesa d'aquesta evolució, acollir-la, respectar-la, tenir-ne cura i proporcionar els mitjans per optimitzar-la.

Només partint d'aquí, el nen i la nena poden descobrir-se, descobrir als altres, descobrir l'entorn i descobrir les possibilitats de comunicació que els llenguatges ofereixen.

Aquesta pràctica educativa, basada en el joc autònom lliure necessita d'una base científica, basada en l'evolució de l'infant en tots els seus àmbits per a poder, com a educadores, oferir totes aquestes possibilitats als infants de la manera més òptima possible, és per això que sempre

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

hem de tenir present l'evolució cognitiva dels infants

Desenvolupament social

0-3 mesos:

- ▶ Amb 1 mes, fixa la mirada a la cara de l'adult quan li parla. Acostuma a deixar de plorar si ens hi acostem o ens sent.
- ▶ Cap als 2 mesos segueix amb la mirada, somriu a les cares familiars i es queda quiet i es tranquil·litza quan li parlem.
- ▶ Als 3 mesos s'anima quan veu el biberó o quan sap que va a mamar, busca les cares i aprecia la companyia.

3-6 mesos:

- ▶ Als 4 mesos fa grans riallades si juguem amb ell/a.
- ▶ Amb 5 mesosriu quan veu imatges reflectides al mirall. Reconeix a les persones que estan amb ell i respon, amb sons, a la veu de l'altre.

6-12 mesos:

- ▶ Cap als 7 mesos pot mostrar por o angoixa davant dels desconeguts. Entén i ja respon al seu nom.
- ▶ Amb 8 mesos participa si juguem amb ell/a al "tat". Es reconeix en el mirall, comprèn el to de veu de l'adult i la relació amb la mare s'intensifica i es diferencia de les altres persones.
- ▶ Cap als 9 mesos aprèn a dir adéu amb la mà. Comença a entendre el significat d'algunes paraules i reconeix alguns jocs. Li agrada estar en contacte amb altres nens i nenes, i adults.
- ▶ Cap als 10 mesos comprèn una prohibició.

12 a 18 mesos:

- ▶ Li agrada comunicar-se.
- ▶ Juga individualment, però també s'interessa pel que fan els companys/es (a la llar) o els nens i nenes que l'envolten en altres situacions.
- ▶ Als 16 mesos li agrada que li expliquem contes i li ensenyem imatges.

18 a 24 mesos:

- ▶ Es comunica sobretot amb les persones que coneix, que són les que poden entendre la seva "parla", el seu gest...
- ▶ Als 21 mesos demana per beure i per menjar
- ▶ Imita algunes accions senzilles de l'adult.
- ▶ Als 24 mesos s'anomena pel seu nom i ajuda a posar les seves coses a lloc.

24 a 36 mesos:

- ▶ Dels 24 als 30 mesos, l'infant mostra grans oscil·lacions en la seva conducta, passant ràpidament de l'agressió a les conductes complaents.
- ▶ Col·labora bastant amb l'adult a vestir-se i despullar-se.
- ▶ Inicia el control d'esfínters.
- ▶ Cooperava respectar les regles del joc, a acomiadar-se, a saludar,...
- ▶ A partir dels 30 mesos, té lloc el trànsit d'un estat pre-social a un més socialitzat.
- ▶ Apareix el sentit de la propietat.
- ▶ Als 36 mesos ja menja sol i dorm tota la nit sense mullar el llit.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

Desenvolupament cognitiu

0-3 mesos:

- ▶ Amb 1 mes, l'infant, utilitza els seus reflexes innats. En poc temps, aquests reflexes, son modificats per l'experiència. No distingeix la realitat pròpia de l'exterior i mostra un desconeixement de la pròpia persona.
- ▶ Durant els 2 primers mesos de vida, desenvolupa els hàbits simples i reaccions circulars primàries. Es tracte de conductes que han estat realitzades a l'atzar, a partir dels moviments reflexes i que posteriorment són repetides pel plaer que li comporten.
- ▶ Li criden l'atenció els objectes mòbils i de colors vius.
- ▶ Cap el tercer mes apareix l'expectació passiva, la coordinació vista-oïda i també la visió motora.

3-6 mesos:

- ▶ Entre els 4 i 8 mesos es donen les reaccions circulars secundàries, en aquesta fase, l'infant interacciona amb els objectes que l'envolten.
- ▶ Es coordinen nous models de resposta als estímuls i es repeteixen intencionadament per mantenir canvis interessants en el medi.
- ▶ Està més obert al món que l'envolta i comença a explorar allò que li interessa.
- ▶ Comença a ser conscient de sí mateix i de l'existència de la mare.
- ▶ Cap als 5 mesos reconeix les cares conegudes dels qui estan amb ell/a. Les accions s'orienten cap al que provoca el seu interès, sobretot el seu cos.

6-12 mesos:

- ▶ Continuen les reaccions circulars secundàries i s'inicia la coordinació d'esquemes secundaris, que s'allarga fins els 12 mesos.
- ▶ L'infant construeix nous esquemes de comportament entorn als ja adquirits i els aplica a noves situacions.
- ▶ Allunya obstacles o utilitza la mà de l'adult com a mitjà per assolir alguna finalitat.
- ▶ Comença la recerca dels objectes desapareguts.
- ▶ Comprèn el to de veu de l'adult i sap si està content o enfadat. Pot reconèixer cançons i melodies.
- ▶ Cap els 8 mesos plora si els familiars el deixen amb estranys "angoixa dels 8 mesos".
- ▶ Pot agafar els objectes i llençar-los per sentir el soroll que fan en caure i té afany de conèixer tot allò que l'envolta.
- ▶ Entre els 9 i 10 mesos, estableix des d'un principi la finalitat que vol aconseguir, són els primers actes realment intencionats i, per tant, intel·ligents.
- ▶ Cap als 10 mesos, sap trobar un objecte que amaguem davant seu.
- ▶ Comprèn algunes paraules, que en sentir-les, busca al seu voltant. També comprèn el significat de la paraula NO.

12 a 18 mesos:

- ▶ Es donen les reaccions circulars terciàries i el descobriment de nous significats per experimentació activa.
- ▶ És més creatiu i inventa noves conductes i s'adapta a situacions poc familiars.
- ▶ Sorgeixen el templeig directe vers una fita i les manipulacions dirigides a obtenir els objectes desitjats.
- ▶ S'inicia la intel·ligència funcional i els començaments del pensament concret.
- ▶ La permanència de l'objecte es continua desenvolupant, i ja veiem que busca en el lloc on tu has l'has amagat. La imaginació també està més desenvolupada.
- ▶ Discrimina objectes, compara i troba similituds.
- ▶ Discrimina formes i mides.
- ▶ Els seus actes tenen poca continuïtat, passa d'una acció a l'altra amb facilitat. Atenció inestable.
- ▶ Progrés en la comprensió del llenguatge, imatges, objectes i actes coneguts.

18 a 24 mesos:

- ▶ Invenció de nous significats per combinacions mentals.
- ▶ Comença a representar objectes a partir d'imatges mentals. Hi ha intenció, lògica i representació. Començament de la representació simbòlica.
- ▶ Realitza activitats que requereixen més temps de concentració. La permanència de l'objecte està totalment desenvolupada.
- ▶ A partir d'aquí l'infant entrarà en l'estadi pre-operatori.
- ▶ Juga a fet i amagar i sap buscar on ens amaguem.
- ▶ Comença a comprendre on es col·loquen cada una de les peces de vestir.
- ▶ Entén una narració curta i li agrada que li expliquin petites històries.

24 a 36 mesos:

- ▶ L'infant de 24 mesos s'inicia en la funció simbòlica, que és la clau pel desenvolupament de la intel·ligència.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- ▶ Comença a ser capaç de representar i recordar objectes, accions i situacions que van tenir lloc amb anterioritat.
- ▶ Als 30 mesos, la capacitat adquirida d'utilitzar símbols per representar coses i recordar-les, li permet incrementar ràpidament la seva intel·ligència i llenguatge.
- ▶ El joc simbòlic, la imitació i el llenguatge ocupen la seva ment per complet.
- ▶ Entren en joc la imaginació i la dramatització.
- ▶ Repeteix amb veu alta "amb el seu llenguatge interior" tot el que fa, representa i imagina.
- ▶ Efectua combinacions amb les seves pròpies joguines ajudat de la seva imaginació. la inventiva i al capacitat de buscar alternatives.

Desenvolupament motor

0-3 mesos:

- A finals del primer mes alça el cap amb dificultat, només en posició bocaterrosa per uns segons, i reacciona al soroll del sonall.
- Fins els 2 mesos l'infant fa la marxa automàtica. Alça el cap i les espatlles i, si està de costat, es tomba d'esquena. També és capaç d'orientar-se cap al soroll i moure els ulls de forma coordinada.
- Als 3 mesos comença a aguantar el cap en posició vertical, però no l'aguanta ben bé fins al quart mes. En posició bocaterrosa s'aguanta recolzat en els avantbraços.

Manipulació:

- ▶ Amb 1 mes estreny el dit que li posem a la mà.
- ▶ Als 3 mesos comença a mirar-se les mans i a jugar amb elles, a obrir-les, i a ficar-se-les a la boca. Si ens acostem, ens pot estirar els cabells i pot produir alguns sons.

3-6 mesos:

- ▶ Cap als 4 mesos i en posició bocaterrosa estira les cames i tomba el cap vers un crit o soroll. Segueix un objecte amb la mirada i, de vegades, pot intentar agafar-lo. També pot aparèixer l'interès per reconèixer el seu cos en el mirall.
- ▶ Als 5 mesos s'aguanta bé i gira el cap. Pot agafar un objecte que té a l'abast i emportar-se'l a la boca. Fa moviments de pedaleig.
- ▶ Als 6 mesos es manté assegut una estona amb suport. La coordinació ull-mà es comença a desenvolupar i es pot agafar els peus i posar-se les joguines a la boca.

Manipulació:

- ▶ Als 3 o 4 mesos juga amb les seves mans i s'ho posa tot a la boca.
- ▶ Als 4 o 5 mesos agafa coses amb les mans, estira la mà vers un objecte que li oferim i pot agafar un cub amb el polze i els altres dits.
- ▶ Entre els 5-6 mesos agafa objectes amb una mà amb més freqüència que amb les dues.

6-12 mesos:

- ▶ Als 6 mesos es gira tot sol. Ajagut bocaterrosa s'agafa els peus i juga amb ells, també es pot donar la volta tot sol.
- ▶ Dels 6 als 8 mesos intenta fer passes quan el mantenim dret.
- ▶ Als 7 mesos es passa coses d'una mà a l'altre.
- ▶ Cap als 8 mesos s'aguanta assegut sense cap ajut i colpeja dos objectes. S'arrossega i inicia l'elevació de l'abdomen (inici del gateig).
- ▶ Als 9 mesos s'aguanta dret amb ajuda o agafat a una cadira o barra.
- ▶ Als 9 o 10 mesos gateja.
- ▶ Als 12 mesos camina agafat de la mà i es pot ajupir per agafar una joguina.

Manipulació:

- ▶ Als 6 o 7 mesos es passa joguines d'una mà a l'altre.
- ▶ Als 11 mesos també és capaç d'assenyalar. La prensió és més hàbil i precisa, per tant, ja pot deixar anar les coses voluntàriament. També fa el moviment de la pinça: amb l'índex i el polze.

12 a 18 mesos:

- ▶ Cap als 12 o 14 mesos camina tot sol amb més o menys traça, però sense ajuda. Modifiquen el caminar i el milloren, sobretot l'equilibri.
- ▶ S'inicia la carrera.
- ▶ Als 13 mesos comença a pujar escales de quatre grapes.
- ▶ Als 18 mesos comença a pujar escales amb ajuda. Empeny una pilota amb el peu.
- ▶ S'apropa a allò que li interessa.

Manipulació:

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

▶ Als 14 mesos és capaç de fer una torre de dos cubs. Beu tot sol amb el bol o el got.
▶ Als 18 mesos pot fer una torre de tres cubs.
▶ Sap fer servir la cullera.
18 a 24 mesos:
▶ Consolidació del caminar i afermament de la carrera.
▶ Als 21 mesos pot donar una puntada de peu a la pilota.
▶ Baixa l'escala agafant-lo de la mà.
▶ S'orienta en el medi o espai que coneix i que l'envolta.
▶ Pot córrer.
▶ Comença a mantenir l'equilibri.
▶ Fa salts.
▶ Als 24 mesos puja i baixa l'escala tot sol.
Manipulació:
▶ Als 24 mesos ja pot fer una torre de sis cubs.
▶ Al final del segon any el moviment i coordinació de la mà és gairebé perfecte.
24 a 36 mesos:
▶ Entre els 24 i 30 mesos es va adquirint la lateralitat.
▶ L'infant aconsegueix doblegar un paper per imitació.
▶ Entre els 30 i els 36 mesos ja pot pujar escales alternant els peus sense suport i baixa amb ajut. Pot saltar un graó.
▶ Als 36 mesos corre a gran velocitat i pot parar-se de sobte. Es manté en equilibri sobre un sol peu durant 6 o 8 segons.
Manipulació:
▶ Entre els 24 i els 30 mesos, l'infant enfila peces de mides grans en un cordill.
▶ Comença a fer fileres d'objectes

4.LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA

L'infant necessita de l'activitat per poder aprendre de la realitat i, així, anar desenvolupant les seves capacitats. Perquè això s'esdevingui òptimament, cal que aquesta activitat s'inscrigui en un ambient educatiu amb referències i, per tant, estructurat. Només un marc educatiu clar, amb unes referències esmentades que proporcionen seguretat i benestar a l'infant, pot encendre en ell el desig d'actuar amb plaer i intencionalitat, promovent aprenentatges que esdevindran autèntics motors de desenvolupament de les capacitats. La funció educativa ha de potenciar, doncs, que els infants siguin actius en les diferents situacions que viuen: activitats i rutines quotidianes, situacions més lliures i espontànies i també propostes més planificades.

A l'educació infantil, tots els moments són educatius i poden promoure un òptim desenvolupament si les professionals que se'n fan càrrec així ho comprenen i, per tant, actuen en conseqüència, proporcionant un entorn que afavoreixi el moviment, el joc, la curiositat, la concentració, la descoberta, la interacció, la interrelació, la relació amb un mateix, la creativitat, la iniciativa...

Les persones educadores han de seleccionar els materials que posaran a l'abast dels infants, segons uns criteris que estaran basats en:

- La seva qualitat sensorial (afavorirem sobretot el material reutilitzat que fomenti la connexió neuronal en l'infant)
- Les possibilitats d'afavorir l'acció de l'infant.

- Els interessos cognitius propis de cada grup d'edat.
- Els interessos cognitius individuals de cada infant.
- Les diferents possibilitats d'experimentació i ús.
- Els interessos motrius de cada grup d'edat.
- Els interessos motrius individuals de cada infant.

La intervenció de la persona educadora es centrarà en escoltar les curiositats i els interessos d'activitat dels infants per facilitar-ne els recursos; disposar aquests recursos de manera estratègica per potenciar les possibilitats d'activitat i preparar situacions que suggereixin múltiples possibilitats d'acció als infants (tant de forma individual com grupal), permetent que l'infant en faci la seva pròpia exploració, i evitant demanar-li una resposta única que satisfaci només a la perspectiva de l'adult; oferint l'ajuda necessària per resoldre dificultats, i en definitiva expandint l'activitat dels infants.

L'educador/a s'ha de mantenir doncs en el seu paper d'acompanyant, guia, promotor i mediador de l'activitat de l'infant, mostrant el goig envers les seves descobertes i la confiança envers les seves possibilitats d'acció, retornant-lo així una imatge positiva d'ell mateix l'encoratgi a seguir sent actiu i a avançar en la conquesta de la seva autonomia.

Les educadores del Bosquet mostraran una actitud d'observació activa, adoptant una actitud de recerca al costat dels infants, d'aprendre d'ells i de les situacions que generen, acceptant que, sovint, la ment dels infants va més lluny del que fan i del que l'adult veu i interpreta. Aquest saber fer de l'educador/a implica saber escoltar les necessitats d'ajut i de suport dels infants, i adoptar la distància o proximitat ajustades a cada situació. A vegades, una mirada, un somriure, un gest de complicitat, serà suficient per a comunicar la seguretat i el reconeixement que l'infant necessita per seguir avançant en la seva activitat exploratòria. D'altres, caldrà una intervenció més explícita per oferir l'ajut necessari perquè puguin fer allò que sols encara no poden, retornant-los el protagonisme i l'autonomia tan aviat com sigui possible.

Aspectes a tenir en compte

El desenvolupament emocional: Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva d'ell mateix i dels altres, és una de les capacitats a desenvolupar en l'infant. Els infants s'inicien i avancen en la descoberta d'un mateix a partir de les relacions que estableixen amb els altres.

D'aquesta interconnexió entre el jo i l'altre en sorgeix el sentit de promoure el benestar amb un mateix i amb els altres, en el si d'una societat que cada dia esdevé més complexa. La intenció de fomentar els valors i el sentit de la democràcia, de la pluralitat i de la justícia, les competències associades a la relació interpersonal i la relació interpersonal, encapçalen el desplegament de l'àrea de descoberta d'un mateix i dels altres, els continguts de la qual es dirigiran a impulsar uns aspectes, íntimament lligats entre si: l'auto concepte i l'autoestima, la formació socioemocional, el moviment i l'acció i l'autonomia. La descoberta d'un mateix, doncs, no es pot entendre sense la descoberta de l'altre: ambdós aspectes es troben en el procés de construir-se integralment. Per això, des de l'àrea de descoberta d'un mateix i dels altres s'indiquen continguts per promoure les relacions i exploració del jo i dels altres, descobrint i desenvolupant possibilitats emocionals, sensorials, d'acció, d'expressió, d'afectivitat, de relació i de regulació, referides al moviment, a les emocions i als sentiments, i als hàbits.

L'exploració: L'infant ha d'explorar a partir d'activitats lliures i espontànies. Cal donar resposta a la seva natural activitat caracteritzada per l'interès i la curiositat envers l'exploració. Com que en aquestes activitats els menuts fan servir totes les seves habilitats: motrius, sensorials, emocionals, cognitives, comunicatives i de relació, la intervenció de la persona educadora ha de facilitar les situacions per tal que l'infant posi les seves capacitats en acció i les pugui viure amb gaudi, iniciativa i desig de fer, tenint en compte la necessitat de repetició d'aquestes accions per poder ajustar habilitats i integrar aprenentatges. Per tot això, caldrà:

- Proporcionar objectes i materials perquè els puguin explorar directament amb tots els sentits i posar en marxa totes les seves

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- tècniques exploratòries (olorar, llepar, xuclar, tirar, escoltar, etc.);
- Posar a l'abast materials multi funcionals i elements diversos perquè puguin modificar, crear, representar i imaginar (combinar, apilar, ficar i treure, omplir i buidar, compondre, reconstruir formes, evocar significats, etc.);
  - Mantenir continuïtat i periodicitat en les propostes d'activitats perquè puguin repetir segons les necessitats de cadascú i així poder anar més enllà de manera constructiva, lliure i creativa; oferir recursos i situacions perquè puguin desplegar la seva activitat amb tot el seu cos (experimentar les habilitats motores, posar a prova el progressiu domini del cos, plantejar-se reptes motrius i aconseguir-los...);
  - Optimitzar les possibilitats d'interactuar amb els/les altres a través de l'acció i amb el suport progressiu del llenguatge (construir conjuntament amb els objectes, dialogar a través de l'acció i anar-hi posant la paraula, inventar i imaginar conjuntament...).

L'activitat creativa, la fantasia i els llenguatges aporten la novetat i l'alegria de poder crear, inventar i dialogar, compartint les pròpies idees amb la dels altres, ajustant-les i comparant-les. La persona educadora ha d'estar atenta, a partir d'aquesta activitat espontània, per veure com els infants es relacionen amb els objectes i amb els altres, com experimenten i obtenen informacions, les comproven i les modifiquen, quins elements els produeixen efectes que els emocionen, com descobreixen i combinen relacions entre objectes i accions, i com aprenen i construeixen coneixements. Ha d'estar pendent de l'acció per mantenir-la i ampliar-la; incentivar l'activitat; fer alguna aportació quan es consideri necessari, tenint present els continguts de les àrees de descoberta d'un mateix i dels altres, de descoberta de l'entorn i la de comunicació i llenguatges. La pràctica quotidiana permetrà a la persona educadora progressar en la discriminació de quan ha d'entrar i de quan ha de sortir d'una situació on

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

l'infant està explorant, evitant així envair l'espai dels infants i interferir en la seva acció. A partir de l'observació i la reflexió conjunta amb els altres educadors/es sobre aquesta activitat de l'infant. Cal anar repensant les estratègies d'intervenció per anar-les ajustant a les necessitats d'acció del nen o la nena i acompanyar-lo en aquests processos proporcionant confiança i seguretat.

L'autonomia: Cal assumir el concepte d'infant competent i autònom que protagonitza el procés educatiu. L'adult no pot ser el centre de l'activitat del grup. Només creient de veritat que l'infant és el centre de l'activitat i actuant en conseqüència, es podrà garantir el procés personal de cada infant, caldrà acompanyar-los des de la distància necessària per respectar el desenvolupament i promoure la seva autonomia. Des d'aquesta perspectiva, s'organitzen i es distribueixen els continguts del currículum; les estratègies metodològiques que garanteixen aquest protagonisme; els hàbits i actituds que cal assumir –per part de l'adult- perquè això sigui possible; disseny i organització temporal i dels espais (interiors i exteriors); els materials triats i com posar-los a l'abast dels infants; les mesures i criteris de funcionament que afavoreixen l'autonomia, les relacions, la intimitat, l'activitat i la seva seguretat. Avançar en l'optimització del protagonisme real de l'infant, requereix molta autoobservació, reflexió, autocrítica i, a més, sovint suposa un esforç per canviar o deixar de fer certes coses que tenim molt incorporades. Però aquesta mena de reflexions i canvis de millora són les que retornen a la persona educadora per sentir profundament l'avenç professional i personal.

Les relacions: L'organització demana fer previsions sobre els comportaments, activitats i relacions que han de poder dur a terme totes les persones que hi participen. Pel que fa a les relacions, és funció de l'educador/a promoure la seva diversificació i assegurar-ne la qualitat.

Les relacions entre infant i adult: Cal vetllar perquè tant el nombre de persones que intervenen amb els infants com el nombre d'infants dels grups siguin força reduïts per tal d'afavorir la creació de relacions estables i assegurar l'atenció més personalitzada segons les necessitats de cada infant. És molt necessari vetllar per la coherència en el tracte i una certa previsibilitat en la manera en com s'atenen les necessitats dels nens i nenes, com se'ls agafa, com se'ls hi parla, les seqüències d'accions que es duen a terme en una determinada situació, en les activitats en que adult i infant intervenen en una relació d'intercanvi que recorda un diàleg. La persona educadora crea patrons d'activitat estables en els que els infants s'orientin i organitzin. Els infants requereixen relacions individualitzades, en les quals, infant i adult comparteixen l'atenció sobre una mateixa activitat. Algunes de les situacions quotidianes com l'alimentació, el canvi de bolquers, posar i treure roba, rentar mans, posar

a dormir, etc. esdevenen moments d'atenció compartida, de relació íntima i singularitzada. Durant aquestes estones l'educadora ha d'aprofitar la relació que manté amb cada infant i donar-se el temps necessari per crear complicitats, afavorir les protoconverses, gaudir del diàleg tònic-emocional i acollir i promoure la seva iniciativa en l'acció. La interiorització d'aquestes experiències permetran a l'infant anar guanyant seguretat, autonomia, independència i desig de ser un/a mateix, cosa que repercutirà positivament en el format d'aquestes relacions.

Les relacions entre els mateixos infants: La interacció entre els infants juga un paper fonamental en el desenvolupament de les seves capacitats, donada la major proximitat existent entre els seus sistemes interpretatius.

Les interaccions dels infants, ja sigui dins del grup d'iguals o bé amb nens i nenes més grans o més petits, que generen una gran riquesa de situacions d'aprenentatge, en la zona de desenvolupament proper. En aquestes interaccions entre iguals tenen la possibilitat d'observar, imitar i reproduir l'activitat dels altres infants, d'ajudar o ser ajudats, de col·laborar, compartir situacions i construir coneixements conjuntament. Així mateix, la interacció entre iguals té una gran incidència en els processos de socialització, com l'adquisició de destreses socials o l'exploració de diferents rols, ja que implica qüestions tan importants com l'assaig de comportaments socials que observen al seu entorn, l'aprenentatge de normes, poder posar límits a la pròpia actuació, modular i ajustar el propi comportament al dels altres infants, confrontar punts de vista i acceptar-ne d'altres tot relativitzant el propi, posar-se d'acord i trobar solucions als conflictes que apareixen... Per tot plegat, es confirma que la situació interactiva amb altres infants afavoreix la seva reestructuració intel·lectual, mitjançant la regulació mútua entre els participants i progressivament a partir de la regulació individual.

La comunicació i el llenguatge: La interacció entre l'infant i les altres persones es realitza a través dels llenguatges, en les diferents formes de comunicació i representació. Aquesta interacció li permetrà comprendre, incidir i aprendre en la realitat del seu context. Les nenes i els nens experimenten diferents usos i funcions dels llenguatges, en un ambient amb condicions favorables que ho faciliti i on es desenvolupi la comunicació tant verbal com no verbal. Per això serà imprescindible establir una relació afectiva positiva entre l'infant i la persona adulta, i entre els mateixos infants, així com una comunicació intensa, fluida i agradable entre tots els membres de la comunitat educativa. Per mitjà de la llengua oral l'infant podrà escoltar i relatar fets i vivències, explorar coneixements, expressar i comunicar idees i sentiments, verbalitzar el que està imaginant, regular la pròpia conducta i la dels altres, participar en la solució de conflictes, reconèixer i gaudir de les formes literàries i percebre, doncs, que la llengua és un instrument d'aprenentatge, de

representació, de comunicació i de gaudi. Els llenguatges plàstic, musical, corporal i matemàtic han de facilitar als infants els mitjans per desenvolupar les seves possibilitats d'expressió. La persona adulta s'ha de mostrar atenta per escoltar l'infant i observar-lo des del respecte, seguint el desenvolupament de les seves capacitats. Ha d'acompanyar el nen i la nena en el procés creatiu, conduint-los del dubte a l'experimentació, a gaudir del gest, del moviment, de la mirada, dels sons, de la veu, tot motivant, estimulant i donant suport; potenciant també la satisfacció de fer els seus propis descobriments.

Els hàbits: Els hàbits són activitats que sovint estableixen una seqüència d'accions que es reproduïxen de forma regular: rutines. Aquests processos ajuden els infants a orientar-se i habitar-se a l'organització de l'escola i, per tant, a adquirir els valors i les habilitats implícits.

Cal tenir present i en compte l'experiència de la vida quotidiana, les seqüències d'accions que es repeteixen diàriament, la preparació dels ambients on transcorre la quotidianitat, els ritmes que es marquen per viure-la, l'actitud amorosa de la persona adulta... Les activitats de vida quotidiana estant lligades a la resolució dels hàbits personals i de grup. Quan es treballen els hàbits són moments en què s'organitzen l'infant i el grup en general, per això és fonamental assegurar el benestar emocional i relacional per part de tots els participants. A banda de reconèixer que aquests moments impliquen una dimensió instructiva o, fins i tot, ensinistrament (rentar-se les mans, seure a taula per dinar...), s'ha de procurar que esdevinguin moments privilegiats per a la relació individualitzada amb cada nen/a, per a les descobertes espontànies dels infants i per a compartir (vivències, neguits, desigs, descobertes...). Aquests moments són clau perquè els infants construeixin les primeres relacions causals; estableixin relacions entre mitjans diversos; vivencïn el sentit comunitari d'aquestes situacions; contrastin, comparteixin i construeixin significats al voltant dels elements bàsics d'aquesta quotidianitat per tant, posarem el temps suficient i es procurarà un ambient calmat.

El joc: S'ha dit sovint que el joc és l'activitat natural de l'infant, que els nens/es han de jugar per poder estar sans i ser feliços. S'ha definit el joc, per diferents autors, com una conducta observable caracteritzada per ser plaent, voluntària, aparentment gratuïta, intrínsecament motivadora. S'afirma que qui juga manté una actitud activa, posa en joc les seves motivacions i emocions, que no persegueix una finalitat concreta perquè la finalitat està en el joc, per això mentre es juga pot variar els seus objectius. A més, tot jugant, l'infant s'activa i s'implica amb totes les seves vessants (emocional i afectiva, motriu, comunicativa i relacional, cognitiva), promovent el desenvolupament en totes elles de manera integrada. L'activitat manipulativa i corporal que l'infant duu a terme de manera espontània i com a necessitat que li desvetlla el joc, consolida i desenvolupa habilitats i estratègies cada cop més precises que a la vegada li permeten dur a terme activitats i jocs més complexes posant de manifest la clara relació entre l'activitat de l'infant i el seu desenvolupament cognitiu. El joc també aconsegueix una funció adaptativa que permet als infants anar integrant el món extern a la seva realitat individual. Així, mitjançant l'activitat imitativa i simbòlica, expressen i reconstrueixen el món en que viuen, re elaboren situacions viscudes o que els són properes, i fins i tot s'apropien d'aspectes del món que no dominen o només coneixen parcialment. Quan els nens i les nenes juguen estan investigant i comprenen totes aquestes coses que els serviran per poder entendre com són els altres, com són ells i com funcionen les coses. En el joc es combina activitat, expressió, pensament, sensibilitat i autonomia, perquè el joc és bàsicament una actitud, un llenguatge, una manera d'utilitzar la ment, articulant realitat i fantasia, integrant el coneixement i l'emoció.

A més a més, jugar és convertir-se en una activitat en que els infants mostren un alt grau de concentració, capacitat imprescindible per aprendre. Les persones educadores han de ser molt conscients de tots aquests elements que confegeixen el sentit que té el joc per a l'infant i pel seu desenvolupament, un sentit que recau en l'acció en llibertat; en les possibilitats de triar, decidir i fer voluntàriament; en les possibilitats d'exploració que l'activitat de joc implica; en la possibilitat de ser respectat/da en quan a ritmes, interessos i motivacions; en les possibilitats que la situació de joc ofereix per expressar-se obertament; en les possibilitats que s'ofereixen per posar en marxa totes les dimensions de la seva persona. Perquè això sigui possible i l'actitud lúdica dels infants es manifesti, cal que l'ambient sigui relaxat i no contradir les característiques intrínseques a la definició de joc, com són la espontaneïtat i la voluntat. El joc es relaciona amb les tres àrees de coneixement i experiència del currículum: les persones educadores han de proposar situacions de joc essent conscients de la interdisciplinarietat dels continguts que hi apareixen i que l'infant elabora a partir de la seva

activitat globalitzada. Només el convenciment de la importància del joc en el desenvolupament i l'aprenentatge dels infants farà que es planifiqui el joc com una activitat prioritària, integrant la diversitat de jocs que interessin als infants, tals com, jocs de gran moviment, de manipulació, pre-simbòlics, simbòlics, la diversitat d'espais on es poden desenvolupar, tals com, exteriors (pati, sortides), ambients, racons o tallers, la varietat de recursos d'acord amb els tipus de joc i el desenvolupament dels infants.

La intervenció psicomotriu de tipus relacional parteix de l'activitat del cos i del joc espontani, el nen/a expressa i explora les relacions amb un mateix, els altres, els objectes i l'espai. Aquesta pràctica psicomotriu afavoreix i explicita el recorregut que va de l'acció al pensament. Es preveu temps i espais per jugar; el joc forma part de la vida quotidiana al centre, i mai es relega a la categoria d'entreteniment. Es proporcionen, doncs, situacions de joc variades, d'aquets tipus de joc que es vertebra en una activitat espontània i lliure de l'infant.

5.TIPOLOGIA DE PROPOSTES

Situacions quotidianes: Les activitats quotidianes lligades a la satisfacció de les necessitats bàsiques són l'eix de l'organització educativa i esdevenen una excel·lent situació per enfortir el vincle amb l'adult; per

descobrir els propis límits, necessitats i possibilitats; per avançar en la comunicació i la construcció conjunta de significats; per anar percebent ritmes temporals; per anar copsant els espais viscuts; per anar sentint els valors culturals del seu entorn, i per anar guanyant autonomia.

La manipulació i l'experimentació amb diferents materials de la vida quotidiana afavoreixen la construcció de les primeres relacions causals, que els orientaran en els seus comportaments d'exploració de l'entorn i a prendre decisions més adequades.

L'organització dels espais i materials ha de facilitar l'acció autònoma dels infants, la possibilitat d'explorar, fer-se preguntes i aventurar possibles respostes. Compartir-ho amb les persones adultes i els altres infants assegura el progrés en l'organització del pensament en les primeres edats. Varietat en els tipus de joc, propostes organitzatives, agrupacions, diferents materials i disseny d'espais contribuiran a una educació més completa i àmplia.

Ambients/ Espais per a la manipulació: En una organització de l'espai per ambients, els infants poden explorar amb llibertat segons els seus interessos i motivacions. L'infant és el constructor del seu propi aprenentatge i el seu treball consisteix en provar, investigar, fer i desfer i explicar i raonar. Les activitats principals són les lliures, tot i que també se n'hi afegixen algunes de dirigides. Els ambients, que es situen en diferents espais del centre, han de preparar-se amb molta cura, procurant els recursos necessaris segons les intencions i assegurant una qualitat estètica que encengui sensibilitats i convidi a l'infant a estar-s'hi amb ganes, calma i desig de fer i permetin aprendre a partir de les seves possibilitats. Per això s'organitzen a partir de grups d'infants naturals, formats per interessos, podent ser de diferents cursos, que afavoreixin la interacció i la cooperació entre ells. La funció de les persones educadores serà la d'acompanyar en el procés i procurar oferir uns ambients cuidats en quan als espais, materials i organització social.

Alguns dels ambients que tindrem a l'escola són: de transformació o disfresses (s'hi poden trobar pintures, teles, mirall..); de manipulació d'elements naturals (llavors, farines, pedres, troncs... i estris per explorar.); de l'aigua (gots, pots, tubs de mides diverses, coladors, impermeables, botes d'aigua...); de joc simbòlic (amb la cuineta, o un despatx mèdic, o un supermercat...); de les construccions (amb peces de fusta diverses, llums per projectar...); de mediateca (amb contes, Cds de música i aparells per escoltar-los); etc.

Racons: En l'organització de racons es possibilita una actuació lliure i responsable dels infants. Els racons són espais delimitats on els infants desenvolupen activitats lúdiques, petites investigacions, relacionant-se amb els altres infants per tal de facilitar els aprenentatges. Els infants es

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

---

distribueixen per parelles, en petits grups, en alguns casos de forma individual, segons els seus interessos, criteris de regulació... per tal de poder afavorir la creativitat, a través del joc, de la manipulació de materials, facilitant els aprenentatges funcionals i significatius.

Es generen espais per tal que l'infant s'hi trobi bé, connectant amb les seves necessitats i els seus interessos, facilitant les interaccions personals i les relacions amb els objectes, potenciant l'autonomia personal i social, promovent la responsabilitat, afavorint els processos de socialització i possibilitant tasques individualitzades.

Es té en compte l'atenció a la diversitat dels infants, els seus ritmes de treball, possibilitant la interacció de l'adult per tal d'incidir en l'infant donant les ajudes necessàries per tal que aquest avanci progressivament, en la mesura necessària en la resolució de la tasca.

Normalment es proposen un seguit de racons estables, tot i que les propostes o els suggeriments es van modificant. Com el de descans, relaxació i intimitat; el de pintura i invents, el de peces i construccions; el

de joc simbòlic; el de contes i lletres; el de jocs de taula; el d'ordinadors; el de fer de científics, etc. Hi hauran diversos racons en un mateix espai. Tant en els ambients com en els racons, els infants poden explorar amb llibertat, desplegant de manera lúdica la seva curiositat i creativitat. També cal portar algun sistema de control d'assistència, d'avaluació o autoavaluació.

Centres d'interès: En els centres d'interès es dissenyen un seguit de propostes globalitzades, planificades pel professorat a partir d'un tema central i motivador per a l'infant, nosaltres proposem les quatre estacions de l'any i l'adaptació, tot i que després l'equip decidirà en funció de la seva experiència i necessitats, i on, a partir d'aquest treball globalitzat entre diferents disciplines, es permet ampliar el coneixement sobre una situació real als infants, respectant-ne les seves capacitats. Els centres d'interès proposen:

- Un recorregut descriptiu per un tema.
  - Una presentació d'allò que sap l'educador i els infants.
  - Un recorregut expositiu sense problemes.
  - Una presentació lineal d'un tema, basada en una seqüència estable vinculada a una tipologia d'informació.
  - Una activitat en la qual el docent dona les respostes sobre allò que sap.
  - Una presentació de materials preparats pel professorat a l'inici de curs.
- Nosaltres treballem les quatre estacions i dins d'aquestes les festes populars, els animals i els aliments, tot això en relació als continguts de la descoberta de l'entorn natural, social i cultural.

6.L'ENSENYAMENT I L'APRENENTATGE

S'ha de tenir present en els infants els processos de coneixement i domini del propi cos i d'individualització, acompanyats de la construcció de la trama de relacions i interaccions que es donen dins i fora de l'escola i dels llenguatges expressius i comunicatius que la fan possible, així com del coneixement sobre l'entorn físic i social.

Les activitats de comunicació, més desenvolupades en aquestes edats en la comprensió que en l'expressió, també van progressant, tant en el llenguatge verbal com en el no verbal. Aquestes habilitats comunicatives es desenvoluparan en contextos reals, de joc, escoltant i parlant, preguntant, cantant, repetint sons i paraules, jugant amb la rima i el ritme. Per mitjà de la llengua oral l'infant podrà arribar a relatar fets i vivències, explorar coneixements, expressar i comunicar idees i sentiments, verbalitzar el que està imaginant, regular la pròpia conducta i la dels altres, participar en la solució de conflictes, reconèixer i gaudir de

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

les formes literàries i percebre, doncs, que la llengua és un instrument d'aprenentatge, de representació, de comunicació i de gaudir.

Caldrà donar al cos la importància que es mereix, i promoure el joc com a activitat natural de l'infant, que li permetrà integrar espontàniament l'acció amb les emocions i el pensament, afavorint el seu desenvolupament personal i social.

Els infants entren en contacte amb els objectes, les imatges, els sons, els gustos i les olors, exploren l'entorn proper amb interès, amb progressió de la seva autonomia, fent transferència dels aprenentatges obtinguts d'uns objectes a uns altres, i s'adonen que si actua sobre ells provoquen un efecte. L'entorn natural ha d'estar present en les seves observacions i exploracions, en un context també relacionat amb la vida quotidiana.

Les activitats quotidianes lligades a la satisfacció de les necessitats bàsiques són l'eix de l'organització educativa i esdevenen una excel·lent situació per enfortir el vincle amb l'adult; per descobrir els propis límits, necessitats i possibilitats; per avançar en la comunicació i la construcció conjunta de significats; per anar percebent ritmes temporals; per anar copsant els espais viscuts; per anar sentint els valors culturals del seu entorn i per anar guanyant autonomia.

La matemàtica esdevé una eina per conèixer l'entorn: quantificant, mesurant, localitzant; permet que se superi el simple coneixement físic i avanci fins a predir, comprovar, generalitzar, fer models, que és una manera d'abstreure.

L'aprenentatge dependrà en gran mesura de la quantitat i de la qualitat d'ocasions que hagin tingut per dur-lo a la pràctica.

Les situacions de vida diària en proporcionen moltes, però cal que l'escola asseguri per a tots els infants experiències prou riques i que els acompanyi en els aprenentatges, impulsant el plantejament d'interrogants, encaminant la resposta a les seves preguntes, oferint materials, recursos i estratègies que ajudin a través dels llenguatges a

connectar i fer conscients les experiències viscudes.

En aquest marc, els continguts de les tres àrees curriculars queden integrats dins les diferents formes de treball globalitzades, en espais naturals d'aprenentatge.

7. PLANIFICACIÓ DE LA TASCA D'ACOMPANYAMENT (DOCENT)

La concreció del currículum escolar es realitza a diversos nivells.

- El centre es planteja quines són les grans línies del seu desplegament curricular que han de contemplar-se en el Projecte Educatiu de Centre (PEC).
- S'elaboren les programacions anuals, és a dir, la planificació de la tasca educativa adreçada als infants de cada curs amb coherència entre les diferents àrees del cicle.
- Els equips educatius han de prendre decisions sobre les unitats didàctiques en què es concreta l'ensenyament i l'aprenentatge.
- S'avalua la tasca anual de l'escola a la Memòria que es realitza a final de curs, entre tot l'equip docent.

La programació s'entén com l'explicitació de les intencions educatives i del pla d'actuació o intervenció d'un equip docent durant un període temporal determinat. És, per tant, una eina al servei del professorat, ja que l'ajuda a anticipar i concretar què ha de fer a la classe i com ho ha de fer, i també és un mitjà de comunicació professional, en tant que permet fer el seguiment de les actuacions previstes i esdevé una eina útil perquè els equips docents reflexionin sobre la seva tasca educativa i sobre la progressió dels aprenentatges dels infants. També permet garantir la continuïtat educativa quan es donen canvis en l'equip docent. És per això que les unitats de programació que presentem:

- Dissenyen un mapa transversal dels continguts, buscant les interaccions entre les diferents àrees per seqüenciar-los i entrellçar-los coherentment, cosa que condiona les decisions sobre la intervenció i el format de les unitats didàctiques o de programació, en un tractament globalitzat de les àrees. Es parteix de la selecció de continguts comuns a les tres àrees, o de la decisió sobre les estratègies i tècniques d'aprenentatge que es treballaran articuladament (habilitats comunicatives, treball cooperatiu...), i de la reflexió al voltant de formes metodològiques (petits projectes, els moments de la vida quotidiana, les rutines, els ambients...).
- L'equip haurà de revisar les programacions, la forma de distribuir, prioritzar i concretar els continguts, treballant de forma integrada

els conceptes, procediments i actituds, per a un progressiu desenvolupament de les capacitats en l'infant.

- Són la programació d'un conjunt d'unitats didàctiques d'un curs (que conformaran la programació anual), combinant-les de forma que es complementen i que es refereixen a aspectes diversos: unitats temàtiques al voltant d'un centre d'interès; de diferents formats (treball per projectes, racons, tallers, sortides...); referides a àmbits de treball més específics (conversar, desenvolupament emocional, psicomotricitat relacional, hàbits...); unitats referides als espais (el jardí, el pati, l'hort, el menjador, la classe...), etc.

Els criteris per al desplegament del currículum han de ser elaborats i avaluats per l'equip. L'equip directiu ha de coordinar l'organització del procés, vetllar per la coherència i progressió de les concrecions entre els dos cicles educatius de l'etapa, facilitar la seva aplicació a la pràctica docent i difondre el projecte a la comunitat escolar, tenint en compte els elements d'aquest currículum:

7.1.LA PROGRAMACIÓ ANUAL

La utilitat de les programacions anuals és disposar d'una visió panoràmica dels objectius del cicle distribuïts per cada curs, fent referència a les capacitats que es vehicularan, a través de la distribució temporal dels continguts i dels criteris per avaluar el grau de consecució d'aquests objectius i, per extensió, de les capacitats que es vehiculen.

Per garantir uns aprenentatges integrals i coherents, s'integraran els continguts de les tres àrees en els temes, rutines, tasques quotidianes, diferents tipus d'activitats (racons, tallers...) unitats o projectes, que s'expliciten en la programació de les unitats didàctiques o en la mateixa programació anual.

No és necessari que l'equip refaci tot el que està fet, sinó fer una relectura de les programacions actuals. En aquesta fase de l'elaboració de les programacions, l'equip educatiu ha de conèixer el currículum on trobaran explicitats els objectius i els criteris d'avaluació, així com els diferents blocs de continguts (sense que se'n prescrigui una determinada seqüència). Els continguts curriculars, ja estan redactats de manera que orienten, no únicament sobre quins continguts s'han d'impartir i quan, sinó també sobre com s'han d'ensenyar i aprendre.

Correspon a l'equip fer la programació anual, és qui ha de prendre les decisions sobre el desplegament del currículum amb les mesures i formes organitzatives necessàries per fer-ho possible, però correspon al grup de treball o comissió pedagògica del centre vetllar per la coherència de les

diferents programacions anuals en el conjunt de cada cicle educatiu. A l'Annex 2² podeu consultar la Programació Anual de El Bosquet que l'equip utilitza per elaborar, any rere any, les seves adaptacions.

Requisits de la programació anual

- La programació ha de ser una eina oberta, flexible i útil que faciliti la intervenció i que permeti a l'equip docent reflexionar sobre la tasca educativa i plantejar-se de quina manera el professorat pot millorar en el seu ensenyament i l'infant en el seu aprenentatge, per tant, s'hauran d'anar revisant i reelaborant per adaptar-les al context corresponent.
- Ha d'exposar les intencions educatives, atenent el projecte educatiu de centre, i al currículum (a les capacitats de l'etapa i als objectius generals del cicle referits a les capacitats bàsiques que es desitgen promoure). Aquests elements també s'hauran d'articular amb les característiques, interessos i possibilitats dels infants.
- Ha d'establir la relació d'aquestes intencions amb la programació de les unitats didàctiques: els continguts i objectius d'aprenentatge, amb la metodologia a utilitzar en les activitats (l'organització del temps, dels espais i dels materials, dels recursos humans, estratègies...), activitats i avaluació.
- La selecció de les unitats didàctiques tindrà com a marc de referència les propostes curriculars dels diferents cursos, tenint sempre molt present que les àrees són d'experiència i que els seus continguts s'interrelacionen necessàriament en la proposta educativa i en l'activitat de l'infant. Per això, les propostes educatives han d'aconseguir una globalització natural, amb sentit, vinculades a la vida, funcionals, implicant continguts de les diferents àrees i integrant els diferents continguts: conceptuals, procedimentals i actitudinals, per assegurar la seva dimensió competencial i concretar-se en activitats que promoguin el desenvolupament de totes les capacitats.

7.2.LA PROGRAMACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

En les programacions didàctiques, tant les àrees com els continguts tenen un tractament globalitzat i en l'organització de les activitats s'han de tenir presents els ritmes de joc, treball i descans dels infants.

Els materials didàctics que s'utilitzin respecten els principis, valors, drets i deures constitucionals i estatutaris i s'adeqüen al que estableixen els decrets i a les prescripcions que efectua el Departament d'Ensenyament per a la seva aplicació. En particular, les joguines fomenten hàbits saludables i comportaments no sexistes.

L'equip directiu ha de garantir la coordinació sistemàtica entre el

---

² ANNEX 2: PROGRAMACIÓ ANUAL

professorat del mateix centre i entre el dos cicles (primer i segon cicle de l'educació infantil) per tal de facilitar l'acolliment dels infants en aquets canvis.

El centre durà a terme processos d'avaluació per valorar l'adequació de la seva organització i dels processos d'ensenyament i aprenentatge dels infants. Les conclusions que es deriven de l'avaluació han de ser el punt de partida per a la formulació de propostes que afavoreixin la qualitat i la millora contínua del centre.

Pel desenvolupament de les capacitats i la consecució progressiva dels objectius, s'entén que la intervenció de les persones educadores ha d'actuar en els tres àmbits d'experiència que tenen sentit per a l'infant i que necessita per a desenvolupar-se: un mateix, l'entorn i els llenguatges.

Aquesta estructura ajuda a sistematitzar i planificar l'activitat docent, però en cap cas ha de suposar presentar la realitat parcel·lada, sinó que cal crear uns espais d'aprenentatge globalitzats, establint relacions entre els continguts de les diferents àrees, a fi que es contribueixi al desenvolupament de les nenes i els nens, acostant-los a la interpretació del món, donant-hi significat i facilitant-los la participació activa. La programació de les activitats segueix aquestes premisses.

Nivells de concreció de les programacions

PEC(PCC)   PROGRAMACIÓ ANUAL   UNITATS DIDÀCTIQUES

Disposar d'un model per formalitzar les programacions facilita que qualsevol docent pugui analitzar, aplicar i millorar, si escau, les tasques educatives que s'hi expliciten. De tota manera, la utilitat d'una programació es relaciona, sobretot, amb la qualitat educativa dels processos que s'hi descriuen i, en menor mesura, amb la seva formalització.

En el moment de determinar els components de les programacions, s'ha de tenir en compte el caràcter reflexiu i estratègic de tota intervenció pedagògica i també, que es tracta d'una eina de comunicació professional. Els components de les programacions, com passa en tots els processos d'intervenció reflexiva en qualsevol altre àmbit, són els que donen resposta a les preguntes bàsiques que es plantegen a l'hora d'afrontar una planificació rigorosa. Aquestes preguntes, aplicades a l'ensenyament, són el per a què, el què, el quan i el com ensenyar i avaluar.

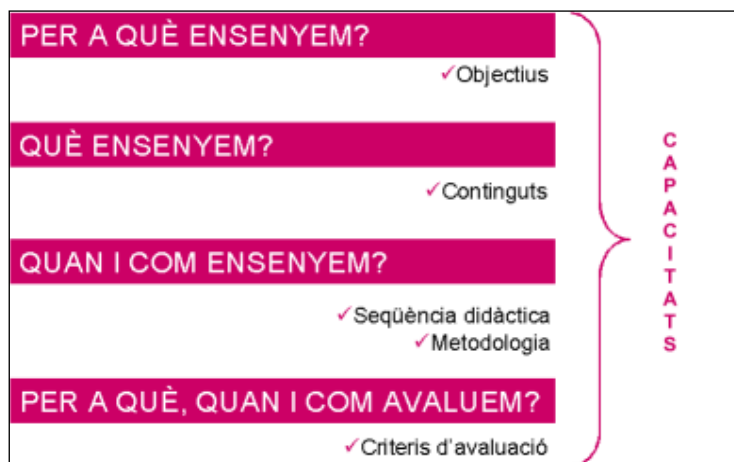
PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

En conseqüència, a les programacions que presentem consten bàsicament d'aquests components: capacitats, objectius, continguts, seqüència didàctica, metodologia i criteris d'avaluació.

Les unitats didàctiques són el conjunt d'activitats d'ensenyament i d'aprenentatge ordenades, estructurades i articulades per a la consecució d'uns objectius educatius, amb un començament i un acabament conegut, tant per al professorat com per als infants, que es poden dur a terme de forma continuada en el temps o en diferents moments del curs i que inclouen les activitats d'avaluació.

Per a la programació de les unitats didàctiques cal dissenyar i combinar propostes educatives diverses que respectin la formació integral de l'infant, que donin resposta a les seves necessitats i a la manera natural d'aprendre; que integrin el protagonisme de l'infant en l'activitat del joc, que potenciïn l'autonomia...; que assumeixin un enfocament constructivista que parteixi de l'acció, que tingui cura del benestar emocional i que promogui la multiplicitat de potencialitats de l'infant. Això comportarà, per part de l'equip docent de cicle, elaborar propostes que interrelacionin les tres àrees curriculars, tres camps d'experiència que tenen sentit per l'infant sempre que les puguin viure en interdependència. Per tant, caldrà vertebrar la intervenció en formes metodològiques que garanteixin a l'infant la seva vivència globalitzada, el seu paper actiu i l'experimentació de processos que van des de la necessària vivència a la representació.

En la concreció de les unitats didàctiques, caldrà garantir l'equilibri entre les propostes dels i les educadores i el que es deixa a la lliure decisió de l'infant. Sovint és convenient fugir de les propostes tancades, en les quals els infants no tenen cap marge d'iniciativa ni de creativitat. No sempre és senzill copsar els interessos i necessitats dels petits, per aquest motiu és precís que la programació no sigui quelcom rígida i tancada, ans al contrari, una eina dúctil i flexible que possibiliti incorporar

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

l'inesperat i realitzar els ajustos i modificacions necessaris, fruit del constant diàleg entre les seves propostes i les iniciatives dels infants, així com de la incertesa intrínseca a qualsevol experiència educativa carregada de vitalitat. És convenient preveure de quina manera es documentarà el procés i de quina manera aquesta documentació servirà a l'equip per reflexionar i avançar en la seva tasca educativa.

És important concretar la programació quan ja s'hagi disposat del temps necessari per observar i conèixer el moment del procés de desenvolupament en què es troba els infants del grup classe. Volem una escola inclusiva i haurem d'atendre a la diversitat d'infants, adaptant els objectius, preparant activitats multinivells, diversificant les agrupacions atenent a les circumstàncies, respectant els ritmes de treball... L'activitat individual, en petit o gran grup, les agrupacions per edats homogènies o mixtes, etc. ofereixen avantatges o inconvenients que cal sospesar per tal d'escollir, en cada moment, la que més s'ajusti als objectius desitjats. Tanmateix, l'activitat en petit grup facilita també la tasca de l'educador/a, ja que permet observar i escoltar més acuradament els infants i intervenir de forma individualitzada, oferint a cadascú l'ajut necessari per progressar en l'activitat que du a terme. A mesura que els infants es van fent grans, es podran incorporar més activitats de gran grup.

Es té cura de l'ordre en què es presenten i concreten les propostes, basant-se en la forma com els infants d'aquestes edats aprenen i es desenvolupen. Alguns criteris orientadors poden ser: presentar les propostes tenint en compte el grau de dificultat que comporten per a cada infant, anar sempre del tot a les parts, vetllar perquè les activitats no siguin tancades en si mateixes, que siguin significatives per a l'infant i aportin elements que facilitin la posterior aplicació.

A l'hora de formalitzar la unitat didàctica, cal tenir present la seva durada dins el període del curs escolar, el grup classe a qui s'adreça, el professorat que l'impartirà, el títol i les àrees a què fa referència.

A continuació, es descriuen els components de la programació de les unitats didàctiques, tot indicant la funció que compleixen i la manera com es poden expressar formalment.

- Objectius d'aprenentatge
- Capacitats
- Continguts
- Metodologia i seqüència didàctiques (tipologia de propostes, temporització, materials o recursos a utilitzar, organització social de la classe i atenció a la diversitat)
- Criteris d'avaluació

Objectius d'aprenentatge

Els objectius expressen el que es vol que aprengui l'infant, per això han de concretar les habilitats necessàries per desenvolupar les capacitats. Cal que els objectius tinguin en compte l'adquisició de coneixements de tipus cognitiu o intel·lectual, metodològic, motriu, actitudinal i de valors, afectius i emocionals, i que desenvolupin diferents nivells de complexitat, sempre actuant en la zona de desenvolupament proper de l'infant a qui es presenten, que és on es produeix l'aprenentatge: des de conèixer i memoritzar fins crear i construir, passant per comprendre, aplicar, experimentar, analitzar, sintetitzar o valorar.

Els objectius de les unitats didàctiques han de concretar les capacitats que es volen desenvolupar en el decurs de la unitat. Caldrà redactar uns objectius que facin referència de forma integrada als diferents tipus de coneixements (conceptuals, procedimentals i actitudinals), i s'expressaran en verbs en infinitiu.

Objectius de cicle

- Identificar-se com a persona, assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu, i esforçar-se per manifestar i expressar les pròpies emocions i sentiments.
- Establir relacions afectives positives, comprendre i apreciar progressivament el seu entorn immediat, iniciant-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup.
- Comprendre el llenguatge adult i dels altres infants, comunicar-se i expressar-se a través del moviment, el gest, el joc i la paraula, amb una progressiva millora del llenguatge oral.

Objectius d'aprenentatge

- Adquirir progressivament una bona relació amb les persones educadores, per tal de sentir-se segur a l'escola.
- Relacionar-se amb l'educadora a través de mirades, somriure, sons o contacte físic.
- Tenir els primers contactes amb la resta del grup i anar establint vincles afectius amb els infants.
- Progressivament sentir-se tranquil i segur amb la nova situació.
- Descobrir per ell mateix l'entorn que li és més proper.
- Anar adquirint normes de comportament social: saludar i acomiadar-se.
- Progressar en l'adquisició del llenguatge oral.

~ 5 ~

Capacitats

Els objectius d'aprenentatge, en ser expressats en clau de capacitats, ja contribueixen al desenvolupament d'aquestes. Caldrà fer esment o ressaltar a quines de les nou capacitats fa referència cada objectiu.

L'ACOLLIMENTA L'ESCOLA BRESSOL

Components de la programació

Capacitats

- Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva de si mateixos i de les altres persones.
- Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.
- Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que els portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

Continguts

El nivell de desenvolupament de les capacitats a assolir depèn del grau d'aprenentatge que l'infant hagi adquirit dels continguts curriculars -que integren coneixements conceptuals, procedimentals i actitudinals-. Els continguts, seleccionats d'acord amb el document prescriptiu del currículum i del projecte educatiu de centre, han de donar resposta a la pregunta "què hem d'ensenyar perquè l'infant assoleixi les capacitats?"

Es proposa que la redacció formal dels continguts que integri els diversos components conceptuals, procedimentals i actitudinals, tal com apareix als documents curriculars prescriptius, ja que els tres tipus de continguts, a la pràctica, no s'aprenen de manera aïllada, sinó integrats com a recursos que es mobilitzen en relació amb situacions de l'entorn. Una manera de formalitzar aquests continguts de forma integrada és substantivar l'acció a realitzar i la finalitat de la seva aplicació, tal com es formalitzen en el document prescriptiu del currículum.

Continguts

Àrea de descoberta d'un mateix i dels altres

- Identificació com a persona, sabent qui és i on es troba, coneixement d'algunes característiques personals pròpies per assolir seguretat en ell mateix i una base emocional sòlida per poder afrontar tots els canvis personals quan assisteix per primer cop a l'escola bressol, o tornen a ser els primers dies a l'escola després del període de vacances.
- Manifestació i expressió de les pròpies emocions.
- Disposició per establir relacions afectives positives.
- Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments utilitzant el llenguatge com a mitjà d'expressió i comunicació.
- Participació amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes.
- Disposició per establir relacions afectives positives amb les persones adultes i els infants amb qui comparteix situacions i activitats.

Àrea de descoberta de l'entorn

- Orientació amb autonomia en els espais habituals.
- Observació i exploració de l'entorn físic i social, planificant i ordenant la pròpia acció, constatant-ne els efectes i establint relacions entre la pròpia actuació i les conseqüències que se'n deriven.
- Comprensió i apreciació progressiva de l'entorn immediat, iniciant-se en el coneixement i l'adquisició de comportament social que faciliti la integració en el grup.

Àrea de comunicació i llenguatges

- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen els adults i els altres infants, identificant i emprant els diferents senyals comunicatius i valorant el llenguatge oral com un mitjà de relació amb les altres persones.
- Expressió de les necessitats, sentiments i idees mitjançant el llenguatge oral, incrementant progressivament el vocabulari.
- Iniciació en l'ús de diferents formes de comunicació estorçant-se per fer-se entendre i escoltar els altres.

8.LA SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA

La proposta curricular, per tal d'avançar en el desenvolupament de les capacitats implica essencialment unes metodologies didàctiques que possibilitin el principi de l'educació integral de la persona, ja que l'acció educativa se centra en l'infant i no en la lògica disciplinària i s'explicita que aprendre no és la simple acumulació de coneixements, sinó el desenvolupament de la capacitat d'utilitzar-los.

En conseqüència, per desenvolupar les capacitats calen activitats diversificades, que comportin diferents formes d'organitzar i impliquin l'ús de recursos diversificats. Això suposa un treball globalitzat entre les diverses àrees per potenciar estratègies comunes per aprendre, centrades en el diàleg pedagògic i la construcció compartida del coneixement, situacions adreçades a generar interès mitjançant la resolució de problemes i altres mètodes actius; estratègies per al desenvolupament d'un pensament crític i alternatiu; i una adequada introducció de les TIC. Cal tenir en compte també que les activitats han de comportar diferents i variades formes d'agrupar l'infant i de distribuir els espais a l'hora de treballar. És important compaginar el treball en gran grup amb l'individual, per parelles i en petit grup, depenent de l'activitat i del nivell educatiu.

La seqüència didàctica ha de descriure ordenadament el conjunt de les activitats d'ensenyament que ha de realitzar el docent i de les activitats d'aprenentatge que ha de realitzar l'infant, que li possibiliten assolir les capacitats establertes en els objectius d'aprenentatge, juntament amb la seva temporització. La descripció de les activitats s'ha de fer des de la lògica del que aprèn, que generalment consisteix en una seqüència que consta de quatre fases: exploració de les idees prèvies, introducció de nous continguts, estructuració dels coneixements i aplicació del coneixement.

La programació és una eina de comunicació que ha de poder ser aplicada, valorada i, si escau, millorada per qualsevol docent. Per tant, la manera d'expressar la seqüència didàctica ha de tenir un elevat grau de concreció i ha de descriure ordenadament el conjunt de les activitats d'ensenyament que ha de realitzar el professorat i de les activitats d'aprenentatge que ha de realitzar l'infant, que li possibilitaran assolir les capacitats establertes en els objectius didàctics. Les activitats es poden redactar de forma esquemàtica i s'ha d'establir la temporització, els materials o recursos a utilitzar, l'organització social de la classe i les mesures d'atenció a la diversitat en cada cas. De tota manera, si es prefereix, es pot optar per fer una redacció més detallada de cada element, a banda, acompanyada per uns annexos que continguin els

materials de treball i de suport i altres observacions d'interès.

9. ORGANITZACIÓ DELS TEMPS

Pel que fa als temps, la seva articulació ha de facilitar que les seqüències d'activitat quotidianes es visquin amb total naturalitat i sense presses; la regularitat en les rutines diàries ofereix un marc previsible i permet als infants orientar-se i anticipar-se al possibles canvis. Els infants necessiten "el seu temps" per adaptar-se als ritmes col·lectius del grup i cal respectar-los. S'ha de viure el temps d'una manera fluïda, sense la rigidesa horària més pròpia de les etapes posteriors. Així, cal preveure un temps a l'arribar al matí i organitzar-se els estris personals amb tranquil·litat, per incorporar-se a la tasca paulatinament, per començar a esmorzar a mesura que es va acabant l'activitat, per anar fent sense perdre el temps però al ritme personal de cadascú o per entretenir-se més o menys en uns tasca.

Per descriure l'organització del temps a l'escola es prenen dues unitats de mesura: d'una banda, l'organització del temps diari, que ve determinada, bàsicament, pel seguiment de les rutines de la quotidianitat, i d'una altra pel desenvolupament de les unitats de programació que permet organitzar l'activitat educativa al llarg del curs escolar. L'organització temporal del curs escolar ve definida en el Pla Anual de Centre.

9.1. L'ORGANITZACIÓ DEL TEMPS

A continuació s'exposa el seguiment d'una seqüència diària d'un infant a l'escola, tot detallant únicament els moments que són més concrets i que venen determinats per les rutines que defineixen la quotidianitat i que esdevenen punts de referència temporal per als infants:

La rebuda: mentre els infants van arribant a l'escola l'educadora els va rebent de forma individual tot donant la benvinguda a cada infant. L'activitat diària comença amb la benvinguda de l'educadora i amb un moment de grup en què els infants prenen consciència de l'inici del dia escolar. Serà també el moment per a parlar amb les famílies, que seran a la classe el temps que necessitin per explicar-nos com estan i gaudir de l'atenció individualitzada de l'educadora.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

El tastet de fruita: és un moment on els infants mengen una mica de fruita a mig mati, tot compartint una estona tranquil·la amb els seus companys i companyes. Al Bosquet, la proporciona l'AMPA.

El jardí: cada dia sortim al jardí una estona al mati i una altra estoneta a la tarda. El jardí, com hem explicat és un espai de joc igual que les classes, per tant allà també s'hi fan propostes de joc igual d'enriquidores amb elements exteriors. S'organitza per torns, per tal que hi hagi més seguretat a l'hora de jugar, i més espai.

El dinar: els infants que utilitzen el servei de menjador dinen a l'escola, cada edat d'una manera determinada.

L'hora de dormir: els nens i les nenes usuàries del servei de menjador fan la migdiada a l'escola, cada grup d'infants, segons la seva edat, la fan d'una manera determinada. En el projecte del menjador podeu consultar amb més detall el moment de dinar i el de dormir.

El berenar: per la tarda els infants berenen a l'escola, de forma tranquil·la i relaxada es distribueixen els berenars i s'intercanvien moments de relació. Els diferents moments evolutius, es respecten igual que a l'hora de dinar.

El comiat: cada família ve a recollir al seu fill o filla a la classe, on l'educadora explica una mica l'evolució de la jornada.

Les propostes corresponents a cada unitat de programació es desenvolupen pel matí, entre la benvinguda i l'hora de la fruita, o per la tarda, entre el moment de llevar-se de la migdiada i el berenar, principalment. La resta del dia els infants tenen material canviant per tota la classe, amb el qual poden jugar lliurement durant tot el dia.

9.2. ORGANITZACIÓ DEL TEMPS DURANT EL CURS

A continuació s'indiquen les unitats de programació o seqüències formatives que hem desplegat en aquest document per a un curs escolar.

PROGRAMACIÓ ANUAL			TOTA L'ESCOLA					CURS:			
UD	SET	OCT	NOV	DES	GEN	FEB	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL
1	ACOLLIMENT (COMENÇA L'ESCOLA)										
2	MOMENTS DE CURA I RELACIÓ										
3	DEL CANVI DE BOLQUER AL CONTROL D'ESFÍNTERS										
4	L'HORA DEL DINAR										
5	ESPAIS DE VIDA I PROPOSTES DE JOC										
6	EXPERIMENTACIONS										
7	PROPOSTES AL JARDÍ										
8	FESTES POPULARS										
10	SORTIDES										

Totes aquestes unitats es treballen de manera transversal durant tot el curs. L'EBM ha de ser un lloc on els aprenentatges es concebin de manera global, en el si del dia a dia i d'una manera constructivista i significativa, és per això que les Unitats Didàctiques que programem com a equip han de formar un eix transversal que faci que els infants aprenguin de la vida tal i com ho fan fora de l'escola.

10.L'ADAPTACIÓ DE LES PROPOSTES

La programació dels continguts, les propostes didàctiques i els criteris d'avaluació han de poder respondre a les necessitats de tots els infants, incloent-hi el que manifesta més dificultats per aprendre, però també el que està especialment dotat intel·lectualment. Això implica que cal verificar l'adequació dels objectius de la programació a les característiques de l'infant, preveure activitats amb diferent grau de complexitat per assolir un mateix objectiu, i avaluar en conseqüència. En síntesi, les mesures d'atenció a la diversitat consistiran, de forma ordinària, a adaptar les activitats que calgui per a l'infant concret.

En el cas d'infants amb necessitats educatives especials que ho requereixi, es farà una adaptació de cada programació, és a dir una programació individualitzada, de la manera més concreta possible depenent de la situació amb uns continguts i criteris d'avaluació que es prendran com a referent en l'avaluació, la qual sempre tindrà com a objectiu el màxim desenvolupament de les capacitats. En el cas d'infants amb unes necessitats educatives i personals diferents de la resta de companys i companyes i on les adaptacions incorporades en la programació ordinària i les mesures de reforç previstes siguin insuficients, cal elaborar un pla individualitzat que reculli el conjunt d'ajudes, suports i adaptacions que pugui necessitar en els diferents moments i contextos escolars.

11.L'AVAUACIÓ DELS APRENENTATGES DELS INFANTS

L'avaluació a l'educació infantil ha de ser contínua i global. L'observació, la documentació pedagògica i l'anàlisi sistemàtica del procés d'ensenyament i aprenentatge han de permetre verificar el desenvolupament de les capacitats establertes per a l'etapa i el grau d'assoliment dels objectius establerts, i adaptar l'ajut pedagògic a les característiques individuals dels infants.

Els criteris d'avaluació s'han de prendre com a referent per a observar el procés de desenvolupament de l'infant, els aprenentatges adquirits i per a la identificació de les possibilitats i dificultats de cada infant. Aquest component de la unitat didàctica ha de donar resposta a les preguntes què, quan i com avaluar, per tal de valorar els resultats obtinguts per l'infant en el procés avaluador.

Què avaluar?

L'avaluació ha de garantir la coherència de la tasca docent. Ha de

permetre vincular les decisions del professorat amb la pràctica. Per això, cal diferenciar entre l'avaluació dels aprenentatges (funció qualificadora/certificadora) i l'avaluació per aprendre (funció formadora/reguladora). Mentre que la primera només es fixa en els resultats finals, sense tenir en compte el procés ni el progrés de l'infant, la segona incorpora l'avaluació com una estratègia intrínseca al procés d'ensenyament i d'aprenentatge. Avaluar per aprendre implica a l'infant adonar-se del seu propi aprenentatge.

Els objectius d'aprenentatge que tindran la corresponent vinculació amb els criteris d'avaluació. Segons la quantitat i les característiques dels continguts relacionats amb cada objectiu, tindrem un o més criteris.

Quan avaluar?

Els moments per a l'avaluació es corresponen amb les fases de l'aprenentatge: avaluació inicial, per conèixer el grau de competència que cada infant té en relació amb els objectius establerts; avaluació formativa o reguladora, per conèixer el procés d'aprenentatge que segueix l'infant i poder revisar si escau la metodologia didàctica; i avaluació final, per conèixer el grau d'assoliment dels objectius i el procés d'aprenentatge que l'infant ha seguit.

Com avaluar?

Les activitats per al coneixement dels resultats del procés d'aprenentatge estan directament relacionades amb les característiques dels continguts a avaluar. Per tant, cal triar quines de les activitats d'ensenyament i aprenentatge s'usen amb finalitats d'avaluació. Per aquest motiu pot ser útil disposar d'un espai en el format de la programació per assenyalar-ho, anotant el criteri d'avaluació amb el que es relaciona l'activitat i amb quins instruments caldrà fer-ho ja siguin d'observació d'un procés, de comprovació d'una producció concreta, etc. Cal tenir present que per avaluar les capacitats cal seleccionar quines de les activitats programades ens permeten mesurar-ho. Aquest fet no invalida que, en determinades circumstàncies, pugui ser necessari un control concret, oral o en paper, si s'escau, però cal ser conscient que ens donarà només una informació parcial de tot allò que s'ha anat aprenent al llarg del procés d'aprenentatge.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

AVALUACIÓ DE L'ACTIVITAT			
Sessió de joc: Hora:			Data:
Infants que participen	Materials proposats	Temps que dura l'activitat	Com juguen els infants
Canvi del material que no funciona en l'activitat	Què fan amb el nou material		Paper de l'adult

La informació que proporciona l'avaluació ha de permetre millorar no tan sols el desenvolupament i el procés d'aprenentatge del nen i les nenes, sinó donar als docents elements per revisar i millorar les maneres d'ensenyar i les programacions elaborades.

Els criteris d'avaluació ens han de donar dades sobre el que s'ha après i com s'ha après en relació amb les capacitats i els objectius d'aprenentatge. També s'expressen amb verbs d'acció, en infinitiu, però es poden concretar a partir d'indicadors observables i mesurables per poder determinar el grau d'assoliment, adequació i progrés dels aprenentatges de l'infant. Aquests criteris han de ser públics i s'han de donar a conèixer als nens i les nenes, per tal que sigui conscient del que ha d'aprendre i del que se l'avaluarà.

L'observació i la documentació pedagògica són eines fonamentals per l'educador/a en la mesura que li permeten aprofundir en la reflexió, l'anàlisi i el coneixement de cada infant, de la dinàmica del grup classe, de la pròpia intervenció i dels processos educatius en general. Els elements que n'extreu són claus per anar ajustant i millorant la intervenció.

Si bé l'observació es dirigeix més a disposar d'informació sobre els comportaments i les actuacions dels infants, així com sobre la coherència dels recursos utilitzats en relació als objectius marcats; la finalitat de la documentació pedagògica és reconstruir l'experiència educativa, fer visible el treball pedagògic i mostrar de què són capaços els infants. Cap dels dos processos no pot ser ni molt objectiu ni molt neutral, ja que no poden escapar als sentiments, desigs i valors de les persones que els entren. Així per exemple, quan algú tria què, qui, com, on i per què observar i documentar, ho fa en base al que considera més important, al que li provoca més emocions (dubtes, satisfaccions...), als seus valors, a interpretacions personals, a les seves expectatives. Observació i documentació seran, però, dues fonts claus per a l'avaluació, que s'haurà de procurar que sigui el més objectiva possible.

11.1.OBSERVAR

L'observació és l'instrument habitual més utilitzat pels educadors/es interessats/des en analitzar i comprendre allò que succeeix dia rere dia a l'escola. L'observació, però, no ha de ser entesa només com a recollida i lectura de dades, sinó que també ha d'implicar la disponibilitat de la persona educadora vers el canvi que es pugui desprendre en coherència amb les dades observades. Donat el caràcter subjectiu de l'observació, cada vegada s'insisteix més en la consciència i responsabilitat de l'observador, en les seves descripcions, en les interpretacions i explicacions. La persona educadora ha de ser capaç de concretar: què s'observarà (situació, persona, activitat, intervenció...), com s'observarà (quina metodologia, quins instruments d'observació i de recollida de dades, quina temporització...) i qui observarà (triar l'observador/a o els observadors).

Per tot plegat, l'educador/a ha de conèixer i fer servir d'acord amb les diverses situacions:

- Diferents instruments d'observació i de recollida de dades. Es destaquen les llibretes diàries o diaris del/la mestre/a; i les pautes o registres d'observació consensuats que orientin i acotin l'observació. Utilitzem fulls d'observació i graelles d'observació. En les graelles, l'observador anota cada cert temps allò que s'ha proposat observar segons uns indicadors que ho concreten. Abans de decidir els indicadors, és útil realitzar prèviament algunes observacions directes de la situació que es desitja analitzar. Per la seva part, les escales estimatives de valoració, faciliten informació sobre el nivell de consecució d'una determinada capacitat expressada per una llistat de indicadors.
- Diferents tipus d'observació depenent del moment i la freqüència amb que es realitza. Així, pot ser inicial, continuada o sistemàtica i aleatòria. L'observació inicial s'utilitza per conèixer una mica més l'infant, per captar les destreses i habilitats que desplega en una determinada activitat, les seves idees prèvies sobre un tema i també pot ser d'utilitat per decidir els objectius que cal prioritzar. Els contactes inicials amb la família també aporten una primera informació sobre l'infant. L'observació sistemàtica o continuada es du a terme observant els infants en situacions diverses i en diferents contextos al llarg d'un procés educatiu, aportant dades que ens permeten conèixer aspectes com els interessos dels infants, o els diferents estils i processos d'aprenentatge de cadascun d'ells. L'observació aleatòria fa referència a aquella que es fa de forma puntual sense seguir una seqüència ni formar part d'un pla de treball global. Pot ser útil per obtenir una informació concreta, per exemple per disposar de més dades sobre un infant abans d'una entrevista "extraordinària" amb la família, no obstant si aquesta no

es relaciona amb altres observacions, contextualitzant la informació que aporta, és poc rellevant.

- Les educadores han de ser molt curoses amb el tractament i ús de la informació recollida en l'observació per tal de no lesionar el dret a la intimitat dels infants i de la família. És imprescindible reflexionar sobre quina és la informació realment necessària per realitzar la tasca educativa encomanada.

11.2.DOCUMENTAR

La documentació pedagògica és un instrument vital per a una pràctica reflexiva i democràtica. "Fent visible el treball pedagògic i que sigui un tema per al debat democràtic i obert, la documentació pedagògica ofereix la possibilitat que les institucions de la primera infància adquireixin una nova legitimitació en la societat".

La documentació pedagògica fa visible tant els processos dels infants (el que diuen, el que fan), la seva activitat i alguns dels seus productes, com la relació que mantenen amb les persones educadores, amb els infants i el seu treball. Tot el que esdevé en l'activitat quotidiana, pot ser registrat i mostrat per tal de posar de relleu les competències dels nens i nenes, contribuir a la divulgació d'una imatge d'infant competent, cada vegada més autònom, que sovint no és la que impera en molts sectors de la nostra societat, i aportant elements per a la construcció d'una nova cultura de la infància.

La documentació reconstrueix la vivència educativa, i ho pot fer de diferents maneres: més narrativa, més metafòrica, més plàstica... El material que compon la documentació pedagògica pot concretar-se en notes escrites, enregistraments en vídeo, àudio, fotografies, algunes produccions dels infants.... L'anàlisi del mateix permet reflexionar d'una manera rigorosa i metòdica sobre la pràctica educativa, la pròpia tasca i les propostes fetes als infants, projectar noves propostes, fer el lligam entre pràctica i teoria, i debatre amb els altres companys i amb col·legues d'altres centres.

Murals, fotografies, escrits, transcripcions, muntatges multimèdia, àlbums i dossiers, exposicions, revistes, pàgines web, etc. poden documentar aspectes tan diversos com un procés d'experimentació, celebracions, converses i comentaris, produccions artístiques, els primers gargots, projectes, sortides, concerts...

Aquesta documentació de l'activitat diària en que s'impliquen i participen els infants té múltiples funcionalitats: permet emmirallar als infants sobre els propis processos; dóna a conèixer a les famílies i altres professionals la tasca educativa de l'escola; anima les famílies a valorar i a incorporar algunes d'aquestes iniciatives a casa; evidencia a les educadores les competències, interessos, caràcters, emocions que es viuen, dificultats...

dels infants; ens informa de les relacions entre els infants, entre infants i adults, entre adults; proporciona eines a les educadores per reflexionar sobre la pròpia tasca d'intervenció (organització, recursos, possibilitats d'usos i activitats, actituds, proximitats i distàncies que es prenen envers els infants...). Per tant, aquests retalls de vida ofereixen múltiples possibilitats que proporcionen qualitat pedagògica: conversar sobre les vivències compartides amb els infants, famílies i companys/es; dialogar i reflexionar sobre la pròpia acció educativa, estimulant els canvis pertinents; observar i analitzar els diferents estils d'aprenentatge, la forma en que els infants construeixen coneixement conjuntament i conjuntament amb ells aprendre; observar i adonar-se de l'evolució pedagògica que fa l'equip docent al llarg del temps.

11.3.AVALUAR PER APRENDRE

L'observació i la documentació esdevenen doncs una eina fonamental per a l'avaluació, una avaluació que es considera reguladora de tot el procés d'ensenyament-aprenentatge, atenent doncs a tots els elements que el configuren: els infants, les persones educadores i la seva coordinació, les propostes i estratègies d'intervenció.

L'avaluació formativa per a l'educador/a ha de permetre determinar el grau i la qualitat en que es van aconseguint les intencions educatives; vetllar constantment per l'adequació de les propostes educatives i l'evolució dels infants; aportar informació sobre el procés i el nivell de desenvolupament de cada infant en les seves diferents àrees: cognitiva, social, afectiva i emocional; valorar com l'infant aprèn i què aprèn; la reflexió, revisió i la presa de decisions per a la progressiva millora de l'experiència educativa. Per això, caldrà garantir la complementarietat entre diferents estratègies i instruments d'avaluació (observació de produccions, converses, proves senzilles, documentació, diaris..), i aplicar-la en diferents moments del procés.

Els infants han d'anar veient que l'avaluació dels seus aprenentatges l'ajuda per aprendre a resoldre noves situacions. Aquest retorn sincer però optimista que li ofereix l'avaluació és clau perquè aprengui a regular-se autònomament.

En relació amb els infants, tindrem presents els tres tipus d'avaluació que ajuden als/les educadores a tenir informació del procés del nen/a (avaluació inicial, avaluació continuada i formadora que ajuda a l'infant a adonar-se del propi procés per poder-lo així anar regulant i l'avaluació sumativa o de final d'un procés. En aquest sentit, la documentació torna a aparèixer com una eina fonamental.

Tant l'observació, com la documentació i l'avaluació són instruments que aporten informació per a l'elaboració de propostes pedagògiques, en la mesura en permeten analitzar els resultats de les propostes educatives, vetllar perquè aquestes s'adeqüin als interessos i possibilitats dels infants

a qui van adreçades i projectar noves propostes.

11.4.INDICADORS SOBRE LA PRACTICA DOCENT A LA CLASSE

És bo per al professorat reflexionar sobre la feina realitzada amb l'objectiu de constatar fins a quin punt es van tenint en compte en el dia a dia i en el plantejament i la gestió de les activitats programades les línies d'actuació recollides en el currículum i plantejar-se noves fites, si cal. El recull que ve a continuació pretén ajudar a aquesta tasca, i resumeix els principals temes a tenir en compte:

Pel que fa a la intervenció de l'educadora:

- Es té en compte la realitat que els nens i nenes viuen fora de l'escola i es treballa, tant per fer-la present a la classe com perquè a casa estiguin informats de forma que hi hagi un bon diàleg entre els dos mons?
- Es treballa per aconseguir la cohesió del grup, que ha de proporcionar a cada nen o nena la confiança en els altres, imprescindible tant pel seu propi benestar com pel seu desenvolupament intel·lectual i per posar les bases per aprendre en grup?
- Es té en compte que cada nen o nena de la classe senti que la seva presència és important i gaudeixi d'un tracte personal per part del o l'educadora?
- S'encoratja els nenes i nenes a ser autònoms i creatius i a expressar les seves idees i opinions davant del grup? Se'ls ajuda progressivament a defensar-les?
- S'aprofiten els errors dels nens/es per descobrir com pensen o com s'han plantejat la tasca?

Quan es planifica una seqüència d'aprenentatge:

- Les activitats realitzades mostren un bon equilibri entre les que són d'iniciativa del/l'educadora i les que són proposades pels propis nens i nenes?
- Es fan, habitualment, preguntes que fomenten l'elaboració d'explicacions sobre fets viscuts o observats? Es deixa el temps necessari perquè s'expliquin en lloc d'interpretar el que volien dir?
- Es preveu l'anticipació del resultat, l'exploració, l'experimentació i la comprovació de les propostes plantejades per tal que vagin interioritzant una determinada manera de treballar?
- Es tanquen els temes tot procurant haver avançat tant en coneixements com en les formes de treball?
- Es preveu el temps suficient per fer la seqüència completa i sense presses?

En relació amb l'organització del temps i els materials:

- Es manté un equilibri entre la manipulació, el joc, el moviment i el treball sobre paper adequat a l'edat de l'infant?
- El treball sobre paper té com a finalitat que els infants millorin les seves capacitats de comunicació d'idees i emocions?
- L'organització del temps dedicat al joc, la presentació i distribució dels materials i les agrupacions dels nens i nenes en les diverses tasques, funciona?

Quan es planifica una seqüència d'aprenentatge:

- Les activitats realitzades mostren un bon equilibri entre les que són d'iniciativa del/l'educadora i les que són proposades pels propis nens i nenes?
- Es fan, habitualment, preguntes que fomenten l'elaboració d'explicacions sobre fets viscuts o observats? Es deixa el temps necessari perquè s'expliquin en lloc d'interpretar el que volien dir?
- Es preveu l'anticipació del resultat, l'exploració, l'experimentació i la comprovació de les propostes plantejades per tal que vagin interioritzant una determinada manera de treballar?
- Es tanquen els temes tot procurant haver avançat tant en coneixements com en les formes de treball?
- Es preveu el temps suficient per fer la seqüència completa i sense presses?

En relació amb l'organització del temps i els materials:

- Es manté un equilibri entre la manipulació, el joc, el moviment i el treball sobre paper adequat a l'edat de l'infant?
- El treball sobre paper té com a finalitat que els infants millorin les seves capacitats de comunicació d'idees i emocions?
- L'organització del temps dedicat al joc, la presentació i distribució dels materials i les agrupacions dels nens i nenes en les diverses tasques, funciona?

En relació aquest apartat de l'avaluació podreu trobar les taules d'observació a l'annex 3³.

---

³ ANNEX 3 : TAULES OBSERVACIÓ

VIII.PLA D'ACOLLIDA

1.EL PROCÉS D'ACOLLIMENT

El procés d'acolliment (adaptació), no comença el dia que l'infant s'incorpora a l'escola bressol per primera vegada sinó en el mateix moment en què la família decideix portar el nen o la nena a l'escola. És des d'aquest moment en què la família, i l'infant, comencen a elaborar expectatives i a formar-se idees sobre l'entorn escolar.

El primer contacte amb les famílies es produirà a les jornades de portes obertes prèvies a la preinscripció escolar. És important que en aquest moment la família rebi tot tipus d'informació sobre el desenvolupament quotidià de la vida a la l'escola bressol i trobi resposta a totes les preguntes que es pugui formular. En definitiva, cal tenir una especial cura per a què les famílies confiïn en el centre i transmetin a l'infant actituds positives envers el nou entorn.

Hi ha un seguit de moments en els quals l'infant i la família van rebent informació del centre, es tracta, per ordre cronològic de: les jornades de portes obertes, la preinscripció i matriculació, la reunió de benvinguda (adaptació), l'entrevista individual, el dia de joc a l'escola bressol i ja per últim la incorporació dels infants a la dinàmica del centre. Tots ells configuren el que anomenem procés d'acolliment i adaptació. A continuació detallarem aquests moments.

1.1.JORNADA DE PORTES OBERTES

Es realitza, normalment, entre el mes d'abril i el mes de maig. L'escola obrirà les seves portes i ensenyarà a les noves famílies les instal·lacions, explicarà el funcionament, la línia pedagògica, els aspectes pràctics generals i la despesa de l'escola. Per tal que sigui el més individualitzada i familiar possible, la farem, si és possible, família per família. La persona que les rebrà, tindrà molt present que aquestes famílies, possiblement, deixaran per primera vegada el seu fill/a en una escola bressol, com també és molt probable que sigui el primer fill/a de la parella. Per tant, intentarem resoldre tots els seus dubtes i angoixes. S'explicarà, de forma molt entenedora, els objectius generals de l'escola, els horaris, el calendari, l'alimentació, el procés d'adaptació, les qüestions de salut, les propostes i sortides, el tipus de relació que es manté amb les famílies...

1.2.REUNIÓ DE BENVINGUDA

Es farà un mes abans que l'infant comenci el curs. Es tracta d'una reunió amb totes les famílies dels infants que s'incorporen per primera vegada al centre. Aquest dia, les famílies coneixeran el/la mestra/a del seu fill/a, d'aquesta manera es començarà a establir un contacte entre la persona

que tindrà cura de l'infant i la família. Serà molt important que tot el personal docent de l'escola bressol hi sigui present. D'aquesta manera les famílies podran conèixer tant a els/les educadores del seu fill/a, com a la resta d'educadors/es de l'escola bressol. S'explicarà també, de forma general, els trets i la metodologia de l'escola així com la normativa bàsica.

1.3. ENTREVISTA INDIVIDUAL

Un dia o dos abans que l'infant comenci a venir a l'escola bressol farem una entrevista individual a cada família convidant al pare, la mare i l'infant. L'entrevista es farà a l'estança on viurà l'infant durant el curs, ja que així es va familiaritzant amb l'espai i amb els/les seus/ves educadors/es. Durant l'entrevista, procurarem que les famílies expliquin tot allò que creuen que ens pot ser útil en la pràctica diària: si utilitza el xumet, si és al·lèrgic a algun medicament o aliment, quin tipus de dieta segueix... Serà un moment excel·lent per tal que l'educadora conegui, saludi i s'acosti a l'infant (sempre, és clar, que l'infant ho desitgi) i que aquest pugui percebre que aquest encontre és un fet agradable i plaent per a la seva família. Els explicarem, que sempre que sigui possible, serà millor que les famílies introdueixin els canvis en la vida dels infants durant el cap de setmana (d'alimentació, d'hàbits,...). D'aquesta manera, des de casa, les famílies poden observar amb més detall les reaccions i el comportament de l'infant i transmetre-ho a l'educadora a través de l'app. Aquesta entrevista serà important per establir una bona relació entre les famílies i l'escola bressol, però també serà un bon moment per a què l'educadora obtingui el màxim d'informació possible tant directament, a través d'un diàleg fluid i cordial, sense que es converteixi en un "interrogatori", com indirectament, a través de l'observació del pare i la mare, la seva relació i la d'aquests dos amb el seu fill/a. L'objectiu prioritari d'aquesta trobada serà aconseguir que les famílies se sentin tan tranquil·les com sigui possible, ajudar-les a exposar tots aquells interrogants i a superar les angoixes que els pot generar la incorporació del seu fill/a a l'escola bressol. Els explicarem amb molt detall tot allò que hauran de fer durant els dies que acompanyaran el seu fill/a, especialment durant el període d'adaptació. El fet de saber exactament quin ha de ser el seu paper, els fa sentir-se més segurs, seguretat que transmetran al seu fill/a.

2. INCORPORACIÓ DE L'INFANT EN LA DINÀMICA DEL CENTRE.

Considerem que aquesta incorporació ha de ser un procés seqüencial. Durant el mes de setembre o quan l'infant iniciï la seva escolarització a l'escola bressol, es durà a terme un període d'acolliment i adaptació, amb l'objectiu de facilitar que l'infant i l'educador/a s'adaptin mútuament, de manera gradual i positiva, al mateix temps que les famílies i els/les educadors/res es coneixen i estableixen una relació de confiança i de comunicació. És aconsellable que la jornada dels primers dies sigui més reduïda, segons l'edat i les característiques de l'infant.

De forma general, es proposen uns horaris a dur a terme durant el període d'adaptació, com a exemple, s'indiquen una proposta tot i que el calendari definitiu es tancarà seguint el criteri que determini l'Ajuntament. Caldrà tractar de forma diferent cada infant, cada família i cada realitat, per exemple no és el mateix un infant que procedeix d'una altra Lar d'Infants que aquell que és la primera vegada que s'escolaritza. Al document organitzatiu es dibuixa una proposta incorporació dels infants al centre.

3. CRITERIS DE L'AVALUACIÓ DE L'ACOLLIMENT

Per a dur a terme l'avaluació del procés es tindran en compte els següents indicadors:

Com han viscut els infants l'adaptació? Aquesta pregunta serà individual per a cada infant es tindrà en compte: sensació d'inseguretat, durada dels plors, temps que han necessitat per jugar tot sols de manera còmode, quan han començat a dinar a gust, quan han començat a dormir relaxats, quan han volgut sortir al jardí, etc.

Com ha viscut el grup l'adaptació? Aquesta va adreçada a l'educadora responsable de cada grup i es tindrà en compte: quan han començat a fer activitats dirigides, quan hem sentit un clima de tranquil·litat, quan els infants s'han sentit formar part del grup, quan han mostrat iniciativa...

Com l'han viscut les famílies? Aquesta va adreçada a l'educadora responsable de cada grup i es tindrà en compte els criteris avaluable següents: quants han respectat l'evolució del seu fill/a, quants han respectat les indicacions de l'educadora, quants han mostrat neguit o preocupació, quants han participat de les reunions i entrevistes, com avaluem les reunions prèvies, com avaluem les entrevistes prèvies, com avaluem l'agenda de comunicació diària...

Com l'han viscut les educadores? Aquesta va adreçada a cada educadora i es tindrà en compte: sentiments d'angoixa, preocupació, impotència,

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

seguretat, reafirmació, tranquil·litat, valoració que es fa de l'organització de l'estança, de les parelles educatives (les dues educadores del mateix grup), de les relacions amb les famílies...

Com ha estat l'organització general per acollir infants i famílies? Aquesta va adreçada a la comissió responsable de l'avaluació i es tindrà en compte: les entrevistes, les reunions, la preparació dels espais, les informacions a les famílies, el seguiment dels dubtes i neguits organitzatius...

IX.PLA DE COMUNICACIÓ AMB LES FAMÍLIES

1.LA RELACIÓ ENTRE LA FAMÍLIA I L'ESCOLA

L'escola bressol, en la seva acció complementària a la família, comparteix amb aquesta la cura i l'educació dels infants en els seus primers anys de vida. Si sempre, al llarg de l'escolaritat, compartir criteris educatius entre família i escola és necessari, en aquest primer cicle es converteix en un requisit ineludible per promoure un desenvolupament harmònic en l'infant. L'escola, en aquest sentit, han de posar una atenció especial al procés d'adaptació i coneixença mútua entre la família i l'escola en què es converteix l'estada dels infants al centre. Es parteix de la idea segons la qual les relacions entre la família i l'educadora o educador han de concretar l'objectiu general de compartir l'acció educativa en alguns àmbits més específics:

- conèixer l'infant,
- establir criteris educatius comuns,
- oferir models d'intervenció i relació amb els infants,
- ajudar a conèixer la funció educativa de l'escola.

TOTHOM S'ADAPTA

Quan uns pares porten el seu fill a la l'escola bressol, el procés d'adaptació els inclou d'una manera molt especial. En opinió de molts especialistes, el moment en què s'acullen nadons a l'escola coincideix amb una relació molt estreta entre la mare i el fill, raó per la qual aquella pot sentir temors i angúnies en haver de separar-se del seu infant, i li pot costar d'acceptar la presència d'altres persones en aquest cercle tan estret que s'ha creat. Per tant, cal esperar que l'adaptació sigui un procés que es desenvolupa de manera diferent per a cada nen i cada família; requerirà temps diversos i intervencions també diferenciades. Un indicador de qualitat de l'escola es troba precisament en les condicions de què disposa i en la preparació de les educadores per promoure una adaptació dels infants i les seves famílies adequada, no exclusivament des d'un punt de vista tècnic i organitzatiu, sinó més aviat des del punt de vista emocional, comprenent el que significa i disposant d'eines per acollir, tranquil·litzar i ajudar.

CONDICIONS PER CONSTRUIR UNES BONES RELACIONS

Malgrat que cada cas és diferent i que en cada situació caldrà buscar les estratègies necessàries per assegurar una relació constructiva entre els dos contextos per optimitzar el desenvolupament dels infants, alguns

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

autors han assenyalat les condicions que potencien la capacitat tant de l'escola com de la família per promoure el creixement de l'infant.

L'existència de confiança mútua, una relació equilibrada entre educadors i progenitors (ajuda que cadascun vegi l'altre com a complementari, no com a rival), el consens d'objectius (que pot venir donat en general, però que cal anar negociant i concretant) i l'orientació positiva (que es tradueix en el rescat dels aspectes positius, les expectatives positives, la valoració dels aspectes que funcionen), permeten establir unes relacions en les quals tenen cabuda tots els aspectes que cal tractar al llarg de l'estada dels infants a l'escola bressol. Per tal que tot això sigui una realitat dins l'escola, intentem transmetre a les famílies, que respectarem absolutament la seva manera de fer a casa, i que intentarem adaptar-nos al màxim possible als infants, i no a l'inrevés; això sí, sempre respectant els nostres principis pedagògics. Per tant intentem tenir clares un seguit d'actuacions:

Respectarem al màxim les decisions que les famílies prenguin en relació als seus fills/es i si l'organització i els principis pedagògics ens ho permeten, ens adaptarem a allò que l'infant ha estat vivint a casa (com dorm, amb quin objecte vol venir a l'escola, si porta xumet o no, què menja i sobretot com menja, si se li posa crema després de cada canvi de bolquer, si usa bolquers de paper o de tela, etc.).

Les famílies podran estar-se a l'escola tot el temps i dies que necessitin, per assegurar-se que els seu fill/a està bé a l'escola (sempre i quant no causi desgavell emocional a la resta d'infants o al propi nen/a)

Les famílies els primers dies tindran la oportunitat d'ensenyar-nos quins són els hàbits a casa, venint a dinar, a berenar o a donar l'esmorzar.

Les famílies durant tot el curs podran venir i estar-se a l'escola sempre que vulguin i participar del dia a dia amb nosaltres i els infants.

També és un indicador de qualitat la formació dels educadors i les educadores de les EBM Municipals en tots aquests aspectes que contribueixen a un acostament entre les escoles i la família, acostament que s'ha d'assegurar des del centre i que implica actituds com ara el respecte i l'acceptació de les diferències, la capacitat de negociar més que d'imposar criteris educatius, la capacitat d'empatia i de saber escoltar.

ELS INSTRUMENTS PER ASSEGURAR I CONSOLIDAR LA RELACIÓ ENTRE ESCOLA I FAMÍLIA

A l'escola bressol el contacte informal entre els pares i mares i educadores és molt freqüent. Aquesta quotidianitat, que té moltes virtuts, ja que permet una comunicació immediata i el traspàs d'informacions necessàries sense demores, es complementa amb altres situacions d'intercanvi, més

formals i estructurades, com poden ser les entrevistes.

Compartir amb els pares i mares i adoptar posicions comunes pot tenir un efecte molt important per al benestar i el creixement de la criatura. El Bosquet destaca pel treball que realitza al voltant d'aquestes estratègies d'intervenció educativa, que inclouen la interacció quotidiana i els informes escrits que ajuden les famílies a disposar d'una visió més global de l'evolució dels seus fills o filles durant un període.

PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES ALS CENTRES. ELS GRUPS DE MARES I PARES

La participació de les mares i els pares a l'escola bressol es beneficia tant de les interaccions informals quotidianes com d'una previsió més sistemàtica en determinats projectes, tasques o esdeveniments de l'escola; participació que, si es vol autèntica, no ha de ser només «executora» de plans que han estat previstos per d'altres. Cada centre, segons les seves característiques i les del seu entorn i usuaris, haurà de prendre les decisions que consideri pertinents i estableix diversos canals de participació (comissions, reunions de classe...).

El Bosquet es defineix com a escola oberta a la participació de les famílies per moltes raons. En primer lloc, perquè és una de les maneres de compartir aquesta fita comuna d'escola i família: intervenir per optimitzar el desenvolupament dels infants.

En segon lloc, perquè es pot aprofitar el potencial de les famílies, de les seves propostes i de la seva implicació en alguns projectes, que guanyaran d'aquesta manera en riquesa i diversitat. En tercer lloc, perquè quan les famílies participen a l'escola tenen l'oportunitat de veure els seus fills i filles en un context diferent, moltes vegades comportant-se de forma insòlita; veuen altres adults interactuant amb els seus fills/es de maneres diverses. Per la seva banda, els i les educadores veuen també els nens i nenes amb els seus progenitors, i tot plegat redunda en un millor coneixement que pot beneficiar l'infant. És important que aquesta participació s'ajusti a uns criteris i a uns límits que tothom ha de conèixer; és important, així mateix, que aquest aspecte es configuri com un dels temes de discussió i de presa de decisions en el Projecte educatiu.

Una de les formes de participació que han mostrat la seva potencialitat consisteix en l'impuls de grups de famílies que tenen ganes de compartir la seva experiència (amb el que implica d'èxits, de problemes, d'obstacles...) amb altres pares i mares, i que poden comptar eventualment amb la perspectiva d'algun professional que pugui proporcionar una mirada diferent, reconduint, reorientant...

2.MARC TEÒRIC QUE ORIENTA LA INTERVENCIÓ AMB LES FAMÍLIES

La família és el primer univers de relacions, el marc de referència més significatiu per als infants, el bressol de la seva persona i del seu creixement. Al néixer, el nadó és plenament depenent de la persona adulta de referència del marc familiar, i aquesta també sol sentir la seva dependència envers l'infant, de mica en mica aquesta dependència es va alleugerint i arriba el moment que la família confia el seu infant a l'escola. Això suposa un rebombori emocional a dues bandes que l'escola ha d'acollir, resguardar i ajudar a situar-se. A més, les persones educadores han de ser molt sensibles a la diversitat i diversificació creixent de famílies: d'entrada, no hi ha dues famílies iguals, les concepcions i pràctiques educatives de cada família i les experiències dels infants són diferents, les coses que aprenen generalment són molt diverses. Això fa que cadascun de nosaltres sigui diferent, tant pel que fa a les experiències viscudes, com a la forma de ser i de comportar-nos. És funció educativa acostar-se afectiva i respectuosament a les peculiaritats de cada família, de la seva situació, tenint en compte elements estructurants, identitaris, socio-culturals: famílies monoparentals, nombroses, de patró més convencional, separades per motius diversos, ajuntades amb altres famílies, amb progenitors del mateix sexe...; opinions, punts de vista, formes de viure la quotidianitat, coses que solen fer, valors i significats, costums, llengües, elements de les seves històries...

Respectar, conèixer i valorar aquesta heterogeneïtat de factors i, alhora, donar a conèixer els que configuren el context educatiu (principis i valors, pràctiques educatives, organització, coses que fan els seus infants...) farà que les famílies també ho puguin respectar i valorar, permetrà el diàleg, l'entesa, la col·laboració, la coordinació, la implicació en projectes conjunts... en un procés que beneficiarà el creixement de l'infant, però també dels adults.

És imprescindible que famílies i educadores coneguin i valorin les activitats en les que l'infant s'implica i participa a casa i a l'escola, ja que la col·laboració en aquesta tasca revertirà positivament en el desenvolupament dels infants.

La comunicació escola-família permet conèixer les expectatives dels pares i mares respecte el fill o filla i a la vegada aporta informació sobre l'infant i el seu entorn familiar. És també una de les millors eines per al tractament de la diversitat, ja que els aprenentatges i les experiències familiars dels infants d'aquestes edats són diversos i el coneixement de la seva vida quotidiana i de la cultura del seu context familiar permet ajustar i dotar de sentit i significat les propostes que se'ls hi fan des de l'escola bressol i a la vegada permet oferir una certa continuïtat entre els seus dos principals

contextos de vida, família i escola.

Els vincles que s'estableixen des del primer moment amb les famílies, són molt importants per als infants, ja que aquests sense el seu suport (la seva tranquil·litat, la seva confiança...), no podrien trobar-se segurs en aquest context nou per ells/es.

També cal tenir-ho molt present, tot pensant en la transcendència, que les experiències i relacions que els infants viuen en aquests primers anys, té, per a la formació de la seva personalitat i el seu posterior desenvolupament com a ésser social. Per tant, les famílies i l'escola es converteixen en persones educatives i socials. Aquí rau la importància i la necessitat d'una continuada relació i col·laboració en benefici d'un objectiu que tenim en comú: l'acompanyament de l'infant en el seu creixent personal.

L'objectiu fonamental d'aquest marc teòric de relació amb els pares i mares és que aquests coneguin, participin i s'impliquin en la vida de l'escola.

Entenem que el paper principal en l'educació dels infants l'ha de tenir la família, per tant, l'escola acull les criatures i els seus pares i mares d'una manera inseparable. A través de la complicitat que es crea amb els progenitors, el centre hi troba punts importants per alimentar l'acció educativa i renovar-la.

Les trobades quotidianes d'intercanvi entre educadors i les famílies donen als infants la imatge d'una vida adulta plena de diàleg i escolta. Aquesta trama de relacions positives fa sentir els infants envoltants de persones que tenen confiança en ells. Cal dir, també, que les famílies poden participar de les diferents activitats que es realitzen a l'escola, bé passant el dia amb el seu fill o la seva filla, o bé participant en alguna activitat concreta.

Amb les mares i els pares, es fa el traspàs del projecte educatiu d'ençà del primer dia (quan venen a demanar informació), doncs pensem, que és molt important que sàpiguen quins criteris són els que guien.

Per tant, nosaltres intentem treballar la relació amb les famílies a partir de dos eixos: establir uns canals per afavorir els vincles família/escola abans que comenci l'infant i establir uns canals per afavorir els vincles família/escola permanents.

La relació família escola és necessària perquè la funció educativa que es realitzi esdevingui una realitat. Les persones educadores han de vetllar per facilitar i anar millorant la confiança, la comunicació, el diàleg, la participació, la col·laboració i la implicació de les famílies en relació als esdeveniments i tasques escolars, creant ponts que afavoreixin el desenvolupament de les potencialitats de l'infant, alhora que promoguin el goig i el gaudir de tots els qui participen en aquesta experiència educativa.

Els **objectius** que orienten la intervenció amb les famílies són els

següents:

- Formar part de la quotidianitat, en el marc d'un intercanvi de criteris, opinions i experiències en la criança dels infants, basant-se en la confiança i el respecte.
- Compartir amb les famílies la cura i educació dels infants, des de la consideració que la família és qui determina com realitza la criança del seu fill o filla.
- Contribuir a què la família sigui i se senti competent, i tingui expectatives positives en relació al desenvolupament del seu fill o filla.

Estratègies per afavorir la comunicació i informació:

- Tenir cura de l'espai on es reben les famílies, procurant que sigui acollidor, alegre, que es faci familiar. Planificar minuciosament els dies de portes obertes i l'atenció a totes les persones que poden estar interessades en els serveis que l'escola ofereix. Preveure com fer accessible a tots els interessats la informació que es vol transmetre o aquella que sol·liciten les famílies.
- Informar la família, abans de la incorporació del fill/a a l'escola, per tal que les famílies puguin fer-se una idea més concreta sobre el centre i puguin començar a preparar-se mentalment per l'adaptació que suposa l'inici d'un fill/a a l'escola.
- Fer una trobada de famílies per presentar el projecte educatiu i l'organització del centre, els espais i l'equipament, les persones que componen l'equip i les que s'ocuparan de cada grup d'infants. És una magnífica ocasió per explicar amb detall els motius pels quals s'ha decidit una determinada organització pel que fa al ritme d'incorporacions dels infants durant el període d'adaptació, i per compartir els possibles dubtes o preocupacions que puguin tenir.
- Tenir cura de les relacions quotidianes que es donen al llarg del curs en les entrades i sortides, per telèfon, l'agenda... Són una bona ocasió perquè l'educador/a s'interessi pel que fa l'infant a casa, així com per posar al corrent als pares i mares de les activitats en que participa a l'escola. Aquestes relacions també permeten copsar si hi ha alguna qüestió que requereix una conversa més llarga i, si és el cas, buscar el moment adient per parlar-ne amb tranquil·litat.
- Fer trobades periòdiques amb les famílies d'un mateix grup per informar dels progressos dels infants, apuntar i compartir intencions educatives, tractar i debatre conjuntament algun tema d'interès general, etc. Dur a terme un sondeig previ entre els pares i mares sobre els temes que els preocupen, generen dubtes o interès, garanteix que la temàtica proposada coincideixi amb els interessos de la majoria.
- Marcar-se uns objectius clars i compartits per tot l'equip educatiu orientats a tenir una bona comunicació amb les famílies. Alguns objectius prioritaris poden ser: intercanviar i confrontar informació, expectatives i

percepcions sobre l'infant, la seva evolució; intercanviar i compartir informació sobre les activitats en les que s'implica l'infant a casa i a l'escola; acordar línies conjuntes d'actuació...

- Evitar qualsevol judici de valor en les informacions que es facin arribar a les famílies sobre els infants, tant verbalment com per escrit.
- Fer activitats amb els pares i mares, no només per als pares i mares (com festes o representacions). Per potenciar una cooperació real entre ambdues parts, cal plantejar moments i situacions d'intercanvi, de confrontació, de diàleg, sobre l'educació dels petits. Convidar-los a participar en la discussió dels projectes educatius i a opinar obertament sobre el que en pensen i esperen; proporcionar un espai per suggerir propostes; preveure situacions perquè ells/es també puguin aportar els seus sabers a propòsit del desenvolupament dels infants, sabers tant valuosos com els que tenen un caràcter més professional.
- Donar suport a la tasca educativa familiar, mitjançant tertúlies, debats, taules rodones, aportacions d'experts, etc.
- Ser molt curosos/es amb la informació confidencial referent als infants i famílies.
- Fer partícips als infants de l'intercanvi d'informació entre escola i família.
- Establir mecanismes de participació, col·laboració i comunicació amb les famílies, que permetin informar i compartir criteris d'intervenció educativa i definir-los en el marc del projecte educatiu de centre. Cal preveure els canals de comunicació i de quina manera es concretaran perquè aquesta comunicació sigui dinàmica, bidireccional, fluïda i eficaç. Canals formals: entrevistes, reunions de classe, agenda, xerrades, tertúlies, vídeos, àlbums...; canals informals: contactes quotidians durant les entrades i sortides, les festes, l'hora del te, el sopar de germanor, etc. Però cal tenir present que els canals de comunicació sense els de participació són insuficients. L'escola ha d'esmerçar els esforços necessaris per a dinamitzar la implicació de les famílies, recordant que participar significa "ser part" i només participant, els pares i mares podran "ser" i "sentir-se part" de l'escola. Les possibilitats de participació també són molt diverses: cooperar en activitats en les que educadores i famílies aporten els seus coneixements i les seves experiències; muntatge d'activitats per als infants o per la resta de pares; confecció o restauració de material; col·laboracions i ajudes en sortides, festes i celebracions, biblioteca...
- Establir, a principi de curs, el calendari de reunions i entrevistes. S'han de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat, una altra al llarg de cada curs i una reunió col·lectiva a l'inici de cadascun dels cursos del cicle, així com aquells mecanismes de relació periòdica que permetin informar sobre les activitats, les rutines i els hàbits quotidians dels infants tant al centre com a casa.

3.PROGRAMA DE TREBALL DE COMUNICACIÓ I PARTICIPACIÓ AMB LES FAMÍLIES

La relació família-escola és bàsica per al desenvolupament i l'educació dels infants. Diferents estudis han posat de manifest la necessitat d'establir ponts entre aquests dos contextos educatius, que són, els més importants per a l'infant. La continuïtat entre ells facilita l'adaptació de l'infant en el context escolar i dona ple significat a la tasca educativa dels professionals, a més, garanteix la comprensió de les necessitats de cada infant per actuar de forma coordinada i evitar malentesos. Com més acord hi ha entre la família i les educadores, més progrés hi haurà en l'infant. Apropar la realitat de la família i la de l'escola és un dels objectius del treball pedagògic de la llar d'infants ja que qualsevol aprenentatge, hàbit, experiència, contingut,... és més fàcil d'incorporar, per a l'infant, si part del que ja sap i coneix per arribar progressivament al que desconeix. La participació significa tenir un paper actiu, implicar-se i coresponsabilitzar-se en tot allò que ens afecta, amb la finalitat d'afavorir valors com la cooperació, la solidaritat i la convivència. Des de la llar d'infants es valora i es potencia la participació de les famílies perquè l'intercanvi de sabers, els de casa i els de l'escola, possibiliten una educació amb una perspectiva integral per a l'infant.

3.1.CANALS DE COMUNICACIÓ DIÀRIA

La comunicació diària entre la família i l'escola és bàsica per poder atendre qualitativament els infants de 0 a 3 anys. El fet de saber cada dia com ha estat l'infant és imprescindible per a les educadores i també per a les famílies. Els infants d'aquestes edats no poden expressar verbalment els seus sentiments, els seus desitjos, les seves necessitats,... per tant, hem de crear uns mecanismes de comunicació diària que permetin aquest intercanvi per part dels adults que envolten aquesta criatura. Els canals de comunicació entre l'educadora i la família seran el contacte directe pel matí, quan la família porta l'infant a l'escola, i per la tarda, quan el ve a buscar, i per escrit. La comunicació per escrit es farà a través de **l'app kinder kit** on hi haurà una pàgina destinada a les famílies (on posaran com ha estat l'infant durant la tarda/nit, si se li ha d'administrar alguna medicació...) i una pàgina destinada a les observacions de l'educadora sobre aspectes d'ordre fisiològic i també de comportament de l'infant: a què ha jugat, amb qui, anècdotes... i les comunicacions que cregui oportunes cada tutora(convocatòries reunions , entrevistes , demanar material personal de l'infant .....)

Les Xarxes Socials de l'escola, Instagram s'actualitza quan l'equip consensua la imatge que explica a les famílies algun aspecte de l'escola .

En les Xarxes també es penja informació útil per a les famílies i les persones que volen obtenir informació sobre la nostra escola.

3.2.TROBADES, ENTREVISTES I REUNIONS

És molt important, aconseguir una participació notable en les activitats escolars per part de les famílies. En aquest sentit, cal crear un ambient prou agradable i còmode que nodreixi les interaccions famílies-infants-escola. Només en un context d'acord, de confiança mútua i de voluntat compartida, es pot assolir l'objectiu de la participació de les famílies. Les famílies han de ser considerades elements imprescindibles i rellevants en el desenvolupament integral dels infants. Les seves contribucions i aportacions han de poder ser múltiples i diverses perquè totes les famílies tinguin la possibilitat de fer-ho d'una forma o una altra. A continuació, i per ordre cronològic, explicarem el contingut de cada una de les reunions, entrevistes i formes de seguiment dels infants.

Jornada de portes obertes: Amb anterioritat a la preinscripció, la llar d'infants obrirà les seves portes i ensenyarà a les noves famílies les instal·lacions, explicarà el funcionament, la línia pedagògica, els aspectes pràctics generals i la despesa de la llar d'infants. Per tal que sigui el més individualitzada i familiar possible, la farem, si és possible, família per família. La persona que les rebrà, tindrà molt present que aquestes famílies, possiblement, deixaran per primera vegada el seu fill/a en una escola bressol, com també és molt probable que sigui el primer fill/a de la parella. Per tant, intentarem resoldre tots els seus dubtes i angoixes. La llar d'infants tindrà elaborada una petita llibreta on s'explicaran, de forma molt entenedora, els objectius generals de la llar d'infants, els horaris, el calendari, l'alimentació, el procés d'adaptació, les qüestions de salut, les activitats i sortides, el tipus de relació que es manté amb les famílies... i es lliurarà quan s'acabi l'entrevista, juntament amb el material per formalitzar la preinscripció.

Reunió de benvinguda: Aquesta reunió es celebrarà durant els mesos de juliol, i només hi assistiran les famílies dels infants de nova incorporació. D'aquesta manera es començarà a establir un contacte entre la persona que tindrà cura de l'infant, la família i el mateix infant. Serà molt important que tot el personal docent de l'escola bressol hi sigui si és possible el tècnic o tècnica de l'Ajuntament. D'aquesta manera les famílies podran conèixer tant a les educadores del seu fill/a, com a la resta d'educadores.

La reunió constarà de dues parts: en una primera part estarem totes les famílies juntes, amb tots les educadores i el guió de la reunió, a grans trets, serà el següent:

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

Benvinguda a les noves famílies.

- Període d'adaptació: com conduir-lo.
- Propostes a l'escola bressol.
- Preguntes i/o aclariments.

Un cop acabada la primera part, cada família anirà al grup que li correspongui, amb les educadores que li pertanyen i començarà la segona part de la reunió:

- Presentació del grup.
- Qüestions pràctiques: què han de dur els nens i nenes a l'escola bressol?
- Organització i temporalització de les entrevistes individuals, i de l'horari d'adaptació de cada nen/a.

Entrevista individual amb les noves famílies: La farem un dia o dos abans que l'infant comenci a venir a l'escola. En aquesta entrevista, insistirem en la importància de l'assistència dels progenitors de l'infant. L'entrevista es farà a la mateixa classe on serà l'infant durant el curs, ja que així es pot anar familiaritzant amb el seu espai i amb les seves educadores. Durant l'entrevista, procurarem que les famílies expliquin tot allò que creuen que ens pot ser útil en la pràctica diària: si utilitza el xumet, si és al·lèrgic a algun medicament o aliment, quin tipus de dieta segueix... Serà un moment excel·lent per tal que l'educadora conegui, saludi i s'acosti a l'infant (sempre, és clar, que l'infant ho desitgi) i que aquest pugui percebre que aquest encontre és un fet agradable i plaent per a la seva família. Els explicarem, que sempre que sigui possible, serà millor que les famílies introdueixin els canvis en la vida dels infants durant el cap de setmana (d'alimentació, d'hàbits...). D'aquesta manera, des de casa, les famílies poden observar amb més detall les reaccions i el comportament de l'infant i transmetre-ho a l'educadora a través de les llibretes de seguiment diari. Aquesta entrevista serà important per establir una bona relació entre les famílies i la llar d'infants, però també serà un bon moment per a què l'educadora extregui el màxim d'informació possible tant directament, a través d'un diàleg fluid i cordial, sense que es converteixi en un "interrogatori", com indirectament, a través de l'observació del pare i la mare, la seva relació i la d'aquests dos amb el seu fill/a. L'objectiu prioritari d'aquesta trobada serà aconseguir que les famílies se sentin tan tranquil·les com sigui possible, ajudar-les a exposar tots aquells interrogants i a superar les angoixes que els pot generar la incorporació del seu fill/a a la llar d'infants.

Els explicarem amb molt detall tot allò que hauran de fer durant els dies que acompanyaran el seu fill/a, especialment durant el període d'adaptació. El fet de saber exactament quin ha de ser el seu paper, els fa sentir-se més segurs, seguretat que transmetran al seu fill/a. Aquestes

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

són algunes recomanacions que farem arribar a les famílies:

- Pactar amb l'educadora en quins moments les famílies intervindran per corregir o no, una actuació del seu fill/a, a partir d'un gest (segons la situació concreta).
- Buscar un lloc per seure i intentar no moure's per l'estança. Aquest espai hauria de ser al costat de la paret i no envaint l'espai de pas dels infants.
- Parlar amb veu baixa.
- Respectar les iniciatives i l'espontaneïtat dels infants.
- Evitar d'intervenir en les actuacions dels infants.
- Temps que seran a l'estança.
- Un cop s'acomiadin de l'infant, evitar de tornar a entrar a l'estança, fins que no sigui el moment de recollir-lo.

Reunió de grup: Aquestes reunions es duran a terme una cap al mes d'octubre o novembre i l'altra al febrer si cal, amb totes les famílies de cada classe.

Conduirà la reunió la persona educadora del grup, i ens servirà per establir contacte amb totes les famílies del grup alhora.

Per fer que la reunió no es faci gens tensa, facilitar la comunicació i relaxar l'ambient, oferirem una coca feta per els/les cuiners/es i alguna cosa per beure.

Els temes que es tractaran en aquestes reunions seran els següents:

- Presentacions de les famílies i les educadores.
- Avaluació de l'adaptació del grup (que pot no haver acabat encara).
- Descripció d'un dia a l'escola bressol (temporalització de les propostes quotidianes, com treballem els hàbits, les rutines...)
- Lectura i petita explicació de les unitats de programació. Els objectius principals.
- Comentari de les festes que es celebraran a l'escola bressol i la possible participació de les famílies.
- Explicació de les sortides que proposarà l'escola bressol i la possibilitat de participar-hi.
- Calendari de les entrevistes i reunions que s'establiran al llarg del curs.

Entrevista d'intercanvi individual: Cap al segon trimestre serà un bon moment per convocar les famílies de forma individual. En aquesta entrevista, es tractaran tots aquells aspectes que fan referència al desenvolupament global de l'infant i que l'educadora haurà estat observant i enregistrant durant aquests mesos.

Els punts per parlar són:

- Com va ser l'adaptació del seu fill/a (pel que fa relació amb els

companys/es, amb les/els educadors i amb l'espai).

- Evolució de l'infant, dels canvis que va fent, del seu creixement maduratiu, dels seus avenços i de les seves dificultats (si és que en té).
- De les relacions que ha establert amb l'adult i amb els companys/es...

Altres xerrades d'interès educatiu: A principis del primer trimestre farem una mena d'enquesta a les famílies sobre els temes que voldrien tractar en una reunió amb l'equip docent o amb altres professionals. Organitzarem totes les propostes que estiguin al nostre abast per tal de donar respostes a les inquietuds educatives de les nostres famílies.

3.3.MANERES DE COMPARTIR VIVÈNCIES

El 'llibre viatger'

Serà una altra estratègia per mantenir una relació més estreta amb les famílies d'un mateix grup. Es tractarà d'un llibre amb les pàgines en blanc, que "viatjarà" cada cap de setmana a casa d'un infant de l'estança i que serà escrit pels pares i mares dels infants, creant, així, entre tots, un relat comú construït a partir de relats paral·lels. Cada grup disposarà del seu 'llibre viatger'. Per a cada edat, proposem un tema diferent, com ara: *Quina és la cançó que més li canteu al vostre fill? El cap de setmana? ...* L'educadora començarà a escriure el llibre explicant alguna cosa. De forma original, il·lustrarem el text amb dibuixos, enganxines, fotografies... Cada divendres, se l'endurà una família i el dilluns el retornarà. En finalitzar, el tornarem a passar per tal que totes les famílies se'l puguin llegir un cop acabat.

Quan farem la cançó que més agrada a les famílies amb el seu fill/a, s'escriurà la cantarella, també acompanyat de fotos i/o dibuixos. Amb els més grans farem el cap de setmana, i cada família explicarà el que han fet durant el cap de setmana il·lustrant amb postal, dibuixos, fotos,... que ajudin l'infant a poder explicar les seves vivències.

Les festes

Una excusa molt agradable per reunir-se serà el fet de celebrar una festa. Per a aquest esdeveniment, haurem de tenir en compte diferents consideracions: A les festes, convidarem a tothom: pares, mares, germans/germanes, avis, àvies, oncles, cangurs, famílies de cursos anteriors... S'hauran de col·locar algunes cadires d'adult per assegurar-nos que les persones grans no romanguin massa estona dempeus. Les organitzarem sempre amb l'AMPA

La festa de la tardor, La Castanyada: A la festa riurem, conversarem, però sobretot cantarem la cançó de la Castanyera alt i clar i ballarem tots/es junts/es i torrarem castanyes al pati i explicarem el conte.

La festa del Nadal: Aprofitarem per fer un concert de nades pares i mestres. Podrem amenitzar la festa amb un berenar especial o una xocolatada.

La festa de Carnaval: els infants en aquestes edats s'estan creant la seva pròpia imatge, i moltes vegades no se senten còmodes amb coses que els puguin canviar la percepció d'ells mateixos, se senten contrariats i estranys i no en gaudeixen com en creiem. A més, els més petits de l'escola, ni tan sols són conscients que el carnaval és una festa a celebrar, per totes aquestes raons, i basant-nos sempre en el respecte absolut cap als infants fem una rua en petit format i molt respectuosa, però no fem cap disfressa comuna, ni cap consigna per a les famílies en aquests dies. Nosaltres posem baguls i paneres plenes de roba, disfresses i complements per a que ells mateixos puguin triar si volen o no canviar el seu aspecte.

Sopar de germanor: Una forma més informal de trobar-se amb les famílies serà el fet d'organitzar un sopar tots plegats: famílies, infants i personal de l'escola bressol. Al pati de l'escola col·locarem taules i cadires per a tothom. Cada família portarà alguna cosa per menjar entre tots. En moltes ocasions, les mateixes famílies arribaran a organitzar-se entre elles per dur menjar pel grup. La farem a finals de juliol, per acomiadar el curs. Normalment l'AMPA organitza algun espectacle .

L'àlbum de fotos

Una altra forma de participació i relació entre les famílies i l'escola bressol, serà el fet de confeccionar un àlbum de fotos, que recollirà fotografies dels infants a l'escola. Durant el curs, l'educadora anirà reunint diferents fotos que haurà fet en diverses ocasions i les anirà afegint a l'app a final de cada trimestre, les famílies ho podran anar imprimint i fer un àlbum .

Quan l'infant marxi de l'escola bressol, haurà recopilat un àlbum que il·lustrarà els seus primers anys de vida a l'escola.

Demanarem a les famílies un altre àlbum de fotos, més petit (mida 10 x 15 cm), on només hi haurà fotografies familiars. No hi haurà cap comentari per escrit perquè l'objectiu d'aquest àlbum serà que l'infant el miri quan estigui a classe. Durant el curs, les famílies se l'emportaran en diverses ocasions i l'aniran omplint. A la portada enganxarem la fotografia de cada infant per tal que el puguin reconèixer quan estigui tancat.

PEN DRIVE de fotos i vídeos

Durant el curs, les educadores van reunint diferents fotos i vídeos que han fet en diverses ocasions i les va afegint a un PEN DRIVE que han portat les famílies. El material que van realitzant les educadores es descarreguen de la càmera a l'ordinador i es guarden a la carpeta de cada grup, s'establirà el que es documenta i el màxim d'imatges a incorporar . A final de curs el retornem a les famílies perquè les puguin veure.

La carta a les famílies

A l'inici de cada unitat de programació, l'escola lliura a les famílies, per correu electrònic, una carta informant de les propostes que es duran a terme amb els infants en aquell període de temps. Aquesta carta l'elaboraran les educadores (per nivells), per a cada inici d'estació. En algunes d'elles també es demana la col·laboració de les famílies per a què portin algun material relacionat amb aquella unitat de programació. Per exemple, quan és l'època de la tardor es demanen fulles, castanyes...; o al Nadal es demanen panderetes. D'aquesta manera també s'estableix un lligam entre casa-escola on els infants hi participen. Aquesta carta té molts elements positius: Si les famílies estan informades del que fem a la l'escola bressol podran mantenir una relació més estreta amb els seus fills o filles. La carta els hi servirà com a lligam amb l'escola. Estaran més al cas del que passa a l'estança i ben segur hi participaran més. Es sentiran més integrats i coneixedors del que fem durant tota la jornada amb els seus fills i filles. Podran conèixer el projecte d'escola i seguir puntualment la dinàmica de l'estança. Potenciarà la relació amb els seus fills i filles tot parlant del que han fet a l'escola bressol. A l'Annex 4⁴ podreu veure alguns exemples

---

⁴ ANNEX 4: CARTES A LES FAMÍLIES 2021-22

Activitats a l'estança

Les educadores proposaran a les famílies, poder organitzar unes activitats lúdiques per realitzar a l'estança, amb el seu fill o filla i la resta de companys.

Es pot tractar de propostes relacionades amb les festes populars(cantar nades , explicar un conte per Sant Jordi ...) L'educadora pot orientar la família per tal que l'activitat sigui el més interessant possible per als infants d'aquets edats. Entre les dues parts pensen un dia i una hora per dur a la pràctica l'activitat. El que ha de quedar molt clar és que tothom que vulgui pot participar, és a dir, cal obrir la porta i facilitar al màxim la participació, però hem d'intentar que les famílies que no poden participar.

4.ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

L'associació de pares i mares (AMPA)

Tant a la reunió d'adaptació, com a les entrevistes individuals, com a les reunions de grup, motivarem les famílies per a què hi participin. La participació de les famílies en els AMPA a l'escola bressol és, evidentment, menys complexa que a les escoles. Hem de tenir en compte la poca durada del seu fill/a al centre, ja que hi ha famílies que només hi vindran durant un curs i les que restaran més ho faran durant tres cursos. La periodicitat de les reunions de l'AMPA les decidiran els seus membres. Resulta important i eficient fer coordinacions quan es cregui oportú entre l'AMPA i l'equip directiu de l'escola ja que són els representants de les famílies del centre.

Les funcions de l'AMPA poden ser les següents:

- Promoure la participació de les famílies.
- Donar suport i assistència a les famílies i tutors membres de l'Associació i, en general, a tots els components de la comunitat escolar i als seus òrgans de govern i de participació, en tot allò

convenient per a l'educació dels seus fills o filles.

- Cooperar en les activitats educatives del Centre, escoltant i informant de sobre la participació en diferents activitats, així com en les accions assistencials que es puguin prestar.
- Presentar i proposar programes d'activitats complementàries, visites, viatges,...fora d'horari escolar , així com participar en la seva realització.
- Informar els membres de l'Associació de les activitats i afers de la mateixa i del centre, impulsant el ple exercici dels drets i el compliment dels deures.
- Fer nexes entre el centre d'ensenyament i el seu entorn, facilitant la col·laboració del centre en l'àmbit social, cultural, econòmic i laboral del seu àmbit.
- Realitzar activitats culturals i de formació de pares i mares, organitzant-ne també d'altres de tipus esportiu i recreatiu per a l'esbarjo dels associats.

El Consell Escolar

Cada escola bressol constituirà, segons la normativa, un Consell Escolar que presidirà la directora de l'escola. La composició i funcions d'aquest òrgan de participació de la comunitat educativa el determinarà la normativa del Departament d'Educació.

Les funcions del Consell Escolar són:

- Garantir l'aplicació dels criteris de matriculació dels infants, tot seguint el procés establert.
- Detectar necessitats pròpies dels col·lectius representats, per tal de desenvolupar possibles accions de caire informatiu i/o formatiu: necessitats de l'equip educatiu, de les famílies...
- Proposar al titular demandes que responguin a necessitats de les famílies, tot respectant les necessitats dels infants i, alhora, buscant la compatibilitat amb les necessitats de les seves famílies (horaris d'acollida o de permanència, etc.).
- Potenciar la relació amb d'altres instàncies locals com, per exemple, amb el Consell Escolar Municipal, Projecte Educatiu d'Argentona, entitats culturals, educatives, o d'altres àmbits, amb els quals pugui treballar-se de manera coordinada en benefici dels infants més petits.
- Per desenvolupar aquestes funcions, el Consell Escolar mantindrà tres reunions a l'any, una per trimestre. Les reunions les convocarà el titular del Centre a través d'una carta adreçada als diferents membres del Consell. Així mateix, es podran convocar reunions extraordinàries quan sorgeixi una problemàtica que així ho aconselli. El Consell Escolar, a iniciativa de les famílies, podrà elevar a l'Ajuntament la proposta de modificació de calendari atenent les

necessitats reals de les persones usuàries.
Aquesta proposta no podrà contradir la legislació vigent i haurà de ser presentada a l'Ajuntament abans del mes de juny de cada any natural per tal de què sigui aprovada, un cop considerada la seva idoneïtat, amb efectes per al curs següent.

El Comitè Ambiental

El Comitè Ambiental és un òrgan que vetlla per a l'acompliment del Pla d'Acció de l'escola verda, pla relacionat amb actituds i activitats sostenibles amb el medi ambient, per tal de fer de l'escola un primer contacte amb la consciència de l'entorn i la sostenibilitat del nostre planeta. El Comitè Ambiental divulgarà, i portarà a terme totes les propostes i activitats tant per famílies com per infants relacionades amb aquest tema.

Les funcions del Comitè Ambiental podrien ser:

- Establir zones i medis de difusió del programa: Bloc, cartellera, etc.
- Enviar circulars informatives dels projectes a les famílies de l'escola.
- Recopilar tota la informació i els resultats del Pla d'Acció.
- Detectar problemes relacionats amb el Pla d'Acció i/o diagnosi.
- Difondre els problemes per a poder buscar-ne solucions.
- Rebre i revisar les propostes per a poder acomplir el pla d'acció.
- Distribuir tasques entre els diferents membres del Comitè i si escau entre les famílies.
- Avaluar el Projecte d'Escola Verda Anualment.

5.LA XARXA DE RELACIONS ENTRE LES FAMÍLIES I L'ENTORN

Les escoles bressol municipals treballaran en xarxa, per aquest motiu es promouran trobades formatives de pares i mares amb professionals dels diferents serveis i centres educatius dedicats a l'atenció a la petita infància. Els equips professionals de cada escola es coordinaran entre sí i amb els equips dels centres d'educació infantil i primària. Així mateix col·laboraran el màxim possible amb tots els serveis de la ciutat que incideixen en la petita infància per promoure la col·laboració interprofessional en les intervencions integrals en aquesta etapa. Participaran en totes aquelles iniciatives municipals que tinguin per objectiu la consolidació de l'etapa educativa i, molt especialment, la millora de l'atenció a l'infant i a la seva família i la integració de l'escola al municipi. També comentem amb les famílies els centres que tenen com a referència en cas d'infants en els que detectem una intervenció específica d'un especialista. I en el cas que l'especialista ho cregui necessari, derivarem l'infant i la família al centre en qüestió, que pot ser el CDIAP o l'EAIA de la zona.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Pel que fa al tema dels infants amb necessitats educatives de caire social, també estarem en contacte i derivarem la família, si cal, al Centre Municipal de Serveis Socials. En el moment que detectem altres incidències en les famílies, parlarem amb el tècnic de l'Ajuntament i buscarem l'organisme que més s'ajusti a la necessitat a tractar, tot derivant, molt acuradament, a la família en qüestió. Una de les funcions de l'escola és informar a les famílies en la continuïtat educativa dels seus fills/es, per tant, quan els infants hagin de marxar a P3, informarem del període de preinscripció i matriculació i escoltarem les demandes de les famílies, tot orientant-les i informant-les.

X.PLA D'ATENCIÓ ALS INFANTS

1.L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

L'acció educativa a l'escola bressol reposa en alguns principis, que han d'impregnar tots els àmbits d'actuació. Sintèticament:

- Acollir i potenciar tots els aspectes positius que els infants i les famílies aporten per tal d'enriquir aquest procés educatiu compartit.
- Mostrar confiança respecte de les possibilitats de les nenes i els nens.
- Rebutjar les atribucions negatives i estàtiques respecte de determinats aspectes que en alguns moments els nens i nenes poden manifestar i que poden preocupar. No es tracta de negar possibles dificultats, sinó de llegir-les des de les capacitats que es posseeixen i, sobretot, amb la convicció que una intervenció adequada —amb els suports necessaris quan calgui— pot ser l'origen de canvis positius en l'infant.
- Promoure la curiositat i les ganes d'aprendre dels infants, sense menystenir les seves capacitats per esdevenir autònoms en determinats àmbits.

Un aspecte crucial per a la concreció d'aquests principis és el relatiu al clima socio-emocional que es crea a l'aula. Precisament per la necessitat dels infants de poder manifestar tant els seus desitjos com les seves inquietuds, els seus interessos i alegries com les seves pors, és necessari que es trobin en un context on tot això tingui cabuda. Un context on imperin l'afecte i el respecte, on les nenes i els nens se sentin estimats i valorats, és indispensable perquè puguin afrontar amb seguretat els reptes que l'escola inevitablement planteja —el repte de conviure amb altres infants, de «compartir» l'adult, de renunciar a la satisfacció immediata dels seus desitjos, de sortir-se'n en les tasques que es porten a terme, etc.

Les recerques que s'han ocupat de les característiques de les interaccions que semblen tenir una millor incidència en el desenvolupament dels infants indiquen que aquestes es donen en contextos que combinen quatre elements:

- un elevat grau de manifestacions d'afecte i de respecte,
- un ambient comunicatiu, obert i franc,
- elevades expectatives sobre les capacitats dels infants i sobre les seves possibilitats de canvi,
- un ambient en el qual hi ha límits clars, raonables i flexibles, que ajuden a ordenar i regular l'acció de tots els participants.

Val la pena fer notar que en un context d'aquestes característiques les criatures no només aprenen a «fer» i a «saber» determinades coses;

també aprenen que poden fer-les i que compten amb l'ajut i l'afecte d'un mestre o una educadora decidits a ajudar-los; aprenen alhora l'autonomia i la capacitat de demanar i de rebre ajut quan és necessari. En aquest cas, l'escola esdevé un veritable context de desenvolupament per als infants, atès que posa les condicions perquè aquests puguin superar, amb garanties d'èxit, els desafiaments que aniran trobant; ho és també perquè fent això ajuda que la imatge que els nens van construint d'ells mateixos sigui essencialment positiva i valorada i es fonamenti en la seguretat en les seves capacitats. Finalment, es contribueix també que els infants visquin l'escola i la situació educativa com quelcom interessant i desitjable, com quelcom que és propi i que és compartit.

A l'escola bressol les nenes i els nens es posen en contacte amb aspectes importants de la nostra cultura; aprenen l'ús d'instruments diversos; a tenir cura incipient d'ells mateixos i de l'entorn immediat que els envolta; les estratègies que els permeten indagar i actuar en la realitat, a ser curiosos; determinades actituds i valors..., de manera que van aprenent alhora els conceptes i nocions i la forma d'aprendre'ls. Aprenen, per exemple, a preguntar, a observar, a escoltar, a explorar, a contradir, a argumentar, a rebre respostes i a fer noves propostes..., o al contrari, si no troben el context educatiu adequat, poden aprendre a renunciar a la seva curiositat, a no rebre respostes, que els altres els trobin pesats o poc interessants.

És per això que educar en aquestes edats exigeix una profunda reflexió, una previsió del que ha de constituir l'acció educativa. Aquesta, a l'escola bressol, malgrat que es troba fortament regulada per determinades activitats que cal dur a terme quotidianament i en alguns casos diverses vegades al dia, també respon a una planificació i a una intencionalitat. Precisament, planificar permet fer-se conscients de la intencionalitat que presideix el treball, permet preveure les condicions més adequades per a assolir les fites i permet disposar de criteris per a anar regulant tot el procés. Només tenint clar allò que volem que assoleixin les nenes i els nens tenint en compte les seves peculiaritats, podrem oferir a cadascun la proposta educativa adequada; en això fan consistir alguns autors (Wilson, 1992) la qualitat de l'ensenyament, que es vincula d'aquesta manera a la capacitat de l'escola bressol de donar resposta a nens i nenes diferents.

Un indicador de qualitat de qualsevol sistema educatiu és el grau en què el currículum que incorpora es constitueix com una eina per als educadors i educadores, com una guia per sistematitzar, dur a terme i avaluar l'acció educativa. Els documents curriculars que elabora l'EBM a partir del que proposa l'Administració educativa per a aquest cicle de l'ensenyament posen en relleu el veritable sentit que atribueixen a les orientacions oficials, el valor que els donen, el grau en què les prioritzen i se les fan

seves.

Malgrat que des de determinades posicions s'accentua la funció assistencial del període 0-3 anys, les escoles bressol municipals es construeixen sobre la base del seu caràcter plenament educatiu. Des d'aquesta posició, es fa necessari discutir i establir l'articulació dels nuclis de contingut bàsics per a cadascuna de les àrees, així com identificar les finalitats que es persegueixen.

Aquests elements són indispensables per dotar d'identitat l'acció educativa, per disposar de criteris que permetin identificar les activitats més adients per als infants i per poder valorar i intervenir per afavorir el seu procés de desenvolupament.

Quan es pensa sobre les propostes, es té present la diversitat de l'alumnat. Fer propostes que permetin que els nens i nenes puguin incorporar-s'hi des de diversos punts de partida és un principi de l'ensenyament adaptatiu i és un repte que les escoles bressol es plantegen cada dia. Ara bé, tan important és saber adaptar-se al punt de partida de cada infant com saber fer-li les propostes que el permetran anar cada cop més endavant, amb l'ajuda externa primer i, progressivament, de manera autònoma. Les escoles bressol municipals es caracteritzen per la seva capacitat d'impulsar el desenvolupament i l'aprenentatge, per la seva mirada dinàmica sobre les capacitats de l'infant i les capacitats dels educadors i educadores per optimitzar-les.

Les característiques dels nens i nenes d'aquesta etapa demanen que les tasques proposades generin la seva activitat, mental i observable, potenciïn la creativitat i l'experimentació.

A més, interessa que les activitats que es porten a terme no siguin opaques, i es pugui anar intervenint en relació amb els guanys i dificultats que experimenten els infants. La implicació dels educadors és indispensable en tots els casos: per disposar un espai ric que generi iniciativa i descoberta, per proposar, per ajudar a resoldre, per donar confiança en les possibilitats de resolució autònoma, per observar i per intervenir. L'activitat constructiva del nen i de la nena es genera, la immensa majoria d'ocasions, en el context d'interaccions constructives amb l'educadora o educador, qui adopta una clara funció de bastida que permet el desenvolupament dels infants. Les propostes que es fan estan en la línia de:

- Motivar les nenes i els nens i ajudar-los que trobin sentit al que hom els proposa: fer-ne una presentació i ajudar que cadascun pugui aportar allò que en sap, les seves experiències i les seves emocions. Ajudar aquell que no hi veu l'interès a trobar alguna escletxa per on pugui entrar-hi, o bé oferir-li una alternativa quan sigui el cas.
- Facilitar l'exploració, el descobriment i la comprensió dels continguts nous, així com el seu ús autònom, de manera progressiva.
- Fer possibles diferents maneres, algunes més guiades i d'altres més

autònomes, d'assolir les fites proposades; valorar tots els processos i ajudar a veure els més adients.

- Fer ús del llenguatge, verbalitzar el que es va fent i ajudar els nens i nenes a adonar-se'n.
- Potenciar la interacció entre els infants, com a font de socialització, d'individualització i de desenvolupament cognitiu.

A l'escola bressol és molt important el caràcter educatiu que tenen les tasques vinculades a la cura i les necessitats dels infants: afecte, alimentació, higiene, descans, joc i seguretat. Les escoles bressol defineixen les necessitats dels infants en un sentit ampli i, consegüentment, articulen les situacions vinculades al menjar, al canvi de bolquers, al descans... com a oportunitats per a una interacció de qualitat amb els nens i les nenes, situacions en què aquests no solament es troben atesos, sinó estimats; no solament se'ls satisfan les necessitats biològiques bàsiques, sinó també les primigènies i bàsiques necessitats d'afecte i d'aprenentatge, l'atenció de les quals és crucial en l'assoliment d'una bona autoestima.

Les propostes educatives, doncs, tenen en compte moments i activitats necessaris, entre els quals:

- l'entrada i acollida dels infants i el comiat,
- les propostes de joc en els diferents espais del centre,
- les accions de cura (higiene, alimentació, descans...),
- les propostes individuals i col·lectives,
- les festes i celebracions.

Mitjançant aquestes propostes, es poden anar assolint les finalitats marcades per a cada grup d'edat, ja sigui en relació amb la descoberta d'un mateix i dels altres, amb la descoberta de l'entorn o amb la comunicació i els llenguatges. L'acció educativa no és, doncs, el fruit de la improvisació. Disposar d'un Projecte educatiu propi del centre, construït a partir de les propostes existents per a l'etapa, permet articular les diverses actuacions, de manera que tinguin sentit i que siguin susceptibles d'optimitzar el desenvolupament de tots i cadascun dels infants.

2.NECESSITATS EDUCATIVES ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU (NESE)

La proposta d'atenció als infants amb necessitats educatives específiques de suport educatiu que presentem, té com a objectiu definir els mecanismes i les estratègies de seguiment, en alguns casos, i de detecció i atenció als alumnes amb necessitats educatives específiques tan a nivell de necessitats educatives especials com les que fan referència a les necessitats educatives socials. Es tracta d'un document de proposta i per

tant no es tracta d'un protocol tancat sinó d'una proposta oberta que requereix de les aportacions de l'equip educatiu i d'altres agents implicats (CDIAP, Serveis Socials, EAP...)

2.1.LA FIGURA DE L'ESPECIALISTA

La política de la nostra empresa intenta comptar, en tots els seus equips, amb un especialista que pugui donar suport a les educadores quan s'incorpora o en la detecció d'un infant amb NESE, per tant, comptarem en el nostre equip amb una educadora especialitzada en educació especial, psicòloga, pedagoga o psicopedagoga, que tingui també la titulació exigida per treballar a l'escola bressol.

La missió de l'especialista és la de detecció i tractament en la quotidianitat dels diferents trastorns de l'aprenentatge i de la comunicació, així com atendre aquells infants amb més dificultats en el seu procés de socialització, entenent que l'aprenentatge és un procés múltiple que inclou no sols aspectes intel·lectuals, sinó també afectius i relacionals. D'altra banda, tampoc es pot descuidar l'atenció específica a les seves famílies.

Es considera que l'atenció a les dificultats d'aprenentatge s'ha de dur a terme des d'una concepció integral de la persona. Es tracta, per tant, no només d'una ajuda a nivell instrumental, sinó també d'aprofundir en un millor coneixement de sí mateix, aspecte que afavoreixi una adaptació més gratificant a l'entorn.

Disposar de la figura d'un especialista en una Escola Bressol garanteix una especialització major en el centre i afavoreix les deteccions primerenques, aspecte que incideix substancialment en la reeducació des de les primeres edats de vida, i per tant, possibilita les deteccions i plans de treballs des de la primera infància.

L'especialista donarà un servei capaç d'atendre i oferir una bona cobertura a les necessitats específiques pròpies dels infants i de les seves famílies. Per tant, aquest professional, juntament amb la resta de l'equip educatiu seran els responsables de portar a la pràctica aquest projecte, coordinant-se amb el servei especialitzat de la zona, amb serveis socials o amb l'EAIA.

Per tal de disposar d'una línia d'actuació comú entre tot l'equip, en aquest document es recullen els aspectes metodològics necessaris per dur a terme una actuació coherent amb el projecte educatiu de centre.

Els objectius del Pla d'atenció als infants amb necessitats educatives especials estaran dirigits a donar una major cobertura a tots els infants de l'EBM i a oferir els suports necessaris a infants, famílies i equip educatiu.

Respecte als infants, un cop valorades les seves necessitats es podrà fer una tasca més específica i oferir els suports necessaris per garantir el seu procés d'aprenentatge d'una forma més integral.

Amb el suport de l'especialista es volen assolir al llarg del curs escolar els

següents objectius:

- Observar la globalitat dels infants dins els seus respectius grups i d'una forma més específica, sempre que sigui necessari per tal de cobrir totes les necessitats dels infants.
- Afavorir el contacte directe entre l'equip per tal de tenir el màxim d'informació sobre l'infant i poder oferir els suports més adients en cada cas.
- Optimitzar la relació entre les famílies i altres serveis com ara: CDIAP, Serveis Socials, EAIA...
- Afavorir les coordinacions entre l'Escola i els serveis (CDIAP, EAIA, EAP...) amb la finalitat d'oferir suport als infants, famílies i poder adreçar-los a altres serveis si fos necessari i arribar a futurs acords respecte als infants.
- Acordar pautes d'actuació amb l'equip per tal d'optimitzar al màxim les capacitats dels infants i garantir el seu procés d'aprenentatge.
- Oferir recursos i estratègies a les educadores per tal de procedir d'una forma el més integral possible en la seva pràctica diària.

Procurar per a tots els infants un entorn el màxim normalitzador possible respectant el seu ritme de desenvolupament evolutiu.

2.2.EINES PER A LA DETECCIÓ

Pel que fa a la inclusió d'infants amb necessitats educatives específiques, l'equip de l'escola, amb l'assessorament de l'especialista del centre, farà un disseny d'activitats i espais adequat a la realitat de cada infant. En aquest sentit, es considerarà que els infants amb necessitats educatives específiques són:

- Aquells que mostren problemes en el seu desenvolupament i/o dificultats d'aprenentatge significativament més grans que la majoria del infants de la seva edat.
- Aquells que presenten desavantatges o incapacitats que els dificulten l'ús dels recursos generals i ordinaris, dels quals disposa l'escola.
- Aquells que, per determinades condicions de risc de tipus personal, familiar o social poden ser considerats subjectes que mostrin les dificultats dels anteriors.
- Els infants nouvinguts d'altres llocs del món, en especial en situacions de risc d'exclusió social.

En qualsevol cas, aquestes definicions han de servir per descriure la situació d'un infant en el marc de l'escola i no per establir "etiquetes" diferenciadores i exclouents. La identificació de necessitats educatives especials per part d'algun infant cal fer-la a partir de la informació facilitada per la família en el moment de la matriculació i de l'observació continuada i sistemàtica de les seves conductes.

A més, les educadores seran coneixedores dels signes d'alerta per a la

detecció precoç que trobareu a l'Annex 5⁵, per tal de poder ser conscients de qualsevol anomalia en el creixement dels infants.

L'equip educatiu de l'escola ha de disposar de l'assessorament de l'especialista necessari per determinar les necessitats de cada infant i per fer un disseny d'activitats i espais adequat a la seva realitat. En aquest sentit, comptarà amb el suport de serveis especialitzats com el CDIAP i l'EAP. Les eines amb les que es compta per a la detecció, són:

1. En primera instància, l'observació sistemàtica de l'educadora envers els infants del grup i el registre d'observacions, ella és la primera persona que veurà que alguna cosa no funciona, ella serà la que encendrà el protocol, tot comentant amb l'especialista les seves inquietuds.
2. L'especialista entrarà a la classe i farà les observacions pertinents i determinarà si cal fer una entrevista amb les famílies.
3. El cas que així es determini es farà una entrevista amb les famílies i s'informarà sobre la conveniència que un CDIAP faci una observació en el grup.
4. S'intercanviarà tota la informació necessària entre el CDIAP i l'escola, intentant que no siguin intercanvis esporàdics sinó habituals.

2.3.SEQÜENCIACIÓ DE LES ACTUACIONS

Les directrius que es tenen previstes per facilitar la inclusió d'infants amb necessitats educatives especials són:

- Definir en quin grup i amb quins educadors/es estarà. Aquesta decisió serà consensuada amb els diferents implicats (equip docent, assessor psicopedagògic, tècnic de l'ajuntament i professionals externs, si fos necessari).
- Es mantindrà una reunió amb la família i amb el CDIAP o serveis socials que l'atengui, o amb els professionals que correspongui, de forma separada. L'objectiu d'aquestes reunions és determinar les necessitats específiques per posar els mitjans pertinents per a la seva inclusió en un entorn "normalitzat". Es consultarà amb el CDIAP a quin grup creu més convenient la seva escolarització i per tant formarem els grups tenint en compte aquesta particularitat.
- En la mesura de les possibilitats, la referència per a la programació de les activitats d'aprenentatge dels alumnes amb necessitats educatives especials serà la programació general del grup-classe en què es trobi, tot i que algunes d'elles sigui necessari adaptar-les a les seves necessitats particulars.
- L'adaptació d'aquest infant tindrà una temporalització especialment flexible, tot tenint en compte les recomanacions del CDIAP i les necessitats de la família.

---

⁵ ANNEX 5: INDICADORS DE RISC GENERAL

- L'escola comunicarà a l'Ajuntament els mitjans necessaris per a la seva inclusió, tant a nivell d'equipaments, com de materials, com de personal específic, com d'agrupacions, i, d'acord amb l'Ajuntament farà la inversió i compres necessàries, si fos necessari.
- Es mantindran amb la família i amb els professionals que correspongui les trobades i entrevistes que sigui necessari per fer el seguiment del desenvolupament de l'infant amb NEE, així com l'avaluació de les estratègies d'ensenyament.
- Quant l'infant hagi de fer la preinscripció per entrar a l'escola corresponent, l'escola es posarà en contacte amb la família, amb el CDIAP i amb l'EAP per fer una anàlisi del cas i decidir si creu convenient la seva retenció al centre o si pel contrari li convé començar l'escolaritat a l'escola.
- Quan l'infant passi a l'escola es farà un traspàs amb l'educadora de P3 que l'aculli i posteriorment un seguiment.

2.4.CIRCUITS I PLA DE TREBALL

La detecció, com ja hem comentat anteriorment, pot ser de dues formes, una seria quan la família ja coneix la necessitat i l'infant entra a l'escola amb un dictamen, i la segona seria quan l'educadora ho detecta a l'aula. Partint d'aquestes premisses els circuits inicials variaran en funció de l'àmbit on es fa la detecció.

La figura dels especialistes es regirà per una planificació establerta en un calendari específic on constarà la seva pràctica diària així com el grup on intervindrà. Per a la confecció d'aquest calendari serà prioritari detectar aquells infants que precisin de la intervenció de la figura dels especialistes. La prioritat dels infants que necessitin d'aquesta figura vindrà donada per mitjà de dues vies diferents:

- Per informe del CDIAP o serveis socials: aquells infants que ja tenen establert el dictamen del CDIAP o de serveis socials seran observats per l'especialista dins el seu grup; en interacció amb els seus companys i companyes i dins de la dinàmica del grup-classe. L'educador referent serà l'encarregat de traspasar la informació addicional a l'especialista que es coordinarà via telefònica sempre que es consideri necessari ambdues parts.
- Per acord de l'equip educatiu: a través de la observació directa de l'educadora especialista en els diferents grups-classe i arran de les demandes de les educadores referents (dubtes, preguntes...) es plantejarà una reunió d'equip on es valoraran aquells infants amb més necessitats. A partir de l'elecció d'aquells infants que precisin de la intervenció de l'especialista, l'educador iniciarà un procés d'observació d'aquest infant dins el seu grup.

Un cop establert el calendari de treball caldrà remarcar les

característiques pròpies de la intervenció de l'especialista en base a quatre àmbits:

- Intervenció directa amb els infants: l'especialista serà present des de primera hora del matí al grup per tal d'observar els infants i la seva interacció amb les famílies i l'educadora referent. A partir de l'observació directa sense la intervenció dins la dinàmica del grup, s'extraurà la informació necessària per començar a planificar les actuacions i activitats i oferir estratègies i eines per al treball quotidià.

Serà necessari tornar a reunir-se amb l'educadora referent per donar pautes d'actuació conjuntes i individuals de cara a la seva pràctica diària i a la realització d'activitats. S'establiran els acords que es portaran a la pràctica i que es revisaran en les següents intervencions pactades pel calendari.

Caldrà recollir la informació sobre tot el procés a través d'una graella d'observació individual. El període destinat a l'observació pot variar en funció de les necessitats de l'infant o de l'educadora referent.

De la informació extreta sobre les intervencions realitzades en els diferents grups l'especialista realitzarà un buidatge d'informació d'aquestes per a l'organització i preparació de les seves posteriors intervencions.

- Coordinació amb l'equip directiu: l'educadora especialista es reunirà de manera periòdica amb l'equip directiu per fer una valoració dels infants, de la intervenció portada a terme així com dels acords establerts. També es concretaran els possibles canvis en el calendari en funció de la dinàmica del Centre

- Coordinació amb altres Serveis: l'especialista serà l'encarregat de coordinar-se amb aquells serveis externs necessaris per una atenció integral de l'infant. Es reunirà dos vegades al mes amb el Servei d'atenció corresponents.

En aquestes reunions es parlarà d'aquells infants que segons l'equip educatiu necessitin de la intervenció d'aquest servei i es tractaran els següents aspectes:

- Es pactarà l'ordre d'observacions diari dels infants.
- S'intercanviarà informació referent a l'infant a observar.
- Observació directa per part del servei en qüestió respecte la dinàmica de l'infant dins el seu grup.
- Traspàs d'informació entre el servei (CDIAP, Serveis socials...) i l'especialista sobre l'observació realitzada.
- S'establiran futurs acords en funció de les necessitats observades en l'infant i futures pautes d'actuació tant a nivell escolar com familiar.
- Es concretarà el proper dia de trobada.

Referent a aquells infants que ja tenen dictamen del CDIAP o de serveis

socials, i que actualment ja estan seguint un tractament o seguiment i suport, l'especialista serà l'encarregat de fer el traspàs d'informació rellevant i de fer el seguiment d'aquest, sempre que sigui necessari tant a petició de l'escola com a petició del propi servei.

- Coordinació amb la família dels infants: Les reunions amb la família podran venir donades per petició d'aquesta, per tal de solucionar possibles dubtes i/o consultes, o bé per petició dels especialistes i de l'educador referent després d'acordar amb CDIAP o serveis socials la necessitat de l'infant d'assistir al Servei. D'aquesta manera fer conscients a la família de la importància del treball d'estimulació primerenca en el procés evolutiu i maduratiu del seu infant.

2.5.FUNCIONS DE L'ESPECIALISTA

En l'àmbit de l'educació formal, en aquest cas a la llar d'infants, els especialistes duen a terme tasques de suport i assessorament, tals com:

- Tasques vinculades directament amb l'atenció a l'alumnat. En particular, en el camp de l'orientació personal, davant dels problemes més freqüents de la infància.
- Atenció a l'alumnat amb problemes en el seu desenvolupament i/o necessitats especials i orientació al professorat en aquest àmbit.
- Tasques vinculades al suport i col·laboració amb les famílies. En particular, l'orientació en relació a l'educació dels fills o filles, sobretot en el cas d'algun fill amb problemes de desenvolupament i/o amb discapacitat, i la promoció de la col·laboració famílies i escola.
- Coordinació amb els serveis i recursos presents a la comunitat.
- Col·laboració en serveis i programes d'atenció educativa en contextos no escolars: espais de debat, espai familiar, espai nadó,... en el cas d'engegar els projectes.
- Anàlisi, valoració i adaptació de programes, tot ajustant les unitats didàctiques a les necessitats dels infants.
- Tasques de suport al professorat, informant-los i orientant-los en relació als aspectes que incideixen en el desenvolupament de l'alumne i, en particular, a les estratègies que millor poden promoure el seu progrés.

XI. PROJECTE LINGÜÍSTIC

1. PLANTEJAMENT DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC (PL)

Els infants tenen el dret a viure en els sons de la llengua del nostre país, i és per això que el projecte lingüístic pretén correspondre-hi, fet que implica el compromís de totes les educadores i personal del centre a respectar aquest dret.

El model lingüístic en l'ensenyament a Catalunya ha esdevingut, i així és reconeix per la comunitat internacional, com un model sòlid i d'èxit en la seva aplicació. Posteriorment, el model va ser presentat i aprovat al Parlament de Catalunya, conegut com el model d'immersió lingüística, un model que, en el seu conjunt, afavoreix la integració i la cohesió social.

L'aprenentatge, i per tant també el de les llengües, esdevé significatiu quan aquest es produeix en un context social i emocional satisfactori (les conclusions de les principals investigacions sobre l'aprenentatge de la llengua així ho avalen). I l'escola bressol es concep i s'organitza per esdevenir com a un context social i emocional satisfactori per als alumnes i per a tots els que la integren. L'aprenentatge significatiu s'inscriu dins el constructivisme, model que guia la intervenció pedagògica de l'EBM i que hem citat al llarg del present document. L'actitud de l'educadora, de verbalitzar i descriure a l'infant tot allò que fa amb cada un, tant en l'atenció i la cura personal (alimentació, canvi de bolquers, etc), com en l'activitat lliure no dirigida, és un exemple de com crear un clima afectiu i emocional favorable que esdevé significatiu per a l'infant, de manera que l'aprenentatge es produeix de forma natural, amb la interacció quotidiana amb l'entorn que l'envolta.

És tindrà especial cura, també, en l'ús del llenguatge no sexista i androcèntric, en tots els seus àmbits: pedagògic, institucional i administratiu.

El PLC (projecte lingüístic de centre), emmarcat dins el PEC, ordena i recull el tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en el centre educatiu. Té present tant el marc legal vigent com la diagnosi de la realitat del centre i defineix, amb caràcter general, els següents apartats: el paper de la llengua vehicular, el tractament de les llengües curriculars i els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques. Els principis expressats en el PLC s'han de desenvolupar en la resta de documents de gestió del centre i s'ha de concretar en el pla anual.

Els principis que guiaran el projecte lingüístic de centre es poden sintetitzar en els següents:

- El català s'utilitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge a la EBM.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- L'escola vetllarà perquè la incorporació al centre d'un infant amb llengua materna diferent de la catalana, aquest s'hi senti acollit, establint les estratègies necessàries que li facilitin la comunicació.
- La direcció vetllarà perquè la llengua catalana sigui el vehicle d'expressió habitual en les reunions de l'equip educatiu, i serà emprada en totes les actuacions, internes i externes, del centre: pedagògiques, institucionals i administratives.

2.NORMATIVA BÀSICA

A continuació citem el marc normatiu de referència (en ordre cronològic):

PLC: Marc Normatiu de referència (ordre cronològic)	
Marc normatiu	Principals articles referents
-Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.	Articles 20, 21, 24
-Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.	Articles 2, 6, 13, 16, 19, 113
-Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'estatut de Catalunya.	Article 35.
Reial decret 1513/2006, de 7 de desembre, mitjançant el qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'educació primària.	Annex III.
Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels Ensenyaments de l'educació primària.	Art. 4, 8,
Ordre edu/221/2007, de 29 de juny, per la qual s'estableixen els principis generals que s'han de tenir en compte per a l'aplicació de l'article 4.4 del decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació Primària.	Articles 1 i 2
Llei 12/2009, de 10m de juliol, d'educació.	Preàmbul, 11, 13, 14, 15, 16, 47, 52, 56, 142,
DECRET 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres.	Article 3 (derogat pel decret 101/2010)
DECRET 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.	Exposició de motius, articles 1,5,6, 9 i disposició derogatòria
Document per a l'organització i el funcionament de les llars d'infants públiques dependents del Departament d'Ensenyament	Últim document i posteriors

3.CAL CONCRETAR EL PROJECTE LINGÜÍSTIC

Si amb anterioritat hem presentat els tres principis que han de regir l'elaboració del PLC, a continuació citem els elements que justifiquen la seva elaboració:

- La composició de l'alumnat i de les seves famílies ha canviat substancialment en els darrers anys.
- Les exigències lingüístiques de la nostra societat, en el nou marc europeu, són cada cop més altes.
- La llengua entesa com a vehicle de comunicació i també de convivència.
- L'adaptació dels programes d'immersió lingüística a la realitat de l'alumnat i de les famílies.
- L'aprenentatge de la llengua es fa des de totes les àrees del currículum.
- Continuitat i coherència entre els cicles i els nivells educatius no universitaris.
- Visió conjunta de centre educatiu de l'acollida lingüística de l'alumnat nouvingut.
- La diversitat de l'alumnat ens ha de fer buscar noves estratègies d'actuació educativa.
- Incentivar activitats d'ús de la llengua si volem que el seu ensenyament sigui realment significatiu.
- Des del currículum es treballa la diversitat lingüística del centre i de la societat.
- Reconèixer les llengües de la nova immigració, incorporant-les a l'àmbit escolar.
- Treballar per a un ús no sexista i androcèntric del llenguatge.
- Establir complicitats i continuïtat entre el PLC i el que fan les administracions i les entitats.
- Els centres s'han de plantejar uns plans de formació propis en temes lingüístics.
- Cal entendre la biblioteca escolar i/o municipal com un espai clau que ha de permetre l'accés a la informació a les famílies i que ha de poder respondre a les necessitats que té el professorat en aquest nou marc d'ensenyament més diversificat que mai.
- Fomentar la lectura com a font d'informació i de plaer.

4.ESTRATÈGIES PER LA CONFECCIÓ DEL PL

Alumnat: Caldrà descriure la composició lingüística dels infants pel que fa a la llengua o llengües que s'utilitzin en el nucli familiar, i en el cas dels infants que parlen, quin idioma utilitzen freqüentment.

Entorn: Cal tenir en compte l'entorn social de l'escola. No es pot oblidar que, actualment, els infants escolaritzats adquireixen coneixements cada

vegada més afinats dels diferents missatges i llenguatges que es troben a la societat. El PLC ha de convertir el centre en el nucli d'una proposta d'educació lingüística d'entorn, que inclogui d'altres institucions i organitzacions de base, que les coordini, que tregui l'ensenyament-aprenentatge de les llengües al carrer i que porti les pràctiques lingüístiques del carrer als centres educatius. Ja que les propostes per aprendre llengües s'han de dissenyar en el marc d'una societat multicultural i multilingüe, per tant, cal establir un pont entre el centre educatiu i l'entorn social, tant perquè el centre estigui obert a les produccions socials, com perquè les produccions escolars tinguin el seu ressò en la societat de l'entorn.

Cal que l'escola bressol articuli les activitats didàctiques amb les culturals que es produeixen en el seu entorn social per aconseguir un ensenyament més comprensiu i, especialment, per potenciar el valor de la diversitat lingüística i cultural, el respecte cap a totes les llengües i cultures del món, la curiositat pel seu aprenentatge i la consciència de les conseqüències negatives de l'homogeneïtzació lingüística i cultural i de la pèrdua de les llengües i cultures del món. Cal que es facin permeables les parets de l'escola: facilitant activitats a les biblioteques que potenciïn la lectura de tots els ciutadans i ciutadanes; estimulant l'assistència a activitats de teatre, dansa, i altres arts; creant espais per a les sortides escolars; impulsant la participació del centre educatiu en activitats socials de l'entorn com en la ràdio o les televisions locals, etc..

5.LA LLENGUA CATALANA VEHICULAR

El català, vehicle de comunicació: El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és també de l'ensenyament, i, per tant és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament del centre. La llengua catalana és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats de l'escola.

El català, eina de convivència: Cal vetllar per què la llengua catalana no quedi limitada a una llengua exclusivament d'aprenentatge, per tant, s'haurà de dinamitzar l'ús del català en tots els àmbits de convivència i de vida quotidiana del centre educatiu.

6.L'APRENTATGE/ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CATALANA

Programa d'immersió lingüística: En aquells contextos sociolingüístics (escoles amb la majoria d'infants castellanoparlants o amb diversitat lingüística) en què, quan arriba a l'escola, bona part de l'alumnat desconeix la llengua del sistema educatiu de Catalunya, s'aplicaran les estratègies del programa d'immersió lingüística per tal d'aconseguir que tots els infants tinguin el mateix coneixement, tant del català com del castellà.

Llengua oral: El centre prioritza el treball de la llengua oral en tots els seus registres. Per al centre el paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, a escoltar i exposar i dialogar per viure i conviure. Un bon domini de l'expressió és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seves opinions.

Llengua escrita: L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'organitzaran diferents activitats en aquesta línia, que provoquin la curiositat de l'infant i entengui que hi ha un llenguatge escrit que ens ajuda a comunicar-nos.

Relació llengua oral i llengua escrita: En un plantejament integrat de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques, la relació que s'ha d'establir entre la llengua oral i la llengua escrita ha de ser recíproca. Hi ha activitats en què aquesta relació és inherent: la lectura expressiva que fa l'educadora d'una narració o d'un conte...

Continuïtat i coherència entre cicles i nivells: Per garantir la funció educativa que tenen tots els centres escolars és bàsic que l'equip docent disposi d'un espai per a poder coordinar-se i consensuar els principis metodològics que han d'orientar l'ensenyament de les dimensions que estableix el currículum, per acordar els usos lingüístics que s'ha d'emprar i el seu ensenyament i per fer el traspàs de la informació sobre les característiques dels infants i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

Atenció a la diversitat: El centre defineix com organitza l'atenció a la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge dels infants, fet que, en termes lingüístics, s'ha de centrar fonamentalment a reforçar el desenvolupament de la llengua oral. Quan ens trobem amb infants que parlen altres llengües, que no són el català, si l'educadora coneix la

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

---

llengua materna de l'infant, durant el procés d'adaptació, especialment, parlarà, quan es dirigeixi exclusivament a aquell infant, en la seva llengua materna, fet que anirà minvant progressivament. Cal pensar que els infants d'aquestes edats estan aprenent el llenguatge expressiu i comprensiu, per tant, és un moment excel·lent per conèixer i dominar el català sense propostes específiques, la vida a l'escola, la vida quotidiana, ens permetrà, de forma natural, anar introduint als infants a la llengua i cultura catalana.

Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua: L'escola organitza la seva programació curricular i l'avaluació per potenciar l'ús del català. També organitzarem activitats que tinguin com a finalitat potenciar aquest ús. Tant amb els infants, com amb les seves famílies.

Avaluació del coneixement de la llengua: El conjunt d'actuacions previstes per l'escola en relació a les diferents fases de l'avaluació de l'aprenentatge i l'ús de la llengua inclouen la valoració dels processos d'ensenyament-aprenentatge de les dimensions comunicativa i literària, la gestió del currículum i els mecanismes de coordinació entre els educadors.

Materials didàctics: L'escola, a l'hora de determinar els materials didàctics per a l'aprenentatge-ensenyament de la llengua catalana entesos en un sentit ampli, aplicaran uns criteris clars i coherents sobre quines han de ser les seves funcions, característiques i adequació literària. Cal pensar, que l'educadora en sí, ja és un "material didàctic" ja que serà un model constant per als infants, per tant ha de vetllar en tot moment per al vocabulari que utilitza, tant quan es dirigeix als infants, com quan es dirigeix a la resta d'adults.

Cal fer una reflexió sobre el nostre llenguatge, sobre totes aquelles actuacions que fem de forma automàtica i rutinària i que, probablement caldria modificar, o, almenys, avaluar, per tal que s'ajusti al màxim a les necessitats dels infants i no pas a les necessitats o conveniències dels adults. Aquesta autoavaluació la podem fer de diferents formes:

- 1.- Que una companya ens observi i prengui notes de les observacions.
- 2.- Que ens enregistrem amb una càmera i posteriorment fem el visionat.
- 3.- Que una assessora o assessor extern faci l'observació i comentem les nostres actuacions.

Tenint en compte la importància del llenguatge en les primeres edats de vida cal tenir una cura rigorosa i reflexionar en la forma que hem de parlar amb els infants, amb el llenguatge que utilitzem, en el sentit de les nostres frases i la força que pot tenir i les conseqüències d'aquestes, en el nostre projecte educatiu, si estem parlant d'una escola que treballa la coeducació i el nostre discurs va enfocat als "nens" única i exclusivament, si estem parlant d'una escola que es defineix com a no sexista i expliquem

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

que les mares fan el menjar i els pares condueixen el cotxe, si estem parlant de la tolerància i el respecte a la diversitat i no tenim imatges de famílies monoparentals o homosexuals...

7.ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

Llengua del centre: La llengua vehicular del centre és el català.

Documents de centre: Tots els documents del centre seran en català, tan els documents de gestió, com els pedagògics.

Ús no sexista del llenguatge: El llenguatge que s'utilitzarà a l'escola serà no sexista, i es farà especial atenció en el llenguatge quotidià de l'educadora i en els contes que explicarà.

Comunicació externa: Les comunicacions amb la xarxa d'agents educatius serà també en català.

Llengua de relació amb famílies: Tots els escrits que lliurem a les famílies seran també en català, però deixarem una porta oberta per a què aquelles famílies que tenen dificultats de comprensió puguin adreçar-se a nosaltres per facilitar la comunicació. Les reunions de grup seran en català però si alguna família no entén la llengua vehicular de l'escola se li faran els aclariments necessaris per a la total comprensió del missatge.

8.LA REALITAT DE L'EBM EL BOSQUET

Fent referència a l'apartat de l'entorn, en concret al punt 2.2. Demografia, d'aquest document, podem veure que l'emigració al centre urbà és mitjana i elevada al barri del Cros.

Dins d'aquest mateix apartat trobem que el percentatge de persones que no entenen el català dins del municipi és molt baix, tal i com indica la taula precedent.

Població	Argentona	Maresme	Catalunya
L'entén	11.307	404.907	6.949.344
El sap parlar	9.683	326.496	5.345.484
El sap llegir	10.088	344.353	5.750.348
El sap escriure	7.480	252.721	4.069.219

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

No l'entén	159	15.116	356.728
Total	11.467	1.343.643	7.306.072

És per això que el fet que la llengua vehicular sigui el català no dificulta gens l'entesa entre totes les parts implicades en l'educació dels infants de l'EBM El Bosquet.

Per altra banda cal destacar què a les dades del Qüestionari d'Inspecció que el Departament d'Ensenyament de la Generalitat d'aquest curs hem pogut observar que més del 70% de les famílies parlen català a casa com a llengua materna.

XII. PLA DE PREVENCIÓ DE RISCOS

La prevenció de riscos laborals és gestionada per un servei de prevenció aliè es tractarà d'una empresa especialitzada en la Prevenció de Riscos Laborals i que ens facilitarà els seus serveis tant pel que fa la vigilància de la salut de tots els treballadors de l'escola i com per tot el que fa referència als plans d'evacuació en casos d'emergència. El tècnic de prevenció ha de visitar l'edifici per a poder conèixer la realitat de l'equipament i poder guiar a l'equip en l'elaboració dels documents així com de la posada en pràctica, amb una periodicitat anual, del pla d'emergència.

1. SALUT

La seguretat i la protecció de la salut dels treballadors, ha esdevingut en els darrers anys un dels aspectes més importants a desenvolupar en la gestió empresarial.

Actualment cal fer especial esment als instruments administratius (Llei 31/95 de Prevenció de Riscos Laborals i R.D. 39/97, pel que s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció) que recolzen el desenvolupament dels sistemes de gestió de la Prevenció de Riscos Laborals.

En aquest sentit, la nostra empresa comptarà amb el suport de l'empresa que és l'encarregada de visualitzar l'espai de treball del personal, en aquest cas l'escola, i fer un estudi dels possibles perills que es detecten en l'àmbit laboral, tot fent un curs de formació específica de salut laboral, per evitar accidents laborals. Normalment els cursos del personal docent i del personal no docent es diversifica ja que cada treballador fa unes tasques diferents i per tant els perills són diferents, per tant, les educadores solen fer cursos d'educació posicional i d'educació de la veu, i les netejadores i el personal de cuina, si n'hi ha sobre la manipulació de càrregues.

2. PLA D'EMERGÈNCIA I EVACUACIÓ

A continuació us proposem tots els criteris que cal tenir en compte a l'hora d'elaborar el pla d'emergències, proposta que ajustarem a la realitat de l'EBM El Bosquet

Introducció

El present document té com a principal objectiu el de definir la sistemàtica i metodologia a seguir, per l'actuació en cas d'emergència que es pugui

produir dins l' EBM El Bosquet.

Amb el mateix, es pretén fixar uns hàbits eficients i responsables davant els problemes derivats de les situacions d'emergència com són: el risc d'incendi o accident laboral greu, de forma que es puguin aprofitar amb la màxima eficàcia els recursos disponibles tant humans com materials.

El Pla d'Emergència i Evacuació contempla l'organització de mitjans humans i materials disponibles per a:

- 1) Garantir l'evacuació del personal que es trobi en l'empresa.
- 2) Facilitar el treball als serveis públics que tinguin que intervenir en cas de situació d'emergència: bombers, personal de Protecció Civil, Policia, equips de socors, etc.
- 3) Atacar la situació d'emergència de la forma més ràpida possible amb les majors garanties de seguretat per al personal implicat en la intervenció.

Per al bon funcionament del mateix, s'ha de tenir en compte que el Pla d'Emergència és d'obligat coneixement i compliment per a tot el personal de l'empresa, sent també d'aplicació per a tot el personal que encara que sense ésser de **l'EBM El Bosquet** pogués trobar-se treballant en les seves instal·lacions en el moment de presentar-se una emergència.

Per la gran importància que té, l'actuar amb la major rapidesa possible, especialment en els primers moments de produir-se una emergència, es pregarà al personal de l'escola que presti el màxim interès a les normes i consignes que per a aquests casos s'estableixen.

Descripció de l'activitat. Emplaçament i accessibilitat.

Aquí es descriurà l'emplaçament de l'escola, l'activitat que es realitza, l'accés per part dels camions de bombers, el número de plantes de l'edifici, el tipus d'obertura que disposa, la quantitat de sortides directes de l'escola i el possible punt de trobada.

Avaluació de les condicions d'evacuació

Davant d'una situació d'emergència, l'evacuació de les persones del centre docent que pugui trobar-se a l'escola, es considera el punt més important dintre del Pla d'Emergència, per tant caldrà indicar en la franja horària determinada l'ocupació màxima del servei així com la franja horària i l'ocupació mínima.

També caldrà identificar les característiques bàsiques dels recorreguts d'evacuació: les sortides, les vies verticals i els recorreguts d'evacuació.

Mitjans de protecció

Aquest apartat té per objecte reflectir els medis tècnics i humans dels que disposa l'empresa per al desenvolupament i implantació del Pla d'Emergència.

Pel que fa als mitjans tècnics de protecció activa contra incendis, s'indicaran el número d'extintors i les característiques tècniques, la situació del pulsador d'alarma d'emergència i les característiques de l'enllumenat d'emergència .

Mitjans Humans

Explicitarem el número de treballadors del centre així com assignarem les diferents responsabilitats: Cap d'Emergència, Cap d'Intervenció, Centre de Control i Comunicacions: Recepció o responsables, Responsables d'evacuació, Equip d'intervenció: tots els treballadors del centre i Responsable de primers auxilis.

Actuació en cas d'emergència

En aquest apartat es defineix l'estructura organitzativa i els mecanismes d'actuació a desenvolupar dins de l'actuació en cas d'emergència així com la seqüència d'accions necessàries per a l'actuació en cas d'emergències que es poguessin produir.

Es defineixen esquemes operacionals amb les seqüències d'actuacions a realitzar en cadascuna de les situacions, en funció de la gravetat de les mateixes (detecció de la potencial situació d'emergència, alerta, alarma, intervenció i comunicació externa).

Actuació en cas d'incendi

En aquest apartat es detalla pas a pas les actuacions que s'han de seguir en cas que es detecti una situació d'emergència: avisar al centre de control i comunicacions, intentar controlar l'incendi, la persona indicada avisar al cap d'emergència i trucar al 112 donant un missatge concret i detallat, avisar al cap d'intervenció, valoració i intervenció de l'equip d'intervenció, procedir a l'ordre d'evacuació, evacuar per l'ordre establert, verificar que no falta ningú i informar de la situació a bombers.

Actuació en cas d'accident greu

En aquest apartat es detallen els passos a seguir en cas d'accident greu: protegir a la víctima i a sí mateix, avisar al centre de control, al cap d'emergències i al responsable de primers auxilis i trucar a emergències mèdiques (061) amb un missatge que tindrem preparat per aquestes ocasions. Posteriorment s'indiquen les accions a seguir tant si cal com si no cal desplaçament de l'accidentat.

Responsabilitats dins de l'actuació en cas d'Emergència

A continuació s'adjudiquen els diferents càrrecs, identificant les seves

responsabilitats, tot assignant un suplent: cap d'emergències, cap d'intervenció, responsable de comunicacions, equips d'evacuació i responsables d'evacuació, responsable de primers auxilis, equip d'intervenció,

Formació de l'equip humà

En aquest apartat es descriu la formació mínima que han de rebre els treballadors de l'escola: Formació sobre el Pla d'Emergència i actuacions a realitzar, Coneixements dels telèfons d'emergència i Utilització d'extintors i BIE's. A més, el responsable de primers auxilis haurà de fer una formació de coneixements bàsics en primers auxilis.

Mitjans tècnics

La planificació del manteniment periòdic de les instal·lacions de protecció contra incendis, està basada en les exigències del *Capítol V, article 20 de la NBE-CPI/96, "Norma bàsica d'Edificació i del Real Decret 1942/1993 de 5 de novembre pel que s'aprova el reglament d'Instal·lacions de Protecció contra incendis"*, que s'utilitza per confeccionar les Taules I i II que es presenten a continuació:

Per determinades operacions de revisió periòdica dels equips de protecció activa (referenciades a la Taula II), s'ha de contractar els serveis d'empreses de manteniment homologades per l'autoritat autonòmica competent.

Les revisions periòdiques realitzades tant per l'empresa com per instal·ladors es mantindran en un registre.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

TAULA I. Programa de manteniment dels medis materials de lluita contra incendis.

Operacions a realitzar pel personal d'empresa mantenidora autoritzada, o bé pel personal de l'escola.

EQUIP O SISTEMA	CADA TRES MESOS	CADA SIS MESOS
Sistemes automàtics de detecció i alarma d'incendis.	Comprovació de funcionament de les instal·lacions (amb cada font de subministra). Substitució de pilots, fusibles, etc. defectuosos. Manteniment dels acumuladors (neteja bornes, reposició aigua destil·lada...).	
Sistema manual d' alarma d'incendis.	Comprovació de funcionament de la instal·lació (amb cada font de subministrament).Manteniment de acumuladores (neteja de bornes, reposició d'aigua destil·lada, etc.)..	
Extintors d'incendi	Comprovació de l'accessibilitat, senyalització, estat de conservació. Inspecció ocular de segurs, precintes, inscripcions, etc. Comprovació del pes i pressió en el seu cas. Inspecció ocular de l'estat extern de les parts mecàniques (boca, vàlvula, mànega...).	

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

TAULA II. Programa de manteniment del mitjans materials de lluita contra incendis.

Operacions a realitzar per personal especialitzat de l'empresa mantenidora autoritzada.

EQUIP O SISTEMA	CADA ANY	CADA CINC ANYS
Sistemes automàtics de detecció i alarma d'incendis.	<p>Verificació integral de la instal·lació. Neteja de l'equip de centrals i accessoris. Verificació d'unions roscades o soldades. Neteja i reglatge de relés. Regulació de tensions i intensitats. Verificació dels equips de transmissió d'alarma. Prova final de la instal·lació amb cada font de subministre elèctric.</p>	
Sistema manual d'alarma d'incendis.	<p>Verificació integral de la instal·lació. Neteja dels seus components. Verificació d'unions roscades o soldades. Prova final de la instal·lació amb cada font de subministrament elèctric.</p>	
Extintors d'incendis.	<p>Comprovació del pes i pressió en el seu cas. En el cas d'extintors de pols amb ampolla de gas d'impulsió, es comprovarà el bon estat de l'agent extintor, pes i aspecte extern de la boitera. Inspecció ocular de l'estat de la mànega, boqueta o llança, vàlvules i parts mecàniques. Nota: En aquesta revisió anual, no serà necessària l'obertura dels extintors portàtils de pols amb pressió permanent, es farà en cas que s'observin anomalies que ho justifiqui. En el cas d'obertura de l'extintor, l'empresa mantenidora situarà en l'exterior del mateix, un sistema indicatiu que acrediti que s'ha realitzat la revisió interior de l'aparell.</p>	<p>A partir de la data de timbrat de l'extintor (i per tres vegades) es procedirà al retimbrat segons la ITC-MIE-AP5 del Reglament d'aparells a pressió, sobre extintors d'incendis. Refús: Es refusaran aquells extintors que, a judici de l'empresa mantenidora presentin defectes que posin en dubte el correcte funcionament i la seguretat de l'extintor o aquells pels que no existeixin peces originals que garanteixin el manteniment de les condicions de fabricació.</p>

Exercicis i simulacres

Es planificarà periòdicament un simulacre amb tots els treballadors de l'escola.

Per cada simulacre, se'n realitzarà un informe que contindrà un anàlisi dels errors comesos amb conclusions i accions correctores per tal de millorar l'actuació en cas d'Emergència. Es modificarà l'actuació en cas d'emergència segons els resultats d'aquest informe dels simulacres.

Investigació de sinistres

En aquest apartat es determinen les funcions del cap d'emergències en cas de sinistre: Investigar-ne les causes, analitzar el comportament dels treballadors per tal de millorar-ne la seva actuació, redactar un informe amb els resultats, que inclogui mesures correctores, en cas de què es detectin errors que impliquin canvis en l'actuació en cas d'Emergència, aquest s'haurà de corregir oportunament per tal d'augmentar-ne la fiabilitat i eficàcia davant de futurs incidents.

Programa d'implantació

Una vegada aprovada l'actuació en cas d'Emergència, s'hauran de planificar les següents per la seva posta en marxa: Designació dels responsables dins de l'actuació en cas d'Emergència, formació de tots els treballadors sobre l'actuació en cas d'Emergència i modificacions i realització de simulacres

Revisions de l'actuació en cas d'Emergència

L'actuació en cas d'Emergència serà revisat fruit de: resultats dels informes dels simulacres realitzats, resultats de les investigacions de sinistres, modificacions de la normativa.

XIII.PLA DE REVISIÓ I AVALUACIÓ DEL PEC

El Projecte educatiu de l'escola ha d'adaptar-se als canvis que experimenti l'entorn i introduir les millores que es considerin necessàries.

1.EQUIP AVALUADOR

L'avaluació s'entén com el procés de recollida d'informació, d'anàlisi i de síntesi orientat a prendre decisions:

"Entenem per avaluació un procés d'identificar, obtenir i proporcionar informació útil i descriptiva a l'entorn del valor i mèrit de les metes, la planificació, la realització i l'impacte d'un objecte determinat, amb la finalitat de servir de guia per a la presa de decisions, la solució de problemes de responsabilitat i promoure la comprensió dels fenòmens implicats". Stufflebeam (1987)

Per tant, l'avaluació és un mecanisme regulador per descriure, valorar i orientar l'acció dels agents que operen en el sistema educatiu. Cal completar-ho, entenent que l'avaluació és també un procés generador de cultura avaluativa que implica: oferir visions i anàlisis de la realitat educativa, interpretar la informació des de tots els punts de vista dels agents implicats, establir diàlegs en profunditat entre les parts, exercir una acció crítica, cercar el consens, dissenyar alternatives d'acció, prendre decisions i establir compromisos.

El més important de l'avaluació, sota el nostre punt de vista, és aprofundir en el coneixement del procés d'ensenyament-aprenentatge i en tots els seus elements. L'avaluació ha de ser un procés de reflexió crítica sobre la pràctica de tots i cada un dels elements i mitjans que intervenen en l'educació. Sovint hem centrat les pràctiques avaluadores en els alumnes però és molt important també avaluar l'organització del centre educatiu, l'actitud, la implicació i la col·laboració dels diferents membres de la comunitat educativa.

Per dur a terme l'avaluació a la nostra escola no crearem una comissió d'avaluació, com que som un equip petit, tot els membres del claustre amb l'equip directiu, coordinarem els processos d'avaluació dels aprenentatges escolars i de la realitat del centre així com de les intervencions dels adults, emmarcant-lo en el nostre projecte d'intervenció, i dels documents de gestió tals com el projecte educatiu de centre, el projecte curricular, la programació anual, el reglament de règim intern i la memòria anual.

L'avaluació s'estructura en relació a les decisions que s'han de prendre en el desenvolupament i realització de tot programa o projecte, es a dir, l'anàlisi de la realitat, o el context, en la que es vol incidir, la posada en funcionament, el procés i els productes o resultats.

Equip Avaluador

L'equip avaluador estarà format per tot l'equip educatiu, és a dir, la directora, les educadores referents i de reforç i comptarem amb el suport de col·laboradors i formadors externs.

2.ANÀLISI DEL CONTEXT

Pel que fa al **context**, caldrà analitzar la seva estructura, composició, funcionament i metodologia per tal d'avaluar la realitat en la que es troba immers el projecte. Nosaltres, però, hem fet un estudi amb tot detall del marc contextual per poder dur a terme aquest document. Quan definim el context també estem definint quines són les necessitats, els problemes, les oportunitats, els objectius i finalitats proposades.

3.ELS INPUT O ENTRADA

Pel que fa a la fase d'entrada, cal analitzar com s'ha concretat, a la pràctica, el primer disseny del projecte educatiu.

El **calendari** amb el que comptem, inicialment, abasta tot el curs escolar 2022- 2023. Durant el primer trimestre podem començar a dissenyar les pautes d'observació i en el segon i tercer trimestre podem començar a fer les observacions relatives al projecte educatiu. Els **equipaments** amb els que comptem són l'escola bressol com a edifici independent dissenyat especialment amb funcionalitat educativa i els materials i mobiliari didàctic que estan dissenyats per respectar l'evolució madurativa dels infants. No hem introduït cap element específic, en aquest sentit, per a poder dur a terme el projecte, tot i que podem modificar o acomodar alguns materials a les necessitats dels infants.

Els **recursos** dels que disposarem són els espais físics i els materials educatius, els documents de gestió i d'organització del centre tals com el PCC i el PEC i les seves orientacions i el personal que du a terme l'avaluació en el centre.

4.FASES GENERALS DEL PROCÈS DE REVISIÓ I AVALUACIÓ

Segueix bàsicament aquest tres passos:

Delimitar i identificar la informació necessària amb els responsables

Es farà amb tot l'equip (cal tenir en compte que estem parlant d'un equip petit). Cal decidir què avaluarem, podem dividir el projecte educatiu en diferents blocs o apartats i cada curs avaluar una part.

Obtenir i processar la informació

La informació s'ha d'anar recollint durant el segon i tercer trimestre i s'han d'anar modificant els aspectes que necessitarem unificar per poder arribar a criteris comuns. Un cop obtinguda la informació necessària s'ha recollir en format digital i posteriorment cal fer un buidatge dels resultats.

Aplicar la informació recollida en la presa de decisions a fi que siguin més racionals

A mida que anirem recollint la informació podem observar inferències que no ens ajudaran a continuar la feina de forma coherent i per tant, caldrà aplicar estratègies comunes que ens ajudin a continuar amb el treball d'avaluació, tals com unificar criteris d'observació, activitats a observar,....

5.EL PRODUCTE O OUTPUT

Els resultats obtinguts seran els canvis que caldrà introduir en el nou projecte educatiu.

El disseny de l'avaluació que proposem contempla les següents qüestions:

- Finalitat
- Objecte
- Metodologia
- Fonts d'informació
- Instrumentalització
- Aplicació i recollida de dades i d'informació
- Temporalització de les accions a fer
- Tractament de la informació
- Equip Avaluator

6.FINALITAT,OBJECTE I METODOLOGIA

Finalitat

Observar el contingut del PEC per poder fer les modificacions pertinents que ens donaran un treball en equip, realment arrelat a l'entorn i a la realitat educativa del centre.

Objecte

- àmbits o dimensions, categories i subcategories
- variables / indicadors / objectius
- referents i criteris d'avaluació.

Metodologia

- quantitativa, qualitativa, mixta
- triangulació
- vàlida, fiable, creïble

La metodologia que es farà servir ha estat mixta, en alguns casos utilitzarem tractament de dades quantitatives, però també caldrà elaborar recerca d'informació a nivell qualitatiu.

7.FONTS D'INFORMACIÓ, INSTRUMENTALITZACIÓ I APLICACIÓ I RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

Fonts d'informació

Les fonts d'informació es deriven primerament de les diferents documentacions consultades, però principalment basades en les persones, en aquest cas ens referim a les mestres, als infants, al context i a les actuacions.

Instrumentalització

Cal elaborar els nostres propis registres d'observació, construïts a partir d'ítems que ens ajudin a poder observar allò que volem avaluar. L'estructura de les pautes d'observació, així com els propis ítems a observar els adaptarem a mida que anem avançant en l'avaluació, tot adequant-los a la realitat del PEC.

La macrotècnica que utilitzarem serà l'observació sistemàtica.

**PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET**

Els ítems a observar per avaluar el projecte educatiu són:

ÍTEMS A AVALUAR	SÍ	NO	OBSERVACIONS
Cal efectuar alguna incorporació en el marc normatiu?			
S'han comprovat canvis substancials pel que fa referència a l'evolució de la població?			
S'han comprovat canvis substancials pel que fa referència a l'evolució econòmica del municipi?			
Índex de natalitat actual			
Hi ha algun equipament educatiu nou?			
Hi ha algun equipament sociocultural nou?			
Alguna modificació respectes les fetes del municipi?			
Algun canvi a nivell de l'edifici?			
Algun canvi a nivell de l'equipament?			
Algun canvi a nivell de mobiliari?			
Algun canvi a nivell de materials?			
Algun canvi en els espais exteriors?			
Algun canvi en els espais de serveis?			
Queden definits els trets d'identitat			
Queden definides les finalitats educatives			
Es duen a terme els fonaments educatius?			
Es tenen en compte els fonaments evolutius dels infants?			
S'han assolit els objectius generals?			
Es posa en pràctica la metodologia?			
S'han dut a terme els projectes d'innovació?			
Ha complert les seves funcions l'Ajuntament?			
Ha complert les seves funcions l'empresa?			
Ha complert les seves funcions l'AMPA?			
Ha complert les seves funcions el consell escolar?			
Ha complert les seves funcions la comissió mixta?			

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

Ha complert les seves funcions la directora?
Ha complert les seves funcions l'equip educatiu?
Han complert les seves funcions els equips de nivell?
Han complert les seves funcions les educadores?
Ha complert les seves funcions les netejadors?
Ha complert les seves funcions el personal de cuina?
S'han complert els drets i deures dels usuaris?
S'ha respectat l'horari escolar?
Ha estat adequat el calendari escolar?
Modificacions respecte a les agrupacions dels infants?
Ha estat adequat el personal del servei?
S'ha mantingut l'organització i la coordinació interna?
S'ha programat i fet un seguiment del treball en xarxa?
S'han establert canals de relació amb les escoles?
Com s'ha gestionat el període de preinscripció i matriculació?
S'han dut a terme i amb concreció els serveis principals?
S'han obert els serveis complementaris?
Com s'ha desenvolupat el treball amb les famílies?
S'ha establert una xarxa de relacions entre les famílies i l'entorn?
S'han dut a terme els programes de prevenció de riscos laborals?
S'ha dut a terme el pla d'emergència?

Aplicació i recollida de dades i d'informació

L'aplicació de l'estudi es farà i es pretén fer, bàsicament, en el nostre centre de treball, tot i que es pot divulgar la informació per a què altres escoles en puguin fer un ús.

8. TEMPORALITZACIÓ DE LES ACCIONS A FER

Durant el primer trimestre cal començar a dissenyar les pautes d'observació i en el segon trimestre cal fer les observacions relatives. El tercer trimestre el dedicarem a iniciar el procés de recollida de la informació. El mes de juliol el dedicarem a l'avaluació del projecte.

9. TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I OUTCOME

El tractament de la informació es fa de dues formes diferents:

Pel que fa a les dades objectives, quantitatives, cal elaborar unes gràfiques que ens ajudin a visualitzar els resultats.

Pel que fa a les dades subjectives, qualitatives, cal realitzar una memòria explicativa que indica els resultats obtinguts i les propostes de millora i aplicar-les al PEC.

En general, les valoracions i avaluacions solen contemplar el resultat a partir dels inputs i outputs de l'acció realitzada, però, en una gestió relacionada amb el servei públic, cal introduir valoracions d'impacte (això és, l'outcome) que el servei d'EBM causa en el barri. Atès que aquesta valoració d'impacte no es pot realitzar de forma inicial, el primer any l'empresa créixer junts elaborarà uns indicadors d'impacte que serveixen per respondre, de forma genèrica, a la següent pregunta: En quina mesura l'EBM està contribuint a millorar el conjunt de serveis adreçats al poble? Els indicadors d'impacte tenen a veure amb elements com, per exemple, si les pautes d'orientació a la família estan servint per a millorar les relacions entre pares i fills en aspectes bàsics com el dormir, l'alimentació, la higiene, etc. o en un altre ordre de coses, si contribueix a una major cohesió social i participació comunitària en la vida del barri (participació en activitats del centre, del barri, etc.). Un cop construïts els indicadors, es posaran a disposició del CEC i de l'ajuntament per a valorar, si s'escau, la seva implementació.

XIV.FONTS BIBLIOGRÀFIQUES

LLIBRES:

- **ANTON M, altres** (2007): Planificar la etapa 0-6. Ed. Grao.
- **ARNAIZ, V** (2005): Dia a dia: el oficio de crecer. Grao
- **BACH, E, DARDER, P** (2010): Sedueix-te per seguir. La butxaca.
- **BASSESES E, HUGET , T** (2008): Aprendres i ensenyar a l'educació infantil. Ed. Grao.
- **BORGUI Q** (2010): Educar en el 0-3. Ed. Grao
- **BRAZELTON, B, GREENSPAN,S** (2005): Las necesidades básicas de la infancia. Ed. Grao
- **COMELLES M.J** (2010); Fmilai i esocla : compartir l'educació. Ed. Grao
- **CYRULNIK, B** (2007): De cuerpo y alma: Neuronas y afectos: La conquista del bienestar. Ed Gedisa
- **DIEZ MC** (2008): Mi escuela sabe a naranja. Grao
- **FERLAND, F** (2010): Guia per a pares desbordats i sense energia. Ed. Grao
- **GEISA, A, LONGÀS J** (2006): Dirigir la escuela 0-3. Ed. Grao.
- **GOLOMBOK** (2007): Models de familia. Ed. Grao.
- **HELLINGER, B** (2001): *Ordenes del amor*. Herder.
- **HOYUELOS A** (2006): La estética en el pensamiento y obra de Loris Malaguzzi. Octaedro.
- **LOPEZ, F** (2011): Separar-se sense esquerdes. Ed. Grao.
- **MATURANA, H** (2004): El árbol del conocimiento. Las bases biológicas del entendimiento humano. Océano.
- **MARTINEZ, M** (2010): Com abordar els petits i els grans conflictes. Ed. Grao.
- **MORIN, E** (2001): Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. Ed. Paidós.
- **NARANJO, C** (2009): Sanar la civilización. Ed. La llave. Victoria
- **PACHON C, HERAS P** (2009) : Adopcions sense receptes. Ed Grao
- **PALOU, S** (2004): Sentir y crecer: El crecimiento emocional en la infancia. Grao.
- **PIKLER, E** (2004): Moviéndose en libertad. El desarrolla global de la motricidad. Narcea.
- **PUNSET, E** (2007): El viaje al amor. Ed Destino.
- **OLVERA, A; HELLINGER, B** (2010): Inteligencia transgeneracional. Sanando las heridas del pasado. Grupo CUDEC.
- **SANCHIMILIAN, C i otros** (2010): Historia y prospectiva actual de la educación infantil. Ed. Grao
- **THIO, C** (2003): Entre pares i fills. Barcanova.
- **TRAVESET, M** (2007): La pedagogía sistémica; Fundamentos y práctica. Grao.

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

EBM EL BOSQUET

- **VALDIVIA M,C** (2009). Mares i pares competents. Ed Grao.
- **VAILLANT, G** (2009): La ventaja evolutiva del amor. Ed. Ridgen Institut Gestalt.
- **VILA B, CARDO C** (2005): material sensorial (0-3). Ed. Grao.
- **WILL, R** (2007): Libertad y límites. Amor y respeto. Herder
- **VEGAS S** (2006): Ciències 0-3. Ed.Grao

ARTICLES I REVISTES:

- El model educatiu de les escoles bressol municipals. Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona. Direcció de Centres Educatius Municipals.
- Indicadors de qualitat: una eina per avaluar i millorar el funcionament de les escoles bressol. Anna Mackay i Eugeni Garcia Alegre. Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Guix 55 (maig-juny 2010).
- Emmi Pikler: la competencia motriz del bebe. GODALL, T. Guix 53 (febrer/març 2010).

ENREGISTRAMENTS:

1. Programa Redes de TV2, E. Punzet:
  - La química del amor (2007)
  - El amor también está en el cerebro. Prog. 443.
2. Programa Catalunya ràdio, de l'Ofici de viure: Claudio Naranjo.
3. Gravació H. Maturana, Web de l'autor

ESPAIS VIRTUALS:

- Diputació de Barcelona (2007). L'escola Bressol i els serveis a la petita infància i a les seves famílies. Una proposta de gestió municipal. Col·lecció Documents de treball. Direcció tècnica, realització i redacció de l'informe: Albert Serra Martin i Bora Kasi SA.
<http://www.diba.es/educacio/pdf/ebressol.pdf>
- Blasco, Jaume (2009). "Guia pràctica 1 - com iniciar una avaluació: oportunitat, viabilitat i preguntes d'avaluació". Col·lecció Ivalua de guies pràctiques sobre l'avaluació de polítiques públiques.
http://www.ivalua.cat/documents/1/16_02_2010_10_18_20_Guia1_Introduccio_Abril2009versiorevisada_final.pdf
- Serra, Albert (2010). Reptes per a la gestió municipal de l'escola bressol. Article del Informe 2009 de l'Observatori de polítiques educatives locals. Diputació de Barcelona.

- **Decrets**

<http://www.xarxa06.org/documents/decret282-2006.htm>

http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/file.php?file=docs/infantil/decret_ed_infantil.pdf

- **CYRULNIK, B**

http://es.wikipedia.org/wiki/Boris_Cyrulnik

- **MATURANA, H**

<http://www.matriztica.cl/>

- **NARANJO, C**

http://www.claudionaranjo.net/index_spanish.html

- **MORIN, E**

<http://www.edgarmorin.com/Default.aspx?tabid=61>

- **PIKLER, E**

<http://video.google.com/videoplay?docid=-8491995794623390133#>

- **TRAVESET, M**

<http://www.mercetraveset.com/>

XV.ANNEXOS

ANNEX 1 : UNITATS DIDÀCTIQUES

0/1

- 2.Programació tardor.pdf
- 1. Prprogramació Adaptació.pdf
- . 6.programació estiu.pdf
- Prprogramació Adaptació.pdf
- 5. Programació Primavera - Sant Jord
- 4.Programació Carnaval.pdf
- 3..Programació Hivern.pdf

1/2

- 3.. Programació Hiver - Nadal.pdf
- 2.PROGRAMACION LA CASTANYADA P1 (
- 1.Unitat didàctica Adaptació.pdf
- 6.Programació Estiu.pdf
- 5.. Programació Primavera.pdf
- 4.UD NADAL 1-2.pdf

2/3

- 3. Programació Castanyada.pdf
- 2. Programació Tardor.pdf
- 1. Programació Adaptació.pdf
- carnaval.pdf
- 6. Programació Estiu.pdf
- 5. Programació Primavera - Sant Jord
- 4. Programació Nadal.pdf

ANNEX 2: PROGRAMACIÓ ANUAL

pla anual ebm el bosquet 21-22.pdf

ANNEX 3: TAULES OBSERVACIÓ

ADAPTACIÓ

CURS ..... GRUP.....

NOM.....EDAT.....

EDUCADORA.....

DATA.....

- Actitud de l' infant a l'entrar a l'aula i la de la família. El seu estat d'ànim
- Actitud de l' infant en el moment de separar-se de la família
- Expressió de l' infant en veure l'educadora i els companys
- To muscular de l' infant, si està tens o relaxat
- Participació en els jocs o en la interacció amb els materials que li proposen
- Està tranquil
- Quins són els seus interessos
- Si te intenció d'accedir o no a la seva estança
- Continua manifestant de portar objectes propis per consolar-se
- (Al setembre i octubre) Com acullen els infants veterans als infants de nova incorporació
- (Al setembre i octubre) Com es relacionen entre si els infants veterans al centre
- Actitud de l' infant a l'entrar a l'aula i la de la família. El seu estat d'ànim
- Actitud de l' infant en el moment de separar-se de la família
- Expressió de l' infant en veure l'educadora i els companys
- To muscular de l' infant, si està tens o relaxat
- Participació en els jocs o en la interacció amb els materials que li proposem
- Està tranquil
- Quins són els seus interessos
- Si te intenció d'accedir o no a la seva estança
- Continua manifestant de portar objectes propis per consolar-se
- (Al setembre i octubre) Com acullen els infants veterans als infants de nova incorporació
- (Al setembre i octubre) Com es relacionen entre si els infants veterans

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

MOMENTS DE CURA I RELACIÓ

NOM:.....

DATA NAIXEMENT.....

Aspectes a Observar	Adquisició		Observacions
	Si	No	
DATA			
Cada vegada és més autònom.			
Intervé en els diferents espais.			
Gaudeix amb les activitats.			
Troba propostes que són del seu interès.			
Està concentrat en les activitats.			
Participa activament en els moments de cura i relació			
Entén el missatge de l'adult			
Expressa necessitats (son, set,...)			
Gaudeix tastant les diferents fruites			
És conscient de la seva higiene			
Intenta beure aigua sol			

OBSERVACIONS

TAULA D'OBSERVACIÓ: ELS ÀPATS

NOM:.....

DATA NAIXEMENT.....

Donar el biberó a la falda

DATA.....

	SI	N O	OBSERVACIONS
Es comunica amb l'educadora			
Es mostra tranquil			
Hi ha un vincle entre l'infant i l'educadora			
Gaudeix del moment			
Mostra interès			
Hi ha contacte visual entre l'infant i l'educadora			
Té una bona postura corporal			

OBSERVACIONS

**PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET**

El dinar a la falda DATA.....

	SI	NO	OBSERVACIONS
Es comunica amb l'educadora			
Es mostra tranquil			
Hi ha un vincle entre l'infant i l'educadora			
Gaudeix del moment			
Mostra interès			
Hi ha contacte visual entre l'infant i l'educadora			
Té una bona postura corporal			
Assumeix el temps d'espera			
Participa			

El dinar a la taula individual DATA.....

	SI	NO	OBSERVACIONS
Es comunica amb l'educadora			
Es mostra tranquil			
Hi ha un vincle entre l'infant i l'educadora			
Gaudeix del moment			
Mostra interès			

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

Hi ha contacte visual entre l'infant i l'educadora			
Té una bona postura corporal			
Assumeix el temps d'espera			
Participa més activament			
Verbalitza les seves necessitats			
Agafa el got ell sol			
Comença a menjar ell sol			
Es mostra concentrat			

OBSERVACIONS

El dinar a la taula en parella   DATA.....

	SI	NO	OBSERVACIONS
Es comunica amb l'educadora			
Es mostra tranquil			
Hi ha un vincle entre l'infant i l'educadora			
Gaudeix del moment			
Mostra interès			
Hi ha contacte visual			

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

---

entre l'infant i l'educadora			
Té una bona postura corporal			
Assumeix el temps d'espera			
Participa més activament			
Verbalitza les seves necessitats			
Agafa el got ell sol			
Comença a menjar ell sol			
Es mostra concentrat			
Gaudeix dinant amb un altre company/a			
Es mostra més autònom i segur			
Imita al seu company/a			
Va adquirint normes de comportament			
Mostra més habilitat			

OBSERVACIONS

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

El dinar a la taula en petit grup DATA.....

	SI	NO	OBSERVACIONS
Es comunica amb l'educadora			
Es mostra tranquil			
Hi ha un vincle entre l'infant i l'educadora			
Gaudeix del moment			
Mostra interès			
Hi ha contacte visual entre l'infant i l'educadora			
Té una bona postura corporal			
Assumeix el temps d'espera			
Participa més activament			
Verbalitza les seves necessitats			
Agafa el got ell sol			
Comença a menjar ell sol			
Es mostra concentrat			
Gaudeix dinant amb un altre company/a			
Es mostra més autònom			

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

---

i segur			
Imita al seu company/a			
Va adquirint normes de comportament			
Mostra més habilitat			
S'embruta menys			
Mostra iniciativa			
Ajuda als companys/es			
Menja sol			
Col·labora en el preparatiu del dinar			

OBSERVACIONS

TAULA D'OBSERVACIÓ: DEL CANVI DE BOLQUERS AL CONTROL D'ESFINTERS

NOM:.....

DATA NAIXEMENT

GRAELLA D'OBSERVACIÓ DEL CANVI DE BOLQUERS

DATA:	sí	no	observacions
Hi ha un vincle entre la persona educadora i l'infant			
L'infant es mostra feliç i content a l'hora del canvi			
Hi ha contacte visual entre l'infant i la mestra			
Té interès pel seu propi cos			
Té interès per l'adult			
Té interès pel que hi ha al seu voltant			
Assoleix cada cop més seguretat en els seus moviments			
Hi ha un progrés en la seva autonomia			
Té estabilitat quan posa el pes en una sola cama, tot recolzant-se amb la mà en algun punt immòbil			
Expressa d'alguna manera (rondinant o anant al canviador, anant cap a la mestra) que té			

**PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET**

caca al bolquer i se sent incòmode			
------------------------------------	--	--	--

OBSERVACIONS

GRAELLA D'OBSERVACIÓ DEL CANVI A TERRA

DATA :	si	no	observacions
L'infant comprèn el llenguatge adult			
Es mostra cada cop més autònom per desplaçar-se			
Té interès per ajudar l'adult a canviar-li el bolquer			
Hi ha una evolució en el control de la motricitat fina que fa que es pugui desenganxar les tires del bolquer			
Es treu el bolquer			
Es neteja amb la tovallola i /o esponja			
Ajuda l'adult a posar-se el bolquer net			
Llença el bolquer brut a les escombraries			
Expressa a l'adult quan ha fet caca al bolquer			

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

OBSERVACIONS

GRAELLA D'OBSERVACIÓ DEL CONTROL D'ESFÍNTERS

DATA :	si	no	observacions
L'infant té interès pel vàter			
Tot i portar bolquers vol provar de seure al vàter			
Es mostra vergonyós quan l'adult o altres companys/es estan al seu voltant mentre ell està al vàter			
Expressa curiositat i s'interessa per la diferència entre nens i nenes			
Intenta eixugar-se i netejar-se després d'anar al lavabo			
Comunica a l'adult que té pipi o caca			
Necessita un referent que l'acompanyi al lavabo			
Es vesteix i es desvesteix sol/a			

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

Quan demana d'anar al vàter fa les seves necessitats			
---	--	--	--

OBSERVACIONS

**PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET**

ESP AIS DE VIDA PROPOSTES DE JOC

NOM:.....

DATA NAIXEMENT.....

Valoració de l'evolució i progrés de l'infants

PROPOSTA :	Adquisició		Observacions
	Si	No	
DATA :			
Intervé en els diferents espais.			
Gaudeix dels espais.			
Troba propostes que són del seu internés.			
Es relaciona amb tots els infants.			
Sap solucionar els conflictes amb els companys/es.			
Està concentrat en les activitats.			
Està pendent de la ubicació de l'adult.			
Es mostra actiu i independent de l'adult, explora tots els espais.			
Els espais o racons que més els agrada són de joc simbòlic.			
Els espais o racons que més li agrada són de joc heurístic.			

OBSERVACIONS

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE
EBM EL BOSQUET

EXPERIMENTACIONS

NOM .....DATA NAIXEMENT.....

DATA.....	Adquisició		Observacions
	Si	No	
Es mostra actiu a les experimentacions.			
Intervé en els diferents espais.			
Gaudeix de les propostes			
Troba propostes que són del seu internés.			
No té pressa per tornar a l'estança.			
Utilitza els materials de joc que es proposen.			
Sap solucionar els conflictes amb els companys/es.			
Està concentrat en les activitats.			
Li agrada treballar amb elements d'experimentació.			
Està pendent de la ubicació de l'adult.			
Es mostra actiu i independent de l'adult, explora tots els espais.			

OBSERVACIONS

ANNEX 4 : CARTES A LES FAMÍLIES

La Tardor

Poc a poc la tardor s'instal·la en la nostra quotidianitat: els dies s'escurcen i la natura, banyada per un sol tímid i fredolíc, s'omple d'ocres, taronges, vermells i grocs. Els carrers s'omplen de fulles que ens agrada trepitjar; els cargols treuen les banyes amb les primeres pluges...

Per manipular, experimentar, jugar i descobrir, al pati trobem elements propis d'aquesta estació: cireres d'arboç , raïm ,fulles seques, branquetes...

Escoltem rondalles, melodies i cantem cançons com el Bolet Petitó, el Cargol Treu Banya, la Castanyera o l' Esquirol !!!!

Finalment, també celebrem la nostra Castanyada i, per aquesta ocasió, ens guarnim amb faldilla, davantal i mocador!

El Nadal

S'acosta el Nadal, una festa en la que els infants són els protagonistes per excel·lència ! És temps de cançons amb campanetes i picarols, en que els infants escolten i s'adonen de sonoritats diferents ,el més grans memoritzen les lletres de cançons i senzills poemes ,que formen part de la nostra cultura popular.

Totes les estances es transformen i amb elles el material que oferim als infants per experimentar, observar i aprendre tot jugant: colors, textures, formes, imatges, contes ....

Cultura i tradició esdevé un món màgic que omple aquestes dates i a l'escola, envoltat de misteri, hi arriba el tan esperat Tió ! Arriba a totes les estances de diferent manera , els més petits troben a l'aula un tronc d'arbre tapadet amb una roba a la seva mida al estirar-lo es troben amb el Tió , un tronc de tacte rugós,dur ,on agafar-se per incorporar-se si és el cas .

Els mitjans el troben al vestíbul de l'escola; amb la manta del Tió s'hi tapen ,s'hi amaguen .... el Tió esdevé un element de joc, poden notar-ne la textura, la duresa .... , troben la manera d'enfilar-s'hi i els més grans fins i tot proven d'aixecar-lo !!!

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE EBM EL BOSQUET

Els més grans surten de l'escola a buscar-lo , a l'espai apadrinat de darrera l'escola , tot un repte de moviment : un terra irregular amb desnivells , ple d'elements naturals : plantes,pedres,fulles insectes... i incentivats amb la curiositat de trobar el Tió que serà l'element diferent a la natura perquè el trobaran tapat amb una manta . Un cop a l'estança cal cuidar-lo donar-li menjar i que no passi fred , amb tot el que implica el joc simbòlic.

Entre tots en tenim cura i l'amanyaguem amb dolçor perquè el dia assenyalat ens cagui polvorons, moltes neules i xocolata per compartir entre tot el grup.

Per trobar-ho caldrà superar algun repte , estarà embolicat amb paper brillant , o dintre una capseta , o dins un tub de paper de wc , o dins una paperina.... .

Al tastar-ho experimentaran sabors i textures diferents ,els polvorons son rodonets i s'esmicolen com sorreta , les neules son llargues i es trenquen fàcilment i la xocolata amb l'escalfor de les mans es va estovant .....

Ja sabeu que els infants aprenen jugant, descobrint,experimentant i compartint amb els companys .

Bones Festes!

ANNEX 5 SIGNES D'ALERTA

SIGNES D'ALERTA .

Quan l' infant entre sis i nou mesos:

- No utilitza alguna de les mans.
- No aguanta el cap quan està assegut .
- No `es capaç de mantenir-se assegut , amb o sense recolzament
- No respon als estímuls verbals o mímic dels adults .
- Moviments oculars anormals.
- No es dona la volta.
- No reconeix les persones més properes .
- No agafa objectes o n o experimenta amb ells .
- No experimenta amb els sons .
- Moviments d' aïllament que es repeteixen de forma reiterativa .

Quan l' infant te un any :

- Encara no s'aguanta assegut sense suport.
- No pot subjectar objectes amb totes dues mans.
- No somriu a les persones conegudes.
- No s'interessa per les coses que l'envolten.
- No emet cap so per cridar l'atenció .
- No plora ni protesta davant l'absència de les persones que li són molt properes .

Quan l'infant te dos anys :

- No camina sol.
- No assenjala les principals parts del cos .
- Mai no s'apropa ni mostra interès per jugar amb els altres infants .
- No reconeix diferents espais molt familiars .
- No imita accions ni sons coneguts .
- No respon al seu nom .

Quan l'infant te tres anys :

- No fa les seves necessitats al vàter o a la gibrelleta .
- No compren ordres senzilles .
- No identifica imatges.
- Roman aïllat . No mostra curiositat per les coses .
- Utilitza paraules aïllades sense connectors.
- No imita traços senzills .